UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Ukrainian Museum-Archives of Cleveland
Displaced Persons Camp Periodicals Collection

Item in Public Domain or an Orphan Work:

The United States Holocaust Memorial Museum Library respects the copyright and intellectual property rights associated with the materials in its collection. According to the Library's knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work--or if you know who does--please contact the USHMM Library by phone at 202-479-9717, or by email at reference@ushmm.org.

Also available via libraria.ua.

ЦЕРКВА і ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

для Духовенства і Вірних Української Автокефальної Православної Церкви на Віртемберг-Баден.

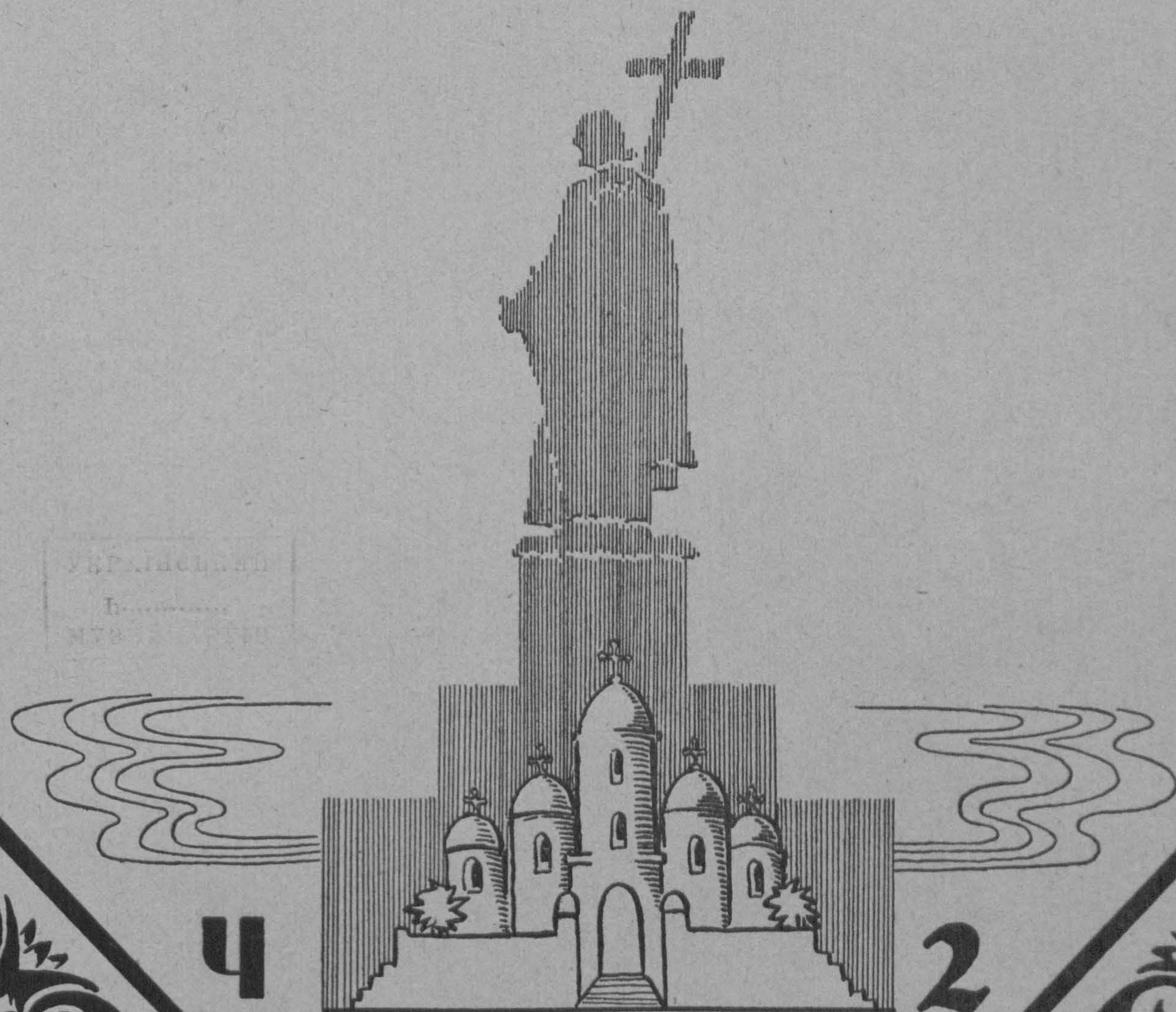

Ч 2

19 46

Церковне Управління У. А. П. Ц.
на Віртемберг-Баден
в Еслінгені.

"ЦЕРКВА і ЖИТТЯ"
виходить на правах рукопису.
- -
ч. 2. – 10 березня 1946.
- -

ЗМІСТ ЧИСЛА.

= =

"Церква і Життя" — — — — — — — — "Church and Life"
Редагує Колегія.
= =

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР.

10 березня.
Неділя 1-ша Великого Посту, або Православія. Голос 4. Преп. Тарасія, еп. Царгородського. Ран. Єван. Луки зач. 112 /24, 1-12/ Літ. Ап. Євр. 329 зач. від половини /11, 24-26, 32-12, 2/ Єванг. Ів. зач. 5/1, 43-51/. На вечірні Вхід Великий. Прокимен: "Дав єси насліддя".
НЕДІЛЯ 2-га Великого Посту. Голос 5. Св. Григорія Палами, 17/4. березня. Преп. Герасима, що на Йордані. Св. муч. Павла і сестри його Уляни. Преп. Якова Посника. Ран. Єв. Луки зач. 113/24, 12-35/ Літ. Ап. Євр. зач. 304/1, 10, гл. 2, 3/. Святому Євр. зач. 318/7, 26-8, 2/ Єв. Марка зач. 7. /2, 1-12/ Святому Ів. зач. 36/10, 9-16/.
24/11 березня. Неділя 3-тя Великого Посту. Хрестопоклонна. Гол. 6. Св. Софрона Патр. Єрусал. Св. Софрона Печерськ. Ран. Єв. Луки зач. 114/24, 36-53/. Після великого Славословія виносимо Хреста і поклоняємося. Літ. Зам. Трисвят. Хресту Твойому. Ап. Євр. /4, 14-5, 6/ Єв. Мрк. /8, 34-9, 1/

В обороні правди.

В своїй хаті – своя правда,
і сила, і воля ...

Т. Шевченко.

Шукання правди й оборона її перед неправдою були, є і будуть головними завданнями людських геніїв слова. Цьому вони присвячували все своє життя і навіть, коли треба було, жертвували його. До таких геніяльних шукачів і оборонців правди належить і наш найбільший національний поет, наш борець за волю України – Тарас Шевченко.

Згадуючи нашого Великого Кобзаря "незлим тихим словом" на далекій чужині у 85-ті роковини його мученицької смерти, зупинимо свою увагу на питанні, як Тарас Шевченко усе своє життя від дитячих років шукав правди та завзято боронив її своїм невмирущим словом.

Відомий нам цікавий факт із дитячих років Тараса, як він шукав стовпів, що підпирають небо, в яке, як у баню величезного храму, вдивлявся ще маленьким хлопчиком своїми допитливими очима, захоплювався його безмежністю і ніяк не міг зрозуміти, як та величезна баня тримається над землею. Він пішов шукати тих стовпів, заблудив і за допомогою чумаків вернувся додому. Це шукання символічних стовпів, що мають підпирати в людському житті правду, робиться завданням великої творчости Т. Шевченка.

Ще дитиною прислухувався Тарас до історичної правди з уст свого дідуся:

"... Про Коліївщину, як колись бувало...
Столітнії очі, як зорі, сіяли,
А слово за словом сміялось, лилось..."

Він слухав тої правди, щоб її "онукам розказать". Не заспокоївся в шуканням правди і тоді, коли опинився "сиротою в рядднині", багато терплячи кривд від мачухи, а пізніше – від своїх перших учителів:

Я в хаті мучився колись,
Мої там сльози пролились,
Найперші сльози...
У тій хатині, у раю,
Я бачив пекло...

Шевченко бачив і переживав злидні разом із батьками – кріпаками, що за "неволею, тяжкою роботою" не мали часу навіть помолитися:

Там матір добрую мою,
Ще молодую, у могилу
Нужда та праця положила...

Мандрування від одного учителя до другого після смерти батька, що ще за життя віддав Тараса в науку,

та грубе поводження тих учителів із ним не спиняють Шевченка в гарячому бажанні здобути освіту,а через неї допукатися правди.Навіть підневільне становище його, як кріпака,та жорстоке поводження з ним такого ганебної пам'яти звіра-пана,яким був дідич-німець Енгельгардт, що хотів був зробити з Шевченка свого дворового козачка,потім кухаря,а врешті маляра,не витравили з душі молодого юнака жадоби самоосвіти.

Опинившися за допомогою добрих людей на волі,кидається Шевченко у вир духового удосконалення.Поза працею в академії мистецтв,де Шевченко студіює малярство, він знайомиться з видатними тогочасними освіченими людьми,читає з запалом книжки,відвідує театри та бібліотеки,вивчає мови і стає вповні освіченою людиною, хоч вийшов із темної кріпацької маси. Усе це завдячує Шевченко самоосвіті.

Прокидається при цьому в Шевченкові великий поетичний талант.Спогади про рідну Україну з її розкішною природою та її славною історією,що протікала в боротьбі за правду і волю,здобуття відомостей про славних гетьманів,про козацтво і його боротьбу,про історію високих могил на широких степах - усе це викликає в його буйній поетичній уяві чудові образи,які незабаром вилилися з пера на папір.

Знайшовши себе,як поета,Шевченко,підбадьорений до цієї святої праці земляками,дає волю своїй поетичній музі і гаряче стає в обороні "отих рабів німих" - свого покривдженого народу.

Бачучи тяжку кривду,що діялася українському народові від московського самодержавія,де "людей запрягають в тяжкі ярма,орють лихо,лихом засівають",

де - Латану свитину з каліки знімають,
З шкурою знімають...
А он розпинають вдову за подушне,
А сина кують,єдиного сина,
Єдину надію в військо оддають!..
А онде під тином опухла дитина
Голодная мре...
А мати пшеницю на панщині жне...

Або: Аж страх погано
У тім хоротому селі:
Чорніше чорної землі
Блукають люде.Повсихали
Сади зелені,погнили
Біленькі хати,повалялись;
Стави бур'яном поросли.
Село неначе погоріло,
Неначе люде подуріли,-
Німі на панщину ідуть
І діточок своїх ведуть...

Бачучи всю цю неправду - кривду,яка діялася Україні, Шевченко рішуче стає в обороні "покривджених рабів німих" і запитує:

По якому правдивому
Святому закону
І землею,всім даною,
І сердешним людом
Торгуєте?Стережіться ж,
Бо лихо вам буде!

Шевченко бачить кругом "неправду і неволю", бачить, що навколо "людською кровію торгують" і з сумом звертається до Бога такими словами:

Такії, Боже наш, діла
Ми творимо у нашім раї
На праведній Твоїй землі!
Ми в раї пекло розвели,
А в Тебе другого благаєм...

Причину тої кривди, що діялася в Україні, Шевченко бачив також у моральному занепаді освіченої верстви українського народу, яка мусіла вест: перед і дбати про добро свого народу та про майбутнє рідного краю. І тяжко картає за це Шевченко своїх земляків, гірко зазначуючи, що спричинюють це

Не так тії воріженьки,
Як добрії люди,

і вказуючи, що вони

Кайданами міняються,
Правдою торгують
І Господа зневажають, -
Людей запрягають
В тяжкі ярма, орють лихо;
Лихом засівають...

Навіть ув'язненням, виселенням з України та знущанням на муштрі, а найголовніше забороною писати і малювати не спинили царські посіпаки в Шевченка запалу до кінця життя шукати правду і боротися з неправдою:

Недавно я поза Уралом
Блукав і Господа благав,
Щоб наша правда не пропала...

Упродовж всього праведного життя свого пильнував Шевченко, щоб не збочити з прямого шляху:

Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою...

Борячися сам за правду, закликав він і інших до боротьби:

Борітеся - поборете:
Вам Бог помагає,
За вас сила, за вас воля
І правда святая...

З твердою вірою в те, що правда в світі мусить запанувати над кривдою, перейшов Т. Шевченко тернистий життєвий шлях і відійшов від нас у вічність, змучений тяжким підневільним існуванням:

Чи буде правда між людьми.
Повинна буть, бо сонце стане
І осквернену землю спалить.

Згадуючи нашого Великого національного Пророка, надхненого Кобзаря і Борця за ідеали правди і волі в житті людства, за здійснення яких пролито ріки української козацької крови і в обороні яких стоїть також правдива демократія, зміцнімося і ми в вірі, що врешті, як вірив Шевченко, на землі

Встане правда, встане воля,
І Тобі Одному
Поклоняться всі язики
Во віки і віки.

А. П.

Тарас Шевченко.

Молитва до Пречистої Діви Марії.

/з поеми "Марія"/.

Все упованіє моє
На Тебе Мати, возлагаю,
Святая Сило всіх святих,
Пренепорочная, благая !
Молюся, плачу і ридаю:
Воззри, Пречистая, на їх,
Отих окрадених, сліпих
Невольників. Подай їм силу
Твойого мученика Сина,
Щоб хрест-кайдани донесли
До самого, самого краю !
Достойнопітая! Благаю,
Царице неба і землі,
Вонми їх стону і пошли
Благий кінець, о Всеблагая !

--- ооо ---

Слово

в неділю М'ясопусну.

"І підуть ці на муку
вічну, а праведники на
життя вічне."
/Мтф., 25,46/.

Упродовж двох попередніх підготовних до великого Посту неділь Свята Мати наша Церква закликала нас до каяття, вказуючи на Боже милосердя. На прикладі митаря і фарисея Господь виявнив, що не всяка молитва буде вислухана Богом, а тільки молитва покірна, повна свідомости своєї гріховности- молитва розтворена слізьми.

На прикладі Блудного сина наявно було виявнено, що Господь завжди готовий прийняти грішника, що кається, як би він тяжко не згрішив.

Але можливо, що ці заклики не вплинули на нас всіх належно, не прихилили нас до поправи нашого життя. А можливо, що дехто в нації, власне, на це милосердя, по-старому залишився недбалим до того, що його "одного тільки треба"/Лук. 10,42/

Маючи це на увазі, Церква Божа в останню підготовну неділю подає нам євангельське читання про страшний суд, щоб цим самим сильніше нас зворушити до каяття. Уважно слухаючи читання Св. Євангелії про страшний суд, мимоволі, без усяких роз'яснень і науки, здригаємось і жахаємось того останнього суду. А тремтячи і лякаючись, вглядаємося в своє внутрішнє духовне життя і прирікаємо, що далі будемо уникати всього, що може нас обтяжити перед Грізним і Справедливим Суддею.

Після великої скорботи, якої не було від початку світа й не буде, після страшних спокус, що спокусять навіть декого з вибранців, після незвичайних явищ у мирі фізичному, несподівано затрублять труби ангелів і нитка земного життя увірветься, - прийде кінець світа...

Тоді всі люди, живі й мертві, станут на суд Божий з тілами, що станут нетлінними/1 Корин. 15,51-52/і перед очима їх покажеться знак Сина-Чоловіческого - Св. Хрест. Ангели Божі зустрінуть Суддю всіх людей співом своїм, безперестанним славословним співом: "Свят, Свят, Свят, Господь Сил Небесних..." Сяде Суддя вселенної на престолі слави Своєї, оточений ангелами й святими вгодниками, як живими свідками. Сумління кожного відкриється й буде видно всім не тільки наші діла, але й слова та сердечні заміри/Мтф. 12,36, 1. Корин. 4,5/.

Внаслідок цього, все нечисте й гріховне буде відділене від світлого, доброго. І похвалені будуть праведники за своє побожне життя та в нагороду за це відіслані в радісне життя вічне, де сіятимуть, як сонце, а грішники будуть суджені за своє грішне життя та покарані мукою вічною без усякої надії на краще...

Один з учителів Церкви каже: "Щоб я не робив, - чи їм, чи п'ю, чи йду спати, чи встаю, або що інше роблю, завжди перед моїми очима стоїть цей страшний образ останнього суду"...

Чи не належиться й нам усім, що з допусту Божого опинилися на чужині й стоїмо перед невідомим майбутнім, як можна частіше думати про те, де сподобалися стати за своє земне грішне життя - по праву чи по ліву сторону Судді-Христа. Підпорядкуйтеся як найкраще до всіх тих вимог, які ставить Справедливий Суддя-Христос, як передумову для осягнення щасливого життя вічного: "Голодного нагодуймо, спраглого напоїмо, подорожнього приймімо, нагого вдягнімо, хворого чи ув'язненого відвідаймо/Мтф 25,35-36/.

Дехто може сказати в своє виправдання: "Як я можу це все виконати, коли й сам нічого не маю, а користаю з опіки." Господь свідомо так устрояє для нас, своїх дітей, щоб виховати нас і показати якою є цінна допомога для людини в прикрому її становищі.

І між нами на чужині є багатші і бідніші, старі і молоді, здорові і хворі, здібніші до праці та менше спритні і здібні. Для повноти і доцільности християнського побожного життя, яке б нас допровадило до життя вічного, маємо не тільки з уваги на єдність національну, а і в засади чисто християнської, допомагати одні одним чим можемо.

Бо: "Горе мені грішнику сущу, горе, благих діл не імущу! Як пред суд Божий явлюся, як зо святими вселюся..." Так співається в одному стародавньому великопісному нашому канті.

Бог, що є уосібленням справедливости - істина, не може допустити, щоб рівну долю мали в житті вічному праведники і грішники. На що в цьому земному підготовчому житті заслужимо, те будемо мати й у житті вічному. Що посіємо в житті земному, те жатимемо в майбутньому житті.

АМІНЬ.

В і р н и й.

Що таке піст
і яке він має значіння.

Ми дожили до посту, коли треба проявити кожному з нас рішучу боротьбу нашого тіла і душі. Бо тіло, яке є земною палатою, що в ній часово перебуває небесна гостя-душа, не повинуючись нашій волі, впадає часто в пристрасті і тягне до гріха нашу душу.

Щоб допомогти людині вирватися з гріховних пут і піднестися до неба, Св. Мати-Церква пропонує нам вірний засіб - піст, підтримуваний щирою молитвою і каяттям. Цим ми буваємо примушені оглянутися на перейдений життєвий шлях, з якого часто збочували на дорогу гріховну, грузли в багні і болоті беззаконь, дбали тільки про задоволення наших земних інтересів, наших пристрастей. Через піст ми опановуємо себе та слухаємо голосу Матері-Церкви, яка завжди закликає нас до "збирання скарбів на небі" /Мтф. 6,20/.

Всі добре знаємо, яким великим духовним чинником нашого спасіння є щира молитва, зв'язана з каяттям. Молитва - це духовна пожива, бесіда з Богом. Як тіло не може жити без їжі й повітря, так і душа людська не може жити без молитви.

Проте для утримання духовної рівноваги між душею і тілом потрібний ще піст. Піст, як спасенний засіб, встановлено дуже давно. Ще в раю Бог заборонив прародителям нашим споживати овочі з дерева пізнання добра і зла. Євреям заборонено було споживати свинину. Постив Мойсей, постив Ілія, пости Св. Іван Хреститель, навіть сам Ісус Христос постив сорок днів і ночей нічого не їви. Поститм для нашого щастя наказує Св. Церква.

Піст буває одноденний і многоденний, повний і такий, коли людина стримується від споживання тільки скоромного їдження. До одноденних постів Св. Церква зараховує середу і п'ятницю, крім днів всеїдних, як дні, зв'язані з тяжкими терпіннями та смертю за нас Спасителя, а також у Навечір'я Хрещення Господнього, Усікновення /Головосіки/ та Воздвиження Чесного Хреста.

Многоденні пости: Великий Піст, Петрівка, Спасівка і Пилипівка.

Проте найважнішим і найсуворішим постом був і є Великий Піст, як час належної духовної підготови до "Свята із Свят" - Світлого Христового Воскресення. Подвигом Великого Посту вірні в перших віків християнства згадували тяжкі страждання Спасителя і співстраждали з Ним.

Піст у перших християн був дуже суворий: їли один раз на день і то тільки або коло 3 години, або ввечері /о 6 год./ стримувалися від вина, а також таких страв, які могли робити велику приємність людині, або вельми були ситні. Перебували при цьому насамоті і в молитві.

Заховуючи суворий піст увесь час, вони в деякі дні нічого не їли, наприклад, на Страсному тижні в п'ятницю чи суботу, а були й такі, що всі 6 днів нічого не їли. Одні постили "насухо", тобто не їли нічого вареного. Інші

отримувалися від споживання м'яса і вина та відмовлялися від соковитих овочів; їли горіхи, мігдали і т.п. Ще інші споживали лише хліб та воду. Такого суворого посту побожні люде дотримувати намагаються і в наших часах: постять у середу і пятницю /виключаючи загальниці/, у жалібні церковні свята та в многоденні пости.

Церква підчас посту робить полекші для тих людей, які не можуть постити, звільняючи від посту хворих, малих дітей до 7 років, положниць, подорожних, що не можуть дістати пісних страв, тих, що не мають іншої страви, крім скоромної і т.д.

Але посту не треба надуживати до тої міри, щоб ослаблювати організм та не мати сили для молитви чи виконування своїх обов'язків - службових чи родинних.

Піст, сполучений із покірною молитвою, є корисний для нашої душі: він кріпить її, як кріпить наше тіло гімнастика або праця. Але він, зв'язаний із повздержливістю, скріплює також наше здоров'я. Юнаки при палаті Навуходоносора їли дуже мало, а виглядали краще від інших. Давні пустельники постили дуже ретельно, але жили по сто і більше років. Славний лікар Гіпократ дожив до 140 р. Коли його запитали, чому він завдячує своє здоров'я і свій довгий вік, відповів, що ніколи в житті не наїдався досхочу. Лікарі завжди хворим поручають стислу дієту, щоб вони скоріше одужували. Повздержлива людина має завжди здоровий сон і завжди весела.

Піст корисно впливає також на розум. Хто постить, той успішніше смирить своє тіло, поборюючи всякі спокуси. Через піст ми доходимо до високих чеснот - лагідности, терпеливости, чистоти. Піст настроює чоловіка до молитви. Через піст стає людина "подібною до ангелів, котрі нічого не їдять і не пють" /Св. Афанасій/. Піст допомагає нам здобути ласки Божі: Мойсей постив і за це сподобився розмовляти з Богом на Синаї. Ілія через піст ущасливлений був об'явленням на горі Хорив.

Та самого тільки тілесного посту замало, щоб догодити Богові. Рівночасно маємо остерігатися гріхів і чинити добрі діла. Молитва і діла милосердя повинні супроводити піст; без них піст є ріллею без насіння.

Перебуваємо тепер у таких умовах, що залежимо в харчовому відношені не від себе, а від добродійної організації, яка нам допомагає, щоб не пропасти з голоду на далекій чужині. Не можемо через це встерегтися від скоромної поживи, проте з успіхом можемо бути повздержливими в їжі і питві, дбаючи рівночасно про чистоту свого життя. Святий Тихон Задонський так каже про піст: "Нехай постить твій розум від марних думок, нехай постить воля твоя від злого хотіння, нехай постять очі твої від бачення всього не доброго, вуха твої - від скверних пісень і підшептів лукавих, язик твій - від наклепів, осудів, неправди, облесливости та всякого непотрібного й гнилого слова; нехай постять руки твої від биття і присвоювання собі чужого добра, а ноги твої - від ходження на зле діло."

Такого посту вимагає від нас Бог. До цього настроюватимуть нас богослужби, підчас яких більше є читання ніж співу, а також часта покаянна молитва: "Господи, Владико життя мойого ...", та загальна обстанова наших тимчасових храмів Божих, які треба частіше відвідувати.

---o---

Федір Дудко.

ЦЕРКВА І ДЕРЖАВА.

/Уривки з книги "Стрибожа внука"/.

В доповнення до уривку з книги Ф.Дудка "Стрибожа внука",вміщеного в ч. 1 нашого журналу під назвою "Митрополит Іларіон",містимо ще уривок звідти п.н."Церква і держава."В кінці уривка даємо авторські пояснення до тексту.

Редакція.

Уже вечоріло й у княжих хоромах почали засвічувати паникадила,коли повіз із митрополитом Іларіоном і архієпископом моським внову підїхав під золотий терем.
У повітрі літали лилики.За потемнілому вже сході стояли хмари і час-на-час спалахували в них блискавки.Відсвіти їх голубим блиском перебігали по величезних грудах мідяних див і золотому верху княжої палати.Від Дніпра тягнуло приємною свіжістю.
Проходячи в товпі бояр,що шанобливо розступалися перед митрополитом,Іларіон повертав голову вправо і вліво,нетерпляче шукаючи за кимось очима.Нарешті зупинився перед бояриним Вишатою і запитав його:
- Де княжич Всеволод,бояриме?
- Княжич із грецькими царевичами на березі Дніпра, владико.Вони орудують там коло грецьких огнів,які хочуть запалити вночі.
- А де великий князь?
- Великий князь з усіма гістьми на терасі терему...
Митрополит ввійшов у терем,перейшов кілька порожніх, заставлених столами світлиць і тихо сів у кутику,задумливо підперши рукою голову...
У хоромах було порожньо і тихо.Чути було,як княжі гості на галеріях гучно викрикували слова подиву чудернацькій грецькій вигадці.
Раптом митрополит почув,як хтось,стримуючи сквапливо ходу,зупинився коло дверей.Він підняв голову і побачив перед собою великого князя.
- Владико,ти тут? - простягаючи до митрополита руки, втішено заговорив князь Ярослав. - А я всюди шукаю за тобою і ніхто мені сказати не може,де ти.
- Чим можу служити князові? - встаючи з місця,спитав митрополит.
Князь узяв його під руку й,ідучи поруч із ним,схвильовано заговорив:
- Маю,владико,великий клопіт.Донька моя Ганна тільки-но заявила мені,що заміж не йде і хоче постригтися в черниці.
Іларіон аж відхитнувся від князя,почувши це.

— Владико, — заговорив далі князь, — вимагай від мене, чого хочеш, але — дуже прошу тебе — поговори з нею і відхили її від цієї думки. Ти добре знаєш, що я не дуже стояв на тому, щоб видавати її заміж за франківського короля Генрика. Багато королевичів великих чужих держав домагалися її руки й уважалиб за високу честь для себе мати її за дружину. Двері в мойому теремі не зачинялися за різними сватами. Хай вона скаже нам, кого вибирає собі — і ми ще маємо час відмовити франкам. Правда, через шлюб із Генриком наша держава набула б великого впливу на далекому Заході і тепер, коли посли з вінсм уже тут, нам не дуже б приємно було відсилати їх назад. Але ж — Боже! — коли Ганна не хоче цього, хай нам Генрик пробачить. Силувати князівну ми не будемо. Знаєш також дуже добре, владико, що в справах посвяти Богові я не зупиняюся ні перед чим і йду слідами мого великого улюбленого родителя. Але ж...

Митрополит зробив різкий рух і схвильовано перебив князя:

— Та ні, княже! Та про це навіть мови бути не може! Де князівна?

Князь Ярослав дружньо поклав свою долоню на рукав митрополичої ряси і подивився в Іларіонові очі.

— Зрозумій, владико, що...

— Я дуже добре все розумію, князю! — сказав твердо митрополит. — Як митрополит і голова церкви, я знаю і розумію одно: там, де інтереси держави, там повинні бути й інтереси церкви. А щодо посвяти Богові, князю, то яка з посвят може бути вища за ту, коли людина підпорядкує себе добру всього людства в краю, добру цілої держави! Де князівна Ганна, князю?

Кидання грецького вогню саме скінчилося в цей час, і всі княжі гості почали шумно входити з тераси в світлиці терему.

— Бояр ине! — прикликав до себе великий князь Вишату. — Проведи зараз владику до князівни Ганни і залиши його насамоті з нею.

Вдарили гуслі, загули бубни, і перервана в княжому теремі забава поновилася.

Князівна Ганна сиділа в своїй світлиці з двома молоденькими бояришнями. Боярин Вишата забрав цих бояришень із собою і лишив митрополита самого з князівною.

Іларіон якийсь час мовчки стояв перед князівною, потім повернувся до різьблених дверей світлиці, облямованих литтвою із рожевого мармуру, і мовчки замкнув їх. Так само, нічого не говорячи, перейшов м'якою доріжкою, простеленою на мармуровому омфалії, у кут, до ікони в вирізному киоті, подивився на коливання слабого світла в філіграновій лямпаді перед іконою і повернувся до князівни.

Князівна, збентежена несподіваною візитою, непорушно стояла коло взорчатого вікна і здивованим поглядом пильно стежила за кожним митрополичим рухом.

Іларіон іще якийсь час помовчав, оглядаючися по світлиці, по різаних гзимсах із лільового порфиру, по блискучих мозаїках на перехрестях шатрового склепіння, по різному узоροччю. Нарешті повернув голову до князівни і тихим, повним отцівської ніжности голосом заговорив:

— Овча моє любе! Прийшов я до тебе, щоб поговорити про одну дуже важну річ. Про справу, дитино, від якої залежить тепер не тільки твоя доля, а й честь нашого любого рідного краю.

— Князівна стояла так само непорушно, звісивши руки в широких, обтиснених на запястях рукавах. На голові в неї була висока з перлами і синіми сафірами діядема, з якої спускалася по плечах надіп ціла хмара пишного, ніжного, як пух, тонкого мережива.

Митрополит подивився на незвичну блідість її обличчя і тонких безкровних рук, що вирисовувалися білістю мармуру на золототканому одінні, і продовжував:

— Від малих літ, від колиски знаю тебе, люба дитино. І все, що було в безгрішній і чистій душі твоїй, знав я, як духовник твій, бо вся ти відкривалася мені на сповідях, але є одна гріховна тайна в тебе, до якої ти чомусь не хочеш признатися мені.

Князівна раптом іздригнулася всім тілом, сховала свої очі під довгими повіками і низько схилила голову.

— Цю тайну знаю я. Не бійся — вона вмре разом зо мною. Але щоб розгрішити тебе, я повинен, чадо моє миле, поки ще не пізно, перед обличчям Того, кому все підвладне, висповідати тебе. Бо, як пастир твій і пастир усього народу нашого, я не можу допустити, щоб гріх, що криється у цій тайні, упав соромом на голову твою, на голову отця і матері твоєї і на голову всього нашого народу, що, як найціннішу перлину, віддає тебе в руки чужого нам племени, з яким хоче зв'язати себе узами дружби і цим скріпити свою державну міць.

Князівна рівно, як свіча, стояла перед ним із схиленою в золотій діядемі головою.

— Ніяких признань від тебе я не вимагаю, — говорив митрополит. — Одно тільки хочу почути від тебе: чи був якийсь замір з боку того, з ким ти тайно зв'язала себе, перешкодити твойому від'їздові до далекого краю, де ти маєш стати королевою.

Князівна схилила голову ще нижче й уперто мовчала.

— Кажу тобі ще раз, дитино моя: все, що почую від тебе, заберу в могилу з собою і ніодна жива душа на світі ніколи не довідається про це.

Князівна мовчала.

Пильно вдивляючися в неї, митрополит спитав:

— Він може хотів викрасти тебе, дитино?

Плечі в князівни раптом іздригнулися, і вона, закривши обличчя долонею, заридала.

— Відкрийся мені, духовному отцеві твойому, чадо моє, і облегчи душу свою.

— Так, владико! — ледве чутно, серед ридань, вирвалося з грудей князівни.

Митрополит ні про що більше не розпитував. Зате в м'яких, повних ласки і батьківського настановлення словах, що доходили до самих глибин душі її, почав доводити князівні, який безум і нерозважність крилися в тому страшному замірі. Природа вклала однакові почуття в кожну людську душу, на якому б щаблі суспільної драбини людина не була — від найвищої до найнижчої. Але не кожному чуттю можна давати волю, а в становищі, яке займає князівна — особливо. Те, що може робити перша-ліпша дівчина, того не можна робити їй, князівні, з іменем якої зв'язана честь великокняжого роду і гідність усієї держави. Можна не любити слави, але в інтересах великої маси людей, в інтересах державних можна, а іноді й треба буває, пожертвувати своїм особистим щастям.

Митрополит говорив іще — довго, переконливо, красномовно.

...Там повно веселощів і втіхи з нагоди твоїх заручин, дитино моя, - закінчив він. - І в теремі батьків твоїх, і в Києві, і в усьому краї. Одна тільки ти не хочеш перебороти смутку, що каменем лежить тобі на серці й іржею точить твою душу...

Князівна раптом захиталася і впала перед ним на коліна.

Митрополит встав, підійшов до неї, надів собі на шию епітрахиль і покрив ним голову князівни. Потім урочисто випростався і, піднявши очі догори, повним якоїсь містичної величі голосом слово за словом виразно прорік:

- Господь і Бог наш, Творець усього видимого і невидимого, благодатію і щедротами своїми да простить тобі вся согрішенія твоя. І аз, недостойний раб божий Іларіон, властію даною мені, прощаю і розрішаю тя, чадо, от всякого союзу клятвеного й от всіх гріхів твоїх - во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Він скинув з голови князівни епітрахиль, поцілував її в чоло, допоміг встати на ноги і посадив коло столу...

. . . .

...Великий князь Ярослав сидів серед гостей і нетерпляче поглядав на двері. Митрополита все не було. Князь почав уже непокоїтися, коли ось висока могутня постать Іларіона з довгою бородою нарешті показалася в дверях.

Князь швидко встав і підійшов до митрополита.

- Ну, і що, владико?

Іларіон тяжко відітхнув, подивився на великі блискучі перли важких колтів на великокняжих вухах і сказав:

- Князівна Ганна їде до Парижа. Одно, як конечну умову, ставить князівна - це те, княже, щоб я відпроваджував її до самої франкської столиці.

Князь Ярослав стояв якусь хвилину непорушно. Потім рвучко простягнув руку і стиснув нею митрополичий лікоть.

- Маю надію, що владика не відмовить зробити мені цю послугу?

Іларіон подивився князеві в очі.

- Там, де інтерес держави, княже, там і я.

І, хвилинку помовчавши, добавив:

- Я дав згоду князівні не тільки товаришувати їй у подорожі до далекого краю, а навіть деякий час і побути там при ній. Це нітрохи не зашкодить, княже, ні мені, ні інтересам нашої держави.

- І церкви! - додав швидко князь і стиснув митрополитові руку. - Попрошу тебе завтра рано до себе на нараду, владико.

І, ще раз міцно стиснувши Іларіонові руку, відійшов...

o

o o

<u>Примітки до уривка "Церква і держава"</u>:

1/. - "Мідяними дивами" звалися колись у Києві чотири квадриги з мідяними кіньми, що їх спровадив вел. князь Володимир Св. із Греції. Ці "дива" стояли коло великокняжого терема.

2/. - "Віно" - це викуп за дівчину, яку сватали. Так званого "посагу" наші предки за молодою не давали; навпаки, жених мав платити за неї "віно" родичам засватаної.

3/. - Омфалієм із грецького називали камяну підлогу шахматного рисунку або килимової інкрустації,вистелену плитами з ріжнокольорових мармурів,порфирів,базальтів чи іншого дорогого декоративного каміння.
4/. - "Узороччям" називали в тих часах ріжні філігранові та вирізблені речі царгородської і корсунської золотарської штуки.
5/. - У великокняжих часах було у великій моді носити так звані "колти"/теперішні ковтки/у вухах.Носили їх і жінки,і чоловіки.

x
x x

...Не мені,
Великий Господи,простому
Судить великії діла
Твоєї волі...

Т. Шевченко.

Автокефаліст.

ПЕРЕД СОБОРОМ ЄПИСКОПІВ УАПЦ.

Знаходимося перед важною подією в житті нашої Св. Української Автокефальної Православної Церкви та взагалі в житті нашої української православної еміграції - перед нарадами Свящ.Собору Єпископів УАПЦ,цього найвищого її кермівного органу.

Перший раз по закінченні війни має зібратися на еміграції Свящ.Собор Єпископів нашої Рідної Церкви.Перший раз мають зібратися найвищі достойники,князі нашої Матері-Церкви і,користаючи з "політики свободи релігії", яку провадить Визвольна Демократія,що взяла нас під свою теплу опіку,оцінити теперішнє положення УАПЦ на еміграції,пристосувати управління Нею до нинішніх умов, обрати виконавчий орган,намітити плян праці при духовно-релігійній опіці над православними українцями на еміграції,розподілити цю відповідальну працю між собою, духовенством і вірними та виповнити всі недоліки і нерівності,що витворилися у внутрішньому її житті внаслідок ненормальних умов минулого.

Як бачимо,завдання очікуваної сесії Свящ.Собору є дуже актуальні і відповідальні.Вирішити такі засадничі питання всецерковного нашого життя в теперішніх умовах компетентний тільки Свящ.Собор Єпископів.

Вже багато говорилося і писалося про потребу скликання Собору Єпископів для унормування та оживлення нашого церковного життя.Пригадаймо хоч би статтю Н.Кибалюка "Пекучі завдання",вміщену в ч.15 авгсбурзького "Нашого Життя" з 27.X.м.р..В цій статті автор,вихваляючи ідеальний лад у житті католицьких Церков,з великою пересадою підкреслив нелад та недоліки в житті нашої Церкви на еміграції,думаючи,що цією статтею той нелад і недоліки раптом зліквідує,але забуваючи,що за існуючих умов такі важні питання одним розчерком пера не

полагоджуються та що інтересами Церкви, поліпшенням її внутрішнього життя боліли і болють усі її єпископи, духовенство і вірні, які робили і роблять все, що в їхніх силах, для її добра.

Порушувалися в свій час питання всецерковного маштабу на ріжних з'їздах, зібраннях у Ваймарі, Авгсбурзі та Ашафенбурзі, де їх дебатовано на ріжні способи, з ріжними ухилами і роблено найріжноманітніші висновки та постанови.

А останнім, так би сказати, голосом у цій важкій справі є стаття "Голос перестороги" в ч. 3, "Українського Літопису" в якій зле поінформований безіменний автор /бо не знає, що не 9 єпископів УАПЦ опинилось на еміграції, а 12, і що перебувають вони в ріжних зонах, а не тільки в американській/ твердить про "не все гаразд" у житті Церкви, про "нема згоди" серед проводу Церкви і т.ін. та врешті зводить усі свої твердження до "непорозумінь характеру особистого", які запанували в житті Єпископату УАПЦ і перешкоджають праці його та духовенства на полі церковно-релігійному і культурно-просвітньому.

Щирий голос нашої молодої на еміграції преси в справах церковного нашого життя, відгуки з'їздів і зібрань та голоси поодиноких вірних у цій справі виразно свідчать про те, як дорожить наша православна еміграція своєю рідною Церквою, уважно, з любов'ю придивляється на кожному кроці до життя своїх Архипастирів і духовенства зокрема та до життя самої Церкви в цілому, намагаючись його по свойому оцінити і, в залежності від своїх висновків, радіє чи тривожиться життям Церкви, як єдиної нашої духовно-національної опори на еміграції.

Явище дуже втішне і похвальне, яке свідчить про той живий, тісний зв'язок, що так потрібен в житті Церкви між пастирями і вірними та який традиційно, від старої нашої української Церкви, зберігається і зберігатиметься в ній, як наявний доказ соборноправности, питомий нашій Церкві.

Питання про потребу скликання Собору Єпископів порушувалося на нараді частини наших єпископів під головуванням ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШОГО МИТРОПОЛИТА ПОЛІКАРПА в Бад Кіссінгені 16 липня 1945р., яка ствердила, що "Єпископат УАПЦ перебуває на еміграції, як організоване ієрархічне тіло УАПЦеркви, що має діяти в особах усіх єпископів на чолі з Високопреосвященнішим Митрополитом ПОЛІКАРПОМ на користь УАПЦ" /п.1 протоколу наради/ та що "свідомість величі завдань, які стоять перед єпископатом і духовенством УАПЦ, вимагає скликання Собору Єпископів нашої Церкви для всебічного обговорення і опляновання праці нашої Церкви" /п.4 прот. наради/.

На другій нараді єпископи УАПЦ в Мінхені 11 листопада ц.р. під головуванням Високопреосвященнішого Архієпископа Михаїла, скликаної з доручення Високопреосвященнішого Митрополита ПОЛІКАРПА також порушено було питання про скликання Собору Єпископів УАПЦ і ухвалено скликати його в грудні м.р. та вироблено проект порядку Діянь Собору. Проте, на жаль, недуга Митрополита ПОЛІКАРПА, зв'язана з тяжкою операцією у тому часі перешкодила цій важній справі. Коли Господь дозволить зібратися, то Собор Єпископів за допомогою Святого Духа

розпічне свої Діяння ~~в м. Боллінгоні~~ 14 березня ~~в першу Неділю Великого Посту - Неділю Православія.~~

Цієї важної хвилини з нетерпеливістю очікують усі наші єпископи, щоб, у любові, спокої, однодумності і покорі діючи, сказати своє мудре слово і винести цінні постанови для блага нашої Церкви. Цієї важної хвилини очікує все наше духовенство, що безпосередньо працює з вірними, як пастирі, щоб, натхнувшись мудрими постановами діянь своїх Архипастирів, продовжувати успішно свою тяжку пастирську працю у побожних осередках.

Не з меншою нетерпеливістю і великим зацікавленням чекають на Собор Єпископів і вірні. Бо ж вони, памятаючи науку Христову, хочуть іти слідом за своїми Архипастирями, "а за чужим не йдуть, а біжать од нього, бо не знають чужого голосу" /Ів. 10,5/. Вони також прагнуть почути знайомий голос своїх архипастирів, щоб знати, як і куди прямувати в своєму тяжкому спасенному житті на чужині.

Не маємо найменшого сумніву, що всі наші Архипастирі, які мають за допомогою Божою, зібратися на Собор у найближчому часі, свідомі [illegible] свого високого духовного становища, свідомі важности тих великих завдань, які стоять перед Собором, і свідомі тих надій, які покладаються на Собор з боку духовенства і вірних, докладуть усіх зусиль, щоб свій архипастирський обовязок на Соборі як найкраще виконати для блага Церкви й оправдати великі надії на Собор з боку духовенства і вірних, памятаючи святі слова:

"Так нехай світить світ ваш перед людьми, щоб вони бачили добрі ваші діла і прославили Отця вашого Небесного" /Мтф. 5,16/.

--- ○O○ ---

Прот. Яків Кравчук.

Думки про молитву св. Єфрема Сирина
"Господи, Владико життя мойого".

"Це час добрий, це час каяття; закиньмо діла темні і вдягнімось у зброю світла" /стихіра на стиховні підчас вечірні у Прощену Неділю/. Такими словами закликає нас Св. Церква приступити до Великого Посту. І справді - нема часу, що краще побуджував би до сердечної скрухи, нема сприятливіших днів у році для християнського почуття, як дні Великого Посту. Продовж цього часу кожному з нас легче віддаляти себе від суети світу цього, від розривок, від спокус і грішних навиків. Але для цього треба пильно прислуховуватися до церковних молитов; для цього конче потрібним є виховання в собі духовної чуйности, до чого і закликає нас наша Мати Церква. Вона кермує нами від самої колиски, і щасливий той, хто не цурається її святих турбот. Ось, у ці дні Великого Посту Вона робить усе, щоб викликати в нас особливий молитовний настрій - і чином окремих церковних служб, і вибором окремих молитов та пісень.

Серед вибраних Св. Церквою молитов є одна - коротка, але безконечно глибока змістом та прекрасна своєю прос-

тою. Мало хто з православних християн не пам'ятає її з дитячих літ. Це – молитва Св. Єфрема Сирина: "Господи, Владико життя мойого". Вона, ця молитва, була не раз предметом натхнених поучень /особливо прекрасні поучення про цю молитву Інокентія, Архієпископа Херсонського і таврійського/.

Хоч і чуємо ми її в дні покаяння, але сама по собі вона не є покаянним зверненням до Бога, а тільки благальною молитвою. Цією молитвою ми просимо Бога допомогти нам. Св. Преподобний Єфрем своїм правдиво-смиренним духом ясно бачив неможливість обійтися людині без благодатної допомоги Божої ані у боротьбі з своїми пристрастями, ані в доброчинності – і ось тому звертається вона до Того, від Кого залежить дихання наше, починаючи свою молитву словами: "Господи, Владико життя мойого".

Повторюй і ти, кожна душе християнська, ці слова, звертаючись до Бога, але звертаючись із твердою, із серцем покірним і будь твердо переконана, що Господь і Владика життя твойого почує Тебе, як вислухав Він автора цієї молитви.

Св. Єфрем був свідомий того, що не так тяжко робити гріх, як безмірно страшно в грісі перебувати, у ньому грузнути. Тому він і просить Бога допомогти позбутися не гріховного упадку, а духа пороку, тобто гріховного рабства: "Духа лінивства, зневіри, владолюбства і пустомовства не дай мені".

Лише чотирьома словами накреслені тут людські пороки, тимчасом вони містять у собі всякий порочний стан людини.

Д у х л і н и в с т в а. До багатогранної діяльности покликана людина: до славлення Бога, до допомоги ближнім, до підготови себе до вічного життя в Богом. І кожна хвилина нашого земного життя, прожита без користи, вже є великим гріхом, порушенням нашого покликання, спротивом Богові, закопанням даних Богом талантів. Тому лінивство – є важким порочним станом людини, що потягає за собою ще гірше. Коли людина лінива, не виконує покладених на неї Богом обов'язків, стає вона неподатливою для Божого ділання, а там, де нема благодатної допомоги Божої, дуже легко людській душі підпасти під впливи та ділання духа зла, а тому і погрузнути в морі пороків і пристрастей.

З певністю можемо твердити, що коли дух лінивства закоріниться в душі людській, то він допровадить людину до пороків і до пекельної пропасти. На першому місці поставив цей порок Св. Єфрем і молиться допомогти йому позбутися його: "Духа лінивства не дай мені".

Д у х з н е в і р и. Часто погрузне людина у суєті цього світа, у всяких пороках і раптом відчуває невдоволення і собою, і життям своїм і обхоплює її зневіра, що є голосом притамованого сумління. Така зневіра не буде злом, – вона може стати початком спасіння, коли лише людина знайде в собі силу подумати і зрозуміти причину цієї зневіри.

Але що це мав на думці Св. Єфрем, коли просив у Бога допомогти йому позбутися духа зневіри. Зневіра може походити з ріжних причин і нею не раз спокушуються також вибранці Божі, не завжди ласка Божа перебуває із чоловіком праведним. Бог допускає її віддалення, нераз Він випробовує людину і стражданнями, і бідами – і легко тоді людині впасти у зневіру. З чого б зневіра не повстала, є вона ненормальним і порочним проявом, бо зневіра підкопує

стійкість віри, підриває довір'я до Бога і є найбільшою спокусою диявола.

Щоб не дати можливости закорінитися цьому порокові в душі людській, щоб не позбутися правдивої покори волі Божій, треба особливої Божої допомоги, про що і просить Св. Єфрем: "Духа зневіри не дай мені".

Дух владолюбства. Існує ще один страшний порок, що дуже часто володіє людьми. Це – владолюбство, тобто дух гордости, спротиву кожному вищому авторитетові, бажання слави, першенства, похвал, світських почестей. Дух цей проякає і в черечі келії, ним часто переповнені письменники, поети, через нього не раз обагрялися кров'ю престоли можновладців.

Цей страшний порок є родоначальником безличі гріхів. Від нього походить уся злоба, роздори, наклепи, недовір'я, вбивства. Він є повною протилежністю правді, завітам Христовим. Христос колись перестерігав своїх учеників перед цим пороком, кажучи: "Це царі в народів панують над ними і ті, що мають владу, добродіями звуться. Ви ж не так: більший між вами нехай буде найменший, а старший, як слуга. Бо хто більший: хто сидить за столом, чи хто послугує? Хіба не той, хто сидить? Я ж серед вас є той, хто служить". /Лука, 22, 25-2 27/.

І тому ясно, що як тільки вкоріниться цей дух в людині, то стане вона слугою упавшого від гордости Денниці і не може бути Божим слугою. Але слабі та нікчемні сили людські, – лише Божа допомога охоронить людину від цього пороку. "Духа владолюбства не дай мені".

/Кінець буде/.

"...Якби ви вчились так, як треба, то й мудрість би була своя".

Т. Шевченко.

---o---

Що таке "лінія Керзона."

Дуже часто чуємо в теперішніх часах вираз: "Лінія Керзона". Чуємо цей вираз головним чином у звязку з польсько-советським договором про кордони. Де ж ця лінія переходить і чому вона називається "лінією Керзона"?

З кінцем 1918р. по першій світовій війні, повстала нова польська держава. У тій політичній завірюсі, що тоді була в Европі, польським політикам прийшла до голови думка здійснити свої мрії про відбудову давньої, так зв. "історичної" Польщі з 1772р. Відкинувши українську галицьку армію за Збруч, поляки зустрілися з армією С. Петлюри, що змагався тоді з Денікіним. І Петлюра, що воював за відбудову української незалежної держави, і Денікін, що носився з пляном реставрації "єдиної неділимої" Росії в межах недавно поваленої царської держави – обидва вони були зовсім не на руку польській політиці, і тому Ю. Пілсудський почав переговори з большевиками, щоб за ціну миру з ними виторгувати для себе як можна більший шмат чужонаціональної території. Тоді ролю посередниці в цих переговорах і арбітра в справах справедливого поділу територій взяла на себе Англія.

Англійський міністр закордонних справ лорд Натаніель Керзон, що був перед тим якийсь час віце-королем Індії,

виробив проект східніх кордонів Польщі, спираючись на етнографічних принципах, і тоді прем'єр Великобританії Ллойд Джорж вніс цей проект на обговорення найвищої ради держав Антанти. Рада цей проект затвердила та в кінцем 1919р. запропонувала його і большевикам, і Польщі. Але дальші події того часу не дали можливости перевести цей плян у життя. В 1921р. Польща, полишивши свого союзника Україну на боці, склала з СССР угоду, згідно з якою її східні кордони посунулися далеко вглиб українських етнографічних територій і утрималися аж до вибуху другої світової війни.

Тільки тепер на конференції в Ялті пригадали собі представники великодержав лінію Керзона і з деякими ухилами від первісного проекту коло Львова і Берестя признали її, як остаточний кордон між теперішньою Польщею і СССР.

Лінія ця перебігає через Городно, Берестя, вздовж Бугу до Крилова, коло Устилугу на Волині, на північ і захід від Рави Руської, через Олешичі, на схід від Перемишля /а саме між Перемишлем і Медикою/, на схід від Кирова аж до Карпат /до верху Галича, що лежить між Ужаком і Лупковом/.

Між теперішньою Польщею і СССР був уложений договір про кордони, які ідуть /з деякими поправками/ по "лінії Керзона", і цей договір Верховна Рада СССР ратифікувала. Проти нього протестують тільки польські імперіялісти за кордоном, які звикли уважати за польські території усі ті землі, на яких коли-будь у давніх історичних часах ступала хоч і короткий час польська нога.

О.

Р Е Ц Е Н З І Ї.

О л е к с а С т е п о в и й: "Вогні в церкві" Сучасні українські народні легенди. Авгсбург, 1946, ст. 16.

Перед нами малого формату книжечка, дбало видрукована й артистично оформлена Юрієм Ковальчуком.

У книжечці знаходимо 5 легенд, які, як запевняє автор у вступному слові, записані з народніх уст, але яким він надав, як признається, "літературну форму". Значить ніби фолькльор.

Фолькльор - це дуже цінна річ і його записують з народніх уст точно, не змінюючи "ані титла" від слова до слова. Бо у фолькльорі цікаве все, не тільки зміст, і мова і образи, і стиль. Тому наприклад, коли записують якісь пісні з народніх уст, послуговуються фонографом, щоб зафіксувати найменшу відтінь, подробицю.

У легендах Степового нього цінного зовсім не бачимо: мова і звороти не народні, образових перлин зовсім нема лишається сам тільки зміст. Автор, як каже в передмові, "намагався що змові зберегти народній стиль". Намагався але не зберіг. Хіба одну тільки лаконічність. Натомість надав такої "літературної форми", що легенди трудно назвати народніми стилем. Напр., де в народі кажуть "обібрався дівчатись", "обіцялись виконати/замість вдоволити/його бажання" та інш. Але переходимо до змісту.

Легенди "Мати" і "Два вояки" з призивом усіх людей до готовности та допомоги один одному "у цей страшний час" - задовольняють змістом. Легенда "Посвячені квіти"

навіть віддає щось справді народне. Натомість "В маленькій хатинці вогник" і "Вогні в церкві" /а так названа ціла збірка/ залишають несамовите враження мстивого єства Бога, того єства, якого наш християнський Бог не має.
Кому і для чого потрібні ці легенди із викривленою натурою Бога, жидівського грізного мстивого, а не нашого доброго, благого, який прощає навіть ворогам.
Віримо вам, п. Степовий, що ви записували свої легенди з народніх уст, але мусите знати, що не все підлягає опублікуванню, що з народнє. Є, напр., народні сороміцькі пісні, яких, самі розумієте, друкувати ніяк не можна.
В умовах нашого книжкового голоду і всяких друкарських обмежень ми потребуємо лектури, але лектури- -справді артистичної, а не чогось першого-ліпшого, що підвернеться під руку.
Коректа в книжці переведена пропагано.

О д у д.

--- о Ж о ---

Дуже важні накази американської влади.

Подаємо до відома таборян і біженців, що перебувають поза таборами, нові, дуже важні розпорядження американської влади.
I. З а б о р о н а спекуляції продуктами та річами УНРРА. Американська військова влада попереджає, що всяка спекуляція американськими продуктами або одягом, видаваним, як допомога, а також незаконне вивласнення їх через продаж, заміну і т.п., категорично заборонені. Особи, які будуть приловлені на незаконному вивласненні американських продуктів, або яким буде доведено зловживання ними, опріч іншої судової кари, будуть примусово репатрійовані. Влада з притиском зазначує, що всі видавані середники поживи та одіж призначені для безпосереднього споживання чи вжитку тих осіб, яким вони видаються, а не для інших цілей.
II. П р а в о контролі таборів німецькою поліцією. Комендант 7-ої американської армії ген.-лейт. Джеффрі Кій видав наказ, згідно з яким німецька поліція має право під контролею американських військових чинів вступу до таборів ДП для розшуку та арешту запідозрених у злочинах осіб, а також для ревізії річей в цілі збирання річевих доказів винности злочинців.
III. За всякого рода злочини примусова репатріяція. В приказі Головної Квартири Американських Военних Сил у Європі від 18.I.1946 між іншим зазначено, що ДП, засуджені военним судом за різного роду злочини до тюремної кари, будуть відбувати кару в спеціяльному лягрі для ДП у Фрайденгеймі коло Маннгайму. По відбутті кари всі злочинці під военною ескортою будуть відставлені незалежно від їх бажання, до тої країни, звідки вони походять.

. . . .

...Боже, Боже! Великая сило! Великая славо! Зглянься на людей! Відпочинь від кари у святому раї! Зашо пропадають, зашо Ти караєш своїх - і покірних і добрих дітей...
Т. Шевченко.

З життя УАПЦ на еміграції.

Жалібні панахиди по Крутянцях. - На підставі відомостей, що надходять з різних сторін, у всіх парафіях УАПЦ всіх зон були в свій час наприкінці січня та на початку лютого ц.р відслужені врочисті панахиди по полеглих 29.I.1918р. під Крутами в обороні Батьківщини українських юнаках. Після панахид відбулися з цієї нагоди жалібні академії, в яких особливо жваву участь брала наша шкільна і позашкільна молодь.

З життя УАПЦ в провінції Віртемберг-Баден.

Організація парафій. - У провінції Віртемберг-Баден, крім тих парафій, що вже існували, організовано нові, а саме: в Ульмі, Мерінгені і Шорндорфі в американській зоні та у Зальцзее на французькій зоні. Знаходяться в стадії організації парафії в Гайльброні та Шорндорф-Вайблінгені на американській зоні. Великою перешкодою в організації парафій є недостача священиків і псаломщиків.

До вірних УАПЦеркви.

З доручення Преосвященнішого Єпископа ПЛАТОНА, Церковне Управління просить усіх Вірних УАПЦ, які перебувають у меншій кількості по мішаних осередках і не мають постійної релігійної опіки на місці, щоб вони зголосили це до Церковного Управління, а також повідомили про ті можливості, які є на місці, бодай для періодичних відвідувань їх священиками, що перебувають при Управлінні. Церковне Управління просить також конче подбати про створення умов, при яких священики Управління могли б доконати Св. Сповіди, Св. Причастя та возвістити своєчасно радість Христового Воскресення.

Церковне Управління.

Лист до Редакції.

Наша Редакція дістала з Гаунштеттену листа такого змісту:

До Хвальної Редакції Журналу "Церква і Життя".

Спішу висловити сердечну подяку за надіслання ч.1. Вашого журналу, як першої ластівки, що знаменує нову весну в житті в розсіянні сущих братів і сестер наших вірних великої, національно-традиційної Української Церкви. Нехай Господь благословить Ваші добрі наміри і труди. Благовістіть мир, любов і віру в краще завтра, щоб сидження на ріках Вавилонських стало легшим, а мета ближчою. Буду радо надсилати Вам свої матеріяли.

Слава Україні - Гетьманові слава!

Михайло Ст - ук, сотник.

НАУКА І ТЕХНІКА.

Нова зброя. Американський сенатор Тидінгс заявив, що США мають нову зброю, яка силою свого нищення є не-

чуваною в світі. Є це атомова бомба удосконаленого типу, яка зробить всяку війну в майбутньому неможливою.

Нові запальнички. В Англії винайдено запальничку, яка видобуває вогонь без бензини і камінця. Їх заступає алькоголь і кобальт. Запальничка дає вогонь автоматично при зустрічі з повітрям.

Кораблі і літаки без залоги. Англійська адміралація вислала через пролив Ля Манш перший корабель, кермований в віддалі радієвими хвилями. В скорому часі випускатимуть літаки без пільотів. Кермуватимуть цими літаками радієвою енергією.

Літаки-ракети. В Англії думають випускати для транспортових цілей літаки-ракети, що літатимуть із шаленою скорістю через стратосферу. Винайдені апарати, що дозволятимуть людям не відчувати ріжниць у тисненні і розрідженні повітря на висоті.

ДОПИСИ.

Мерінген.

Дня 3 березня ц.р. Преосвященніший Єпископ ПЛАТОН відвідав український табор в Мерінгені, біля Штуттгарту. Владику зустріли біля табору з хлібом-сіллю представники управи табору та дякували за відвідини. Владика відслужив урочисту Службу Божу в гарно уряджений старанням вірних таборовій церкві і подав евангельську науку про "збирання небесних скарбів" у нашому житті на еміграції. Після Служби Божої Владика відвідав помешкання таборян.

Відчуваєтьоя в таборі брак культурно-освітньої праці. Добре було б, щоб управа табору подбала про організацію ріжного рода курсів та належно упорядкувала табор. Помічаєтьоя брак інтелігентних сил.

Гість.

РЕПАТРІАЦІЙНІ СПРАВИ.

§§§ З нагоди номінації 32-х кардиналів Папа Пій XII виголосив промову до всього світу, в якій гостро осуджував політику імперіялізму та экспансії. Промову свою Папа закінчив протестом проти насильної репатріяції осіб, що не хочуть добровільно повертатися з якихось причин на свою батьківщину.

§§§ Президент США Трумен в листі до представника польської еміграції в США К. Розмарека заявив: "Спричинятися до репатріяції поляків проти їх бажання - не є політикою США." Трумен вказав на старання Америки поліпшити долю втікачів і забезпечити їх харчами та медичною допомогою. "Час масової репатріяції з американської окупаційної зони - пише в цьому листі Трумен - доходить кінця."

§§§ Загальні Збори ООН у Льондоні одноголосно відкинули совєтські пропозиції в справі втікачів, переселених осіб та емігрантів і ухвалили, що нікого з емігрантів не будуть насильно репатріювати та що їх дальшою долею заопікується окрема організація, яка переведе загальну реєстрацію, видасть документи для бездержавних та подбає про переселення з Німеччини в інші держави Европи чи Америки. Ці постанови попередила жвава дискусія. Найцікавішою промовою в обороні емігрантів була промова п. Рузвелт, яка заявила, що совєтські домагання

заперечують усі ідеали демократії та права людини на свободу слова і дії. Вона запротестувала, щоб управу таборів передавати старшинам тих держав, звідки емігранти походять, чого вимагали совєтські делегати, бо тоді треба було б ген. Франкові передати еспанських емігрантів, яких є чимало в СССР. Засідання зробило п. Рузвелт бурхливу овацію. Делегат СССР Вишинський у відповідь на промови демократичних держав сказав буквально так: "Необмежена свобода, яку проповідує п. Рузвелт, не може мати місця в моїй державі. Волю і дії людей треба обмежувати, бо інакше вони будуть вбивати і красти. Свободу обмежує само життя".

Ці постанови, - як пише авгзбурська газ. "Наше Життя", - означають перемогу гуманности і справжньої демократії. Тепер над емігрантами не тяжить марево примусу, їм не загрожує ніяка небезпека і вони з вірою в найкращі ідеали могтимуть будувати своє життя на чужині.

xx- o -xx

= =

О ф і ц і й н и й   в і д д і л.

О б і ж н и к ч. 3.

До
Панотців Настоятелів УАПЦ парафій провінції Віртемберг - Баден.

На підставі резолюції Преосвященнішого Єпископа ПЛАТОНА з дня 1.III.ц.р., Церковне Управління заряджує:

1/ Панотці Настоятелі парафій повинні до 1 квітня ц.р. представити до Церковного Управління відписи всіх метричних актів, доконаних упродовж минулого року. Невиконання цього зарядження потягне за собою оповіщення у редагованому Управлінням органі списку панотців, які не виконали цього зарядження. У випадку, коли метричних актів в минулому році не було, про це також належить повідомити на письмі.

2/ Панотці до 15 березня цього року повинні зголоситися за одержанням метричних книжок або повідомити про кількість потрібних блянкетів для провадження метричних записів, яку вони мають намір набути для своєї парафії на біжучий рік, з уваги на те, що зайва кількість метричного паперу буде передана до інших провінцій. Можна одержати друковані метричні блянкети всіх трьох родів, а саме про народження, про шлюб і про смерть, а також блянкети передшлюбних доходжень. Під блянкетами належить розуміти аркуш паперу, що має дві сторони до писання.

3/ Кожна парафія має провадити метрифікацію у двох примірниках. Провадити її належить в книжках друку Єпархіяльного Управління. Книжки ці будуть перешнуровані і апробовані печаткою Управління.

4/ Всі настоятелі парафій мають предоставити до Преосвященнішого Єпископа ПЛАТОНА Св. Антимінси. Св. Антимінси, які будуть узнані за невідповідні для дальшого вжитку мають бути заступлені новими. Крім цього, кожен Настоятель одержить нову губку до Св. Антимінсу.

5/ Настоятелі парафій повинні негайно повідомити

Церковне Управління на письмі про те,чого бракує їм із церковного посуду,чи мають кадило,мирницю,дароносицю,печатку-знаменник до проскурок.

Церковне Управління УАПЦ
на
провінцію Віртемберг-Баден
в Еслінгені.

П л я н
духовно-релігійних бесід для духовенства УАПЦ провінції Віртемберг-Баден на час Великого Посту.

Увага: Крім проповідей на евангельські теми,які мають виголошуватись кожної неділі підчас Служб Божих,належить ще Духовенству провадити пляново з вірними бесіди катехізичного характеру підчас служб щоденних - ранніх і вечірніх.

В неділі 1,2,3,4 і 5 Великого Посту ввечері відправляється або вечірня з читанням пасійних евангелій,або правиться,замість вечірні,Пасія по встановленому чину з читанням евангелій.

Порядок читання пасійних евангелій такий:

на 1-й пасії	еванг.	від	Матфея,	розд.	26 і 27.
" 2	"	"	Марка	"	14 і 15.
" 3	"	"	Луки	"	22 і 23.
" 4	"	"	Івана	"	13,14,15,16 і 17.
" 5	"	"	Івана	"	18 і 19.

По прочитанні евангелії кожного разу-виголошується відповідне "слово".Можна виголошувати ці проповіди по такому пляну:

1. Зрада Юди. Довіря до Юди Спасителя й учнеків-доручення Йому спільної скарбниці;поступовий розвиток пристрасти грошолюбства;зрада;нерозкаянність Юди при відсутності надії на безмірне Боже милосердя;муки сумління;безнадійність і страшна його смерть.

2. В і д р е ч е н н я П е т р а. Запальчивість Апостола Петра/майже завжди перший реагує на науку Христа/ " Ти є Христос,Син Бога Живого..."/Мф.16,16/,"Хоч і всі спокусяться,тільки не я..."/Мк.14,29/;"Не вмиєш ніг моїх повік..."/Ів.13,8/;самовпевненість;заламання Петра на дворі первосвященика і відречення /Ів. 18-17,25-27/,щире каяття,прощення його Ісусом Христом/Ів.21,15-19/.

3. Н е щ и р і с т ь П и л а т а. Подвійна роля Пилата в справі Христа:знає,що Христа "видали з зависти" /Мф.27,18/,переконується в невиновности Його підчас допиту,про що освідчує прилюдно/Ів.18,38;19,4/,вмиває руки/Мф.27,24/,і як би хоче відпустити Христа /Ів.18,39; Лук.23,22/ однак щоб догодити товпі,видає Христа на бичування /Ів.19,1/ і на смерть/Мф.27,26;Ів.19,16/. Пилат насміхається над Христом:"Так,Ти Цар?"/Ів.18,37/, "Що то істина?"/Ів.18,38/,"Так от хочете,відпущу вам Царя Юдейського?"/Ів.18,39/.
Пилат трактує Христа нарівні із злочинцями,бо ж на домагання товпи відпускає розбійника Вараву,а Христа осуджує /Мф.27,17;26.Мрк.15,28/. . /кінець буде/.

: :

...А всім нам вкупі на землі
Єдиномислія подай і братолюбіє пошли!
Т. Ш е в ч е н к о.

Що думав зробити з нами А. Гітлер?

На нірнберзькому процесі виявилося, що німецькі провідники носилися з думкою знищити фізично всі народи східньої Европи, зокрема українців. Герінг у 1942 р. сказав: "Мета нашої праці - змусити українців працювати для німців. Ми тут /в Україні/ не для того, щоб ощасливлювати людей. Вони мусять віддати нам усе, чого бракує Німеччині". Про систематичне винищення народів на здобутих німцями областях сходу говорив дуже виразно Гітлер: "Звичайно, це жорстоко, але ми мусимо бути жорстокими". А іншим разом він сказав: "Ми є варвари, ми хочемо бути варварами, це є почесний для нас титул". А в щоденнику губернатора Франка знайдено такий запис із датою 12 січня 1944 р.: "Якщо ми виграємо війну, то можна буде зробити з поляків і українців та всього того, що крутиться навколо, січене м'ясо."

Щоб грабувати схід, Гітлер призначив Розенберга. Як він працював, вказує звідомлення спеціяльної частини, яка була йому підпорядкована. В цьому звідомленні сказано: "Багаті жнива ми мали серед книжок Української Академії Наук. Там ми забрали великі цінності на перських і китайських пергамінах, російські і українські літописи, перші видання різних письменників і рідкі твори російських мистців. З київського музею вислано до Берліну твори малярів, образи і портрети." Одночасно із грабунком просто нищилися на місці найцінніші твори мистецтва.

З трупів тих жертв, що гинули у в'язницях, гітлерівці варили мило, що документально ствердженo на процесі.

К о р о т к і в і с т к и.

§§§ Як ствердженo на нірнберзькому процесі, жертви жидів, що згинули від гестапівського режиму в роках війни, досягають нечуваної цифри 5.700.000.

§§§ Партійний секретар комуністичної партії Німеччини в Баварії заявив, що комуністична партія прийматиме в свої ряди "чесних нацистів".

§§§ В багатьох містах Китаю відбуваються протестаційні віча проти перебування совєтських військ у Манджурії. У високих школах Чункінгу 10.000 студентів проголосило протестаційний страйк, вимагаючи негайного виведення совєтських військ.

§§§ Католицька американська республіка Сан-Домінго погодилася прийняти від 25 - 50 тисяч бездомних европейських жидів віком до 35 років для праці в рільництві.

§§§ Сімнадцять протестантських об'єднань у США звернулися із закликом до всіх християн в Америці, щоб вони підтримали харчову програму президента Трумена для рятування мільйонів людей в Азії і Европі від голодової смерти.

§§§ На засіданні англійського парляменту комуністичний депутат Галлахер сказав: "Чи не доцільно було б, зваживши на загальний брак робочої сили в Польщі, зробити все для повернення поляків на батьківщину, щоб вони могли там працювати". Депутат Ллойд відповів йому словами: "Чи ми не погодимося з твердженням, що в Польщі бракує робочої сили тому, що так багато поляків перебуває в Сибірі".

§§§ Шпигунську організацію в Канаді викрито завдяки енергійним старанням советського аташе в Оттаві українця Ігоря Гоженка та його дружини. На Гоженка комуністи зробили напад, але він з родиною утік.
§§§ У Женові відбувається звід представників протестанських і православних церков з 30 країн, який має на меті підготувати заснування світового церковного союзу.
§§§ В советській пресі появилися домагання до Туреччини, щоб вона відступила деякі території з грузинським населенням Сов. Союзові. Турецька преса в гострих виразах заявляє, що Туреччина буде боронити цілість своїх кордонів усіма силами і засобами.
§§§ Представник Польщі в Люблінській репатріяційній комісії Беднаж заявив, що всі українці мають виїхати з Польщі; із загального числа 543,867 українців уже вивезено 31[:]491, тобто 60%. Решта, за його словами, переховується по лісах і мусить бути зловлена.

З українського еміграційного життя.

§§§ Підготова до загальної перевірки в таборах біженців і емігрантів почалася. Комісія перевірятиме кожного емігранта, випитуючи точно про життя від 1939 р. або користуючись анкетами. Насильної репатріяції взагалі не буде, лише будуть вишукувати колябоpантів і воєнних злочинців, що діяли на шкоду своїм народам своєю співпрацею з націзмом або фашизмом.
§§§ У Парижі організовано новий хор п.н. "Пісня рідного краю". Хор складається тільки з українців і пропагуватиме українську пісню.
§§§ Депутат англійського парляменту від робітничої партії п. Стокс відвідав директора УНРРА в Німеччині п. Моргана і 25 січня побував в українському таборі з Корнбергу, де докладно інформувався про стан і потреби української еміграції. П. Стокс запевнив українцям свою постійну допомогу і залишив свою адресу.

::: xx-o-xx :::

ВЕСЕЛИЙ КУТИК.

Шевченко і генерал.

Т. Шевченко, як відомо, був своїм чоловіком у домі князя Рєпніна. Одного разу в княжому домі був баль, на який, серед інших гостей, запросили і нашого Кобзаря. Т. Шевченко вийшов до порожньої їдальні, де накривали до вечері столи, знайшов призначене йому місце з карткою на тарілці "Т. Шевченко" і тому, що був дуже голодний, увяв кусень хліба зі столу і поклав його до рота.
Це побачив якийсь генерал і обурився.
- Скажіть, Шевченко, чи Ви знаєте, яка є ріжниця між тим, як їдять люде і свині?" - запитав він.
- Дуже добре знаю, пане генерале, - відповів спокійно Шевченко, зрозумівши натяк. - Ріжниця та, що свиня все їсть тоді, коли їй дають їсти, а людина тоді, коли їй хочеться їсти.

=.=

О г о л о ш е н н я.

КУПИМО українську чи російську МАШИНКУ ДО ПИСАННЯ. Зголошення надсилати до РЕДАКЦІЇ.

xxx-o xxx

Жіноча сторінка.

Лекція друга курсу крою п. В. Будної. - Закінчення крою мужеської сорочки.

Довжина рукава 65 см.
Обмір коміра 39 см.

Рисунок 1 /рукав/.

Ширину рукава дає нам обмір коміра плюс 10 см. /39 см. + 10 см. = 49 см./. Матеріял мусить бути подвійний /обидва рукави крають ся відразу/.

Дальші пояснення дивись на звороті.

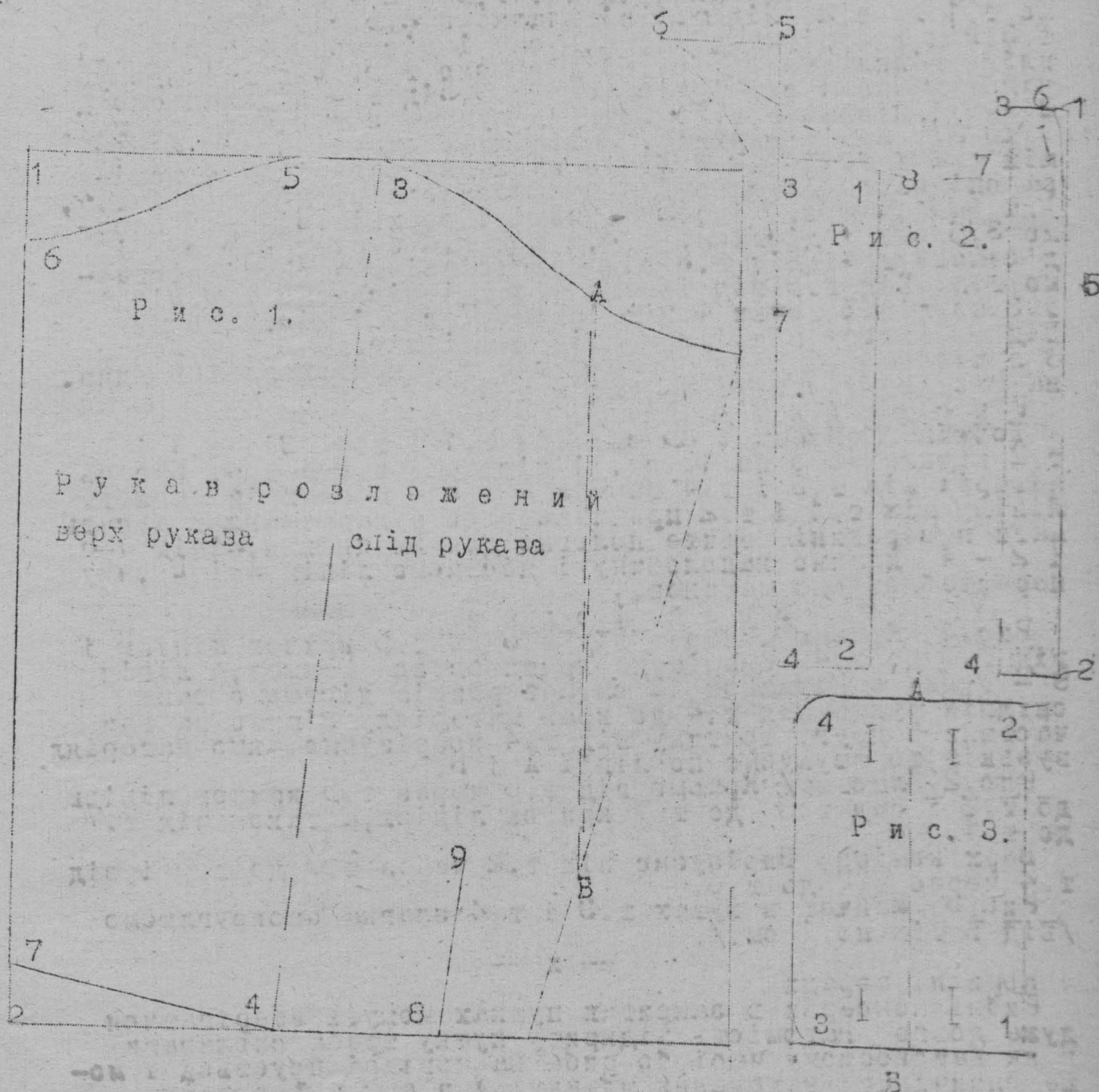

Лінія від т.1.до т.2. - це є довжина рукава:65 см. мінус 5 см.Решта довжини лишається на манжет.Лінія між т.1. і т.3. - це є половина ширини рукава.Від т.2 беремо 18см.і дістаємо т.4. Лінію від т.3 до т.4 складаємо /подвійний матеріял/ в легкий укіс.Низ рукава є вужчий.

Від т.3 відкладаємо 6см. вліво і дістаємо т.5.Від т.1 вниз відмірюємо 6 см. і дістаємо т.6.Точку 6 лучимо з точкою 5.Від т.2 вгору відмірюємо 3см. і дістаємо т.7. Точку 7 лучимо з т.4.

Рисунок 2 /комір/.

Комір складається з двох частин:

1/спідній комір /листвочка/ і

2/верхній комір,який зшиваємо з листвою.

До 1/. Комір спідній /листвочка/. Матеріял на комір мусить бути зложений вдвоє впоперек /лінія між т.2 і т.4 є лінією зігнення матеріялу/.Міру ділимо надвоє,додаємо 2см. /наприклад:19,5 + 2 = 21,5/і дістаємо т.1 та т.2. Від т.1 відкладаємо 2,5 см. і дістаємо т.3.Від т.2 відкладаємо 2,5 см. і дістаємо т.4.Від т.1 вліво відкладаємо 7 см. і дістаємо т.5. Від т.1 вгору відкладаємо 1 см. і дістаємо т.6.Від т.3 відкладаємо 2 см. і дістаємо т.7. Точку 5 лучимо з т.6,а т.6 з т.7.

До 2/. Комір верхній. Матеріял зложений вдвоє.Лінія між т.2 і т.4 - це є лінія зложення матеріялу.З коміра спідного /листвочки/ переносимо міру між т.7 і т.4, яка дає нам т.1 і т.2 на комірі верхнім.Від т.1 беремо 3,5 см. і дістаємо т.3,а від т.2 беремо 3,5 см. і дістаємо т.4. Від т.3 відмірюємо вліво 4 см. і дістаємо т.5. Від т.5 відмірюємо 4 см. і дістаємо т.6.Від т.3 по лінії точки 4 відмірюємо 7 см. і дістаємо т.7. Від т.1 вгору відмірюємо пів см. і дістаємо т.8.Точку 8 лучимо з т.6.Точку 6 лучимо з т.7 кривою лінією /див. на рисунку/.Точку 8 лучимо з т.2.

Р и с у н о к 3 /манжет/.

Довжина манжета є 25 см. між т.1 і т.2. Від т.1 і т.2 відкладаємо по 16 см. і дістаємо т.3 і т.4. Кусень матерії між т.3 і т.4 та між А і Б - є верхній манжет. Лінію між т.1 і т.2 пришиваємо до рукава.Манжет мусить мати в середині вшите полотно для зміцнення.Лінію 1-3 і 2 - 4 ділимо наполовину і дістаємо лінію А і Б ,яку перестебновуємо машиною.

К р і й ф о р м и.

Рис.1. Краємо матерію від т.6 до т.5 кривою лінією і від т.7 до т.4. Розріз,де пришивається манжет,є лінія 8 - 9,яка є довжиною 12 см.Цей розріз дістаємо так: спідній рукав від т.4 до краю матеріялу ділимо на три частини і другу третину від т.4 розрізуємо.Якщо матеріял вузький,то штукуємо по лінії А і Б.

Рис.2./листва/ Краємо від т.6 через т.5 кривою лінією до т.2 і від т.6 до т.7 кривою лінією,а також від т.7 до т.4.

Верх коміра: Вирізуємо від т.2 через т.8 до т.6 і від т.4 через т.7 до т.6.

Рис.3. Манжет в кутах т.3 і т.4 злегка заокруглюємо /від кутів по 1 см./.

-- х --

Корисні поради.

Рибні консерви в закритих пушках можуть зберігатися дуже довго. Натомість відкриту пушку треба споживати в як найскоршому часі,бо риба на повітрі псується і може спричинити затроєння шлунку. У в а ж а й т е !

Музичний додаток до журналу "Церква і Життя" Ч:2.

Скорбна Мати
/кант/

Adagio

p

1. Скор- бна-я Ма -ти під-хрес-том сто- я -ла,
Ста - ла ри -да -ти, в сльо-зах про-мов-ля- ла:

2. Я Те -бе ку - па - ла дріб-ни-ми сльо-за -ми,
Як ма-лим хо-ва - ла пе-ред во-ро -га-ми,

f

1. Ой, Си -ну, Си - ну, за я - ку про- ви -ну пе-ре-

p

2. А ни-ні пла-чу, бо Те- бе вже тра-чу, вже Тя

ral.

1. -но- сиш ни - ні Ти тяж- ку го - ди -ну на хре-сті

2. Ми-лий Си - ну, біль-ше не -по - ба- чу, Си- ну Мій.

3. Моя Підпоро, Мій Ти Світе ясний!
Гаснеш за скоро, вянеш безчасно.
А що ж зі мною стане сиротою:
Я сама на світі, як билина стою над хрестом...

4. Мій Боже Милий! Усердно Тя молю,-
Подай мені сили у нещаснім болю.
Тебе благаю, як сама лиш знаю,
І Тобі днесь Сина Мого поручаю на хресті...

УКРАЇНСЬКИЙ
Ч. ....
МУЗЕЙ-АРХІВ

ЦЕРКВА І ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

для Духовенства і Вірних Української Автокефальної Православної Церкви на Віртемберг-Баден.

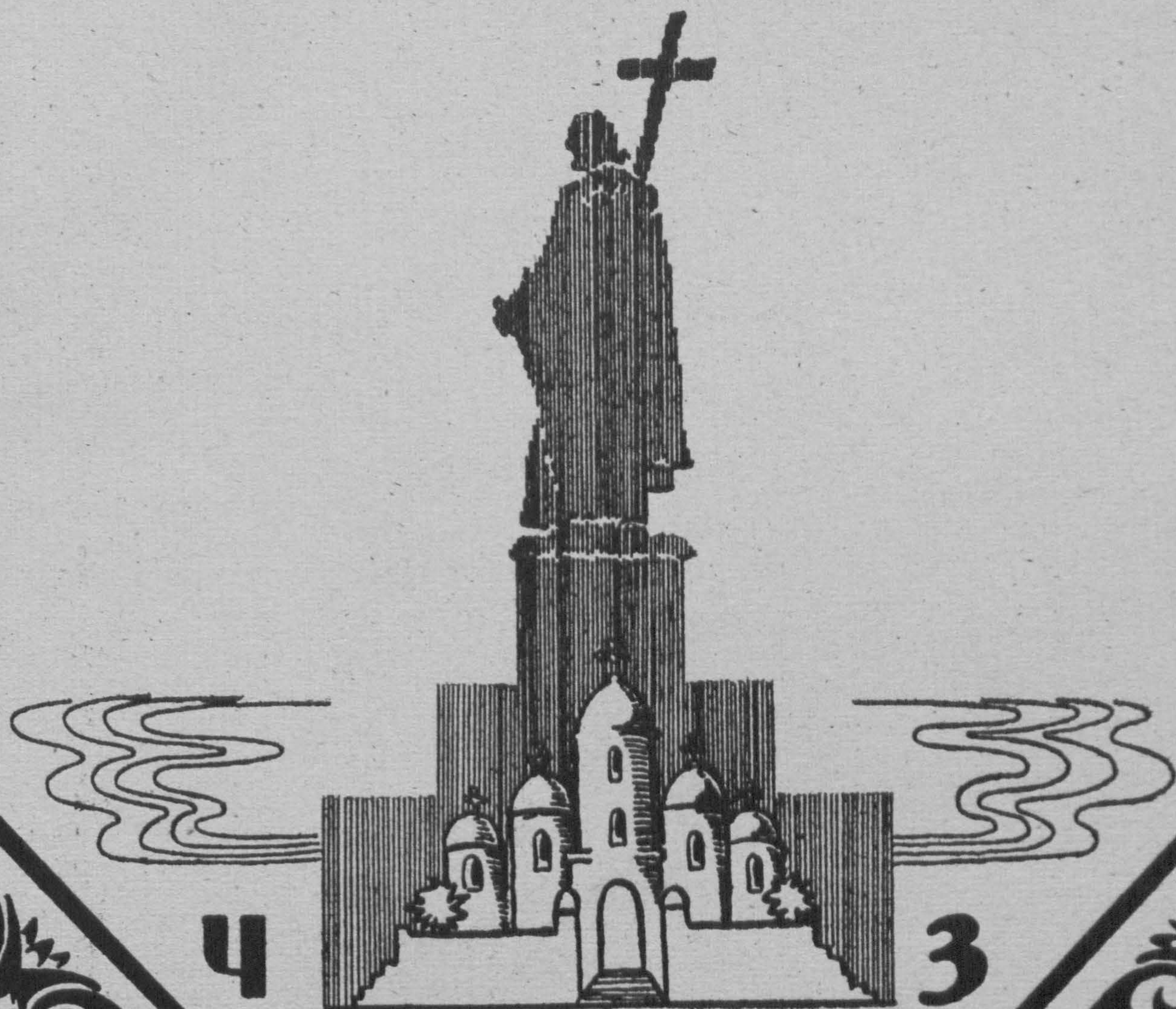

Ч 3

19 46

Церковне Управління У. А. П. Ц.
на Віртемберг-Баден
в Еслінгені

„Ц Е Р К В А і Ж И Т Т Я"

в и х о д и т ь н а п р а в а х р у к о п и с у.

ч. 3. – 1 квітня 1946.

З М І С Т Ч И С Л А

„Церква і Життя"
Редагує Колегія . " CHURCH AND LIFE"

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР.
31/18 березня Неділя 4-та В.Посту.Пам'ять Прп.Івана
Лiств.Св.Кирила Арх.Єрусал.Гл.7. Утр.Єв.7.Ів.20,1-10.
Літ.Василія В.Ап.Євр.6,13-20 і Еф.5,9-19.Єв.Мрк.9,17-31.
і Мтф.4,25-5,12.
7 квітня.Нед.5-та В.Посту.Пам.Прп.Марії Єгип.БЛАГОВІЩЕН-
НЯ ПРЕСВ. БОГОРОД. Гл.8.Утр.Євр.Лук.1,39-49,56.Літ.Вас.В.
Ап.Євр.9,11-14 і Євр.2,11-18.Єв.Мрк.10,32-45 і Лук.1,24-
38.Замість „Тобою радується"-задостойник свята.

УКРАЇНСЬКА ЕКОНОМІЧНА ВИСОКА ШКОЛА

в МІНХЕНІ

оголошує запис слухачів на I, II та У семестри. Виклади почнуться 1-го квітня 1946 р. Вписове-10 нім. марок, учбове-200-нім. марок за семестр. Прохання про прийняття на той чи інший семестр належить подавати до Ректорату Української Економічної Високої Школи в Мінхені.

Адреса: Українська Економічна Висока Школа, Мінхен 8, Флюрштрассе 1, I поверх.

II.

5-го листопада 1945 р. розпочалися в Мінхені виклади на I-му семестрі Української Економічної Високої Школи, який закінчився 15-го березня 1946 р.

Школа заснована на зразок европейських високих шкіл – Гандельсгохшуле.

При школі згуртувалася вже колегія 28 викладачів, між ними багато професорів із довголітнім стажем.

При школі засновано Наукове Економічне Товариство.

III.

Ректор Української Економічної Високої Школи розшукує професора К о в а н ь к а і доцента інж. Є. Г л о в і н с ь к о г о.

Ukrain. Hochschule Flurstrasse I, M ü n c h e n 8.

РЕКТОР У.Е.В.Ш.

СОБОРНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

Священний Собор Єпископів
Української Автокефальної Православної Церкви.

До
Всечесного Духовенства і Вірних Української Автокефальної Православної Церкви, в розсіянні сущих.

"Благодать Господа нашого
Ісуса Христа з усіма вами"
/ Фил. 4,23/

Вже третій рік пішов, як увесь єпископат Української Автокефальної Православної Церкви, велика кількість духовенства і тисячі вірних мусіли залишити свою Батьківщину Україну та мандрувати в тяжких умовинах по краях Західної Європи. Два роки тому, в березні 1944 року, єпископат відбув у м. Варшаві перший на еміграції Собор Єпископів Української Автокефальної Православної Церкви. Свідомі свого архипастирського обовязку, ми, з ласки Божої Єпископи Української Автокефальної Православної Церкви, мали замір тоді обняти своєю духовною опікою не тільки ті тисячі вірних нашої Церкви, що одночасно з нами зрушені були з землі батьків і прадідів, але й ті маси нашого народу, що їх ще перед тим в час війни примусово було вивезено до Німеччини на роботи. Одначе німецька влада не допустила нас до тої опіки і до праці нашої і нашого духовенства по робітничих таборах і осередках скупчення православних українців, всіх єпископів тримаючи в одному місці, а вивезеним з України робітникам забороняючи навіть вступ на наші богослуження. Так на протязі майже півтора року, до самого кінця війни у травні 1945 року, праця єпископату посеред його вірних на еміграції була цілком паралізована.

Нині, в умовах запанування, після перемоги Великих Демократій Заходу, святого для християнства гасла правдивої релігійної толеранції, Господь дарував нам зіхатися з різних місць скитальницького життя і відбути другий Собор Єпископів нашої Церкви на еміграції.

В доповідях на Соборі владик, які вже в літі та в осені 1945 р. обняли архипастирською опікою певні території перебування на еміграції православних українців, радісно було стверджено сильне релігійне піднесення посеред нашого народу на чужині, його горяча любов до Рідної Церкви з її давніми національними звичаями, традиціями українського православія та глибокий інтерес нашої інтелігенції до церковно-релігійних питань.

В умовах загальної, після великої війни, руйнації, а ще більше в умовах бідного емігрантського життя - створено і впоряджено вірними і духовенством по таборах і містах чудові православні церковки; у них несуть вигнанці свої зітхання до Бога, в теплій молитві скріпляють себе на дусі, повчаються правд віри нашої, моляться за вічний спокій Великих Синів Українського Народу і всіх поляглих за кращу долю і волю Батьківщини та за рідних близьких. В горячій молитві до Бога, при співах прекрасних організованих церковних хорів, велику втіху знаходять і надію на краще майбутнє тисячі українських вигнанців.

Поглиблення своєї віри, угрунтовання основ християнського світогляду, замість матеріялістичних доктрин, які повстали в останніх десятиліттях на Бога і на Христа Його, шукає українська інтелігенція в доповідях на релігійні і церковно-історичні теми, в дискусіях на релігійно-освітніх зібраннях.

Скрізь майже при церквах існують органи парафіяльного управління, в яких разом з духовенством активно працюють обрані представники парафій. Поруч з парафіяльними радами по місцях є й церковно-релігійні організації в формі стародавніх наших Братств.

Все це духовною радістю наповнює наші серця і кріпить віру та надію з певністю дивитися на діло Боже посеред нашого народу на еміграції, що церковне життя і надалі буде квітнути та обійме й ті місця скуп-

чення нашого народу на чужині, де досі воно ще не зорганізоване.

Бо ж надзвичайно велике значіння має для нас Рідна Церква на чужині, православна віра наших дідів і прадідів, яка не дасть нам розтопитися в чужоземному та інаковіруючому середовищі, поможе заховати в нас і в дітях наших наше національно-релігійне обличчя.

В глибокому зрозумінні цього значіння, Єпископат УАПЦ, в В Є Д Н О С Т І І З Г О Д І відбув 14-17 цього березня сесію Священного Собору Єпископів УАПЦ, на якій обговорено було ряд справ та винесено ряд рішень для кращої організації і поглиблення церковно-релігійної праці УАПЦ на еміграції.

Ці рішення, які будуть опубліковані, ступнево будуть впроваджувані в життя виконавчим органом Собору Єпископів Священним Синодом Української Автокефальної Православної Церкви, який віднині являється постійно діючим центром церковного управління нашої Церкви на еміграції.

Собор Єпископів, сповіщаючи про це, закликує духовенство і вірних до тісної співпраці усіх складових частин нашого церковного тіла - ієрархії, духовенства і вірних, для добра нашого побожного народу і його Св. Церкви в дусі давніх її соборних традицій.

УЛЮБЛЕНА НАША ПАСТВО!

Господу одному відомо, як довго ще перебуватимемо ми всі на Ріках Вавилонських і коли Йому Милосердному вгодно буде повернути нас до нашого Сіону, Св. Софії у престольному місті Києві.

Нехай же до цього повернення, на чужині Сіоном нашим, Єрусалимом нашим, якщо забудемо який, - забута буде правиця наша, -буде нам наша Православна Церква.

Зараз проходять сумні дні Великого Посту. Нехай же в ці дні піднесеться молитва наша до Господа, нехай Хрест Господній і Страсті Христові укріплять і нас в наших стражданнях разом зі всім многостраждальним народом нашим. Молімося Господу, щоб сподобив нас неосудно і в спокої поклонитися і Святому Його Воскресенню.

Нехай буде воля Божа над нами !
Нехай благословенно буде ім'я Господнє віднині і на віки.
АМІНЬ.

Дано Року Божого 1946, м-ця березня 17 дня
в м. Есслінгені над Некаром на Віртембергії.

Смиренний Митрополит ПОЛІКАРП,
Голова Собору Єпископів

Смиренний Архиєпископ Ігор

Смиренний Архиєпископ Михаїл

Смиренний Архиєпископ Геннадій

Смиренний Єпископ Мстислав

Смиренний Єпископ Сильвестр

Смиренний Єпископ Григорій

Смиренний Єпископ Володимир

Смиренний Єпископ Платон

СТАЛІМО СВОЮ ВОЛЮ!

Всім нам імпонує людина з твердою волею. Називаємо таку людину: „кремінь-чоловік", „криця, а не чоловік", „людина з залізною волею", „людина з сталевим характером". Натомість усі погорджують людиною з м'якою вдачею, слабою волею. Таку людину звемо „тряпкою", „ганчіркою", „віником", безвільною істотою, „помітайлом" і т.д. Бо ж справді, як це доводять факти, життя належить до сильних волею людей, залізних людей, які відповідно укладають не тільки триб свого власного існування, а ще й підпорядковують собі маси та ведуть їх за власним бажанням. Це ті люде, про яких говоримо, що вони „ворочають громадою", „воротила".

Якщо людина, опріч сильної волі, має ще й шляхетний спосіб думання та бажання послужити громаді, то маємо вже діло з так званими „великими людьми", тобто з людьми, що не замикаються колом своїх приватних інтересів, а ще й провадять громаду, маси.

Отож звернімо увагу на те, щоб свій характер, свою волю зміцнити, або, як кажуть, „засталити", і цим принести користь і собі, і суспільству.

Бувають люде з уродженою сильною волею, але частіше цю волю виховують у собі люде систематичними вправами. Поговоріть ви з першим-ліпшим так званим „воєнним героєм", що має на грудях безліч орденів за хоробрість і відзначився низкою незвичайних вчинків на полях бою. Чи бажання смерти пхало його на героїчні чини? Ні, ніколи, а тільки в м о в л е н а в себе постанова зробити це на користь батьківщині. Отож в и ш к о л е н а воля.

Чи кожному з нас дуже хотілось учитися колись нудної математики чи іншої якоїсь тяжкої медицини, коли світило сонечко і так гарно пахло на зелених луках та в садку? А тимчасом училися, бо з м у ш у в а л и себе до цього, добре знаючи, що за одного вченого десять невчених дають.

Це змушування себе - і є вишколенням своєї волі. Чим більше підпорядкуємо свою волю розумові, тим ми сильніші в житті і тим більше значимо.

Американський великий учений і відомий на ввесь світ винахідник Едисон дожив до глибокої старости, зберігаючи незвичайну ясність думок і жвавість молодечих рухів. Коли йому стукнуло 80 років, один журналіст запитав його, чим можна пояснити таку його життеву потенцію. Едисон розповів йому своє життя.

Був він за молодих літ бідний, часто голодував і змушений був продавати на вулицях газети та часто виконувати чорну, невдячну роботу. І хоч хотілося йому завжди відпочивати по тяжкій роботі, він змушував себе відмовлятися від заслуженого відпочинку, щоб учитися і перестати бути тим, чим він був. І, з м у ш у ю ч и себе, він добився того, чого х о т і в: появилися його винаходи і Едисон став багатий. Ставши мільйонером, Едисон мав усі можливості покинути всяку працю і відпочити нарешті по тяжких трудах, але не робив цього. І ось чому.

- Я пам'ятаю, - сказав Едисон журналістові, - як я голодував за молодих літ, і тепер можу сказати, що в и м у ш е н и й г о л о д є великим нещастям і останнім свинством для людини, але тепер, коли я можу дозволити собі навіть те, чого й не снилося мені ніколи, я за всяку ціну с т р и м у ю

себе від своїх бажань, бо переконався, що д о б р о в і л ь н и й г о л о д з великим добродійством для людини. Чи ви знаєте, як я їм? Я їм так, щоб після їди завжди мати маленьке почуття голоду. Цьому і тільки цьому я завдячую свою життєву потенцію і це є відповіддю на ваш запит.

Отже Едисон, перемагаючи себе, тобто виполюючи свою волю, робив добродійство і для свого тіла, і для своєї душі.

Маємо тепер піст. Церква приписує нам у часі посту повздержливість і скорочування вимог нашого тіла. Чи це є пустою формальністю. От видумали, мовляв, собі попи якісь там пости та й нудять нас своїми вимогами дотримувати ці вигадки!

О, ні! Це не забаганки духовенства змушувати людей до дисципліни над собою. Як бачимо на прикладі життя великого Едисона, ця дисципліна над собою приносить нам сталення свого характеру, зміцнення нашої волі, що тримає віжками наші хотіння та здоровить нас і на тілі, і на дусі. Кажемо „на дусі", бо ніщо так не є приємне для людини, як свідомість і відчуття того, що ми себе перемагаємо.

Є, кажемо, тепер піст, який, за розумними і глибоко продуманими приписами Церкви, вимагає від людей перемагати свої хотіння. Старі люде, які зрозуміли суттєвий підклад цих приписів, постили в колишніх часах дуже ретельно, так ретельно, що нам і вдумках не вміщається, як це вони могли робити. Вони не тільки обмежували свої потреби в їдженні до мінімума, а навіть упродовж усього посту, від першого постового дзвону в понеділок першого тижня аж до самого Великодня, не дозволяли собі ликнути чарки горілки чи затягнутися хоч раз димом папіроски. Чи тому це робили наші діди й прадіди, що вони були старі, нетямучі, наївні, вірили в церковні пересуди? О, ні і ще раз ні! Діди і прадіди наші мали більше мудрости, сили волі і глибини зрозуміння добра для себе і для суспільства, ніж ми „славних прадідів великих - як каже Т. Шевченко - правнуки... „невдалі".

Вчімося ж на прикладі життя наших розумних предків і робімо те, що вони робили: слухаймося приписів старих прадідівських уставів Церкви та ретельно виконуймо їх.

Д.

- о -

С л о в о в н е д і л ю Х р е с т о п о к л о н н у.

Хресту Твойому поклоняємось, Владико...

Неділя 3-тя Великого Посту називається Хрестопоклонною, бо для підтримки вірних у подвизі посту Свята Церква в той день наказує виносити для загального поклоніння і вшанування Св. Хрест, щоб, як говорить Св. Апостол Павел, „скинувши з себе всякий тягар і гріх, що нас обмотав, з терпеливістю прямувати до подвигу, який перед нами, споглядаючи на Творця і виконавця віри - Ісуса. Він, замість радости, яка

була перед Ним, перетерпів хрест, не зважаючи на собом... щоб ви не знесилились і не ослабли душами вашими."/Євр. 12,1-3/.

З хрестом нерозривно зв'язана світла постать нашого Спасителя. Де хрест, там Христос. Де Христос, там і хрест.

Через це хрест, з моменту розп'яття на ньому Господа нашого Ісуса Христа і спасительних мук, є найбільшою життєвою святинею для нас і з перших віків християнства стає предметом особливого почитання: "А я не хочу хвалитися, хіба тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, яки для мене світ розп'то, а я для світа" /Гал. 6,14/.

Дерево наруги, посоромлення і кари через освячення Його кров'ю Христа стає деревом прославлення, а для багатьох деревом наслідування. Багато християн перших віків охоче йшли на муки за віру через розп'яття на хресті, вважаючи смерть на ньому найбільшою для себе славою і честю.

Для християн усіх віків хрест був, є і буде дороговказом і символом спасіння, перемоги над дияволом і над смертю, символом вибавлення від гріхів /І Петр. 2,24/. Тому-то в житті християн хрест займає найпочесніше місце серед інших святощів.

Хрестом прикрашують храми в середині і назовні, хрест став необхідною реліквією в кожній хаті побожної християнської родини, хрест кожний християнин від дня хрещення носить на грудях на знак віри в Христа і приналежності до Христової Церкви, хрести ставлять на могилах померлих християн, як символ віри в майбутнє воскресення і вічне життя в Царстві Христа, хрестом благословляють в церкві на знак спасительної сили Божої, що подається вірним через хресні заслуги Христа /І Кор. 1,13/.

Хрест є жертівником, на якому Христос добровільно приніс Себе в жертву за гріхи світа /Євр. 9,28/. І коли в Старому Заповіті жертівник, який собою лише прообразував хрест і на якому приносилися в жертву тварини, був для старого Ізраїля великою святинею, то тим більшою святинею є хрест для нас, нового Ізраїля.

Через гріх наших прародителів була порушена гармонія відносин між людьми і Богом, бо люде, стративши свою чистоту і первісну невинність, були нездібні до правдивого Богопочитання і, опинившись у рабстві гріха, "замінили правду Божу на лож і почали поклонятись і служити створінню більш, ніж Творцеві" /Рим. 1,25/. Внаслідок цього між Богом і людьми, з вини останніх, повстала прірва, яка назавжди віддалила б людей від Бога, коли б Сам Бог не змилосердився над Своїм творінням і з любови до людей не послав Сина Свого /Ів. 3,16/, щоб "викупив нас від клятви закону, ставши за нас клятвою" /Гал. 3,13/, і "примирити з Богом через хрест, убивши ворожнечу в ньому" /Ефес. 2,16/, і щоб через Нього поєднати все з Собою, примиривши Ним, кров'ю хреста Його, і те, що на землі, і те, що на небі. І вас, що колись були відчужені і ворожі, своєю схильністю до злих діл, тепер примирив у тілі Тіла Його смертю, щоб поставити вас святими, і непорочними, і невинними перед Собою /Кол. 1,20-22/.

Друзі мої! Перед вами лежить посеред храму уквітчаний Святий Хрест. Підійдім усі з вірою до Нього, вшануймо Його і поклонімось Йому. Проходячи тепер подвиг посту Св. Чотиродесятниці, черпаймо з Св. Чесного і Животворчого Хреста науку всепрощення, терпіння і покори волі Божій. Черпаймо сили

духовні та тілесні для дальшого християнського життя.
А це для нас необхідне особливо тепер, коли ми знаходимося на чужині, в дуже тяжких обставинах, коли всюди ще царить повоєнна ненависть, озлоблення, неустабілізованість думок і чинів, непевність у всьому, а наше невідоме майбутнє лякає нас, і часто буває, що маловіри заломлюються на дусі та падають посеред тернистого шляху. Христос не посоромився за-для нас взяти на себе тягар хреста і ніс Його до кінця, аж до перемоги, до слави. Не відмовляймось та не біймось і ми піти за прикладом нашого Спасителя і підняти на свої немічні рамена це Христове Знамено страждань, як символа і наших терпінь, що посилається нам для боротьби і перемоги над пристрастями душі і тіла, для перенесення тяжкої недолі вигнання, для успішного проходження Св. Посту і зустрічі Світлого і Славного Дня Воскресення Господа і Спаса нашого Ісуса Христа, що Йому належить честь і слава на віки вічні. АМІНЬ.

П р о т. Т.

- ооо -

МОЛИТВА ДО ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ.

/З „Неофітів" Тараса Шевченка/.

Благословенная в женах,
Святая, праведная Мати
Святого Сина на землі !
Не дай в неволі пропадать,
Літа летучі марне тратить,
Скорбящих радосте ! Пошли,
Пошли мені святее слово,
Святої правди голос новий,
І слово розумом святим
І оживи, і просвіти !..

Ти, Матір Бога на землі,
Ти сльози матері до краю,
До каплі вилила! Ридаю,
Молю, ридаючи: Пошли,
Подай душі убогій силу;
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило
І на Україні понеслось,
І на Україні святилось
Те слово - Божее кадило,
Кадило істини ! Амінь.

- х х х -

СЛОВО НА БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ.

"Сьогодні початок нашого спасіння і виявлення надвічної Божої таємниці: Син Божий Сином Діви стає, і Гавриїл про милість благовіствує..." /з тропаря Благов/

Свято Благовіщення є одним із найвеличніших і найрадісніших свят, бо є „початком нашого спасіння". Благо-

віщення є початком Євангелії,як благовістя про спасіння. Сьогодні те,що в давнину було пророковане,стає дійсністю. Той,Котрого хотіли бачити пророки,до Котрого линули думками старозавітні праведники і через віру в Нього споглядали на байбутнє спасіння,заповідає своє пришестя.

Прийшло сповнення часу,настав день спасіння.

Архангел Гавриїл з'являється Пречистій Діві Марії і сповіщає Їй радісну вістку про зачаття Нею від Духа Святого Божого Сина.

Як подає церковний переказ,Пречиста Діва Марія,часто перебуваючи в молитві і читанні Св.Письма,любила вглиблюватися в зміст прочитаного і роздумувати над святими словами пророків. І того саме знаменного і спасительного дня Вона,читаючи пророка Ісайю,також зупинилася над словами: „Ось Діва в утробі зачне,і народить Сина,і назвуть Його Емануїл"/Ісайя 7,14/.

Розважання над цими словами привели побожну,тиху і чисту серцем Діву на думку,якою б Вона була щасливою,як що б могла бути свідком тієї важливої події в історії Її народу,особливо ж в історії царського Давидового дому,що тепер занепав і втратив свою колишню величність і блиск. Вона хотіла б бути хоч найменшою служницею у тої Божої Вибранки.Марія,видко,уявляла Собі ту Діву царственно величною,в оточенні великої кількости слуг,що виконують Її волю і віддають Їй належну пошану. Будучи бідною і незнатною,хоч і походила Вона з царського Давидового роду,Марія ніколи не припускала думки,що,власне,Вона є Тою Божою Вибранкою. „А це все сталося"/Мтф.1,31/. Архангел Божий Гавриїл,„увійшовши до Неї,сказав:радуйся,благодатная; Господь з Тобою ! Благословенна Ти між жонами...Не бійся, Маріє!бо Ти знайшла благодать у Бога;і ось зачнеш в утробі і породиш Сина,і даси Йому ім'я Ісус. Він величний буде і Сином Вишнього назоветься,і дасть Йому Господь Бог престол Давида,Отця Його,і царюватиме над домом Якова во віки,і царству Його не буде кінця"./Лук.1,28,30-33/.

Діва Марія,побачивши неземну істоту світлого Ангела, злякалась,а,почувши таке небуденне привітання,повне для неї нового незвичайного змісту,затурбувалась.Тяжко собі уявити,що діялося в душі молодої,непорочної в думках та чистої тілом Діви.Перед Нею виринув новий світ почувань, нові сподівання,нові обов'язки,до яких не була приготована.Деякий час Вона мовчить.Упорядкувавши свої почування і зрозумівши своє посланництво,Марія наважується вступити з небесним вісником у розмову і хоче зясувати своє положення та розвіяти ті сумніви,що в зв'язку з цим повстали в Її серці. „Як же це станеться,коли Я мужа не знаю?" Відповідаючи,Ангел"сказав Їй: „Дух Святий найде на Тебе, і сила Вишнього окриє Тебе;тим-то і Святе,що народиться, назоветься Сином Божим."/Лук.1,34-35/.Ясна відповідь Ангела заспокоює Діву Марію.Вона цілковито проникається важністю Свого призначення,душа Її наповнюється тихою радістю,твердим рішенням самопосвяти і відданости волі Божій. „І сказала Марія:Я раба Господня,нехай буде Мені по слову Твоєму"/Лук.1,38/.

З того моменту Богом вибрана Отроковиця стає посудиною,освяченою через Духа Святого,Матір'ю Бога-Слова,носителькою надій і бажань старозавітних праведників,здійсненням давніх пророцтв,Лiствицею,що з'єднала землю з небом,Започаткуванням спасіння людського роду.З того часу

Вона стає «Чеснійшою від херувимів і неврівняно славні-
шою від серафимів, що породила Бога-Слово непорочно, прав-
дивою Богородицею"Якій служать небесні Воїнства і покло-
няються земні роди: "Бо з цього часу ублажатимуть Її всі
роди"/Лук. 1,48/.
Яке ж значіння має для нас, людей, ця подія?
Якби не було Благовіщення Пресвятої Богородиці, не бу-
ло б народження Христа, Божого Сина, не було б і спасіння.
Коли б Сам Господь не прийшов на землю і не народився ті-
лом, як чоловік, від Духа Святого і Діви Марії, людство, що
знаходилося під прокляттям, поневолене гріхом і осуджене
на смерть, не змогло б власними силами, без Божої допомоги,
духовно себе відродити, привернути до себе ласку Божу і по-
вернути собі втрачену через гріхопадіння вічну щасливість.
А тепер ми „вже не чужі і захожі, а співгромадяне святих і
домівники Божі"/Ефс.2,19/.
Наш український народ дуже любить свято Благовіщення.
Поминаючи вже те, що своєю історією і змістом воно дороге
для нас, українців християн, це свято є першим весняним свя-
том, в якім сполучено багато ріжних вірувань і надій україн-
ця-рільника. Після довгої суворої зими наш рільник із не-
терпеливістю виглядає і очікує свята Благовіщення, як Бо-
жого благословення на його польову працю і на багатий вро-
жай. Із цим святом починається весняне життя селянина в
Україні.
Він на Благовіщення вперше по зимі виганяє свою скоти-
ну на пасовисько, оглядає поле з озиминою та інш. Це свято
— перевірка минулого і надії на майбутнє для рільника.
Для нього — це свято праці і радости.
Лише ми, вигнанці на чужині, відірвані від свого краю та
його життя, не можемо відчути повної радости цього свята
Благовіщення. Але хоч думкою перенесімося в цей день в Ук-
раїну і привітаймо це весняне свято в надії, що скоро скін-
читься наше вигнання і ми щасливо повернемося додому.
Молімо ж щиро про це Пресвяту Богородительку, і свято
Її Благовіщення хай буде святим заповітом здійснення на-
ших надій і бажань. АМІНЬ.

П р о т. А. Т.

- о -

Рос.

Щого вимагає від нас патріотизм?

Мабуть нема на світі такого створіння, що жило б один-
цем. А що ж говорити про людину, яка передусім є суспільним
створінням? Чоловік народжується в родині, оцій підставовій
клітині людського суспільства, там зростає, навчається рід-
ної мови, пізніше вчиться з іншими в школі, пізнає історію
та життя свого і чужих народів, вивчає якийсь фах і, як
більш чи менш фахова людина, стає до якогось варстату пра-
ці, творить сам родину і тоді спільно працює для себе, для
родини і для свого народу.
Зорієнтувавшись у життєвих відносинах спочатку своєї
родини, пізніше громади, а вкінці цілого народу та зрозумів-
ши свої родинні і громадські обов'язки, людина все своє

життя присвячує праці для забезпечення свого існування та поліпшення добробуту своєї родини і громади. І ось тут у неї народжується любов до своєї батьківщини, а народня традиція і християнська мораль, в якій її виховує Церква та народня освіта, ще більш утривалюють цю любов до рідного краю. І ця любов у культурної, повної національної гідности людини є така велика, що вона ставить її понад усе на світі та самопосвятно жертвує за неї навіть своє життя, коли цього вимагає потреба.

Але ніколи так глибоко не відчуває цього людина, як тоді, коли знаходиться поза межами батьківщини, на чужині. Тоді її опановує безмежна туга за рідним краєм, а в декого ця туга прибирає навіть форми досить поважного духового терпіння, що зветься науково ностальгією.

Безперечно, туга за своєю батьківщиною - це вияв великої любови до свого оточення і до звиклих умов життя, але цього замало. Любов до свого народу вимагає перш за все великого вкладу праці для нього. А працювати для народу можна не тільки, будучи вдома, а також поза межами своєї батьківщини. І ось саме в теперішніх умовах нашої дійсности нас чекає особливо велика і відповідальна робота. Серед такої численної еміграції, як наша, кожен день приносить низку важних питань до розв'язання. Приміщення і розміщення людей по таборах, опіка над ними, створення їм відповідного родинного і культурного вогнища, вдержання карности, виховування і навчання дітей, освітня праця та фахове вишколення мас, збереження їх здоровного стану, задоволення і забезпечення їх релігійних потреб, а головне, збереження їх духових цінностей - оце низка проблем, що наказують кожному нашому громадянинові, що трохи думає, особливо ж інтелігенції, негайно взятися за тяжку, але вдячну працю, а від усіх провідних одиниць вимагають великих чеснот, вдумливости у щоденній праці та зрівноваження у їхніх чинах і постановах.

Правдиво любити свою батьківщину буде лише той, хто скрізь і всюди в праці чи в спільному житті своїх громадян кермуватиметься підставовими елементами чесности і справедливости. Любов до батьківщини для поодинокого громадянина - це те саме, що любов до своєї родини, до батька, до матері, до інших членів свого роду.

Перш за все кожна громадська праця вимагає взаємного порозуміння та самопошани, а не смішного вивищування себе, як це, на жаль, нераз буває. Карність кожного члена, пошанування своїх зверхників, а рівночасно взірцева праця і життя в парі з повсякчасною готовістю допомогти іншому - це є той вузол, що зв'язуватиме всіх разом у щораз сильнішу організовану спільноту. Кожночасна, хоч би найменша, допомога словом чи ділом один одному, пошанування наймент навіть вартісної чужої власности, гідна поведінка серед своїх і чужих будуть викликувати почуття моральної сили в себе самих та здобувати признання у чужинців.

А береження чистоти своєї мови, пошанування і береження своїх традицій та своєї Церкви, поширювання загальної чи фахової освіти, опанування мов чужих народів та докладне пізнання їхнього громадського життя будуть щораз більше підносити моральний та культурний рівень нашої суспільности і здобувати їй щораз кращі позиції серед сьогоднішнього культурного демократичного світу.

Не перегони за славою чи особистими користями, а невпинна праця, справедливість та чесність у кожному ділі - це основи суспільного життя та вияви правдивої любови до батьківщини.

Не дурно сказав свого часу один демократичний журналіст: „Справедливість - важливіша для життя людини, як щоденний хліб, а чесність - краща за славу." Дотримуймося ж і ми, якщо любимо свій край, цих постулятів, щоб піднести себе в чужинецьких очах, а разом із цим і піднести славу та значіння нашої улюбленої Батьківщини.

-oo OO oo-

Прот. Яків Кравчук.

Думки про молитву Св. Єфрема Сирина

„Господи, Владико життя мого".

/Закінчення/

Дух пустомовства. Навіть тоді, коли людина кається в своїх гріхах, то й тоді часто заспокоює своє сумління тим, що, мовляв, не почуває за собою великих гріхів, а те, що вона майже постійно пустомовить - вважає за маленький, не обтяжливий „грішок". Велика помилка. Так само, як і попередні три пороки, цей малий, на перший погляд, гріх таїть у собі безліч беззаконня.

Слово чоловіка, як образу та подоби Божої, велике і відповідальне. Воно дане йому, як вище відрізнення його від тварини, дане в допомогу людині в її служенні Богові та в творенні добра. Але коли слово стає пустим, тобто не корисним, а шкідливим, благовіствує не добро, а сіє спокусу, воно є джерелом більшости гріхів. Не лише за діла, а й за слова свої судитиметься чоловік у день страшного суду. А скільки талановитих письменників, що від Бога дістали свій талант, своїми творами гублять людські душі! Але „Горе світові від спокус, бо треба й спокусам прийти; тільки горе тому чоловікові, через кого спокуса приходить" - сказав Христос /Матв. 18, 7./.

Нехай же не опановує нас цей дух пустомовства. Звернімося до Господа з словами: „Духа пустомовства не дай мені!".

А коли неможливо без Божої допомоги позбутися пороків, то ще важче без благодатного ділання Божого вкріпитися в чеснотах, тобто розвинути в собі дух чесноти. Тому Св. Єфрем, а з ним і ми всі, молимо Бога: „Духа ж чистоти, покори, терпіння і любови даруй мені, рабу Твоєму".

Дух чистоти. Чистота - це найкращий, блаженний стан людини, коли вона стає близькою до Бога. Але, звичайно, такого стану дуже тяжко осягнути, бо для цього треба, щоб чоловік повстав проти власного тіла, а ця

під силу лише Божій благодаті. Тому, хоч і багато є вказівок Св. Отців на співділання у боротьбі за чистоту душі /піст, пам'ять про Бога, про хрест Христовий, про смерть, про майбутню нагороду, постійна праця/, але найголовнішою є щира молитва до Бога про допомогу. Важка є боротьба з тілом, але вона для нашого спасіння конечна. Пригадаймо собі грізне упередження Св. Апостола Павла: „Не обманюйте себе: ні розпусники, ні ідолослужителі, ні перелюбники, ні розпещені, ні мужоложці, ні злодії, ні користолюбці, ні п'яниці, ні лихослови, ні хижаки Царства Божого не осягнуть"/І Кор. 6, 9-10/.

Як же-ж нам не кликати до Господа: „Духа чесноти даруй мені, рабу Твойому!"

Д у х п о к о р и. Просить Св. Єфрем у Бога також духа покори. Повторюймо й ми ці слова. Як часто при цьому може повстати у нас збурення духа на саму тільки згадку, скільки-то нині є християн, дуже далеких від самого поняття про цю чесноту, тих християн, що вважають можливим хвалитися своїм положенням, становищем, багатством, знанням, здібностями, забуваючи при цьому, що все це не набули вони без волі Творця. А чеснота покори, скромности - це не лише протилежний цьому стан, але й наближення себе до Бога. Покора - це такий стан духа, коли людина не вважає себе правною ні осуджувати, ні понижувати свого ближнього. Щоб полекшити собі працю в розвитком у собі чесноти покори, треба як найчастіше споглядати на життя Святих і на життя Самого Спасителя, Який завсігди був „тихий і смиренний серцем"/Мтф. 11, 29/. Господь тільки й очікує від кожного з нас свідомости, що утвердження в цій чесноті є конечне. Тоді Сам Він поспішить з допомогою тим, що моляться до Нього: „Духа покори даруй мені, рабу Твойому".

Д у х т е р п і н н я. Образ Спасителя нехай усе буде перед нами, щоб розбивалося в нас терпіння. Наше життя повне важких переживань, недомагань, а іноді і Богом спеціяльно допущених іспитів. Як багато треба мати мужности, твердої віри і сили волі, щоб не впасти в гріх нарікання або нерозумних думок про Божу несправедливість. Але, маючи перед собою образ Христа, Який не за-для радости зійшов на землю, а, як говорить Св. Апостол: „Замість радости, яка була перед Ним, перетерпів хрест, не зважаючи на сором, і сів праворуч престолу Божого"/Євр. 12, 2/, показуючи нам приклад безмежного терпіння, ми легше знайдемо силу спокійно сказати Господеві: „Духа терпіння даруй мені, рабу Твойому".

Д у х л ю б о в и. Прекрасні всі чесноти і блажений той, хто плекає їх, але для нашого спасіння є конечним увінчати їх особливо великою чеснотою - любов'ю.

„Коли я говорю мовами людськими й анґельськими, а любови не маю, то я мідь, що дзвенить, і кимвал, що бренить. І коли я маю пророцтво та знаю всі таємниці й усяке знання, і коли я маю всю віру, щоб гори переставляти, а любови не маю, то я ніщо. І коли я роздам увесь маєток мій і віддам тіло моє спалити, а любови не маю, то не матиму жадної користи з того"/І Кор. 13, 1-3/. Ось слова Апостола Павла. І справді, без любови не може людина догодити Богові. А в наші часи, часи особливого озлоблення, ми, хри-

стіяне,зобов'язані всіма силами намагатися та просити Бога,щоб хоч поволі розвинув у нашій душі почуття любови та нею дав можливість поборювати дух зла.Там,де Бог - там і любов,а де нема любови,там не може бути приявности Бога. Як же-ж можуть без неї,без любови,люди розраховувати на осягнення блаженної вічности?О,дай же нам,Господи,духа любови, - кличемо до Нього,як кликав Св.Єфрем:„Духа любови даруй мені,рабу Твойому."

Багато прохань ми посилаємо з цією молитвою до Бога - і про визволення від духа пороків,і про утвердження в нас духа чесноти,але не можна ще при тому забувати просить у Бога дати нам пізнання гріхів і не робитися самозванними суддями інших людей.

Часто завдяки духовним лінощам та забуттю,невідчуванню нерозумінню - людина не бачить своїх власних гріхів.Тільки Бог може відкрити людині пропасть .і тайних гріхів. Тому Св.Єфрем і просить у Господа дару „бачити гріхи мої", щоб чистосердечно покаятися в них.

Ми обтяжені гріхами,але постійно осуджуємо інших,хоч Апостол питає нас:„Хто ти,що судиш Божого слугу?Перед своїм Господом стоїть він або падає.Він встане,бо Бог поможе встати йому"/Рим.14,4/.Пам'ятаймо ці слова і разом із Св.Єфремом молімося до Господа:„Так,Господи-Царю,дай мені побачити гріхи мої,і не осуджувати брата мойого,бо Ти благословенний на віки вічні."

Нині, в дні Великого Посту,коли звучатимуть слова цієї чудової молитви і схилятимуться наші коліна,хай схиляться перед Господом і наші серця,а Св.Єфрем хай стане заступником за нас,що щиро промовляємо слова його молитви.

Преподобний Отче Єфреме,моли Бога за нас !

- ххх -

М.О.

ЯК ЛЮДЕ ПРИЙШЛИ ДО ВИНАХОДУ АТОМОВОЇ БОМБИ.

Атомова бомба - це технічне використання енергії,яку отримуємо з розбиття атому.Щоб зрозуміти цей вислів,треба зрозуміти поодинокі поняття/слова/,з яких він складається.Зачнемо від атому.

Учений світ минулого століття уважав за найменшу складову одиницю/частину/кожної речі - атом.Це щось таке дуже дрібненьке,що оком навіть за допомогою найліпшого мікроскопу побачити його ми не можемо,але довідуємося про його існування з першого-ліпшого хемічного процесу.

Відкриття радіоактивних тіл,тобто таких,що висилають лучі/проміння/,як,наприклад,уран,тор,а особливо відкриття паном Кірі і панею Складовською /подружжя/одного з найбільш радіоактивних тіл,а саме р а д і я,дало змогу ученим розслідити будову атому.Ці вчені описали атом,як якусь дуже дрібненьку планетарну систему,як,скажемо,наша планетарна

система,де осередком є Сонце,довкола якого кружляють планети. В атомі сталою осередковою частиною є так звані п р о т о н и,довкола яких кружляють малесенькі планетки,названі „е л е к т р о н а м и". Відношення величини електронів до свого осередка – протону таке,як планет до свого сонця.

Як знаємо,створений Богом світ складається з первнів /елементів/,і все,що на світі існує,є лише найріжнородніша сполука/мішанина/оцих первнів. Славний російський учений Менделеєв упорядкував усі первні й уложив для них порядкову табелю від 1 до 92,в якій першим є водень,тобто головний складник води,а останнім – уран,що належить уже до радіоактивних тіл. Місце в табелі Менделеєва займає кожен первень відповідно до того,скільки осередків,тобто протонів,має атом. Наприклад,атомовий осередок водня має всього один протон,довкола якого кружить один електрон, і тому водень займає в табелі перше місце. Натомість атомовий осередок урану має 92 протони і стільки ж кружляючих довкола нього електронів,а тому займає в табелі 92-га місце.

Оці складові частинки атому /протони й електрони/ –це є електрічні ладунки,набої,скупчення енергії,тобто сили, а саме: протони – це набої додатньої електрики /плюс-електрики/,а електрони – набої відемної електрики /мінус-електрики/. Кольосальна скорість /триста тисяч кільометрів на секунду/,з якою кружать електрони по своїх орбітах/тобто кругах/довкола осередка,створює магнетичне поле кольосальної напруги /вольтажу/: від'ємної напруги на орбітах електронів і додатньої – в осередку. Напруга ця виносить сотні мілiонів вольт і взаємно рівноважиться. Цією рівновагою і утримується єдність атому. Коли цю рівновагу якимсь способом нарушимо,то ясно,що при такім кольосальнім вольтажі /напрузі/мусить через розбиття атому повстати неймовірна сила.

Для збільшення цієї рівноваги в атомах існують,крім того,ще треті складові частинки атому,а саме так звані н е в т р о н и, що разом із протонами творять осередок,але не мають ніякого електричного ладунку,є,значиться,тілами невтральними,звідки й названі невтронами. Величина їх рівняється величині атому водня,і на цій основі легко стало нам вирахувати кількість невтронів у кожному елементі. Візьмемо,наприклад,уран. Його атомовий тягар виносить 238,а тому,що протонів він має 92,то на невтрони припадає число 146. Як бачимо,кількість невтронів є в півтора рази більша як кількість протонів. Взагалі у всіх елементів,що займають останні місця в табелі Менделеєва,кількість невтронів є дуже велика і через це стабільність,тобто цілкість їх атомів є меншою,як у атомів,що мають невелику кількість невтронів. Деякі частинки легко звільняються з єдности атому і тому такі елементи промінюють,тратять дещо із своєї маси на проміння або,як називають їх учені,є радіоактивні.

Через своє промінювання вони перемінюються в інший елемент,що стоїть на нижчім щаблі табелі Менделеєва. Очевидно, що це промінювання триває тисячі,і навіть мілiони років. Наприклад,щоб уран через промінювання перемінився в олово, на це треба мілiонів літ. Радій потребує 1600 років,щоб по-

ловину своєї маси перемінити промінюванням в радієву еманацію.

Той факт,що радіоактивні тіла через промінювання природним шляхом перемінюються дуже поволі в інші тіла,навів учених на думку,чи не спробувати б це зробити далеко скоріш силою?Це було так довго неможливе,доки електрична техніка не створила напругу в мільйонах вольт.Тільки мільйонові вольтажі /напруги/дали змогу відповідними апаратами висилати струм таких сильних лучів,що вони вже могли вникати в структуру атому,тобто бомбардувати його складові частини.Очевидно,що лучі мільйонових вольтажів не могли розбити осередка атому,якого вольтаж,як ми сказали вже,виносить сотні мільйонів.Вони могли в найліпшому випадку лише оббивати,так би сказати,боки атому,могли лише викинути 1 - 2 крайні електрони з їх орбіт.

Друга причина,чому не можна було цими лучами розбити осередка атому,була та,що високий відємний вольтаж електронових орбіт відбивав лучі,які також були відємними,як тверда стіна відбиває м'яч.Розбиття осередка атому стало тоді можливим,коли електрична техніка збудувала машини,що давали напругу в сотні мільйонів вольт і коли до бомбардування атомів вжито невтрони,які не мають ніякого електричного ладунку,натомість мають багато більшу партикулярну масу/величину/,як частинки катодових лучів.

Це наукове відкриття використав воєнний промисел і створив атомову бомбу,тобто таку бомбу,якої розривну силу дістаємо з розпаду атому.

Це той принцип,який спонукував відкриття атомової бомби.Про деякі деталі цього відкриття поговоримо в наступному числі журналу.

- §§§ -

Так доверши ж до краю тую кару,
Розбий,розсій нас геть по цілім світі!
Тоді,либонь,журба по рідній краю
Навчить нас,де і як його шукати.

Леся Українка.

Із притч Соломонових.

Коли край відступить від закону,тоді багато в ньому начальників. /28,2/

Кого любить Господь,того і карає. /3,12/

Добре ім'я краще від великого багатства і добра слава краща за срібло і золото./22,1/

Нерозумний відразу виявляє свій гнів,а мудрий приховує образу. /12,16/

Язик немудрого - погибель для нього,і уста його - сітка для душі його /18,8/

Р е ц е н з і ї.

Johann Froembgen: " D e r T e u f e l j ü n g e r", Roman. Verlag Kurt Schröder, Wiesbaden, 1941, S. 344.

В бідній на українську тематику чужинецькій літературі здибаємо тільки коли-не-коли історичні повісті з життя популярного за кордоном, як романтичної постаті, гетьмана І. Мазепи. Роман Фрембгена – це також твір, присвячений особі Мазепи, але вже як постаті героїчній. На 344 сторінках свого роману автор, досить добре ознайомлений з історичними обставинами Мазепиної епохи, розкриває перед читачем широке полотно державницьких змагань українського гетьмана, вводячи в дію цілу низку історичних українських, шведських і московських персонажів. Гетьман Мазепа представлений не тільки як будівничий України, а й великий поборник культурного і релігійного життя в своєму краї. Дію своєї повісти закінчує автор подіями, що мали місце по полтавській баталії.

Роман Фрембгена не позбавлений літературної вартости, читається легко і має для нас ту особливу цінність, що в досить правдивих образах знайомить німецького читача з одною із найцікавіших сторінок нашої історії.

О – д.

– х –

ПРЕСОВИЙ КОМУНІКАТ Ч. 1.

Канцелярії Св. Синоду УАПЦ на еміграції

в справі Св. Собору Єпископів УАПЦ.

В днях 14 – 17 березня 1946р. в м. Есслінгені/Віртембергія/відбулася ІІ сесія Св. Собору Єпископів УАПЦ на еміграції, скликана Високопреосвященнішим Владикою Митрополитом ПОЛІКАРПОМ.

На сесію Св. Собору прибули й у його діяннях брали участь:

Високопреосвященніший Митрополит ПОЛІКАРП,
Голова Св. Собору Єпископів УАПЦ,
Архиепископ Ігор,
" Михаїл,
" Геннадій,
Єпископ Мстислав,
" Сильвестр,
" Григорій,
" Володимир,
" Платон, Секретар Св. Собору Єпископів.

Усправедливили листовно свою відсутність на Соборі Єпископів: Архієпископ Нікапор і Єпископ Сергій.

У вступному слові при відкритті Собору 14.3.ц.р. в год. 10-й в церкві Св. Різдва Христового при Церковному Управлінні в Есслінгені, після врочистого молебня, Владика

Митрополит Полікарп відмітив ту атмосферу релігійної свободи на еміграції,в якій УАПЦ може провадити свою цінну працю серед закинених на чужину православних українців,та закликав до однозгідности,солідарности в Єпископській праці і до її зміцнення.Владика Митрополит підкреслив важність діянь Свящ.Собору,на наслідки яких чекають з нетерпеливістю духовенство та вірні УАПЦ.

Слово вислухане було з великою увагою.

На чотироденних засіданнях Свящ.Собор обміркував низку справ,зв'язаних із теперішнім положенням УАПЦ на еміграції та з потребами внутрішнього її життя і праці серед вірних.

Собор постановив:

1. Звернутися до Первоієрархів усіх Автокефальних Православних Церков з „Окружним Інформаційним Посланням",яке на Соборі було вислухане і ним затверджене.„Послання"має характер історичної довідки про те,що Українська Церква існувала,переживала тяжкі хвилини в змаганнях за свою незалежність і при кожній нагоді намагалася ту незалежність привернути.„Послання" має на меті ввійти в молитовне єднання з іншими Православними Церквами - Сестрами.

2. З уваги на велику небезпеку Християнській Церкві, християнській цивілізації та культурі з боку безбожництва і руїнницького матеріялізму,які,не зважаючи на шостирічну тяжку боротьбу в обороні справедливого,згідного з християнською наукою співжиття людства,не звільнили його від своєї страшної загрози,Св.Собор Єпископів УАПЦеркви,яка є виразником волі та стремлінь многострадального Українського Народу,що впродовж 25 років в обороні християнських ідеалів приніс у жертву мілioни найкращих своїх синів і дочок,звертається до всіх вільних Християнських Церков світу із закликом до спільної оборони найбільшого скарбу всього людства - Христової Церкви та християнської цивілізації і культури.

3. Св.Собор Єпископів,із сумом довідавшись про насильницьке навертання на православіє Російської Церкви українців греко-католиків у Західній Україні та беручи на увагу те,що Свята Православна Вселенська Церква ніколи не толерувала насильницького навертання людей до того чи іншого християнського віроісповідання,бо Сам Господь наш Ісус Христос нікого не примушував,а тільки кликав,осуджує таку нехристіянську акцію,що має чисто політичне підложжя для винародовлення українців.

Св.Собор Єпископів висловлює українцям греко-католикам своє братерське,щиросердечне співчуття і молить Всемогутнього Господа про скорочення їхніх терпінь та відвернення насильства.

4. Після доповіди про католицьку акцію серед православних - Св.Собор Єпископів із радістю ствердив,що Єпископат, Духовенство і Вірні УАПЦ залишаються надалі вірними та відданими синами своєї Матері-Церкви за прикладом своїх дідів і прадідів у повній свідомості,що Рідна Православна Церква є для них джерелом,яке дає сили для поборювання всіх труднощів на чужині.

Найважнішими постановами щодо внутрішнього життя УАЦЦ були такі:

1. Ухвалено звернутися до Духовенства і Вірних УАПЦ на еміграції з Соборним Посланням,яке було затверджене Собо-

ром. Ціль Послання - перегляд дотеперішнього тяжкого еміграційного шляху УАПЦ,заклик до поглиблення своєї віри і угрунтування основ християнського світогляду,віри та надії на краще наше майбутнє при умовах тісної співпраці всіх складових частин нашого церковного тіла - Ієрархії, Духовенства і Вірних.

2. Вислухане й прийняте нове „Тимчасове Положення про Управління УАПЦ на еміграції",згідно з яким найвищим органом Управління УАПЦ на еміграції,до скликання Всеукраїнського Помісного Собору,є Св.Собор Єпископів,який складається з усіх Єпископів УАПЦ.У проводі Собору Єпископів стоїть і Собор скликає Митрополит,що користає до Помісного Собору правами Обласного Митрополита.

Виконавчим органом Собору та постійно чинним центром церковного життя УАПЦ є Свящ.Синод в особах Митрополита, його заступника,секретаря та одного члена.

Згідно з т.5 "Тимчасового Положення",Св.Собор признав права Обласного Митрополита старшому по хиротонії Владиці Митрополитові Полікарпові до скликання Всеукраїнського Помісного Собору.

3. Св.Собор переглянув розподіл теренів праці для Єпископів і ухвалив вислати єпископів для духовної опіки над вірними по всіх зонах Німеччини,до Австрії,а також одного єпископа для опіки над православними українцями-емігрантами в Англії,Франції,Бельгії та інш.західних державах.

4. Св.Собор Єпископів ствердив тяжкий матеріяльний стан Єпископату і Духовенства,залежний цілковито від УНРРА,і уплянував поліпшення цього стану способом притягнення до духовної праці всього духовенства УАПЦ,унормування фінансових відносин у парафіях,створення допомогового фонду,а також зцентралізування видавництва і церковного постачання.

5. В справі місійно-освітній Св.Собор ухвалив створити при епархіяльних осередках Місійно-освітні Відділи,заснувати водному з найвідповідніших міст Пастирську і Дяківську Школи,а при одній із Високих Шкіл на еміграції - Богословський Відділ.

Для виявлення богословсько-наукової думки серед української еміграції ухвалено заснувати Богословсько-Науковий Інститут.

6. В справі пресово-видавничій ухвалено по можливості сцентралізувати видавничу справу при Свящ.Синодові й ужити всіх заходів для організації видавництва Св.Письма,церковно-богослужбових книжок та підручників релігії для шкіл.

Видавання центрального періодичного органу та епархіяльних органів,окремих монографій і збірників,дешевих книжок релігійно морального змісту і встановлення при Свящ. Синоді цензурного органу,через який проходилиб усі виготовлені до друку праці церковно-релігійного характеру та видавання образів і хрестиків православного зразку - усе це також предметом діянь і ухвал Св.Собору.

7. Вважаючи,що побожна українська людність на еміграції відчуває потребу не тільки духовної опіки,але й матеріяльної допомогової акції,як допомога хворим,калікам, немічним,старцям,сиротам та інш.,Собор Єпископів ухвалив негайно заснувати Українське Православне Добродійне Товариство при Свящ.Синоді.

8. Виконання усіх постанов Св.Собору покладено на Свящ. Синод, якому також доручено полагоджування усіх справ із життя Церкви адміністративного, господарського, місійного-освітнього, судово-дисциплінарного і видавничого характеру та всіх інших справ, що випливають із потреб біжучої адміністрації УАПЦ.

2-га сесія Св.Собору Єпископів УАПЦ на еміграції закінчилася 17.3.п.р. вдячним молебном Милосердному Господу за те, що зберіг досі на чужині всіх наших Ієрархів, як головну складову частину УАПЦ, допоміг їм щасливо зібратися на Собор і, під діянням благодати Святого Духа, в повній єдності та згоді обміркувати найактуальніші питання з церковного життя, а також винести цінні постанови, про які мова була вище.

21.III.1946
м.Есслінген

Канцелярія Свящ.Синоду УАПЦ
на еміграції

- o o o -

В А К Л И К

до Всечесного Духовенства і Вірних УАПЦ на еміграції.

У виконання ухвали Св.Собору Єпископів УАПЦ з дня 16.3.1946 р. в справі церковного видавництва /прот.3.т.9/ і ухвали Свящ.Синоду з дня 17.III.1946 р., Канцелярія Свящ.Синоду УАПЦ на еміграції звертається до висококфаліфікованого Духовенства, Високоповажаних Панів Професорів і до Всіх тих, що мають богословські знання, досвід і вміння читко висловлювати на письмі свої думки, про згошення свого бажання потрудитись для блага нашої Церкви і Народу і написати в спішному порядку одну з таких праць:

1. Історії Старого і Нового Заповітів для початкових шкіл.
2. Короткого катехізису для початкових шкіл.
3. Історії Церкви для початкових шкіл.
4. Науки про богослуження для початкових шкіл.
5. Православного віронавчання для середніх шкіл.
6. Православної моральної науки для середніх шкіл.
7. Брошюр релігійно-морального змісту на довільні теми /проти безбожництва, проти релігійного індеферентизму, про шанування свят, виконування таїнств, любов до Бога, Церкви, любов до Ближнього, з життя Святих Угодників та інш./. Форма написання може бути оповідальна, викладова чи діяльогічна.

Про своє бажання взяти на себе написання тої чи іншої праці Канцелярія Свящ.Синоду просить повідомити її на письмі по оголошенні цього для порозуміння з нею в справах засадничих перед написанням тої чи іншої праці, а та-

кож і винагородження за авторську працю.
Зголошення на повищі праці Канцелярія прийматиме до 1-го
травня 1946 р.
м.Еслінген, 21.III.1946 р., ч.2.

КАНЦЕЛЯРІЯ СВЯЩ.СИНОДУ УАПЦ НА ЕМІГРАЦІЇ.

---oooOooo---

ПЛАН

духовно-релігійних бесід для духовенства УАПЦ провінції Віртемберг-Баден на час Великого Посту.

/Закінчення/

4. Невдячність товпи. Христос прийшов
на землю, щоб „знайти й спасти погибше"/Мф.18,11/, „Мене по-
слано тільки до погибших овець дому Ізраїлевого"/Мф.15,24/.
Христос навчає, творить чудеса і різні благодіяння: стихіям
наказує, хворих сціляє, бісів виганяє, мертвих воскрешує. На-
род завжди шукає Христа, користає з Його добродійств і ним
захоплюється: „Осанна Сину Давидовому, Благословен, хто йде
в ім'я Господнє"/Мф.21,9/.

Народ піддається намовам з боку первосвященників, книж-
ників і старших/Мф.27,20/, забуває всі Христові добродій-
ства і йде разом із зрадником Юдою та своїми сліпими, фана-
тичними, релігійно-національними провідниками, щоб взяти
Христа/Мф.26,47-50/, засуджує, як злочинця, на смерть/Ів.18,
30/: „повинен смерти"/Мф.26,66/, „смерть Йому"/Лук.23,18/,
домагається в Пилата присуду для Христа/Мф.27,22-23;
„Розпни, розпни Його!"/Ів.19,6;15. Лук.23,21-23/, глузує над
Христом/Мф.26,67-68;27,39-43/.

5. Хресні страждання й смерть Господа нашого Ісуса Христа. Про-
роцтва про хресні страждання і смерть в Старому Заповіті
/Іс.53,4-10/, /Пс.21,8;19/; в Новому Заповіті /Ів.1,36;
3,14-16; Мф.20,18-19;28/ Христос терпить тілесні страждання:
плювання в лице, биття по щоках/Мф.26,67/, терновий вінець,
бичування/Мф.27,30-31/, несе на собі тяжкий хрест/Ів.19,17/
розп'яття на хресті через пригвоздження рук і ніг/Мф.27,
38; Ів.19,18/, сильний біль від заподіяних Йому ран і втра-
та крови, терпіння голоду і спраги /Ів.19,28/, передсмертні
муки/ Ів.19,30; Мф.27,50/.

Ще більші моральні муки терпить Христос. Вони почалися
вже в саду Гефсиманському: „Тяжко сумна душа моя аж до
смерти..." „Отче Мій! Коли можна, нехай Мене ця чаша мине"
/Мф.26,38-39/. Залишення Христа апостолами/Мф.26,56/, від-
речення Петра/Мф.26,74/, людська невдячність, неправда, злість
і жорстокість, глузування і насмішки над Христом, коли Він
був уже на хресті/Мф.27,40-44/, заподіяні кривди спричиню-
ють дальші тяжкі моральні страждання для Христа: „Отче, від-
пусти їм, бо не знають, що роблять"/Лук.23,34/ і сягають най-
вищого, кульмінаційного пункту: „Боже Мій! Боже Мій! Чому Ти
Мене покинув"/Мф.27,46/. Смерть заспокоює всі муки Христа
/Мф.27,50/.

Цими тяжкими фізичними і душевними муками Христос „вику-

пив нас з-під прокляття закону",викупив наші душі.Ми повинні знати ціну своєї душі і як найпильніше дбати про її спасіння,бо куплена вона ціною Найсвятішої Крови Христової.

-ooOoo-

З ЖИТТЯ УАПЦ НА ПРОВІНЦІЇ ВІРТЕМБЕРГ-БАДЕН.

В днях 23-24 березня Преосвященніший Владика ПЛАТОН відвідав український табір у Штутгарті/Функенкасерне/. В гарно урядженній стараннням вірних і заходами пана Директора УНРРА,розмальованій олійними фарбами і прикрашеній живими квітами таборовій церкві,яка нагадує на чужині рідну українську церківцю,Преосвященніший Владика відслужив в асисті духовенства в суботу 23.3. урочисту Всенічну з виносом Хреста Господнього.На Всенічній Владика виголосив слово на тему традиції виносу Чесного Хреста.В неділю 24.3. Владика відслужив урочисту Службу Божу,після якої була відправлена панахида за спокій душі Великого Кобзаря Т.Шевченка.В свойому слові перед панахидою Владика вказав на тяжкий тернистий шлях нашого Поета і закликав присутніх до виконання великих Шевченківських заповітів та відшукання тої Правди,за яку боровся і за яку згинув геніяльний Поет.Увечері Владика відслужив урочисту Пасію з читанням евангелії про муки Христові.В свойому слові підчас Пасії Владика пригадав відречення Ап. Петра та на цьому евангельському прикладі розвинув тему про те, що не можна покладатися лише на свої власні сили,а все треба надіятися на Божу допомогу.

Церква на всіх богослуженнях була переповнена вірними з українського та вірменського таборів.Вірні сердечно віта ли свого Архипастиря та дякували Йому за відвідини.

Ввечері 24.3. Владика повернувся до своєї резиденції.

ДОПИСИ.

ГЕРЕНБЕРГ.

Культурне життя нашого табору поступає наперед.До вже заснованих раніше курсів шоферства,курсу для анальфабетів та дитячої школи долучився в останньому часі практичний курс куховарства,курс англійської мови та постійний театр під проводом спеціяльно запрошеного до табору режисера п. А.Верещинського.За два місяці своєї праці в таборі названий режисер дав кілька вистав.Першим,як спроба театральних сил, дуже добре перейшов вечір скетчів.Виставлено було два скетчі:В.Софронова „Я хочу - я мушу" і „В ресторані"/з репертуару Львівського Театру/.Вистава в дружньому виконанні: Г.Хамулової,Е.Вільшинської,К.Семененкової,В.Задерея та З. Осінчука викликала в переповненій залі вибухи щирого сміху. Програма вечора була доповнена виступами таборового хору під управою п.П.Казанівського.

Другим в ряду виступом театру була Шевченківська академія,в якій після концертової частини була виставлена Шевченкова „Катерина" в інсценізації Одуда.Інсценізовано цей

Шевченківський твір так, що у відповідних місцях рецитації „Катерини" відсувається завіса і перед глядачем переходять етап за етапом трагічні сценки Катерининого безталання. В майстерній, щирій, повній драматизму грі п. Хамулової /Катерина/, підтриманій К. Семененковою/мати/ і п. Базанівським/батько/ та рецитаторками: Н. Доновською, Н. Лисицькою і Л. Клімашевською, було стільки сили виразу, що вся заля буквально ридала. Ефектовно представлена сценка з чумаками при вогнищі, які майстерньо проспівали „Пугача", була одною із найліпших перлин вистави. До успіху п'єси багато спричинилися режисура, декорація і диригентура театру. Гарренберський театр запрошений до гостинних виступів з „Катериною" до інших еміграційних осередків.

Гість.

- x -

„Що то за народ, що не дбає про свою користь і не попереджує видимої небезпеки. Такий народ нікчемністю подібний до безчувственного створіння, яким погорджують усі народи."

Гетьман І. Мазепа.

„Если умрем на війні, за благочестивую віру нашу, то не тілько слава і отвага наша рицерская во всіх европейских і иных дальніх концех земних славно пробогласиться, але й упованіе наше будеть страдальческими вінцями від Бога вінчано."

Богдан Хмельницький.

. . . .

І З С В І Т У.

Апель През. Трумена до християнських Церков США.

Президент США Трумен звернувся з відозвою до ради християнських Церков США, закликаючи всіх американців ощаджувати харчові продукти, щоб мільйони людей в Європі, Азії та Африці рятувати від голодової смерти. Трумен у своїй відозві порушує також питання нового морального виховання людей та закликає перемогти егоїзм і нетолерантність. „Відкриття атомової енергії, - каже він, - поставило людство перед вибором: іти шляхом знищення або вступити до нового великого періоду історії. Лише з високою моральністю духа можна розв'язати питання нової енергії та зробити її корисною для загального добра."

Скасування Берестейської унії.

Як повідомляють із Москви, Церковна Рада Греко-Католицької Церкви Західньої України звернулася до самого Сталіна з проханням скасувати Берестейську унію 1596 року і прилучити греко-католицьку Церкву до святої православної Церкви.

У відповідь на це Ватикан повідомив, що греко-католицька церковна Рада - це лише кілька людей, що відступили від Церкви. Єпископат гр. кат. Церкви перебуває в совєтських в'язницях.

Безбожницька акція в Югославії.

Як повідомляє орган роттенбурзької дієцезії „Католішес Зонтагсблятт", в Югославії стан теперішніх релігійних відносин дуже сумний. В краю шаліє сильна безбожницька пропаганда. Голова православної Церкви патріярх Гавриїл і кілька архієпископів перебувають в Швайцарії. Багато епископів без сліду зникло. Велике число священників інтерноване і перебуває в концентраційних таборах або блукає по краю.

. . . .

"Україна - це край, населений свободолюбною нацією козаків. Козаки дуже люблять свободу і не зносять нічийого ярма."

А. Т и л е р /1685 р./

„Мало українських козаків вмирає на ліжку; більша частина їх складає свої голови на полі чести."

Гійом де Боплян /1650 р./

. . . .

ОФІЦІЙНИЙ ВІДДІЛ.

Обіжник Канцелярії Свящ. Синоду Української Автокефальної Православної Церкви на еміграції - число 1.

Есслінген, дня 20.3.1946 р.

До Всечесного Духовенства і Вірних УАПЦ на еміграції.

У зв'язку з відбутим Св. Собором Єпископів УАПЦ в днях 14 - 17 цього березня 1946 р. в м. Есслінгені, подається до відома Всечесного Духовенства і Вірних УАПЦ про наступне:

1. На підставі т. 6 Тимчасового Положення про управління УАПЦ на еміграції, прийнятого на Соборі Єпископів УАПЦ дня 15.3.1946 /прот. ч. 2/, покликано до життя, як виконавчий орган Св. Собору Єпископів, Свящ. Синод УАПЦ на еміграції в особах: Високопреосвященнішого Митрополита ПОЛІКАРПА, Голови Свящ. Синоду, Високопреосвященнішого Архієпископа Михаїла, Заступника Голови Свящ. Синоду, Преосвященнішого Єпископа Платона, Секретаря Свящ. Синоду, і Преосвященнішого Єпископа Мстислава, Члена Свящ. Синоду.

2. Канцелярія Свящ. Синоду міститься в м. Есслінгені над Некаром у Віртембергії.

3. На підставі ухвали Свящ. Синоду з дня 17.3.1946 р. і в цілях покликання до активної праці на духовних становищах всього духовенства УАПЦ, Канцелярія Свящ. Синоду заряджує обов'язкову реєстрацію всього духовенства УАПЦ на еміграції.

4. Духовенство і псаломщики, що працюють при таборових осередках на становищах настоятелів, їх заступників, законовчителів, псаломщиків - мають по оголошенні цього подати на письмі до канцелярії Свящ. Синоду через свої Єпархіяльні Управління такі відомості:
   1. Стан, ім'я і прізвище та імена батьків.
   2. Дата і місце народження.
   3. Освіта.
   4. Дата рукоположення, ким і де.
   5. Нагороди.
   6. Яке становище займав до евакуації і в якій Єпархії.
   7. Яке становище займає тепер.
   8. Родинний стан: вказати імена членів родини, їх родинний стосунок і дату народження та заняття.
   9. Докладна адреса.

5. Духовенство і псаломщики УАПЦ, що досі не приділені до духовної праці, також підлягають реєстрації, подаючи про себе ті ж відомості листовно безпосередньо до канцелярії Свящ. Синоду УАПЦ та вказуючи причину свого теперішнього незатруднення.

6. Термін реєстрації - до 1 травня 1946 р. Особи, що до того часу не зареєструються, як заряджено вище, не вважатимуться після 1 травня 1946 р. в складі духовенства УАПЦ.

7. Усім особам, що зареєструються, видано буде Свящ. Синодом УАПЦ відповідні легитимації.

8. Духовенство і псаломщики, що досі не були затруднені, по зареєструванню приділені будуть до духовної праці при українських таборах.

9. Канцелярія Свящ. Синоду чинна щоденно від год. 9-тої до 13-ї, крім днів недільних і святочних.

10. Канцелярія Свящ. Синоду УАПЦ приймає інтересантів тільки в тих справах, які перевищують компетенцію Єпархіяльних Архієреїв.

11. Ухвали Свящ. Синоду УАПЦ і зарядження його канцелярії, відозви та інформації, до часу налагодження видавання власного Синодального органу, міститимуться в Єпархіяльному „Церковному Віснику" в Мінхені та єпархіяльному органі „Церква і Життя" в Есслінгені.

20.3.1946, м. Есслінген.

КАНЦЕЛЯРІЯ СВЯЩ. СИНОДУ
УАПЦ
на еміграції

= = = = = = = = = = = = = = = = = = = =

О Б І Ж Н И К ч. 4.

Церковного Управління УАПЦ на провінцію Віртемберг-Баден в Есслінгені.

- - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

До Панотців Настоятелів Парафій УАПЦ в провінції Віртемберг-Баден,

Дійшло до відома Церковного Управління, що деякі священики, виконуючи пастирські чинності в таборах, занедбують

свої обов'язки і невідповідно окормлюють свою паству, а саме: не відправляють всенічних служб, вечірень, пасій і акафистів; не проповідують слова Божого; не переводять із таборянами бесід на релігійно-моральні теми, тощо.

1. Церковне Управління, згідно з Розпорядженням Преосвященнішого Єпископа ПЛАТОНА з дня 20.3.1946, пропонує духовенству на майбутне подбати про те, щоб подібних упущень не допускалося.

2. Пропонується о.о. Настоятелям парафій, починаючи від 4-ої неділі Св. Чотиродесятниці, урядити для таборян говіння до належної підготови до Св. Тайн Сповіди і Причастя, підчас якого слід перевести ряд катехізацій, що вияснили б вірним важність Сповіди, особливо ж Тайни Св. Причастя.

На катехізаціях треба вказати на прообрази Св. Євхаристії в Старому Заповіті, а саме: дерево життя в раю /Бит. 2,9/, жертва Авеля/Бит. 4,4; Євр. 11,4/ принесення в жертву Ісаака/Бит. 22,2-13/, заколення і споживання пасхального агнця в Єгипті/Ісх. 12,3-14/, манна в пустині/Ісх. 16, 14,31-32/ та ін.

З Нового Заповіту вияснити науку Господа Ісуса Христа: „Я є хліб життя"/Ів. 6,48-58/; установлення Св. Євхаристії Ісусом Христом на Тайній Вечері /Мф. 26,26-28; Мрк. 14,22-24; Лук. 22,19-20/ і науку Св. Апостола Павла про установлення, важність і конечність Св. Євхаристії для християн/1 Кор. 11,23-30/.

3. До 5 числа кожного місяця Панотці Настоятелі мають дати короткий звіт із пастирської і законовчительської праці за минулий місяць, вказуючи:

1. кількість богослужб і їх рід,
2. кількість виконаних треб і яких,
3. кількість виголошених проповідей і на які теми,
4. кількість переведених релігійно-моральних бесід і на які теми,
5. кількість уділених лекцій релігії для дітей в школі,
6. суму грошевих впливів до церковної каси за свічки, тарілочного збору, треби,
7. суму видатків на потреби церкви,
8. стан церковної каси на 1 число кожного місяця за минулий місяць.

22.3.1946 м. Есслінген

Церковне Управління
УАПЦ на провінцію Віртемберг-Баден в Есслінгені.

О_Б_І_Ж_Н_И_К_ ч.5.

До Панотців Настоятелів УАПЦ Парафій в провінції Віртемберг-Баден.

На підставі резолюції Преосвященнішого Єпископа ПЛАТОНА з дня 26 березня ц.р., Церковне Управління повідомляє:

1. Панотці Настоятелі, заінтересовані в набутті церковного посуду, зволять надіслати про це заяву і, в міру виготовлення цього посуду, в черговому порядку зможуть його набути в Церковному Управлінні,

Мають бути виготовлені такі предмети церковного вжитку:

1/потір, 2/діскос, 3/звіздиця, 4/копіє, 5/лжиця, 6/ковшики, 7/кадильниці.

2. Новозорганізовані парафії вже можуть дістати Св. Антимінс, а також метричні книжки всіх трьох частин, передшлюбні доходження та метричні витяги всіх трьох родів.

26.3.1946 м. Есслінген Церковне Управління.

==================

ОГОЛОШЕННЯ.

ВІД ВИДАВНИЦТВА ЖУРНАЛУ „ЦЕРКВА І ЖИТТЯ".

З цим числом висилаємо нашим довжникам рахунки і просимо в найскорішому часі їх вирівняти; в противному разі здержимо висилку 4-го Великоднього числа нашого журналу

АДМІНІСТРАЦІЯ.

КУПИМО українську чи російську машинку до писання. Зголошення надсилати до редакції нашого журналу.

Альфред КОЗАК, Фірстенцель-Пассау/Баварія/розшукує свого сина Льва КОЗАКА.

Редакція журналу „ЦЕРКВА І ЖИТТЯ" просить Вп. Кореспондентів надсилати матеріяли з життя українських осередків для вміщення в журналі.

Ціна оголошень в журналі „Церква і Життя": 80 сот. за слово.

ЖІНОЧА СТОРІНКА

Лекція 8. План до крою мужеської піжами, легкої блюзи, підрясника і ряси.

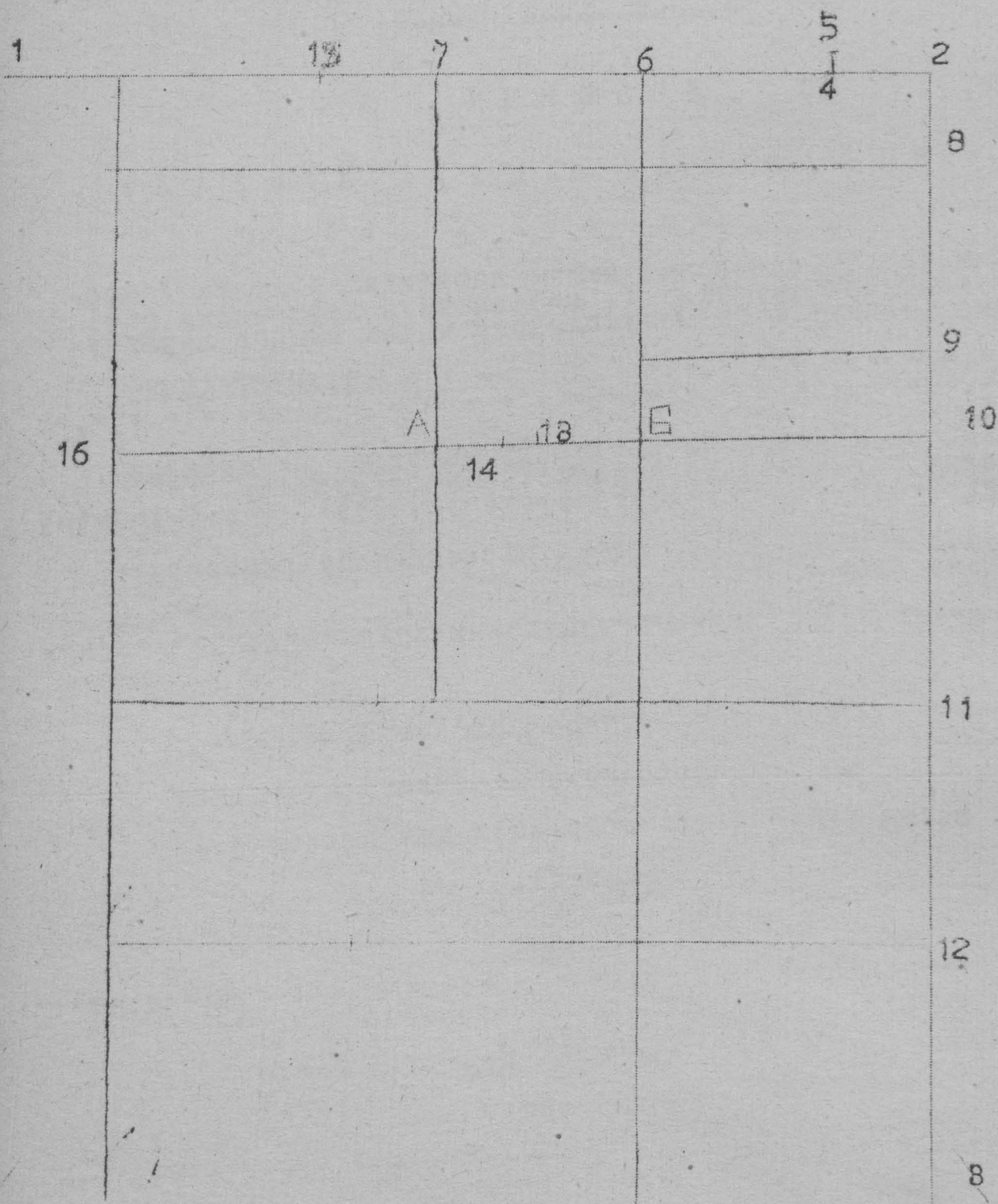

~~Міру здіймаємо так:~~
Робимо обмір/обвід/~~грудей /горішній/~~,~~обмір пояса~~,обмір бедер/нижче пояса/,вимірюємо довжину стану,ширину плечей та довжину /блюзки,підрясника,ряси,піжами і т.д./.Наприклад: 90 - 80 - 96 - 43/21 - 78.

Пояснення: а/Обвід грудей дістаємо так:обмірюємо фігуру центиметром попід пахвами в напрямі поземім.

б/Обвід пояса здіймаємо так само в поясі.

в/Обвід бедер так само здіймаємо рівнобіжно до лінії пояса.

г/Довжину стану дістаємо,міряючи від шийної кістки до стану/талії/.

д/Ширину плечей дістаємо так:від шийної кістки беремо вділ 12 см. і від тої точки беремо вправо або вліво половину ширини плечей.

е/Довжину блюзки,підрясника,ряси або піжами міряємо від шийної кістки вділ.

Міру грудей ділимо на-половину.До тої половини додаємо 7 см.

Поділка: 90 см.:2 =45 см. плюс 7 см.=52 см.

52 см. ділимо надвоє=26 см.; 26 : 2 = 13 ; 13 : 2=6,5см.
Ця поділка служитиме нам при будові пляну.

П Л Я Н.

Рисуємо позему довільну лінію і на кінцях її зазначуємо точки 1 і 2: Від т. 2 вдолину відкладаємо довжину /довільну /і дістаємо т.3. Від т.2 вліво беремо одну восьму частину від 52 см. і дістаємо 6,5 см. - це дає нам т.4. Від т.4 беремо вгору 2 см. і дістаємо т.5. Від т.4 відкладаємо вліво одну четвертину від 52 см.,а саме 13 см.,і дістаємо т.6. Від т.6 вліво відкладаємо одну четверту плюс 1 см. /тобто 14 см./і дістаємо т.7. Від т.2 вділ по лінії 2 із відкладаємо одну восьму частину від 52 см./6,5/ і дістаємо т.8. Від т.8 вділ відкладаємо одну четверту від 52 см. /13 см./ і дістаємо т.9. Від т.9 вділ відкладаємо одну восьму частину від 52 см./6,5/ і дістаємо т.10.

Від т.2 відмірюємо довжину стану вділ і дістаємо т.11 /45 см./.Від т.8 рисуємо позему лінію вліво.Від т.10 також рисуємо позему лінію вліво.Від т.11 також рисуємо позему лінію вліво.Від т.6 рисуємо довему лінію,а від т.7 проводимо довему лінію до лінії поземої,яка виходить з т.11.Від т.9 рисуємо позему лінію вліво до довемої лінії,яка виходить від т.6. Лінія,яка виходить з т.10,схрещується з лінією,що виходить з т.6, і в цьому куті дістаємо т.Б,а лінія,яка виходить із т.7,схрещується з лінією 10 і в тому куті ми дістаємо т.А. Точки А і Б з'єднуємо лінією і ділимо її на-двоє та дістаємо т.13. Від т.13 відкладаємо вліво 2 см. і дістаємо т.14.

Віддаль між т.2 і т.А переносимо по поземій лінії,яка виходить від т.2,вліво і дістаємо т.15.Від т.А відкладаємо вліво половину міри бюсту:45 см.:2 = 22,5 см. і дістаємо т.16.

Міру бедер 96 см.ділимо надвоє: 96 см.:2 = 48 см.; 48 : 3 = 16.

Від т.11 відкладаємо одну третину міри бедер і дістаємо т.12. Від т.16 відкладаємо довему лінію і лучимо її догори з лінією 1 -2. /Закінчення буде/.

ПОРАДИ ДЛЯ ГОСПОДИНЬ

Дуже смачні вівсяні шніцлі.

В пропорції на п'ять осіб - беремо шклянку вівсяних платків, запарюємо гарячою водою так, щоб вода покрила платки, і варимо густу кашу. Даємо каші прохолонути, додаємо до неї трохи перцю, соли, дві столові ложки тертої булки, вбиваємо ціле яйце/з білком/і дрібно посічених, окремо відварених грибків. Перемішуємо все це дуже старанно /або вибиваємо ложкою/, з цього тіста змоченими водою руками виробляємо в сухій тертій булці шніцлі /котлети/ і смажимо їх на товщі.

До шніцлів можна додати бараболю, сос або макарон і подавати їх до столу.

Старовинна українська страва - шарпанина.

Начистити картоплю і порізати її тоненькими кружалками. Окремо нарізати кружалками сиру цибулю. Приготовити рибу /свіжу або солону/ і нарізати її окремо невеликими куснями. Все посолити і поперчити.

Дно посуду полити олієм /або товщем/ і розкладати шарами: на спід картоплю, потім цибулю, потім рибу. Між цими шарами покласти трохи бобкового листя. Все це покриваємо зверху шаром картоплі. Влити трохи води, залити олієм/товщем/, накрити і поставити в піч чи в духовку, щоб душилося.

- - -

Кухі тістка.

Взяти три шклянки муки і добре перетерти її з 250 грам товщу. Окремо розбити три яйці /з білком/, розтерти їх, додати одну шклянку цукру, порошок до печива і один порошок до запаху. Добре розтерті яйця влити до муки і старанно все розмісити. Тісто буде рідке, отже розкладати його на блясі ложкою і зрівняти. Зверху покласти шар мармелядм /чи конфітур/, прикрити зверху все тістом і поставити пектися. Вийнявши з печі, легенько звогчити водою і посипати цукровим пудром. Не виймати з бляхи, доки не вистигне. Краяти на блясі в зимному стані. Тістка дуже смачні.

Порада для риболовів.

Іноді, щоб знайти хробаків, дуже тяжко буває копати землю, особливо в кам'янистому ґрунті. Дуже легко можна зібрати їх, не копаючися в ґрунті. Для цього треба зварити каштани у вод[illegible] цим плином /ліпше теплим/ поливати ґрунт. Хробаки самі повилазять назверх, якщо вони є в землі.

- o 0 o -

Архангелькиим голосом.

Тріо

Д. Бортнянський

Соп. I II

Альт

Ар-хан- - гельським го-ло- сом заспі-ва-є-мо до Те-бе, Чис- - та: "Ра- дуй-ся, Бла- го- дат- - - на, Гос-подь, Гос-подь з То-бо-ю.

Бог Господь з'явився нам...

/Міш.хор/ Задостойник на Неділю Вербну.

П. Турчанинов

Сопр. Альт

Тенор Бас

f Бог Гос-подь зя- - вив-ся нам, влаш-туй-те свя- то і прий-діть ра- - діс- но про-сла-ви- мо Хрис-та в паль- ма-ми і віт- тям в піс- нях спі-ва- -

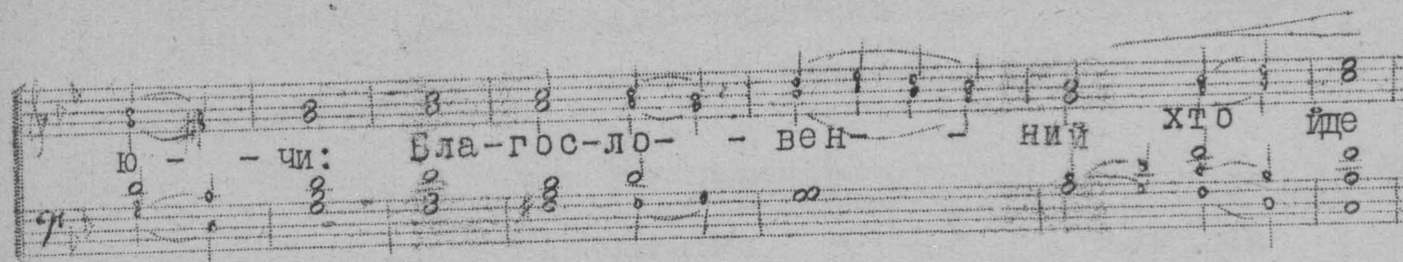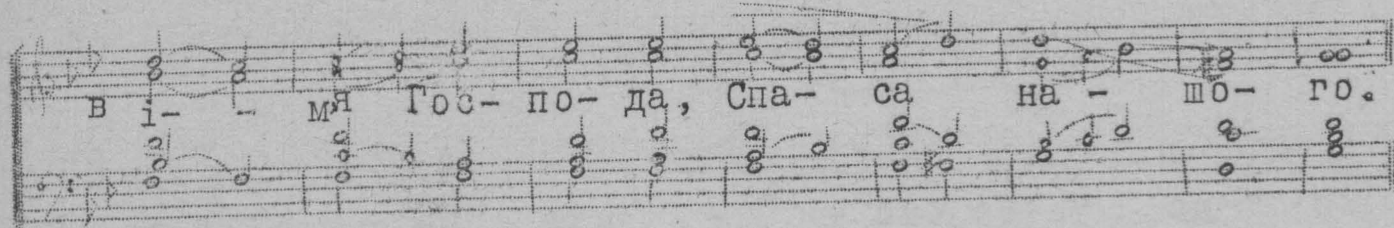

Розбійника
/Мішаний хор/Світильний

Муз. К. Стеценка

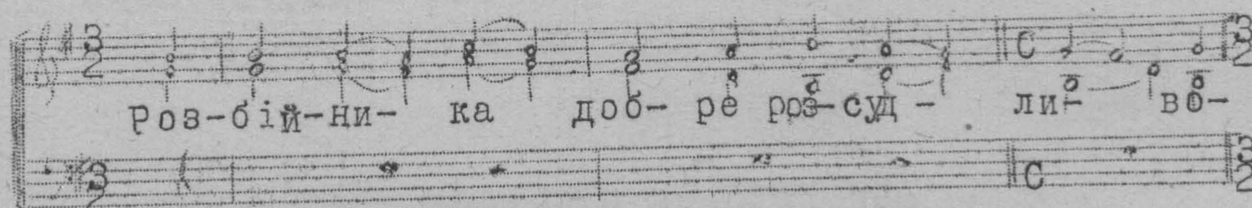

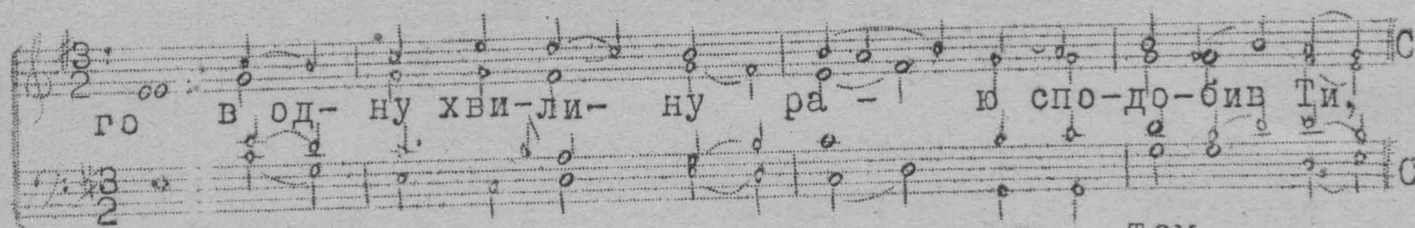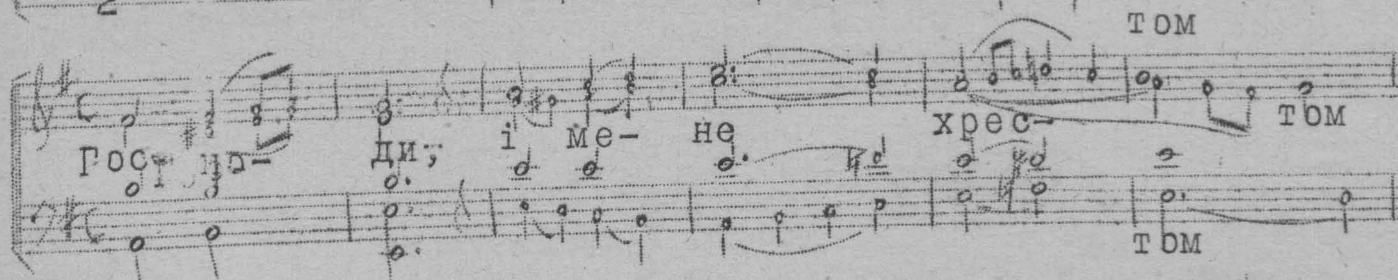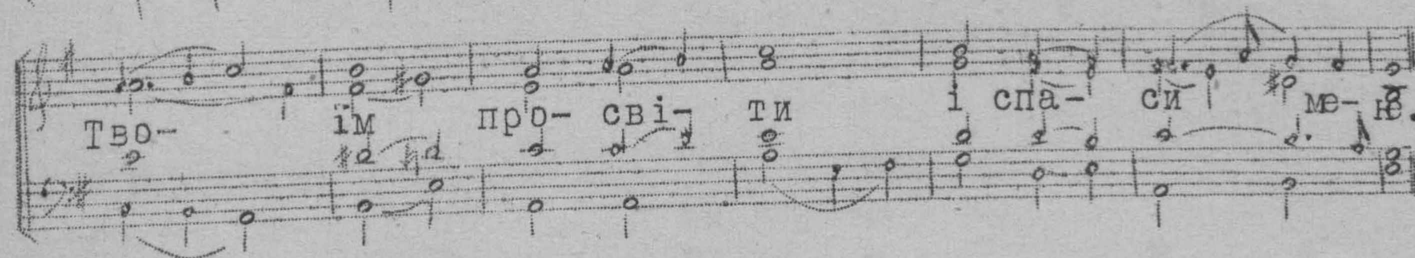

ЦЕРКВА і ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

для Духовенства і Вірних Української Автокефальної Православної Церкви на Віртемберг-Баден.

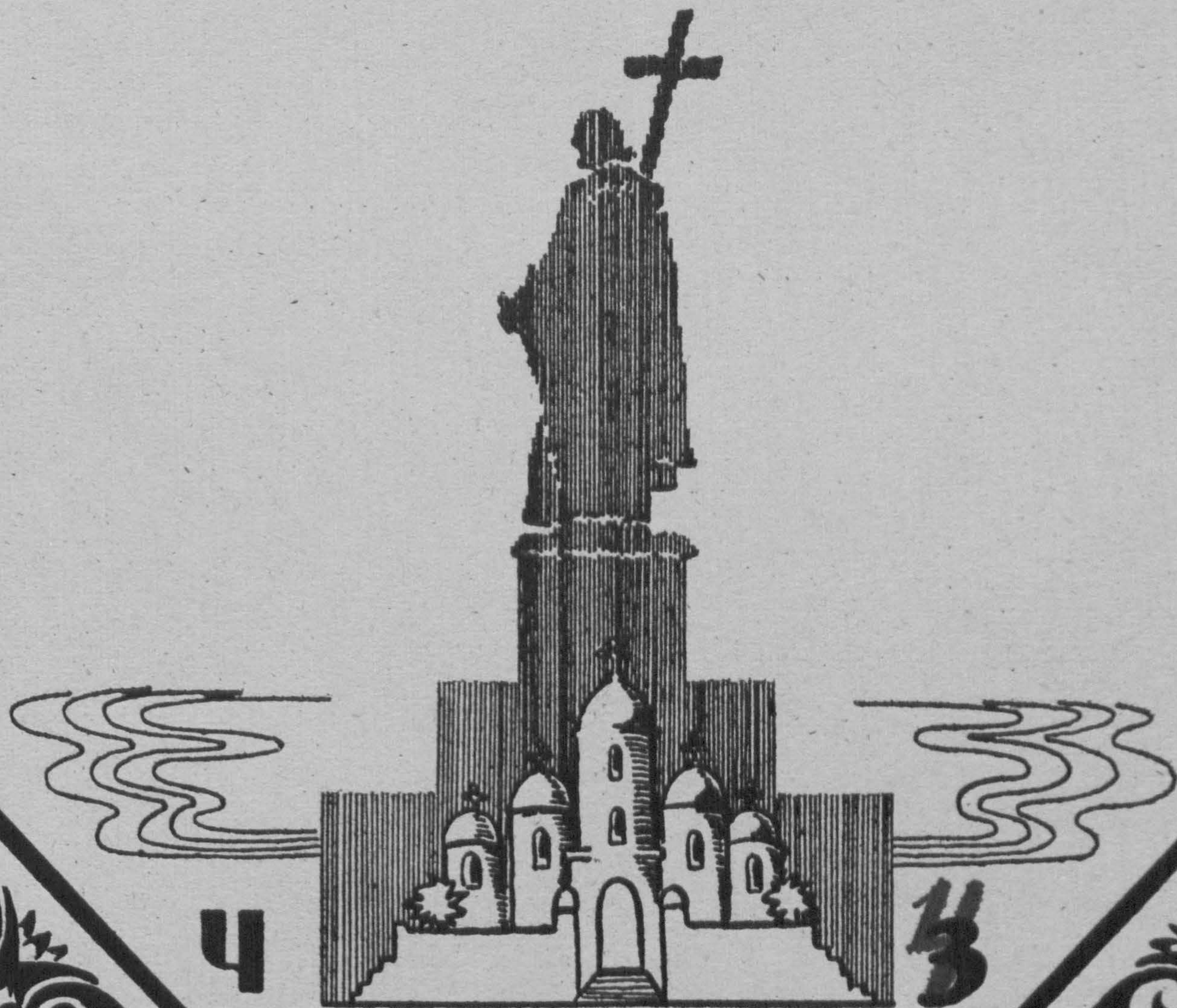

Ч 3

19 46

Церковне Управління У. А. П. Ц. на Віртемберг-Баден в Еслінгені

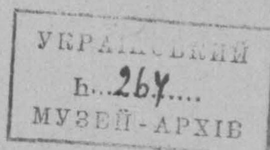

УКРАЇНСЬКИЙ
Ч. 267
МУЗЕЙ-АРХІВ

„Ц Е Р К В А і Ж И Т Т Я"

в и х о д и т ь н а п р а в а х р у к о п и с у.

ч.4. - Великоднє.- 21.4.1946.

З М І С Т Ч И С Л А :

„Церква і Життя" "CHURCH and LIFE"
Редагує Колегія.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР:

21.4 -ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ-Літ. Ів. Золотоустого Ап.Діян.зач.1. 1,1-8. Єв. Ів.зач.1. 1,1-17. Увечері Велика Вечірня Єв. Ів.зач.65. 20,19-25.

22.4.-Світл.Понеділок Св.мч.Евпсихія,Прмч.Вадима Літ.Ап.Діян.зач.2.гл.1, 12-17,21-26. Єв. Ів.зач.2.1,18

23.4.-Світл.Вівторок.Св.мчч.Терентія,Максима,Федора.Літ.Ап.Діян.зач.4.2,14-21. Єв.Лук.зач.113,24,12-35.

28.4.-Неділя 2.по Велик.Про Фому.Св.Бл.Князя Мстислава. Єв.Ран.Мат.зач.116,28,16-20.Літ.Ап.Діян.зач.14 5.12-20. Єв.Ів.зач.65. 20.19-31.

Х Р И С Т О С   В О С К Р Е С !

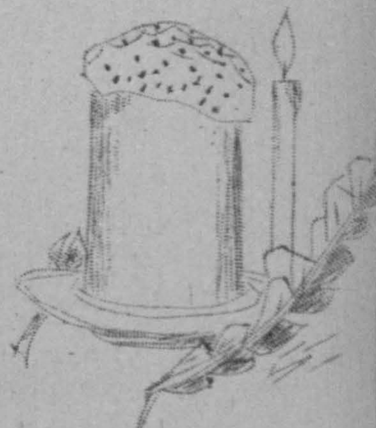

Залізний є життя закон:
Все родиться,щоб потім вмерти,
І рухові страшному смерти
Життя не ставить перепон.

Та в парі з цим твердим законом
Закон ще інший в світі є:
Нове життя все повстає
За невблаганим смерти гоном.

Христових мук тернистий шлях
Нам показав це так наявно -
І дух Весни ми всі прославмо
В веселих днях,Воскресних Днях.

І заспіваймо,як рік-річно,
У Світлий День життя обнови:
„Нам смерти не страшні окови:
Христос Воскрес !Життя є вічне!"

О д у д.

Редакція журналу „Церква і Життя" щиро вітає всіх Вш. Співробітників і Читачів з радісними Святами Великодня і здоровить їх старо-християнським првітом:

Х Р И С Т О С   В О С К Р Е С !

АРХИПАСТИРСЬКЕ ПРИВІТАННЯ

Преосвященнішого ПЛАТОНА, Єпископа УАПЦ

на провінцію Віртемберг-Баден,

у День Світлого Христового Воскресення -

21 / 8 квітня 1946 р.

Х Р И С Т О С В О С К Р Е С !

Цими вічно радісними і найдорожчими серцеві кожного християнина святими словами щиро вітаю Тебе, Дорога Пастьо - Улюблені Пастирі, Боголюбиві Брати і Сестри в Христі, Мила Молоде та Любі Діточки - з Світлим Воскресенням Христовим.

Радість Воскресення Христового особливо дорога і мила нам тут, на далекій чужині, де ми з допусту Божого перебуваємо вже третій рік у тяжкій тузі за своїми дорогими рідними селами-містами, святими незабутніми в них церковцями, нашими рідними батьками-матерями, братами-сестрами, діточками, друзями, за дорогими могилами наших предків, за широкими степами, буйними лісами - за нашою любою Україною.

Ми всі на далекій чужині, забувши цю тяжку тугу, щиро, по-християнськи сьогодні радіємо, знаючи, що не меншу радість християнську переживають у „ цей урочистий і святий День"і наші Рідні, що перебувають в Україні, а також ті, що терплять муки на засланні, на тяжких роботах, по в'язницях...

Ця спільна радість Христового Воскресення духовно об'єднує і в'яже нас із Рідним Краєм нашим, та дає надію, що, як після тяжкої Голгофи, настало побідне воскресення Христове, так і нашим терпінням-тузі прийде скоро кінець. Ми всі були свідками, як після страшної воєнної хуртовини, що принесла людству стільки горя, крови, сліз, руїни, настала тиша, заспокоєння, хоч хмари темного безбожництва і жорстокого матеріялізму намагаються закрити сяйво перемоги правди над неправдою, добра над злом. Як діти однієї Матери-Церкви й України, об'єднаймось у „цей День, що його створив Господь"і „радісно обіймімо один одного"з братерською любов'ю та твердою вірою у „визволення від скорби!"

Радісно славмо Воскреслого Христа, ділімось одні з одними своїми радощами - горем, з любов'ю допомагаймо одні одним чим можемо - добрим словом, порадою, коли не можемо спромогтися на іншу допомогу, бо з любови до обездоленого людства Христос Своїми муками переміг „ смертю смерть!"

Воскрес Христос - воскресне і правда, воскресне для нас краще життя тут, на землі, а в житті вічному - воскреснемо душею, і для тіла прийде день, коли воно-„тлінне одягнеться в нетління, і смертне одягнеться в безсмертя" /1 Кор.15,54/, коли на це заслужимо своїм життям на землі.

Вітаючи Вас Усіх щирим Абхипастирським великоднім привітом,благаю Воскреслого Господа про дарування Вам тої святої радости Великодньої християнської,якою Ви колись із тремтінням раділи в цей День в Україні. Нехай Воскреслий Христос утішить Вас Усіх,збереже на чужині та поверне для кращого життя в Україну,коли проб'з слушна година - повна перемога Правди над неправдою,коли воскресне Україна...

Станеться це тоді,коли стремління до Воскресення буде загальним серед усього Українського Народу,коли ми всі підемо дорогою Сина Божого,що довгою працею серед людей,самовідреченням і самопосвятою здобув людству право на Воскресення.

Хай же сьогоднішній Великдень нагадає нам усім про конечність самовдосконалення,про конечність праці,про конечність чесного життя,про об'єднання нас коло Церкви Христової,бо тоді лише воскресне серед нас Христос,воскресне Україна і зберуться тоді,як „богосвітлі світила від заходу,і півночі,і моря,і зі сходу діти Твої,благословляючи Христа повіки"-/8 пісня Канону/.

Бо „Христос воскрес із мертвих,смертю смерть подолав і тим,що в гробах,життя дарував."

СМИРЕННИЙ ЕПИСКОП П Л А Т О Н.

Дано в м.Еслінгені
у Віртембергії,
Квітень 1946 Р.Б.

Святого Отця нашого

ЮАНА ЗОЛОТОУСТОГО,Архиєпископа Царгородського,

У Ч И Т Е Л Ь Н Е С Л О В О

на Святий і Світоносний День Великодній.

Хто побожний і боголюбивий,нехай насолодиться з цього врочистого і світлого свята.Хто слуга благорозсудливий нехай увійде в радість свого Господа.Хто працював для Бога самовідречено і постив,нехай прийме сьогодні нагороду. Хто від години першої,тобто змалку,працював для Бога,нехай отримає сьогодні заплату,яку заробив.Хто по третій годині став до Божої праці-і той нехай,дякуючи Богові,радісно святкує.Хто в годині шостій став до праці - і той хай не має ніякого сумніву,бо йому ні в чому не буде відмовлено. Коли хтось у дев'ятій годині вдався до Бога,то й той ні в чому хай не сумнівається,нічого не лякається,бо він нічого не втратив.Навіть той,хто наспів тільки на годину одинадцяту,і той нехай ні трохи не боїться,що спізнився,бо Милосердний Владика приймає останнього,як і першого,задовольняє того,хто прийшов в одинадцятій годині,як і того, хто працював від години першої.І останнього Він милує,і першого цілком заспокоює,і того щедро обдаровує,і цьому все віддає,і працю приймає до уваги,і добрі наміри в при-

емністю винагороджує,і діла шанує,і щире бажання хвалить.
Отже тому ввійдіть всі в радість Господа свого:і перші,і останні однакову нагороду прийміть.Багаті й убогі разом веселіться,щирі і байдужі - шануйте цей день! Хто постив і хто не постив - утіштеся сьогодні.Трапеза готова - роскошуйте всі.Всього доволі - нехай ніхто не відійде голодним.Всі насолодіться святом віри,всі споживайте з багатства добротливости.

Нехай ніхто не плаче з убожества,бо настало спільне панування.Нехай ніхто не засмучується гріхами,бо прощення з гробу засяло.Нехай ніхто не лякається смерти,бо смерть Спасителя нас визволила.Переміг її Той,Кого тримала вона.Полонив пекло Той,Хто зійшов до нього.Він засмутив його,коли воно спробувало Його тіло.

І,це передбачаючи,пророк Ісайя виголосив:„Пекло,-каже,-засмутилося,коли стрінуло Тебе в собі;засмутилось, бо знищене;засмутилось,бо зневажене;засмутилось,бо Йому смерть заподіяно;засмутилось,бо збурене;засмутилось,бо зв'язане.Прийняло тіло,а натрапило на Бога;прийняло землю,а стрінуло небо;прийняло те,що бачило,а впало через те,чого не добачало.

Де твоє жало,смерте?Де твоя перемога,пекло?Христос воскрес - і ти звалене.Христос воскрес - і впали демони. Христос воскрес - і радіють ангели.Христос воскрес - і життя вільно пливе.Христос воскрес - і в гробі ні одного мерця,бо Повсталий із мертвих Христос став первістком воскресення мертвих.

Йому слава і влада на віки вічні.Амінь.

---ооОоо---

Ол.Т - ко.

ВЕЛИКОДНІ і ПЕРЕДВЕЛИКОДНІ ТРАДИЦІЇ .

/ З далеких спогадів /.

Присмерки...У церкві урочиста тихо...Священик говорить.

Він пригадує,що тепер великий піст,час каяття і молитви.Закликає жити в братерстві,прощати образи та кривди...

І пригадалося мені далеке дитинство...Такі самі присмерки у великому катедральному соборі далекого тепер мого рідного міста.

Так само світилися свічки в ставниках,так само мріяли лямпади перед святими образами.

З амвону промовляв священик про любов до ближнього, до ворогів навіть,закликав до братерської любови,до всепрощення...І слова ці глибоко западали в душу...

Але раптом голос діякона:

- Да проклят будеши!..

А далі,як відголоси цього,виклики священиків:

- Анатема!..Анатема!..Анатема!..

Спершу якось незрозумілі були вони.Хто „проклят"?.. Кому анатема?..В такий день,у церкві Божій?..У церкві,

де хвилину перед цим говорилося про всепрощення, навіть про любов до ворогів?..

Багато незрозумілого було для дитячого розуму.

Нарешті долітають слова:

– Да проклят будет зрадник Мазепа Іван !..

То ось кого проклинає церква !..Того, хто хотів збудувати державу своєму народові, зберегти його незалежність, його звичаї, душу, традиції !..Хто вибудував в своєму краї сотки церков !..Йому прокляття ?..

Тільки дома розтлумачили мені, що вже минає скоро двісті літ, як щороку, з московського наказу, проклинають в українських церквах великого українського Гетьмана Івана Мазепу за те, що покинув Петра I, який поневолив Україну... Відтоді почали винищувати українські звичаї, традиції, висмівати українську мову, навертати наш народ на московщину...

Багато стерлося в пам'яті від того далекого – дивного і разом із тим теплого, радісного і водночас сумного, незрозумілого і ясного, як схід сонця... Багато забулося, але все ж на душі, як сонячні плями під темним деревом, грають чудові зайчики з того далекого, але незабутнього...

Пригадується мені піст, чуються звуки постового дзвону, спів постових молитов і слова священика, що тремким голосом звертається до вівтаря: „Господи, Владико життя мойого !.."

Нас, дітей, посилали говіти.

Перший день Великого Посту називали у нас „жилавим понеділком". У цей день не варили страв, а їли тертий хрін із буряковим квасом та хліб.

Пополудні – ми в церкві. Поважно стоїмо і вслухуємося в постову відправу.

Священик увесь у чорному, на грудях старенька епитрахіль. Голосно читає молитву Єфрема Сирина.

Ми стаємо навколішки і, хоч не зовсім розуміємо слова молитви, відчуваємо серцем її зміст.

Додому повертаємося в особливому настрої, тихо, поважно.

Дома – пісна вечеря, хліб з олієм, і зараз по вечері кладемося спати, бо ранком – знову до церкви.

Говіли іноді до середи, іноді до п'ятниці. Посту суворо дотримувались. Їли на першому тижні хрін із квасом, редьку, пампушки з часником, з олієм та водою.

По сповіді нічого не їли аж до причастя.

А як готувалися до нього?!. Мама купала нас, чесала, одягала в новенькі суконки, давала гроші на свічки, на „часточку", на просфору, нарешті на бублики, наказувала стояти чемно, не розмовляти в церкві, щоб їй потім не було соромно за своїх дітей.

Так день за днем минав перший тиждень посту. На другому тижні йшли до школи...

Що-середи ходили „на поклони", що-п'ятниці „на пасію". Так робили старші, те робили й ми, діти.

На Хрестопоклонній неділі йшли до церкви з засушеними квітами: васильками, чорнобривцями, листям барвінку. Робили або вінець під хрест, або тримали їх пучечками в руках і приносили потім до дому та ставили біля ікон у хаті. „Хресту Твойому поклоняємось, Владико"... Слухали це і в поклонах схилялися додолу...

Потім ішла Вербна неділя. У Вербну суботу несли вербу

до церкви. Священик святив її і роздавав усім по гілці.
І старі, і малі несли додому свячену вербу. Батько легенько бив нею по плечах, приговорюючи: „Не я б'ю, верба б'є, якая, святая"... або „Не я б'ю, верба б'є, за тиждень - Великдень". Святу вербу ставили коло ікон, несли до стайні, щоб вона охороняла худобу від усякого зла, святою вербою виганяли худобу в поле на Юрія, її ставили в подвір'ї коло криниці, щоб гади не заводилися, святу вербу несли до бджіл...

На Благовіщення мама пекла жайворонків та голубів. Їх носили ми до церкви на посвячення, приносили додому, їли самі і роздавали їх бідним, сусідам, знайомим, перехожим.

На „Сорок святих" пекли 40 бубликів і також роздавали їх бідним.

Так минала Страсна Неділя. В цьому тижні готувалася страва зовсім пісна, навіть без риби, усе на олію. Прибирали в цей час хату, мазали, виносили з хати мички та прядки. Прибиралося скрізь і в подвір'ї.

Страсний четвер називався „Чистим". У цей день усі купалися та одягали на себе чисті сорочки. Варилася спеціяльна купіль із пахучих трав: чебрецю, васильків, любистку, м'яти, кануперу. Варили її у великому казані, розводили водою і в ній купалися. Цією самою водою змивали лави, столи, лутки, вікна, все в хаті, в сінях, навіть у стайні, бо цю воду вважали за святу через те, що в ній варилися квіти від хреста. Усе навколо хати і в самій хаті повинно було виглядати чисто.

Увечері майже всі з хати йшли до церкви „на страсті". Кожен із свічкою і лихтариком або з паперовою обгорткою в руках, щоб закрити свічку від вітру та однести її додому. У церкві всі стояли з запаленими свічками. Бабуся всі 12 Євангелій простоювала навколішках. Ми також намагалися це робити, дбало оберігаючи свічку, щоб не загасла.

По скінченні служби Божої всі виходили з церкви із запаленими свічками. Кольорові ліхтарики чи паперові обгортки таємниче світилися серед пітьми ночі і розливалися потоками блудних вогників по вулицях, по темних дорогах, по подвір'ях. Дома полум'ям від страсної свічки випалювали чорний хрест на сволоці, на лутці дверей від сіней, у стайні, бо цей хрест оберігав оселю від хвороб, від пожежі, від усякої напасти - як серед родини, так і серед худоби. Потім свічка гасилася і ставилася коло ікон.

Ця свічка була великою святинею в хаті. Вона давалася в руки тяжко хворим чи тим, що вмирали, її засвічували коли породниця мала тяжкі пологи, коли гримів грім і блискала блискавка, коли падав град...

Після „Страстей" вечеряти не дозволялося. Ранком у п'ятницю також ніхто нічого не брав до вуст, аж доки не сходив до церкви й не приложився до плащаниці. Старі, побожні люде не їли нічого від „Страстей" аж до самих Великодніх розговін.

Велика П'ятниця - це дуже великий піст. Страв не варилося зовсім. Їли тільки те, що у „жилавий понеділок".

Натомість у цю п'ятницю господині робили запарку на паски. А що вже роботи було в суботу ! Пекли паски з тіста, робили сирні паски, запікали ягнят до свячення, фарбували крашанки і т.д.

Щодо писанок, то їх писали заздалегідь. Варили листя пролісків на зелену фарбу, квіти пролісків - на синю, лупину з цибулі - на жовту, а головною фарбою була червона,

яку діставали варенням тирси з якогось дерева „сандал", що росло на тій Єлеонській горі,де розп'яли Христа. Краплі крови Христової впали на це дерево - і воно зробилося червоним.Капнула кров Христова також на груди пташці,що мала на тому дереві гніздечко,і груди її відтоді почервоніли.Так люде й звуть того пташка„червоногрудкою".Літає та пташка по Божому світі і нагадує людям про страшні муки і смерть Христову та своїм співом розповідає про велику любов Христа до людей,за яких Він і помер на хресті.От через це й фарбують люде червоною фарбою яйця,бо Христос кров'ю своєю дарував „живот вічний",а символом того життя є яйце,в якому таїться зародок нового життя.

В суботу ввечері,як тільки замайоріла вечірня зірка, прибирався стіл для розговін.Під іконами,на покуті,на столі,застеленім чистою скатертиною,ставилися паски. Найбільша з них була бабусина,потім батькова,потім мамина,а решта вже наші.Ставили на столі стільки пасок, скільки було членів родини.Кожна паска прибрана зверху шишечками,пташками,хрестиками,а на одній стояв білий цукровий баранчик - символ жертви.Паски обмазувалися яєчним білком,тертим із цукром,і посипалися дрібненьким кольоровим маком /„мачком"/.Потім ставили на стіл круглу ковбасу,кусень сала,пиріжки,крашанки.Крашені яйця ставилися в мисочках із зеленою молодою пшеницею,яку ми засівали два тижні перед тим.Клалося на стіл іще кропильце з васильків і ставилася порожня мисочка,в яку потім наливали свяченої води.

Коли стіл був прибраний,мама наказувала всім лягати спать,а сама вкладала до кошика паску,яйця,сало,ягня, пиріжки,мисочку з головкою цибулі,часнику,корінчиком хріну та ріжним яровим збіжжям,а також маленьку шкляночку води.Усе це готувалося до посвячення після великодньої літургії.Батько брав цей кошик і ніс до церкви,бо він простоював там усі нічні відправи від „Діянь Апостольських" аж до кінця Великодньої служби.

Ми засипляли,але перед 12-ю годиною нас будили.Похапливо одягалися і поспішали до церкви.

Там уже було багато людей.Світилося безліч свічок у ставниках і в паникадилах.Священик був у блискучих нових ризах,а в церкві лунали радісні співи:„Христос воскрес". Серед церкви стояла гробниця,над якою підносилася постать Христа з піднятою догори рукою,на якій видно було криваву рану від цвяха.

Служба правилася,лунав у церкві веселий спів і від цього ставало радісно на серці.

Та ось захиталися нарешті корогви,хрести і ікони,вийшов священик із вівтаря і всі люди рушили за ним із церкви.Задзвонили весело церковні дзвони.

Навколо церкви в два ряди стояли люде,а коло них на розстелених на землі чистих білих хустках були розставлені паски,ковбаси,печені ягнята,крашені яйця,збіжжя та вода.На кожній пасочці горіла свічка.

Священик обходив два рази церкву навколо,а за третім разом святив паски і їжу.Люде швидко зав'язували все до хусток,клали до кошів і йшли додому на розговіни,вітаючися один з одним:„Христос воскрес !" А над усім цим тиха темна весняна ніч розпростерла свої крила та слухала великодніх передзвонів.

Дома було якось особливо святочно і радісно.Усі гарно

повбирані,стіл вабив пахучим великоднім їдженням,крашанки весело виглядали серед зеленої травиці.

Усі сідали за стіл і побожно розговлялися давно жданим свяченим по довгому 7-тижневому пості.

- От і святої Паски нарешті діждалися,діточки !-ласкаво говорила бабуня.

Лушпиння з свячених яєць і кісточки з ягнят не годиться викидати на смітник,а треба закопати на грядках,щоб городина добре родила.

На дворі розвиднюється.Хоч і не спав майже ніхто-спати не хочеться.

Ми дарували свої писанки та крашанки бабуні і мамі,а від них діставали інші...

Великодній дзвін,ясне весняне сонце,зелене листячко на деревах,ніжна травиця,а над усім цим чисте блакитне небо - ось ті невмирущі спомини,що ясними цятками виринають із далекого минулого.

Три дні радісно дзвонили дзвони.Раділи люде,славили Христа,сміялось сонце,весело виспівували у небесній височості жайворонки,також славлячи Творця.

Але якось дуже швидко перелітали ці дні.Зовсім і не оглядишся,як уже наспіла Дарникова неділя.

Кожна родина несла до церкви паски.У церкві також стояли високі дарники.Усе це священик святив і після служби Божої роздавав людям.А потім всі виходили на кладовище і там правилися панахиди при хрестах за померлих.Тут же після панахид і їли „на могилках",поминаючи померлих та бажаючи їм царства небесного.Всі моляться у великодні свята за душі померлих,бо підчас цих свят двері раю Божого відчинені для всіх людей,за яких прийняв муки і помер Христос.

Їли на могилках,щедро роздавали милостиню бідним,переходили від могил своїх близьких до могил сусідів і скрізь згадували з пошаною за душі померлих.А з-за хрестів виглядала далека сива давнина з „тризною"померлих у віках прапращурів...

Минуло багато років від далекого дитинства,а всі традиції,зв'язані з великим святом,зберегла пам'ять,як щось дороге і рідне,що прослалося шовком у дитячій душі.

Давно нема на світі старенької бабусі,що так чудово розповідала про все на світі:про муки і воскресення Христові,про червоногрудку,про жайворонка,що завжди славить Христа,про горобця,що цвірінькав,стрибаючи,коло розп'ятого Христа: „Жив-жив !",тоді,як усі інші птахи сумували і мовчали з жалю.Відійшло старе покоління,а разом із ним відійшло і багато дорогих чудових звичаїв,що,на превеликий жаль,тільки рідко де шануються ще нашими людьми - і то переважно людьми старшого віку. А то вже не народ, що не має своїх традицій - сказав якийсь мудрець...

--- 0 X 0 ---

...Як ти смієш,
Про своє спасіння дбать,
Там,де гинуть міліони.!.

Ів.Ф р а н к о.

П.Н - ць.

Великодні дзвони.

Хто з нас в Україні не чув їх: срібночистих, голосних, небесно-чарівних, урочистих звуків, що закликали до життя, що несли весняно-радісну вістку про світлу перемогу Правди над неправдою, про Воскресення Христове.

Хто не дзвонив упродовж трьох днів радісного Великодня у великодні дзвони на рідній дзвіниці. Всім дозволялося в ті дні дзвонити досхочу. Навіть найгрізніший церковний староста, що в звичайний час і близько не допускав малечі до дзвіниці, м'якшав на Великдень, відмикав дзвіницю на всі три дні і тільки попереджував хлопців, щоб не робили збитків.

І дзвони в тих трьох днях неначе оживали, неначе мінялися, неначе звук їх чувся не з дзвіниці, а з високого неба... А дітвора навперейми від світанку до смерку вигравала на дзвонах славу Переможцеві пекла...

В нашому селі Н-ві на далекому Підляшші були славні дзвони. Їх було тільки два - Петро і Павло. Вони були старі, як вічність, аж позеленіли від часу. Хто і коли їх купив - ніхто не пам'ятав. У селі й околицях усі знали легенду, що ці дзвони приплили річкою Лісною, що вузенькою стрічкою бігла кудись зеленими лугами - далеко - далеко аж до синього моря.

Плили дзвони річечкою, стали напроти села і задзвонили... Люде почули, прийшли, побачили таке чудо, зібралися громадою з хрестами та корогвами і з співом урочисто забрали їх та перенесли на дзвіничку коло старенької церковці, критої соломою, на якій бузько мав своє гніздо...

Час біг... Замість старенької дерев'яної церковці повстала нова, мурована, чепурненька, пофарбована на-біло, покрита бляхою, мальованою на зелено. Коло нової мурованої церкви пишалася на розі цвинтаря висока дзвіниця, на яку були перенесені старі легендарні дзвони.

Від старої церковці залишився тільки вимурований на місці Св. престолу хрест та столітні розкішні липи, що вінцем оперезували цвинтар і нагадували про старі часи.

У Великодню ніч завжди всі вікна церкви далеко світили яскравими ріжнокольоровими світлами, що горіли в ляипадах. А на дзвіниці, від 12-ої години опівночі Великодня, срібнозвучно вигравали легендарні дзвони „Христос воскрес!.."

Але трапилася така пригода, що один московський побожний купець у 1904 році пожертвував для церкви аж вісім новесеньких дзвонів. Їх привезли у Великий піст. Легендарні дзвони зняли і перевезли до сусіднього села Б-ч., а нові, з двохголовими орлами, образками святих та ріжними написами, почепили на дзвіниці на місці старих дзвонів.

Проте людям чомусь не сподобалися нові дзвони і через занадто сильні металеві їх звуки, і через самий спосіб дзвонення, який нагадував скоріше скликання на муштру, ніж на молитву. Ніяк не хотіли погодитися з думкою,

що в ті нові дзвони будуть дзвонити на Великдень,а старі,прадідівські дзвони дзвонитимуть у сусідньому селі, неначе викинуті за якусь кару.З цим особливо ніяк не хотів погодитися доріст-парубки. І придумали таке,що здивувало цілу околицю.

Одної темної весняної ночі зібралося тихенько парубоцтво,відімкнуло,за допомогою сина панотця,обидві дзвіниці - свою і сусідську,повідчеплювало одні й другі дзвони та поміняли їх місцями:нові дзвони почепили на сусідській дзвіниці,а старі,улюблені - повернули назад і повісили на старому місці.Все було зроблено так тихо, що ніхто нічого не чув і не знав,аж до найближчої неділі,коли в Н - ській церкві дзвінко-срібно,побожно-мельодійно задзвонили старі дзвони Петро і Павло...

Повстав рух,посипалися запити:хто,коли,як?..Приїхав панотець благочинний на доходження,але нічого не довідався.Все було покрите глибокою таємницею,як таємна була й історія старих дзвонів.Так і залишилися нові дзвони в сусідньому селі,а старі в Н - ві.

Невимовна була радість на селі,коли,починаючи з Великодньої ночі упродовж трьох днів старі дзвони виливали милозвучно радісну новину:Христос воскрес!..

Чи дзвонять вони там тепер?

- x -

ЧУЖИНЦІ ПРО УКРАЇНУ.

О,яка це благословенна країна !..Що за благословенний народ !..Козацька країна була для нас неначе б то нашим рідним краєм,а її мешканці були нашими добрими приятелями та немов би нашими людьми.

Сирієць Павло з Алеппо/1656/

Українці є протилежність до москвинів.Українець вдумливий,запальний,радо згадує минуле свого народу і кохається в спогадах про героїчні вчинки своїх предків.Коли його спитати,хто він,то відповість із радістю і гордістю:Я - козак ! Українці - це поетичний,багатий уявою народ і тому легко собі уявити,яка сила народніх пісень, казок і переказів живе в цьому народі.

Німець Гакстгавзен/1842/

Україна стане колись новою Грецією:прекрасне підсоння цього краю,весела вдача народу,його музичний хист, родюча земля - колись прокинуться.Як з малих племен повстали колись греки,так повстане ця велика,культурна нація,і її межі простягнуться до Чорного моря,а звідси ген, у далекий світ.

Нім.філософ Йоган Гердер /1769/.

Якщо образ боротьби українського народу за збереження своєї свободи,віри,устрою і звичаїв - словом,усього того,що дороге людині,цікавить наше,жадібне наук століття,то ми не в силі достатечно оцінити запал і спонуки,

що оживлюють цей народ...Українські козаки волі ють невигоди важких походів, аніж спокійне життя рабів. З їхньої історії довідуємося, як батьки їх переказували своїм синам горде почуття незалежности, як найдорожчу спадщину, при чому клич „Смерть або Воля" - був їх єдиним заповітом, що переходив від батька до сина, разом із прадідівською зброєю.

Француз Жан Бенуа Шерер /1788/.

Українські козаки страшенно люблять свободу. Смерть вважають кращою за рабство і для оборони своєї незалежности часто повстають проти своїх гнобителів.

Француз Гійом де Боплян /1650/.

Українці люблять свою батьківщину та її славу, бо слава ця завжди була тісно зв'язана з обов'язком патріотизму.

Москвин В. Ізмайлов /1800/.

- о -

О д у д.

Ю Д А.

/Фрагмент із повісти/.

Уже давно розійшлися по домах галасливі товпи ерусалимських громадян, ущерть насичені видовищем Христового розп'яття, уже впала чорна ніч на землю і моторошна тиша оповила Голготу, уже пронизливий холод змінив денну спеку і коло чорних хрестів римські легіонери розпалили вогнище, а Юда все стояв за великим каменем і, спершись об нього ліктями, не спускав очей із розп'ятого Христа.

Над головою в Ісуса висіла яскрава зірка на темному небі - і це пригадало Юді вчорашню ніч у Гефсиманському саду, коли він, ведучи за собою величезну юрбу архієрейських слуг, побачив на небі ту саму зірку над місцем, де сидів Учитель із Петром і Іваном.

—Боже, Боже мій, як ти там мучишся ! - в сто-сотий раз шепотіли Юдині вуста, і він що-сили вдарився грудьми об камінь, бажаючи спричинити собі фізичний біль, щоб розділити з любим Учителем хоч частинку тих нестерпних мук, що він переживав їх на хресті.

Римський вояк вкинув до вогнища кілька полін дерева, і полум'я, раптом підскочивши, кинуло вгору із чадним димом рій тріскучих іскор і освітило місце тортурів.

Учитель із низько схиленою на груди головою висів на хресті, широко, як крила, розпростерши руки, і моторошний страх обійняв Юду: Христос був подібний цієї хвилини до величезного птаха, що готовий був ось-ось кину-

тися з гори на Юду і впитися гострими пазурями в його серце.

Юда заплющив очі,але болюча туга іще сильніше засса-ла його серце,і він знову розплющив їх.

- Боже,Боже мій ! - заридав він. - І за що ти терпиш усе це, мій дорогий і мудрий Учителю?

Впала густа роса на землю,і коло каменя,що дихав страшним холодом,не можна було встояти,але Юда,увесь тремтячи від зимна,вмисне розпанахав свої груди і голим тілом притиснувся до каменя.

- Мені тут холодно,а як має бути там тобі,великий Учителю?Ох,якою б дорогою ціною заплатив я за те,щоб мені дозволено було підійти до дорогих твоїх стіп,обвинути твоє тіло одежею,відпружити твої м'язи,що так напнулися під тягарем тіла,і зменшити нестерпний біль,що пече твої роз'ятрені рани?!.Боже,Боже мій !..

Центуріон,що командував коло хрестів римською вартою, мав бути,видко з усього,людиною дуже доброго серця.Він дозволив маленькій групці людей,що ввесь час стояла віддаля,наблизитися до вогнища і трохи погрітися.Юда,пильно вглядаючись у кожну постать цієї групи,пізнав усіх: ось Марія Магдалина з запухлими від сліз очима,ось тихий улюбленець Учителів Іван,ось Мати Ісусова,ось за нею сестра Учителевої Матері Марія Клеопова...

- Боже,вони такі щасливі,що можуть бути близько коло Нього ! - заздростив Юда.

І у нього з'явилося непереможне бажання вискочити зза свого укриття,впасти лицем на землю і,як покірний пес, підлізти до стіп великого Учителя,поцілувати їх,а потім попросити римських вояків на очах у дорогого Вчителя проколоти йому серце гострим списом.Але ж ,- Боже ти любий!- хіба він,Юда,зробить це?

Несподівано серед мертвої тиші,що панувала над горою, Юда почув такий знайомий йому,такий любий і близький Учителів голос - і впився очима в Христа.

- Мати ! - сказав скорботно Христос,повертаючи голову до своєї матері і показуючи з хреста очима на Івана.
- Це син твій !

Потім глянув на Івана і сумно промовив:

- Сину,це мати твоя !

І знову низько схилив свою голову на скроплені кров'ю худі груди.

Всі заридали коло хреста.Заридав,як мала дитина,і Юда.Плакав Юда від великої заздрости до Івана:чому це доручає Учитель синівську опіку над матір'ю не йому,Юді, що так щиро любив Учителя,а Іванові? А хіба він не був би добрим сином для Марії?О,ще яким би добрим сином він був !.. Так,так,Учитель завжди був несправедливий до нього,Юди !..Він завжди упосліджував його,вивищуючи інших, особливо Івана і того страшного Петра.

Бородатий розбійник,що висів на хресті ліворуч Учителя ,раптом замотав кудлатою головою і негарно засміявся.

- То ти,як ми чуємо,є цар юдейський? Ха-ха-ха!..Чому ж не на троні царському сидиш,а висиш,як ось і ми тут,на цьому ганебному хресті?Та ще й як тебе повісили: на почесному місці посеред нас,розбійників ! Кожен із

нас покутує кілька загублених людських душ через заподіяну їм смерть. А скільки ж ти погубив їх, коли тебе розп'ято так гоноровою? Ось не було б тебе серед нас, може б не висіли ми так довго. Давно б нам відрубали сокирами ноги і скінчилася б на цьому вся парада. А то ось на ганьбу маємо висіти через тебе, царя юдейського, на цих проклятих дошках, як скажені пси!..

Юда не міг довше стерпіти цієї наруги. Він швидко нахилився, вхопив з-під ноги гострий камінь, замахнувся і що-сили жбурнув його в зухвалого бандита. Камінь потрапив патлатому розбійникові в лице і розбійник скрикнув від болю. Римський центуріон уважно глянув на розбійника і повернув голову вбік від хрестів, пильно вглядаючись у пітьму.

Юда втягнув голову в плечі і в страху присів. Він уже готовий був тікати, коли раптом почув, як заговорив з хреста другий розбійник:

– Учителю добрий ! Коли ти ввійдеш у рай, пом'яни там в своїх молитвах мене, грішного !

Учитель повернув до нього голову, і Юда почув такий знайомий, ласкавий голос свого улюбленого Вчителя:

– Повір мені, що ще сьогодні обидва ми зустрінемося з тобою в раю.

Іван, Марія Магдалина і Марія-Мати при цих словах гірко заплакали...

Десь далеко заспівав півень, і Юда глянув на місто, що широко розкинулося плоскими дахами в долині під горою. Єрусалим уже спав. Де-не-де тільки блимало світло в вікнах – певне там, де був хтось хворий, або в нічних винарнях.

Учитель на хресті простогнав:

– Пити хочу.

Юда здригнувся. Учитель хоче пити! Боже, він готовий був випустити всю кров із свого серця, щоб тільки вгасити спрагу любого Вчителя, та чи ж може він, Юда, зробити це?

Центуріон сказав щось воякові, і той простягнув на списі Ісусові вмочену в квасне вино губку.

Христос доторкнувся блідими устами губки, тяжко зітхнув і тихо, але так моторошно-виразно прорік серед тиші, що його, здавалося, мусів був почути увесь світ:

– Боже мій, в руки твої передаю дух свій!..

І Вчителева голова безсило повисла над грудьми.

І ось раптом камінь перед Юдою ворухнувся, затремтіла земля під його ногами, затряслася перед ним гора, щось загуло навколо і хрести з розп'ятими на горі захиталися.

– Боже мій, це ж землетрус ! – жахнувся Юда і, обійнятий диким страхом, пустився що було сили в ногах бігти з Голготи. Десь щось валилося, гуркотіло, блискало, всувалося, тріщало, десь чулися людські стогони і крики, але Юда, закривши вуха долонями, біг, ні перед чим не зупиняючись, куди тільки бачили очі...

. . . .

...І ось знову ніч, уже третя зряду ніч, яку з нестерпними душевними муками переживає без сну нещасний Юда. Сьогодні він коротає її на Оливній горі. Перед ним, зараз за стримким урвищем, поміж двома розлогими смоквами, від-

но широку панораму величезного Єрусалиму. Ось навколо покрівлі домів, там посеред них великий храм, де вчив великий Вчитель, а он у далечині за містом чорна гора Голгоги, за якою ледве рожевіє ранок. Голгота вже гола тепер, без хрестів. Ще позавчора поздіймали їх звідти, і Вчителеве тіло, як чув Юда від людей, поховав Йосиф Ариматейський із членом синедріону Никодимом. А вчора ввечері Юда підслухав в місті розмову єрусалимських жінок, з якої довідався, немов би Вчитель вийшов живий із гробу і наче б то вже хтось із учнів Христових і близьких до нього людей бачив його і розмовляв із ним.

Боже мій !.. А що, як Учитель покажеться десь тут, на цій пустинній Оливній горі, зустрінеться з ним і заговорить до нього? Як він, Юда, гляне йому в очі? Як він відповість на його слова? Як він виправдає свій підступний поцілунок тої страшної ночі у Гефсиманському саду? А може це буде разом із Учителем і той страшний Петро, якого так завжди боявся він, Юда, ще за передсмертних часів Учителя.

Юда здригається від нічного холоду і ввесь закутується, ховаючи під одежею свою лису голову.

Боже, як стало страшно жити в світі ! Як страшно переносити цю самотність, ховаючись від людського ока! Ось ще годину тому він зайшов був до нічної винарні, щоб трохи випити вина та зігріти своє змучене тіло і свою втуилу душу... Він засунув руку до цієї калитки, щоб вийняти звідти гроші і заплатити їх винареві за вино - і рука його закам'яніла, немаючи сили взятися за монети. Адже це гроші тої спільної каси, з якої користав і розп'ятий Учитель. Адже це були громадські гроші, пожертвувані гроші, зібрані від людей, що вірили в Христа і любили Христа ! Чи ж може він, Юда, тепер користати з цієї каси? Чи ж може його, Юдине горло, ликнути те вино, що буде куплине за Вчителеві гроші? І чи може взагалі він їсти і пити тоді, коли Вчителеве горло випустило останній віддих і оцепеніло тої страшної ночі перед його очима на Голготській горі? І чи можуть його, Юдині, груди вдихати повітря тоді, коли перестали дихати дорогі груди Христові? І його вуста ворушитися, коли перестали ворушитися Вчителеві уста? І його ноги ходити по землі, коли вже не ходять ноги Розп'ятого?..

Юда зняв з своєї голови край покривала і вперся поглядом у Голготу.

- Боже, Боже мій - і це я спричинив те все ! Всі ті муки, переживання, той страшний хрест, ту страдницьку Вчителеву смерть ! І за що? За те, що він так любив усіх нас, і в тому й мене? І за яку ціну? За тих тридцять нещасних срібняків, що дістав у заплату від Каяфи за життя свого улюбленого Учителя?..

Юда випростався. Він пригадав собі з гордістю, як учора ввечері з'явився в домі первосвященика із затисненими в руці тридцятьма срібняками і з словами: „Подавися ними" люто кинув їх у здивоване обличчя Каяфи.

- Так, я позбувся тих ганебних, нікому непотрібних срібняків, а як я позбудуся цих дорогих Вчителевих грошей, що ось де лежать у мене в цій калитці?

Зацвірінькав якийсь птах на дереві,прокинувшись від сну,і Юда сильно здригнувся,почувши якийсь рух серед кущів.

– Ідуть сюди ! Ідуть сюди !.. – затривожився він.– Боже,як я можу тепер показатися на очі людям,а може й на очі самому Вчителеві?

Юда схопився на ноги, скваплиґво зав,язав мотуз на вітці смокви,нервово зробив петлю і вмомент,коли чиїсь кроки уже були близькі від нього,вклав голову в мотуз і кинувся з урвища.

І закрутилося Юдине тіло на тонкому мотузі над прірвою.

. . . .

Петро,Іван і Матей притягнули Юдине тіло до себе, зняли його з петлі і ледве видобули із затиснених закляклих пальців трупа таку здавна знайому всім їм калитку,в якій зберігалася їхня товариська каса.

Петро подивився з сумом на викривлене смертю Юдине обличчя із вилупленим лівим оком,на якому було розлите більмо,і сказав:

– Я ніколи не любив його за життя,про що добре знав наш великий Вчитель,але Юда,дорогі брати мої, все-таки мав совість,що довела його до цієї страшної смерти. А скільки гірших Юд не мають зовсім совісти. бо живуть на світі...Живуть і користають із тих срібняків,за які ганебно запродали свої нікчемні душі...

– х –

Автокефаліст.

З ПОСОБОРНИХ РЕФЛЕКСІЙ.

В житті Української Автокефальної Православної Церкви сталася знаменна історична подія,на яку з великою нетерпеливістю очікувала від закінчення війни вся наша побожна православна еміграція.В днях 14-17 березня ц.р.відбувся Св.Собор Єпископів УАПЦ.Різниця в нетерпеливості громадян була тільки та,що не всі чекали цієї події однаково:одні спокійно і твердо вірили,що Собор Єпископів збереться,коли прийде на те слушний час,і зробить усе,що буде в його силах; інші дуже наглили справу,вбачаючи найбільшу потребу в скликанні Собору для полагодження внутрішніх справ Єпископату;треті наглили з Собором особливо енергійно,посилаючи навіть своїх посланців до Митрополита та Єпископів і домагаючись скликання ширшого Собору, який би носив характер „Помісного" на еміграції.

Були,нарешті,й такі,що боялися скликання Собору, на якому,мовляв,можуть бути якісь незвичайні непорозуміння,від яких у житті УАПЦ наступить роздвоєння.

Але Господеві-Пастиреначальникові вгодно було через велику ласку Св.Духа покерувати життям нашої Церкви так, щоб Собор Єпископів зібрався тоді,коли з бігом часу „соборна гарячка" в деяких групах охолола,коли підготовлено було належно матеріял для діянь Собору та коли знайшлося для того відповідне,спокійне,а,найголовніше - невтральне місце.

Боявся дехто,що Собор Єпископів не відбудеться,бо, мовляв,Єпископи не прийдуть.Проте знайшлося таких тільки три,та й вони виправдали своє неприбуття.З цього виникає,що у наших Владик почуття архипастирського обов'язку,почуття відповідальности перед Богом,Церквою та Україною за свої вчинки,за долю УАПЦ,за долю тисяч вигнанців - дітей Рідної Церкви й України - є понад усе.

Із Соборного Послання до духовенства і вірних УАПЦ на еміграції та з пресового комунікату Канцелярії Свящ. Синоду наша українська православна еміграція з великим моральним задоволенням довідалася,що Свящ.Собор Єпископів відбувся 14-17.III.ц.р. в єдності та згоді і внаслідок своїх діянь виніс цілу низку постанов,що мають спричинитися до унормування і розвитку життя нашої Церкви на еміграції.

Проте самих постанов для цього замало.Залежатиме біг дальшого життя нашої Церкви від того,як Свящ.Синод УАПЦ, як виконавчий орган Св.Собору,переводитиме в життя ці важні постанови та як духовенство і вірні УАПЦ поставляться до співпраці з своїм церковним Центром:чи зрозуміють нарешті всі слова Спасителя „Щоб усі були одно" /Iв.17,21/,що в єдності сила.

Не зважаючи на сполучення нашими Владиками -членами Св.Синоду архипастирських обов'язків щодо опіки над вірними з обов'язками членства в Свящ.Синоді і на далеку віддаль їх місць замешкання,при малій кількості членів Синоду/чотири особи/,вони завжди зможуть зібратися,в міру потреби,на сесії - як не в повному складі,то в кількості,яка творить кворум,і полагоджувати успішно справи, зв'язані з постановами Собору та біжучі.

Склад Свящ.Синоду під досвідченим проводом Високопреосвященішого Митрополита Полікарпа,найстаршого Єпископ і багатого церковно-життєвим досвідом,говорить за те,що Свящ.Синод повинен виправдати покладені на нього надії духовенства і вірних УАПЦ.

Єпископат УАПЦ,що в 75% узяв активну участь у діяннях Собору Єпископів і підписав протокол цих діянь,в першу голову має послужити для духовенства і вірних зразком відданости УАПЦ своєю цінною архипастирською працею,своєю єдністю,братерською у Христі любов'ю,духовною здисциплінованістю і дотриманням усіх постанов Свящ.Собору та переведенням їх у життя при своїй цінній духовно-опікунчій праці на приділених Собором теренах.

Духовенство УАПЦ,як один із найважніших чинників у житті УАПЦ,має найбільше спричинитися до допомоги Свящ. Синодові перевести в життя всі цінні постанови Св.Собору.Сумлінним виконанням пастирських обов'язків,точним виконанням зарядженьсвого церковного центру,дотриманням належної дисципліни та освідомлюванням у цьому вірних духовенство УАПЦ,пам'ятаючи про свою приналежність до неї,у великій мірі може спричинитися до належного унор-

мування і поглиблення її життя.

Не менше залежить належний розвиток життя нашої Церкви і від вірних, які повинні бути перш за все свідомі тих великих обов'язків, що накладає на них сама приналежність до УАПЦ. Масове відвідування богослужб, участь у житті Братцтв, Сестрицтв, Церковно-Парафіяльних Рад, жертвенність на церковно-парафіяльні цілі, а тим самим і на цілі всецерковні, виявлення належної церковної дисципліни щодо послуху своїм духовним провідникам, виховання дітей у побожності та послуху - все це разом узяте дасть добрий овоч для нашої Матері Церкви.

Без виконання згаданих передумов з боку Ієрархії, Духовенства і Вірних та тісної співпраці на ниві двигнення життя УАПЦ на еміграції не наступить конкретних видимих змін у житті нашої Церкви.

Тільки при повній консолідації всіх трьох складників, що творять живе тіло УАПЦ, зможемо двигнути її життя так, щоб воно було корисним в нашому тяжкому положенні на еміграції та допомогло нам в єдності, згоді і любові дочекатися хвилини щасливого повернення в Вільну Україну.

- о -

Прот. А. Т.

РАДІСТЬ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ.

/Слово на 2-й день Великодня/.

Христос Воскрес!

Нема більшої духовної втіхи для християнського серця, як дочекатися Дня Світлого Воскресення Христового та почути з уст Церкви: „Х р и с т о с   В о с к р е с !"

Ці слова, що вустами Церкви сповіщають рік-річно всьому світові про незвичайну в історії людства подію - Воскресення Христове, як про перемогу Світла над темрявою, Правди над неправдою, Добра над злом, Життя над смертю, Божого благословенства над прокляттям, Чесноти над гріхом - наповнюють людину почуваннями, які годі висловити, але які вона всією своєю істотою відчуває того дня і переживає в днях наступних.

Величаві служби Божі, що оспівують Побідника смерти, врочистість у церкві і дома, Великодні церковно-народні звичаї і традиції, весняне тепло, що пробуджує завмерлу природу до життя - усе це витворює в душі людини-християнина незвичайно піднесений настрій, вселяє тиху радість, душевний спокій, яких годі зазнати, відчути і переживати в іншому часі.

Все буденне, всі життєві печалі, все те, що ще вчора нас непокоїло, турбувало - сьогодні не займає нашої уваги, бо серце наше далеке від цього.

Кожен із вас, друзі мої, нехай загляне в себе, перевірить свій духовий стан і переконається, що сьогодні перебуває під впливом і діланням небесної благодати, ла

ски,що її подає нам усім Воскреслий Христос.

Він і є Джерелом усього - і нашого настрою,і духовних дарів,що з Воскресенням Христовим подаються світові: "любови,радости,миру,довготерпеливости,добрости,милосердя,віри,лагідности,повздержливости"/Гал.5,22-23/.

Хто ж із вас не зазнав,хоч у деякій мірі,тих Божих дарів Воскресення. Бо повних дарів дізнають лише ті,що "своє тіло розп'яли з пристрастями і похотями"/Гал.5,24/. і "щоб жити для Бога,розп'яли себе з Христом"/Гал.2,19/, тобто ті,що в часі Великого Посту гідно приготовили себе до цього "Спасительного Дня" покаянням,постом і молитвою,хто створив у собі "серце чисте і духа праведного"/Пс.50,12/.

Господь Ісус Христос перед Своїми муками сказав до учеників:"Ви будете сумувати,але сум ваш радістю стане. Ось тепер і ви сумуєте,але Я знову побачу вас,і радітиме серце ваше,і радости вашої ніхто не відбере від вас" /Ів.16,20-22/.

І справді - найбільшої радости зазнали близькі до Христа,бо вони були свідками Його воскресення.

Жінкам мироносицям Христос по воскресенні з'явився і сказав:"Радуйтеся !"/Мтф.28,9/,а апостоли,переживши тугу,сум,страх і зневіру,побачили Воскреслого і з радістю "повірили" /Ів.20,8/ та "говорили,що Господь справді воскрес"/Лук.24,34/.Радість Воскресення ніколи вже їх не залишала.Вона стала творчою силою в їх трудах проповідницьких,в будуванні Царства Божого на землі.Радість Воскресення одухотворювала їх на великі подвиги служення,всепрощення,самовідречення і самопожертви.Радість Воскресення спонукала і немічних жінок до тяжкої апостольської праці.Марія Магдалина,як подає церковний переказ,пішла з проповіддю аж до далекого Риму і привітала кесаря Тиберія словами:"Христос Воскрес",даруючи йому червоне яйце,як символ життя.

Радість Воскресення,сполучена з вірою і надією на загальне воскресення для вічного життя з Христом,привела упродовж віків міліярди людей до Нього й украсила Церкву Його сонмом святих і мучеників.

І Ти,Український Народе,що визнаєш Христа і віруєш в Його славне Воскресення,радій і тішся духовно у цей День і разом із небесною Церквою прослав Того,хто "воскрес із мертвих,смертю смерть подолав і тим,що в гробах,життя дарував." Ти,що впродовж своєї історії зложив на вівтар боротьби за Правду,за Віру,за Волю і Долю України тисячі кращих своїх Синів,радій сьогодні за них і з ними,бо ж Вони виконали найбільший заповіт Христовий:"душі свої поклали за друзів своїх"/Ів.15,13/.

Христос боровся за встановлення на землі потоптаних Правд Божих,за визволення з-під влади діявола і спасіння всіх людей, - і воскресенням своїм переміг.

Твої Сини,Український Народе,боролися за привернення Правд Божих і людських для Батьківщини і за це згинули...

Твої Сини сьогодні борються і прийде час,коли Вони переможуть...

Воскресення Христове,як свято Перемоги,нехай буде для нас радістю повіки і заповітом Воскресення ідеалів християнських:братерства,любови,єдности,віри,миру,волі,

справедливости в нашому многострадальному Народі і в Україні.

Моліться,любіть,віруйте і надійтеся !

„В той день...просіть і одержите,щоб радість ваша була повна"/Ів. 16,23-24/.АМІНЬ.

- о х о -

М.О.

А Т О М О В А Б О М Б А.*)

У попередній статті ми вказали на те,що для винаходу атомової бомби були необхідні радіоактивні елементи /первні/високого атомового складу та електрична енергія дуже високого напняття,що витворювала б лучі такої сили,які могли б вторгнутися в структуру атому та розбити його.

До 1939 р.справа з винаходом бомби стояла так,що вчені вміли вже розбивати атом,та з цього не було ніякого практичного вжитку,бо зовнішня енергія/сила/,що зуживалася на розбиття,все була значно більшою,як та,яку діставали з самого розбиття атому.Тут і повстала заковика. Треба було знайти спосіб,щоб зовнішня енергія розбила лише кілька перших атомів,а ці вже б / і далі розбивали самі себе.Треба було знайти так зв. л а н ц ю г о в у р е а к ц і ю.

Німецький учений Ган,що в цьому році дістав нагороду Нобля,уже в 1939 р.таку реакцію знайшов,та практичні наслідки з цього були майже ніякі.Треба було ще 6 років праці вчених/фізиків,хеміків та інженерів/,треба було видати на цю ціль 2.500.000.000/два і пів міліярди/долярів та вжити працю понад 100.000 робітників,щоб випродукувати кілька атомових бомб,але таких безмежно могутніх,що видатність/розривна сила/кожної з,окрема виносила понад 22.000 тон найсильнішого вибухового середника.Для уяви і порівнання пригадаймо собі,що найбільша бомба,яку вистрілювали німці на Лондон,знана всім нам під назвою V.2/фау-цвай/,важила понад 15 тон і могла мати вибухового матеріялу щонайбільше три тони.

Чому ж так довго треба було чекати на практичне використання винаходу і чому так багато вкладено в це праці та грошевого видатку?

1. Первнем/елементом/,якого атом узято для розбиття під обстріл електрики,був останній у табелі елементів/табелі Менделеєва/,а саме у р а н.Та,як виявилося,не кожен із його атомів давав себе розбивати,але лише деякі. Після розслідів виявилося,що до цього розбиття надаються лише атоми спеціяльного урану,так зв.і з о т о п у

*)При передруках просимо посилатися на наш журнал.
Р е д а к ц і я.

у р а н у,якого атомний осередок,замість 238 частин, як в звичайному урані,мав лише 235.Виявилося далі,що цього ізотопу в звичайному урані є дуже мало:ледве одна частина на 140.Отже хеміки мусіли знайти спеціяльні хемічні способи,щоб цей ізотоп виділити.Це була,так би мовити,перша частина завдання.Другою турботою учених було знайти таке тіло,яке,в додатку до бомби,розпочало б своїми лучами ланцюгове розбиття атомів урану.Це найдовше затягнуло роботу над виготовленням бомби.

Шукали за таким тілом у природі,та ніодин із радіоактивних елементів вповні до цього не надавався. Треба було його випродукувати.

І знову до цієї цілі послужив уран.За допомогою електричної машини,так зв. ц и к л ь о т р о н у,яка давала десятки мільйонів вольт напруги і могла висилати лучі нечуваної до цього часу сили,почали бомбардувати атоми урану і до їх нормальних осередків добивали додаткові невтрони та цим способом отримали новий штучний,дуже несталий первень - так зв. н е п т у н і й,а вже з нього ще інший елемент - п л ю т о н і й.Цей новий первень виявився досить стійким,триваліщим від радія,бо він через промінювання тратить половину свого тягару лише по 30.000 роках.

У 1940-х роках здобич цього елементу була дуже мізерна.Цілорічна кількість видобутого плютонія числилася тільки на грами.Треба було дуже багатьох спроб та ріжних технічних засобів,щоб сьогодні його продукувати в кількості 1 кільограма на тиждень.Цей плютоній і є саме тим середником,що започатковує розбиття атомів та в одному менті розширює його до безмежних границь.

Як побудована атомова бомба - це військова тайна. Оповідають,що вона дуже мала - має всього кілька кільограмів ваги. Та й то більша частина цієї ваги припадає на спеціяльний сталевий чи якийсь інший панцир, що витримує сотні,а може й тисячі атмосфер тиснення, доки розкладова реакція не набере тої потуги,яку бомба спричинює,вибухаючи.

...

З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ В СВІТІ.

ДОЛЯ МИТРОПОЛИТА ДІОНИСІЯ. - Наша Редакція довідалася з певних джерел,що Блаженніший Митрополит Діонисій,Голова Автокефальної Православної Церкви в Польщі,перебуває тепер в Отвоцьку коло Варшави,не беручи активної участи в справах Православної Церкви. У Варшаві перебувають єпископи Юрій/Кореністов/і Тимофій/Шреттер/. Єпископ Тимофій керує тепер Холмсько-Підляською Єпархією.Поминають на богослужбах Блаженнішого Митрополита Діонисія і Єпископа Тимофія.Варшавська Духовна Консисторія чинна.Протоерей Мартин Волков є зв'язковим між Церковним Центром і Польським Урядом.

ДОЛЯ ПРАВОСЛАВНИХ СВЯТИНЬ. - Стара православна святиня - Свята Княже-Данилова Гора у Холмі, на повернення якої до православія було вжито так багато сил, розпорядком варшавського польського уряду знову передана в посідання польської римо-католицької церкви. Ушкоджений Собор Св. Марії Магдалини у Варшаві відбудований.

ДОЛЯ ЄПИСКОПАТУ АВТОНОМНОЇ ЦЕРКВИ. - Редакція журналу „Церква і Життя" довідується з певних джерел, що всі Єпископи так зв. Автономної Церкви, а саме: Архієпископи Симон, Дамаскін, Єпископи: Іов/Кресович/, Панкратій /Гладков/, Серафим/Кушнірук/ перебувають поза межами України, правдоподібно в Омську.

Єпископ Веніямин трагічно згинув. На Україну тепер прислано нових, нікому незнаних єпископів.

Архієпископ Автономної Церкви Антоній/Марценко/ і Єпископ тої ж Церкви Іван/Лавриненко/залишилися на совєтській зоні: перший у Карльсбаді, другий у Марієнбаді, визнавши юрисдикцію московського Патріярха.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ГРЕКО-КАТОЛ. ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ. Як подає УПС, греко-католицькі священики, що не хочуть підписувати заяв про „добровільне" приєднання їх до православної московської Церкви, підлягають репресії НКВД, а саме ув'язненню і тортурам.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЦЕРКВИ В ЮГОСЛАВІЇ - За вістками УПС, в Югославії відбуваються нечувані переслідування православної та католицької Церков. Тіто арештовує священиків, забороняє навчання релігії в школах, конфіскує церковні і манастирські добра та закриває церкви. Православну Сербську Церкву Тіто намагається підпорядкувати московському патріярхові Олексієві. Католицький єпископат в Югославії видав пастирського листа, з якого довідуємося, що в Югославії вбито 243 священики, 189 інтерновано або ув'язнено, а 89 згинуло без вісти. В манастирі Широкий Брез засуджено всіх ченців на смерть. Засудженим на смерть заборонено приймати Св. Причастя.

- о -

РЕПАТРІЯЦІЙНІ ТА ЕМІГРАЦІЙНІ СПРАВИ.

Папа Пій XII висловився за скасування закону про обмеження еміграції до США, вважаючи, що численним емігрантам, які не можуть повернутися додому, треба прийти з негайною широкою допомогою.

Пані Рузвелт в своїй промові в Лос-Анджелос заявила, що Америка і Англія не визнають способів фізичної ліквідації своїх противників; вони навчилися жити з тими, що мають іншу думку, в повній згоді і тому треба уможливити всім емігрантам, що відмовляються вертатися додому, поселитися в тій країні, яку вони собі виберуть.

В комунікаті, оголошеному від імени окупаційних влад у Німеччині, сказано, що від 1-го липня ц.р. німці мають перейняти доставу харчів для чужинецьких таборів. Опіка над таборами має і надалі залишатися в руках УНРРА, а пізніше перейти до окремої організації з доручення ООН. В останньому часі, у зв'язку з харчовою кризою в

Німеччині,виявилося,що передача німцям достави харчів для чужинців є неможлива.Командування американської окупаційної зони розглядає тепер справу дальшого прохарчування мешканців таборів.

Від 1-го квітня дозволено листуватися з Німеччини з усіма країнами світу,крім Японії і Еспанії.Можна надсилати звичайні листи і листівки в особистих і родинних справах.Усі листи цензуруватимуться.Листи до Німеччини можна писати всіма мовами.Листи з Німеччини дозволено писати тільки чотирма мовами:німецькою, англійською,французькою або російською.Ціна закордонного листа-75 пф.,листівки - 45 пф.

Український Комітет у Бріоселі/Бельгія/дістав від Українського Американського Допомогового Комітету у Філядельфії першу партію річей,зібраних Жіночою Секцією цього Комітету,для допомоги українським збігцям у Европі.

Третій Конгрес Американських Українців відбудеться 31 травня і 1-го червня ц.р. Конгрес через спеціяльних делегатів має зібрати докладні відомості про життя та положення української еміграції в Европі.

Українське Центральне Допомогове Бюро в Лондоні вислало до ООН від імени 2 міліонів українців в США, Канади та інших країв меморандум у справі одного мілюна українських біженців в Европі.В меморандумі порушено справу примусового вивозу до тих країн,до яких вони не бажають повертатися,та п'ятнується методи, які вживаються при насильній репатріяції.Біженці повинні дістати право азилю,так,як його одержали були особи,що втекли від большевицьких переслідувань у 1917-1920 р. Цього самого права азилю домагається тепер 1 мілюн українських біженців,що не можуть повернутися на свої землі з політичних,культурних чи релігійних причин.Меморандум просить ООН взяти українських біженців під свою опіку і оборону.

- о -

З УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Проти паскарства і спекуляції.

Як знаємо,на засіданнях ООН порушувалася справа чорного гандлю в Европі і винесено постанови про боротьбу з ними всіма засобами,особливо в Німеччині.У зв'язку з цим не зайвим буде навести деякі міркування авгсбурзького часопису „Наше Життя" з приводу дуже сумного явища широкої спекуляції серед нашої молоді.

„Прикро вражає те, - пише цей часопис, - що частина молоді тут,на чужині,забула про своє покликання, про національні ідеали і стала на службу мамоні,що їй ім'я „спекуляція",або „паскарство",трактуючи гроші, як свого пана і бога.Це духова порожнеча і з нею

треба боротися,як із всякою заразою чи злочином.Трагедія ще й у тому,що молодь стає часто духово старою і ставить особистий добробут над усе...Молодь на чужині мусить тримати зв'язок із краєм.Менше думати про виїзд до Америки,а більше про те,як би допомогти батьківщині стати собою.Треба відкинути лінивство,егоїзм, аморальні звички,а призадуматися над тим,з чим,з яким моральним і духовим капіталом повернемося до краю. Молодь мусить себе духово узброїти ріжними знаннями і наукою,щоб могла практично продовжувати роботу батьків. Ідея,знання і дух - це зброя,що нею можна перемогти найсильнішого супротивника.Не шукаймо тут чужих богів, не забуваймо,що „краще своє латане,як чуже хапане".

Писано це на маргінесі доповіди проф.В.,виголошеної в Аугсбурзі для таборян/Сомме-касерне/.Варто було б такі доповіді виголосити по всіх наших таборах.

„Галичане" чи „східняки".

У тому самому часописі здибаємо статтю відомої української діячки О.Кисілевської на дуже актуальну тему ворожнечі між українцями західніх і центральних земель.

„Не дивуймося, - пише п.О.Кисілевська,- що кордони, якими нас так довго вороги ділили,годі зразу вирівняти.Ми мусимо тепер,коли доля з'єднала нас в одно,докладати всіх сил,щоб зживатися,ділитися тим,що в нас добре,те,що накинули нам чужі,відкидати.Нагадаймо собі,ми,галичане,що ці наддніпрянці - це ті самі,серед кого народився,ріс,творив,будив із летаргу всю Україну наш геній-пророк Тарас Шевченко.Між ними народилася,росла,творила свої могутні твори,навіяні безмежною любов'ю до України,велична Леся Українка. І багато великих письменників разом із нашими визначними поетами, вченими,письменниками:Франком,Кобилянською,Стефаником та іншими працювали спільно над відродженням нашого народу.Згадаймо це і докладімо всіх зусиль,щоб ми в цих важких часах пізнали свої кращі сторінки і спільно працювали над тим,щоб люде в цій вогненній пробі не заломлювалися,не ледащіли,а гартувалися,виробляли в собі силу і міць,таку міць,що помогла б нам не тільки перенести наше сьогоднішнє лихоліття,а й кувати для себе,для наших дітей,для прийдешніх поколінь кращу долю."

Золоті слова.І цього заклику нашої заслуженої діячки ми мусимо триматися,пам'ятаючи,що невгоду між нами сіє темна сила і чорна рука.

„На нараді проводу,що відбулася в Карлсфельді,ухвалено,щоб у проводах усіх філій жіночої організації обов'язково працювали спільно українки всіх країв.Поширюймо на всіх ділянках цю спільну,згідну працю,впливаймо на чоловіків,синів,братів,щоб,замість боротися свій проти свого,обернули свою енергію на корисну,таку важливу нам тепер і потрібну працю.На нас покладають великі надії наші брати за ріками,за водами,за

морями. Ми багато можемо для себе і для них зробити, але тільки доброю, згідною, чесною роботою, а не ворогуванням, колотнечею. Не забуваймо про це. Час покласти цьому край."

Так, останній час ! Бо коли ми цього не зробимо, нас прокляне історія.

Інститут Української Національної Культури за океаном.

В американській газеті „Свобода" проф. М. Чубатий вмістив дуже цікаву статтю про потребу і можливість організації в Америці Інституту української національної культури. З уваги на велику вагу порушеного в цій статті питання, містимо кілька уступів із неї.

„На щастя, велика кількість діячів української національної культури - пише проф. М. Чубатий - змогла урятуватися поза советськими впливами. На еміграції знайшлося багато високовартісних спеціялістів української мови, історії, мистецтва та музики. Вони вже десятки літ, після розгрому української культури в 1930 р., марнувалися на підсоветській Україні та тепер, використовуючи зрушення кордонів червоного царства, опинилися по нашім боці. Це спеціялісти високої міри, в силі віку, тому спосібні ще корисно працювати для дальшого розвою української культури аж до того часу, доки не дістануть змоги повернутися на рідну землю та працювати там для піднесення української культури на висоту, рівну іншим, найвище цивілізованим народам.

„Так само виемігрувала майже вся духова еліта західньої України. Скажу загально, що з тих сил в головних основах могла б відбудуватися львівське Наукове Товариство ім. Шевченка.

„По-за рідними землями є в Західній Европі нині великий запас українських культурних робітників із передвоєнної Чехословаччини. Вони теж опинилися поза обсягом советської руки, бо всі українські празькі установи - Вільний Університет, Історично-Філологічне Товариство, Подебрадська Академія із своїм персоналом - опинилися на еміграції. Так само виемігрував із Берліна Науковий Інститут із своїми відомими науковими силами.

„Культурні працівники в силі створити поважну установу, що розбудує українську національну культуру поза советами та збереже це аж до кращих часів для України, яких ми напевне ще діждемося. Все це накладає на дві українські старші еміграції за морем - у США та в Канаді сплатити тепер поважний борг супроти української батьківщини та подумати про закладення Інституту Української Національної Культури в США або в Канаді. .. Це мала б бути еміграційна Українська Академія Наук, Літератури та Мистецтва. Ціллю Інституту було б вести наукові досліди над українською культурою, вести видавництва в українській мові та в мовах світових. Одне слово, новий інститут мав би бути продовженням наукової, літературної та мистецької діяльности на чужині з виразним пляном повороту на рідну землю в пригожу хвилину для дальшої успішної праці над українською національною культурою, забезпеченою вже охоронною рукою української влади.

Такий Інститут Української Національної Культури урятував би перед совєтсько-московським знищенням не тільки діячів української культури, але також саму українську культуру, як культуру окремої старої нації."

- o -

Д О П И С И.

ГЕРРЕНБЕРГ. - Одною з п'єс /крім поданих у попередньому дописі/, що була виставлена для проби театральних сил місцевого таборового театру, була комедія „Русальчине озеро"/за М.Гоголем у приладуванні до сцени Одуда/. П'єса, не зважаючи на гомеричний сміх на залі, не була виконана з тою читкістю, що попередні дві. Причина - в поспіху постанови. Дуже добрими були у виставі: П.Василевській, п.Швед, К.Семененко і п.Коза. Решті виконавців/Є.Коваленко, З.Осінчук, Л.Глинській, В.Вільшинська та інш./бракувало сценічної свободи і виразу. Театр спішно готується до балетового виступу під проводом відомого балетмайстра п.Корсавенка.

Г.

Для наших маленьких.

К У Р К А   И   С О Р О К А.

Байка .

В провітні, в решеті, серед ганчір'я,
Знесла яєчко курочка рябенька
І з того горда та радонька,
Розкудкудахкалась на все подвір'я.

Чого так, сестро, розкричалась,
Немов не знати річ яка на світі сталась?-
Стрекоче їй сорока з плота.
- Ще б не дивота,
Якщо б знесла яйце якесь гарненьке:
Синеньке, в крапинках, рожеве, голубеньке,
А то ж марнота -
Звичайне, просте куряче яйце!

-"Сестрице мила,-
Говорить курка їй на це:
- Ти б курячих яєць так не ганьбила!
Всі знаємо, що люде цінять їх не від сьогодні,
А вже як прийдуть свята великодні,
То ти б побачила, які
Вони з них роблять крашанки
І пречудові писанки,
Яких ні з чим красою не зрівняти!"

Нам не зашкодило б усім запам'ятати,

Що часто найціннішим в світі те буває,
Що найскромніший вигляд має.

О д у д.

І ще одна могила на чужині...

28.3.ц.р. відійшов від нас на вічний спочинок священик ІВАН ОНУФРІЙЧУК, Настоятель парафії Української Автокефальної Православної Церкви у Фюрті.

Покійний походив із селянської родини на зеленій Буковині. Середню і вищу богословську освіту здобув у Чернівцях. Довгий час був душпастирем гірської парафії Черемошини, звідки воєнна хуртовина перекинула Його на чужину. Опинився на Холмщині, де продовжував свою пастирську та громадянську працю для добра Церкви і свого багатострадального народу. В дальшій своїй скитальщині мусів був під Бреславом копати навіть окопи, що підірвало Його здоров'я. У Фюрті продовжував душпастирську працю і за короткий час здобув собі симпатію українського громадянства. Проте тяжка недуга обірвала Його життя у розцвіті сил /мав усього 37 років/. Поховано Покійного на цвинтарі у Фюрті.

Українське громадянство гідно вшанувало пам'ять Покійного, взявши громадно участь у похороні, який очолював Преосвященний Владика Володимир в асисті трьох священиків.

Нехай пам'ять по Покійному лишиться назавжди між нами, а чужа земля нехай буде Йому легкою !

Свящ. Іван Ткачук.

ВІД ВИДАВНИЦТВА.

Особи й установи, яким вислано попередні числа нашого журналу, а також книжки церковного вжитку, будуть ласкаві негайно вирівняти свої рахунки. Висилка журналу особам, що не вирівняли до цього часу рахунків, надалі буде стримана.

З технічних причин наступне ч.5 нашого журналу вийде 15-го травня.

ВИДАВНИЦТВО.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Закінчення лекції 8-ої курсу крою і шиття п. В.Будної буде вміщене в наступному числі.

Інж. ОЛЕКСАНДРА ЯРОШЕВСЬКОГО пошукує о.Петро Будний. Зголошення - на адресу „Церкви і Життя".

. . . .

КАНЦЕЛЯРІЯ СВЯЩЕННОГО СИНОДУ УАПЦ НА ЕМІГРАЦІЇ.
==

До Всечесного Духовенства й Вірних УАПЦ на еміграції.

ОБІЖНИКОВО.
ч.2.

Виконуючи постанову Свящ. Собору Єпископів УАПЦ з дня 16.3.1946 року в справі видавничої діяльности УАПЦ./прот.ч.8,п.9/, Канцелярія Св.Синоду заряджує:

1/ Свящ. Синод УАПЦ радо вітатиме всяку приватну ініціятиву в справі видавання книг Святого Письма-Біблії, Нового Заповіту, а також Церковно-Богослужбових книжок: Служебників, Требників, Часослова, Октоїха, Міней, Тріоди, Акафистів, Молитовників, шкільних підручників по релігії, церковних-нотних піснопінь, друку образів, виробу хрестиків, ієрейських хрестів і церковного посуду.

Однак, в цілях пляновости й доцільности видавання повищих книжок і виробу річей приватними особами й організаціями та установами і зцентралізування церковно-видавничої і постачальної праці, заряджується:

2/ особи, організації й установи, що мають замір видавати певні книги з Св. Письма, Церковно-Богослужбові книжки, шкільні підручники по навчанню релігії, церковні-нотні піснопіння, друкувати образи, а також вироблювати хрестики, ієрейські хрести, церковний посуд, плащаниці, повинні повідомити про це Св. Синод і одержати від нього апробату на видання чи виріб.

3/ при зголошенні належить точно вказати:

а/ хто має видавати чи вироблювати ту чи іншу річ.

б/ яку річ мається замір видавати/точна назва книжки, праці, її автор, чи речі до вироблення/,

в/ з якого видання робиться передрук книг Св. Письма чи Церковно-Богослужбових книжок.

г/ представити рукопис шкільного підручника по релігії, коли він не є передруком, або вказати рівно ж джерело передруку,

д/ в який спосіб мається переводитись видавання книжки чи виріб речі/друкарські, фотографічний, шапірографичний, ручний, механичний/,

е/ формат, зовнішній вигляд ілюстрації в книжці а також матеріял і зовнішній вигляд церковної речі.

ж/ в якій кількості мається замір ту чи іншу річ видати чи виробити,

з/ де мається виконувати друк книжки, чи виріб речі,

і/ яка має бути ціна книжки, чи виріб речі/коли неможна вказати точної ціни, то вказати приблизну.

4. Розповсюдження книжок Св. Письма, Церковно-Богослужбових, шкільних підручників, хрестиків, церковного посуду серед духовенства й вірних по церквах і парафіях УАПЦ може відбуватись тільки з дозволу Свящ. Синоду УАПЦ і може переводитись або в спосіб розповсюдження самими видавцями й виробниками, або через Єпархіяльні центри.

5. Всі особи, організації й установи, що в 1946 році, до часу оголошення цього обіжника, видали якісь Церковно-Богослужбові книжки, Молитовники, Календарі та розповсюджували по парафіях УАПЦ на еміграції, мають подати відомости до Канцелярії Свящ. Синоду УАПЦ, вказавши назву виданих чи вироблених книжок чи речей, їх кількість і ціну.

Термін зложення повищих відомостей - до 15 травня 1946 року.

6. Одночасно Канцелярія Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції вважає за потрібне подати до відома духовенства й вірних УАПЦ, що справу видання Церковного Календаря на 1947 рік монополізує цілковито Свящ. Синод УАПЦ.

8 квітня 1946. Канцелярія Свящ. Синоду
м. Есслінген. на еміграції.

===== о =====

ПРЕСОВИЙ КОМУНІКАТ ч. 2.
Канцелярії Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції.
з 8 квітня 1946 року.

Канцелярія Свящ. Синоду УАПЦ в зв'язку з відбутою Сесією Св. Собору Єпископів 14-17.3.46 р. вважає за потрібне подати до відома Всечесного Духовенства й Вірних УАПЦ, яко продовження комунікату ч. 1., про слідуюче:

1. Постановою Своєю на засіданні 15 березня 1946 р. Св. Собор Єпископів розподілив поміж єпископами духовну опіку над духовенством і вірними УАПЦ по теренах у слідуючий спосіб:

1. англійська зона - Ганноверщина - Митроп. Полікарп,
2. " " - Вестфалія - Єпископ Григорій,
3. американська зона, півд. схід. Баварія - Архієп. Михаїл.
" " Швабія, Архієпископ Ігор,
" " півн. схід. Баварія Єпископ Володимир,
4. Преосвященному Мстиславу, доручено духовну опіку над православними українцями в Франції, Англії, Бельгії, куди він, по доконанні потрібних документальних формальностей, має виїхати. До виїзду на захід Европи єпископ Мстислав має продовжувати духовну опіку в провінції Гросс-Гессен.
5. Австрія - Архієпископ Геннадій,
6. Пров. Віртемберг-Баден/америк. і франц. зони/ єпископ Платон,

Пров. Віртемберг-Баден - Ельванген - єп. Сильвестр.

II. В справі скликання Всецерковного Собору Єпископів постановлено: „Вважати, що скликання Всецерковного Собору УАПЦ, як Собору Помісного/Краєвого/, не може бути переведене незначною частиною тої Церкви поза мільйоновою її паствою на території України.

Що ж торкається скликання Собору УАПЦ на еміграції, в якому взяли б участь Єпископи та представники духовенства й мирян для обміркування потреб тої Церкви в теперішніх змінних умовах еміграційного її життя, то в даний момент справа та не є можливою до зреалізування.

Свящ. Синодові доручається занятися вивченням і опрацюванням потрібних матеріялів для скликання такого Собору, коли для того наступлять відповідні передумови й спроможности".

Христос Воскрес.

К. Стеценко

Сопр. Альт

Хри-стос вос-крес із мер - - твих, смертю смерть по-до-лав

Тен.

Хри-стос вос-крес із мер- -твих, смертю смерть по-до-лав

Бас

і тим, що у гро-бах, жит-тя да-ру-вав.

і тим, що у гро-бах, жит-тя да-ру-вав.

Тілом заснувши

М. Вериківський

Сопр. Альт

Ті - лом зас-нув-ши, як мерт- вий, Ца-рю і

Тен.

Ті - лом зас-нув-ши, як мерт- вий, Ца-рю і

Бас

Гос-по-ди, на тре-тій день вос-крес Ти, під-няв-ши А-

Гос-по-ди, на тре-тій день вос-крес Ти, під-няв -ши А-

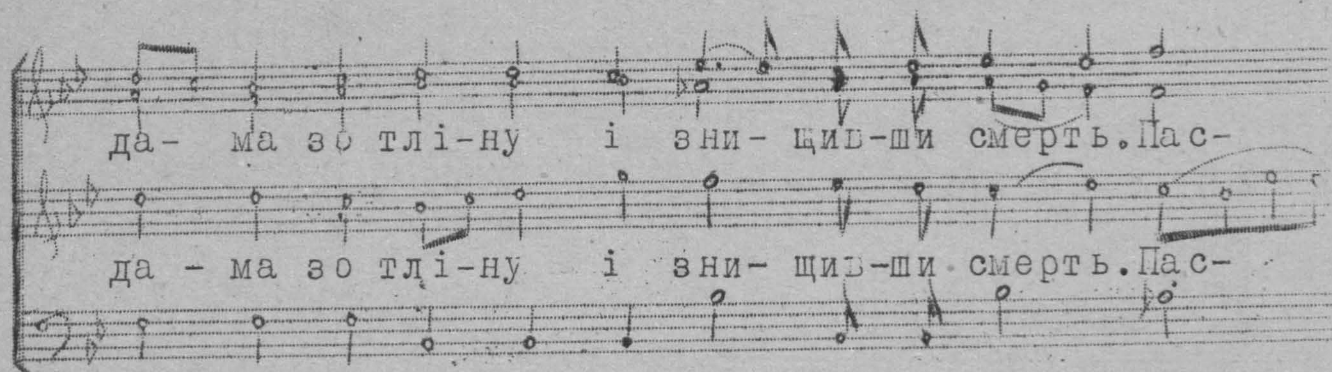

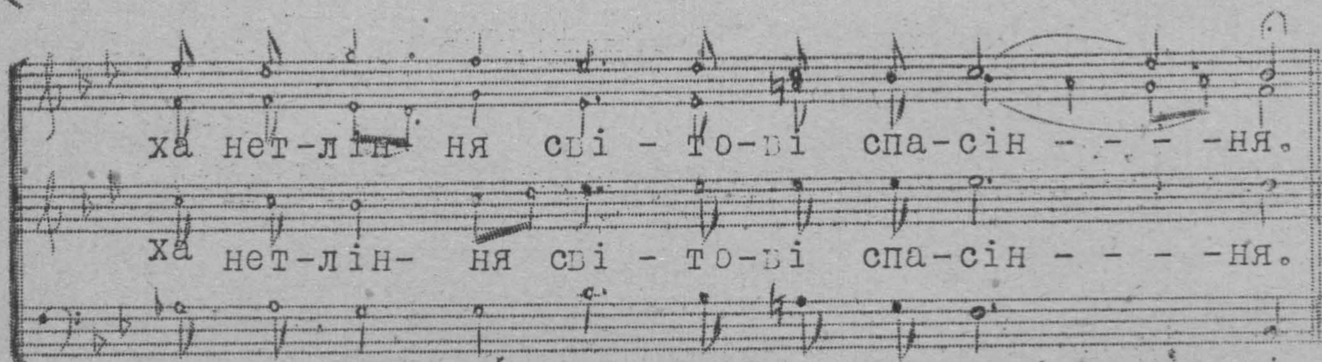

Христос Воскрес!

К. Стеценко

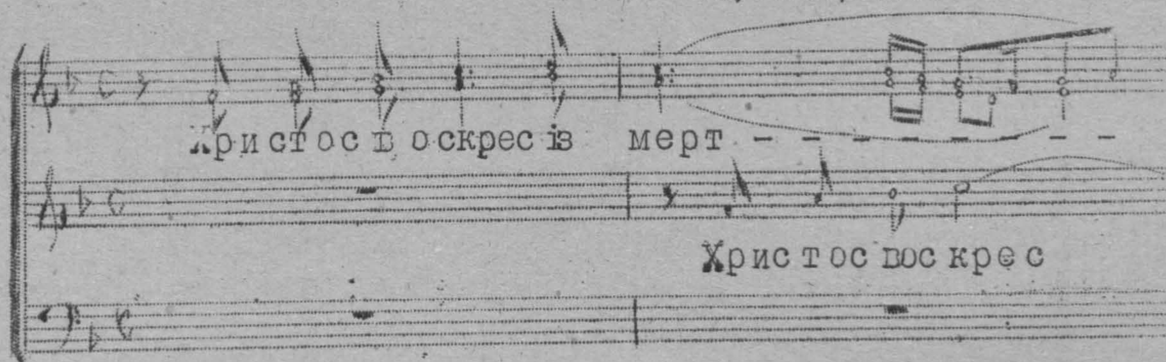

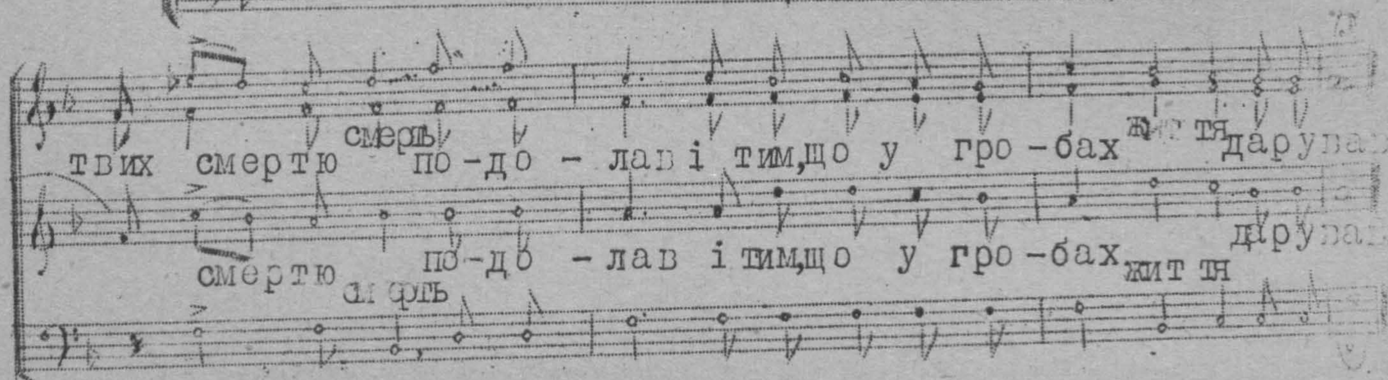

ЦЕРКВА і ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

для Духовенства і Вірних
Української Автокефальної
Православної Церкви
на Віртемберг-Баден.

Ч 5

19 46

Церковне Управління У. А. П. Ц.
на Віртемберг-Баден
в Еслінгені.

УКРАЇНСЬКИЙ
Ь 334
МУЗЕЙ-АРХІВ

„ЦЕРКВА і ЖИТТЯ"

виходить на правах рукопису.

Ч. 5. - 20 травня 1946.

ЗМІСТ ЧИСЛА:

„Церква і Життя"
Редагує Колегія.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР:

19/6 травня НЕДІЛЯ 5-та по Великодні про Самарянку.Св.Прп.Іова Многострадальн. Прп.Іова,Ігумена і Чудотворця Почаївського.Утр.Єв.Ів./63/20,1-10. Літ.Ап./28/Діян.11,19-26,29-30. Єв.Ів./12/4,5-42.

22/9 " Перенесення Мощей Свт.Миколая Чудотворця.Утр.Єв.Ів./35/від пол.10, 1-9.Літ.Ап./335/Євр.13,17-21.Єв. Лук./24/6,17-23.

26/13 " Неділя 6-та по Великодні про Сліпого Утр.Єв.Ів./64/20,1-18.Літ.Ап./33/Діян.16,16-34. Єв.Ів./34/9,1-38.

30/17 травня ВОЗНЕСЕННЯ ГОСПОДНЄ. Св.Ап.Андроніка и помішниці його Юнії.Прп.Нектарія й Феофана.Утр.Єв.Мрк./71/16,9-20.Літ. Ап./1/Діян.1,1-12.Єв.Лук./114/24,37-53.

2/20 червня НЕДІЛЯ 7 по Великодні.Свв.Отців Першого Всесвітнього Собору.Св.мчч.Фалалея,Олександра,Микити,Івана й Йосифа Утр.Єв.Ів./66/21,1-14.Літ.Ап./44/Діян. 20,16-18,28-36.Єв.Ів./56/17,1-13.

3/21 червня Свв.Рівноап.Костянтина й Олени.Прп. Касіяна.

8/26 червня П о м и н а л ь н и ц я.Св.Ап.Карпа й Алфея з 70-ти.Св.мчч.Аверкія й Олени.

9/27 червня П'ЯТДЕСЯТНИЦЯ,ЗЕЛЕНІ СВЯТА.Св.мч.Ферапонта,Єп.Сардійського.Св.мц.Феодори. Св.мч.Аліпія.Утр.Єв.Ів./65/20,19-23. Літ.Ап./3/Діян.2,1-11.Єв.Ів./27/7,37-52;8,12.

10/28 червня ДЕНЬ СВЯТОГО ДУХА.Св.Микити ісповідника,Єп.Халкедонського.Прп.Софронія. Св.мч.Захарія.Літ.Ап./229/Євр.5,8-16. Єв.Мтв./75/18,10-20.

- o -

СЛОВО
НА ВОЗНЕСЕННЯ ГОСПОДНЄ.

„Цей Ісус,що вознісся від вас на небо,так само прийде,як бачили ви Його,коли Він сходив на небо".
/Діян.Св.Ап. 1,11/.

Вістка про воскресення Христове несподівано здивувала всіх,що не хотіли вірити в це.Навіть дехто з учнів Христових,котрим Він являвся кількаразово, вимагали особливих доказів цього.

Останній раз Ісус Христос явився своїм ученикам у сороковий день по воскресенні.Бесідуючи з ними про царство Боже,повів їх на гору Елеонську.Багато дечого вони тепер на підставі тої бесіди зрозуміли. Слово Боже відкрило в них джерело світла,хоч вони ще не були зігріті вогнем благодати Святого Духа.В них іще жевріли рештки юдейських заскорузлих поглядів. „Господи,- питали вони,- чи не цього часу привертаєш Ти царство Ізраїлеві ?"Але Христос рішуче відповів їм:„Не вам знати час чи годину,що Отець положив силою Своєю."/Діян.1,7/.При цьому наказав їм нікуди не відходити з Єрусалиму,бо вони скоро мають прийняти благодать Святого Духа.

Закінчивши Свою бесіду з учениками,серед яких, згідно з переказом,була і Пресвята Діва Марія,Христос поблагословив усіх і на очах їх почав возноситися на небо,доки став невидимим у хмарах.

Довго вони ще стояли на горі і дивилися на небо, аж поки два світлосяйні ангели не з'явилися і не промовили:„Мужі галилейські ! Чого стоїте і дивитеся на небо? Цей Ісус,що вознісся від вас на небо,так само прийде,як бачили ви Його,коли Він сходив на небо."

Тоді всі присутні при вознесенні Христовому поклонилися і вернулись до Єрусалиму.Так закінчилася земна месіянська діяльність Ісуса Христа.Він повернувся туди,звідкіль прийшов у подобі людини.А в день, визначений Богом Отцем,Христос знову прийде на землю, щоб „звести рахунки"/Мтф.25,19/ з того,як люде скористали із Його поук для свого спасіння.

Своїм воскресенням Ісус Христос зруйнував засуви пекла,„зійшов у глибини підземні"та вивів звідти всіх старозавітних праведників,а Своїм вознесенням „відкрив райські двері",відкрив до них доступ усіх,хто в Нього вірить.

Учням Христовим ставало яснішим усе,що говорив їм Христос.Вони наочно бачили,як усе,що Він сказав,

збувається:воскресення на третій день,вхід у славу свою.В те,що Він виконає обіцянку послати їм Св.Духа,іншого Утішителя,вони вже твердо вірили.

Залишаючись на землі для проповідницьких подвигів,ученики Христові з усього бачили,що це триватиме недовго.Душі їхні,не маючи ніякого прив'язання до земного,рвалися в небесну височінь,до Христа,бо, по слову Ап.Павла,„це багато краще"/II.Тим.1,23/.

Святкуючи врочисто на далекій чужині величне свято Вознесення Господнього на небо,постараймося повчитись із цього свята в нашому тяжкому житті. Перш за все мусимо пам'ятати,що ми живемо на грішній землі не так собі,не для того,щоб жити,а кожен із нас має своє посланництво,яке мусить чесно і сумлінно виконати для свого спасіння перед Богом,Церквою та Україною.Батьки й матері у відносинах до своїх дітей,діти у відносинах до своїх родичів,пастирі Церкви,вчені, поети,письменники,вчителі,провідники осередків,культурно-громадських організацій,робітники в ріжних галузях праці - всі разом,як діти Матері Церкви й України,маємо кожен пильно дбати про як найкраще повнення взятих на себе обов'язків,пам'ятаючи,що на страшному суді мусимо зложити докладний звіт із сповнювання обов'язків нашого стану.Вже тут,на землі,ми є відповідальні перед зверхністю за свої обов'язки,за виконання яких одержимо заплату.

Не може тут бути ніяких виправдань,що життєві труднощі нам перешкоджають.Христос Спаситель не мав де голови прихилити,мав багато заздрісних ворогів,не доїдав,не досипляв,а вдень і вночі трудився,щоб належно виконати своє небесне месіянське посланництво.Ми таких труднощів у своїй праці не маємо,а як часто лінуємось,буваємо амбітні,не завжди свідомі значіння свого становища ! Останнє особливо відноситься до пастирів і вчителів,що в першу чергу повинні дбати про свій авторитет,про сумлінне виконування своєї тяжкої, але вдячної праці,спасіння вірних,виховання і навчання молодого покоління.

Маючи коло себе завжди Христа,що обіцяв „бути з нами по всі дні до кінця віку"/Мт.28,20/,ми не повинні ніколи впадати в зневіру,в непевність своєї праці,а Його присутністю коло нас скріплятися на дусі,провадити побожне життя та виконувати сумлінно свої обов'язки,щоб заслужити на „приготоване нам Ісусом Христом місце в оселях Отця Небесного"/Ів.14,2/для життя вічного. АМІНЬ.

. . . .

„Хотів би я у цю славетну добу як не людей знайти,то хоч людську подобу."

В. Самійленко.

Прот. С.Г.

П Е Р В О̀ Ц В І Т.

/Коротка бесіда для української шкільної молоді/.

Одного разу переслідуваний владою Ісус Христос ішов із своїми учнями в якесь віддалене місце на проповідь.Цій невеличкій Христовій громадці довелося проходити через покриту снігом пустиню.Учні були легко одягнені і дуже перемерзли.По дорозі не було ніякого людського житла,де б можна було погрітися.

Дорога була довга та тяжка і врешті почав докучати учням голод.Покріпитися вони не мали чим,бо нічого з їдження не взяли з собою в дорогу.

Ісус ішов усе наперед,не помічаючи втоми учнів. Деякі з них почали вже впадати в розпуку,а інші й просто нарікати на свого Вчителя.

- Вчителю,ми мерзнемо,ми голодні.Де ж врешті кінець нашої подорожі? Навколо нас сніг,людей не видно.Чи не краще нам повернутися назад?

Ісус ішов усе далі наперед,нічого на це не відповідаючи.

Коли ж учні вдруге приступили до Ісуса і,немов немічні діти перед батьком,почали скаржитися на голод та холод,Він простягнув руку вбік від дороги і запитав:

- Бачите?

Учні глянули в тому напрямі,куди вказував Ісус, але,крім снігу та вбогих,примерзлих корчів гористої палестинської рослинки,не побачили там нічого і здивовано переглянулися між собою.

- Ми нічого не бачимо, - в один голос відповіли вони.

Але в цей час наймолодший з усіх Іван радісно скрикнув і швидко схилився над чудовою біленькою квіточкою.

- Які чарівні квіти ! - в захопленні сказав він і почав їх збирати. - Браття,он там також я їх бачу, а ще далі ціла їх маса...Боже,які вони чудові,ці квіточки ! Їхні пелюстки такі білі,як ангельські крила,а їхня ніжність подібна до усміху невинного немовляти.

Тоді й інші учні зійшли з дороги та почали зривати біленькі квіти,на які вказав їм Ісус.

Це був первоцвіт,де-не-де називаний пролісками, чудово-ніжні,білі підсніжні квіти,перші вістуни наближення весни і пробудження природи.

Втішені їх невинно-чистим виглядом,учні розвіяли свої сумні думки,а,згинаючись раз-у-раз до землі,згрілися на тілі та ожили на душі.

Учитель-Серцевідець помітив це і промовив до них:
- Ви бачите,що навіть малесенька ніжна квіточка може не тільки зберегтися серед холоду і снігу,а ще й цвісти,благоухати та тішити наші очі своєю невинною небесною красою,коли на це є Божа воля.Невже ж Творець,піклуючись так дбайливо малесенькою квіточкою,не подбає про те,щоб зберегти і задовольнити вас?О,маловіри,погляньте ще раз на ці ніжні квіточки. Серед холодного снігу вони зберегли всю свою красу, ніжність та чистість своїх пелюстків.Чи ж не нагадує це вам того,що й ви серед життєвого холоду,труднощів,зневіри і тяжких випробувань повинні плекати святий огонь любови та старанно берегти чистоту душевну?Про це й лише про це турбуйтеся,а свою долю сміливо віддайте в руки Божі.Кріпіться і мужайтеся!..

Христос випростався і,сяючи ясним натхненням,говорив далі учням:
- На нас з нетерпеливістю чекають наші браття - люде,що гинуть в холоді і нужді,без світла фізичного і душевного.Освітіть і зігрійте їхні душі теплом істини і живим прикладом правдивої любови...

І ще довго викладав Ісус своїм учням божественну науку правди і світлої любови до людей,а учні, забувши про голод і холод,уважно ловили кожне слово великої проповіди Божественного Учителя.

- - - -

Дорога українська молоде ! Подібно до квіточок первоцвіту,зберегаєшся ти Отцем нашим Небесним серед холоду,снігів і хуги життєвої.Живими ростками ти мусиш підійматися все вгору над засніженою життєвою пустинею.Ти повинна старанною працею над придбанням духовних скарбів вгамовувати не тільки в собі,але й у тих,що йдуть разом із тобою чуття тілесних прагнень і стомленого духа.Ти повинна теплом і чистотою свого юного серця гріти схолоднілі серця тих,що йдуть і йтимуть перед тобою.Твоє завдання - їх підбадьорювати і розвеселяти,вдихаючи міцну віру в правду,яка є суттю і ціллю життя.Ти і сама мусиш бути радісною та бадьорою,щоб мати силу і відвагу йти все вперед та вести за собою інших до Великої,Ясної і Животворчої Мети.

- o -

. . . .

Довго нас недоля жерла,
Досі нас наруга жре,
Та ми крикнім:„Ще не вмерла,
Ще не вмерла і не вмре".

І в а н Ф р а н к о.

С_Л_О_В_О
в _Д_е_н_ь_ П'я_т_д_е_с_я_т_н_и_ц_і.

„Не лишу вас сиротами" /Ів.16,17/.
„І Я вблагаю Отця і Він іншого Утішителя дасть вам,щоб був з вами повік."
/Ів.14,16/.

Ще до хресних страждань Ісус Христос нераз говорив своїм учням про зіслання їм іншого Утішителя - Св. Духа,що від Отця походить.Явившись останній раз у День Свого вознесення,Христос заповів своїм учням не виходити з Єрусалиму,доки не наберуться вони сили з висоти.

За десять днів після того було свято юдейської П'ятдесятниці,яке всі юдеї святкували на спомин про те, як вони одержали Закон на горі Синаї.З тим святом лучилося тоді ще й свято подяки Богові за щасливе зібрання плодів земних - свято радости,на яке сходилися юдеї і чужинці з найдальших сторін до Єрусалиму.Зібралися в Єрусалимі й Апостоли. Вони та інші послідовники Христової науки в числі коло 120 осіб,зійшлися в Сіонській горниці.Була серед них і Божа Матір.

Народ спішився до храму,а Апостоли чекали в горниці,яку освятив Христос першою безкровною жертвою.В годині 3-й /по нашому в 9-й/почувся шум.Не був то природній шум,бо повстав без подуву вітру,і почувся зверху, з неба,звідкіль вітер не приходить.

В тому несподіваному шумі маємо образ діяльности Св. Духа:людей змислових,погружених у земні справи,в одній хвилині перемінює на людей духових, просвічуючи їх розум. Шум наповнив мешкання,де були Апостоли, і розлігся по цілому Єрусалиму.

Як подув сильного вітру скорий і в короткому часі обіймає далекі простори,так і християнство поширилося в короткому часі на всій земній кулі.Той подув мав символізувати непоборну силу Христової віри,яка,не зважаючи на переслідування,перемогла.

Над кожним,хто був присутній у горниці,з'явилися язики полум'я. Ті язики були видимим знаком,під яким Дух Святий явив своє прибуття.Під видом огню зійшов Св. Дух,щоб нам показати,що єство Його є любов і що Він зійшов,щоб запалити Апостолів вогнем любови до Бога і ближнього.Де є вогонь,там є світло.Як огонь огріває від холоду замерзлі члени тіла,дає їм життя,так і Дух Святий зогріває наші холодні серця.Як огонь топить,так і Дух Святий поборює застарілі пороки.Як полум'я іде вгору,так і Дух Святий перемінює земних людей у небесних.

Проповідування Слова Божого було головним способом,

яким мало ширитися Христове Царство на землі. Це символізують вогнені язики.

До Царства Христового покликані всі народи, а через те проповідування слова Божого мало відбуватися різними мовами, для чого й дано Апостолам дар мов - вміння говорити різними мовами.

Святкуванням цього свята спонукується вірних до вдячности Богові за превелику ласку, що ми є членами Церкви, заснованої Ісусом Христом і освяченої Св. Духом.

Діяння Св. Духа почалося не від дня П'ятдесятниці, а триває від віків. Дух Святий обдаровував своїми ласками людство від його створення. Він провадив прародителів наших і праотців Ст. Заповіту по дорозі святости до вічного щастя, присвічував пророкам і подавав їм вказівки, що і як мали вони пророкувати. Рядив старозавітною Церквою, жертвами, обрядами, богослужбами. Христос зараз по воскресенні, ще перед П'ятдесятницею, уділив своїм Апостолам Св. Духа: „прийміть Духа Святого"/Ів. 20,22/. Проте найщедріше і видимо сплили ласки Св. Духа в день П'ятдесятниці, по стражданнях і смерти Ісуса Христа. Сповнилося пророкування Йоіля: „І буде в останні дні, що на всякого зіллю мого Духа і будуть сини ваші і дочки ваші пророкувати"/Йоіль 2,28/.

Свято П'ятдесятниці зветься ще Днем Св. Тройці, бо в цей День Отець Небесний на благання Свого Сина зсилає Св. Утішителя Духа на святих Учнів і Апостолів, після чого вони як би переродилися: все, чого навчав їх Христос, вони тепер виразно пригадали й ясно зрозуміли. З переляканих і боязких, що досі були недіяльні „з-за страху перед юдеями", від сьогоднішньої події стають сміливі, бадьорі, виступають із проповіддю про воскреслого Христа і, хоч були простими неписьменними рибаками, заговорили з такою силою і так переконливо, що проти них не могли нічого вдіяти навіть учені мужі того часу.

Цей Дух Святий, що зійшов тоді на Апостолів через хресні заслуги Ісуса Христа, перебуває і сьогодні в Церкві та подається вірним через сім встановлених Богом таїнств: 1. таїнство Хрещення, що очищає нас від гріхів до нового духовного життя; 2. таїнство Миропомазання, в якому при помазанні Св. Миром головних частин тіла людини в ім'я Св. Духа подаються благодатні сили для зміцнення в праведному житті; 3. таїнство Сповіди, в якому священик владою, даною від Бога, розгрішає грішника, що кається в своїх гріхах; 4. таїнство Причастя, в якому вірні під видом хліба і вина причащаються самого Тіла і Крови Христової для вічного життя; 5. таїнство Єлеосвячення, при якому недужі в вірі одержують оздоровлення недуг душевних і тілесних; 6. таїнство шлюбу, яким дається благословення на подружнє життя молодим людям в чистоті і взаємній вірності; 7. таїнство священства, яким Дух Святий через рукоположення архієрейське настановляє вибраних осіб відправляти Св. Таїнства і пасти стадо Христове.

Дух Святий рядить Церквою: всі єпископи, священики і діякони, що ведуть вірних до спасіння, мають свою владу

від Св.Духа./Діян.Ап.20,28/.Св.Дух володіє Церквою, стереже її.Двадцять віків минає від часу заснування Церкви і багато зайшло за той час змін на землі,тільки Церква Христова,та велика держава Св.Духа на землі, незмінно стоїть і росте.Перетривала Вона страшні переслідування.Пригадаймо хоч би,що творилося з Церквою Христовою у нас в Україні в останніх кількох десятиліттях. Але все було даремне:з крови кожного мученика виростали сотки нових християн.Були єресі-розколи,відступники, що виповідали завзяту боротьбу Ісусові Христові,але все те минуло,а Церква Христова стоїть.Бо Церквою володіє не чоловік,а вища Божа рука – Святий Дух.

Ми,українці,вигнанці на далекій чужині,маємо велике духовне щастя належати до Церкви Христової через свою Рідну Церкву,яка,як ласкава Мати,подає нам спасенну пораду в трудних випадках життя,кріпить нас на дусі і об'єднує коло себе одну велику громаду без різниці наших політичних переконань.Рідна мова в богослуженні і проповідництві,рідні церковні звичаї та обряди,а найголовніше – глибокий християнський дух і соборноправність – ото ті головні двигуни в житті нашої Церкви,за приберенення яких боролися сотками років наші покоління і яких ми тут повинні берегти,як найдорожчого духовного скарбу.

От,напр.,із святом П'ятдесятниці у нас зв'язані звичаї прикрашувати зеленню святі храми,наші домівки, приносити до святих храмів і освячувати запашні квіти на знак животворчої сили Всесвятого Духа,без Якого ніщо,навіть рослинка,не може жити,в почутті вдячности Богові за Його найсвятішу ласку до нас,як колись в Єрусалимі в старозавітний день П'ятдесятниці приносили подяку від плодів земних.Як природа під подихом весни оживає,так і людські серця,зігріті ласкою Всесвятого Духа оживляються від найбільшої схолоднілости і заскорузлости та прикрашається запашними квітами добрих діл.

Будьмо ж правдивими добрими православними християнами в лоні Рідної Матері Церкви,сильні вірою,одягнені Божою ласкою,через яку перебуває в нас Святий Дух. АМІНЬ.

....

Розпадуться пута вікові,
Тяжкі кайдани,
Непобіджена злими ворогами
Україна встане.
Встане славна мати Україна,
Щаслива і вільна,
Від Кубані аж до Сяна-річки
Одна,неподільна.

І в а н Ф р а н к о.

ОСТАННІ ДНІ ЖИТТЯ ГЕТЬМАНА ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО.

/ З нагоди перших роковин Його трагічної смерти – 26.4.1945 р./

Безнастанні налети аліянтських повітряних ескадр на столицю гітлерівської Німеччини,де безвиїздно проживав Гетьман,і страшна руйнація міста летунськими бомбами примусили нарешті Його покинути Берлін у лютому 1945 р. та переїхати до м.Меллінген коло Ваймару.Але через воєнні дії Покійному Гетьманові не довелося там довго затриматися,і в квітні того ж року Він примушений був виїхати звідти.Новим місцем осідку Гетьмана мав стати Оберсдорф у південній Баварії,де перебувала тоді Його родина.Товаришили в цій подорожі Покійному Гетьманові його донька Лизавета Павлівна,старенька няня та особистий секретар Д.Грищинський.Їхати безпосередньо до Оберсдорфу через Нірнберг-Аугсбург було вже неможливо при повній дезорганізації залізничного руху і подорожнім довелося робити ріжні зикзаки,їдучи всіма способами получення під безнастанним вогнем летунських ескадр та ночуючи,де тільки було можливо,навіть серед голого поля.

Настрій у Гетьмана,як це стверджує Його донька Лизавета Павлівна,був бадьорий,хоч завзяті повітряні атаки вселили в Його душу якесь недобре передчуття.*/ Свою подорож Гетьман відбував через Еггер,Регенсбург, Плятлінг.

16 -го квітня подорожні по ріжних тяжких пригодах у дорозі всіли до поїзду в Плятлінгу,коли раптом загуділа алярмова сирена,яка привела всіх на двірці в цілком зрозумілий тривожний стан.Залізничники почали виганяти всіх пасажирів із вагонів і з перону,закликаючи людей ховатися,де хто може.В цей час стояло на двірці кілька поїздів,між іншим один з українськими козаками, а другий переповнений українськими дівчатами.Люде неохоче відходили від своїх річей,які були у багатьох останніми пожитками.Секретар Гетьмана Д.Грищинський також хотів лишитися при речах,але Гетьман вигнав його з вагону.

Гетьман,гетьманівна і старенька няня пішли за натовпом.Люде з переляку не знали,що їм робити,бо справжніх сховищ ніде не було.Один-единий двірцевий бункер був уже переповнений людьми.В повітрі почувся гуркіт маси літаків.Гетьман порадив зайти до середини великого кількаповерхового будинку двірця і стати коло стіни, зазначивши,що людей у бункрі може засипати.Як виявилося потім,так воно й сталося:всі люде,що попали до бункру,згинули від бомб.

Не встиг Гетьман із донькою і нянею стати коло стіни,як почулися експльозії.Як описує гетьманівна Лиза-

---

*/Пишемо цю статтю на підставі особистих спогадів гетьманівни Лизавети Павлівни,вміщених у журналі "Український Літопис".

вета Павлівна, ці експльозії були чимось жахливим, бо сотки бомб падали так густо одна за одною, що вибухи їх злились в один суцільний гук. Почали валитися із страшним гуркотом мури будинку й засипати людей камінням. „Ми стояли перед вибухами у напівтемній залі, - описує Лизавета Павлівна, - а по вибуху опинилися немов надворі. Даху над нами більше не було. Кілька поверхів будинку завалилося. Наша стіна ще стояла і ми були коло неї... Нас присипало."

По першій серії бомб і Гетьман, і гетьманівна, і няня щасливо вийшли з небезпеки. Посипалася друга серія бомб, ще страшніша від першої. Мури валилися далі, засипаючи їх усе більше відламами. Гетьманівна втратила притомність і не пам'ятає, скільки минуло часу від початку налету до того моменту, коли її відкопали нарешті зпід грузів і перевезли до лікарні в Деггендорфі, що був у віддалі 12 км. від Плятлінгу.

Першим рухом гетьманівни, коли вона прийшла до свідомости в лікарні, був запит, чи живе Гетьман? Їй відповіли, що він є в лікарні. У гетьманівни лікарі сконстатували проламання носу і надтріснення в кількох місцях черепа. Волосся, брови і вії її обгоріли, обличчя було спухле і синє, очей не було видко. На 6-й день вона тихцем від сестер встала з ліжка і, тримаючись руками за мури, пішла розшукувати батька. Знайшла вона його в покої, де стояло 10 ліжок. Половина Гетьманової голови була забинтована. На табличці біля ліжка був запис температури, яка не сходила з цифри 39. Рани у Гетьмана всі були від опалення. Особливо потерпіла ліва сторона обличчя. Найглибша рана була над лівим оком. Обпалена була також ліва сторона носа, між носом і ротом було кілька ран, на голові та на шиї були ушкодження шкіри, все тіло було в синцях, особливо руки, увесь організм був потрясений, стан здоров'я з кожним днем погіршувався. Були моменти, коли Він нікого не пізнавав, лікарі робили Йому впорскування камфори. Що сталося з Грущинським і нянею - ні Гетьман, ні гетьманівна нічого не знали.

Тільки 24 квітня Грущинський привіз хвору няню автом із Плятлінгу, і всіх трьох хворих помістили разом в окремій кімнаті. Сам Грущинський повернувся назад до Плятлінгу, бо боявся покидати речі на призволяще, і щоденно приходив пішки до Деггендорфу, роблячи туди й назад 25 кільометрів дороги.

24 квітня счинилася в Деггендорфі тривога. Американці були вже близько, і німці постановили боронити Деггендорф, наказавши цивільному населенню покинути місто. Почалася скваплива евакуація. За допомогою головного лікаря шпиталю, хворого Гетьмана перевезли до малого містечка Меттен у віддалі 12 км. від Деггендорфу і поклали в лікарні при манастирі. Німці дали наказ боронити від американців також Меттен. Цивільне населення було змобілізоване і почало будувати барикади. Усіх опанувала тривога. Місцеве населення вирішило, наперекір безглуздим наказам військової влади, спротиву американцям не робити.

Гетьманові ставало все гірше!Він уже був непритомний і нікого не пізнавав.Лизавета Павлівна ледве трималася на ногах.Грищинського не було,бо наступ американців відрізав його від Меттену.Над вечір стан хворого ще погіршився і ранком в 4-й годині 26 квітня Гетьман помер.

Почалися клопоти з похороном.У манастирі заявили, щоб Лизавета Павлівна сама подбала про труну.З розпухлим обличчям,з нерівно обстриженим,обгорілим волоссям гетьманівна вийшла на місто відшукати похоронне бюро. Всі крамниці були замкнені,населення в паніці металося по вулицях.Гетьманівна ні з чим повернулася до манастиря.

Ввечері 26 квітня по короткій боротьбі до Меттена ввійшли американці,налети на місто припинилися,настала тиша.27 квітня Лизавета Павлівна продовжувала свої розшуки за священиком і труною,але даремно.28-го квітня їй заявили в манастирі,що далі тримати труп Покійного Гетьмана в каплиці неможливо і треба за всяку ціну Його поховати.

Не зважаючи на заборону виходити на вулицю,Лизавета Павлівна вийшла ранком 28.4. до міста.Воно було переповнене танками,автами,кулеметами,вояками.Гетьманівну раз-у-раз зупиняли на вулиці,але вона давала по англійськи пояснення і її пропускали.Американці ставилися до неї по-джентельменськи і навіть один із них сказав, що військо допоможе їй знайти і священика і труну,якщо б їй не пощастило з цим.

Лизавета Павлівна пішла на цвинтар і там знайшла батькове тіло на марах без труни.Грабарі копали могилу. Вона попросила їх стриматися з похороном,бо мають бути труна і священик,і пішла з цвинтаря до католицького парафіяльного уряду.

Довго вона там дожидалася,аж поки не прийшли два священики.Один із них звернувся до гетьманівни,на превелике її здивовання,по українськи:

– Я прийшов сюди тому,що на мене тут мала чекати, як сказала мені одна жінка,якась українка.

Гетьманівна попросила священика поховати батька.

Спочатку він заявив,що є греко-католицьким священиком і не знає,чи вдасться це зробити,а потім запитав:

– А хто ваш батько?

Гетьманівна заявила,що її батько – Гетьман Павло Скоропадський.

Тоді священик /це був о.Григорій Онуфрів/,вражений цією заявою,твердо сказав:

– Я його поховаю.Це буде для мене великою честю.

О.Григорій Онуфрів діяльно зайнявся похороном.Він пообіцяв роздобути труну – і разом із гетьманівною пішов до міста.Але в той момент,коли вони виходили з цвинтаря,принесли труну із манастирської столярні.Це була простенька дерев'яна труна,пофарбована на-чорно,із стружками в середині.О.Онуфрів приніс звідкись сувій сірого українського селянського полотна і кусень білого.Гетьманове тіло поклали на сіре полотно і покрили куснем білого.

Відбувся похорон. На ньому було тільки двоє людей: гетьманівна Лизавета Павлівна та греко-католицький священик о. Онуфрів, що ховав Покійного. Син галицької землі репрезентував співчуття українського народу трагічній обстанові смерти та похорону останнього Гетьмана України, що згинув на чужині, відірваний від своїх близьких, а кусень селянського сірого полотна символізував зв'язок із далеким рідним краєм.

Над могилою був поставлений простий дубовий хрест із табличкою, на якій виписано ім'я Покійного та дати Його народження і смерти.

Так трагічно закінчив своє життя український Гетьман Павло Скоропадський, що в початках 1945 р. виявив стільки політичної прозорливости, національної гідности, такту і далекосяглого державницького розуму. Ніхто ж інший, як саме Гетьман Павло Скоропадський, намовив усіх лідерів української політичної думки об'єднатися у всенаціональний бльок та однодушно служити єдиній спільній всенаціональній Ідеї.

Українська історія ніколи не забуде цього великого національно-державницького чину Покійного Гетьмана і впише ім'я Його великими буквами на своїх сторінках.

У перші роковини смерти св. пам'яти Гетьмана Павла Скоропадського низько схиляємо свої голови перед Його Світлою Тінню.

-ко.

- о -

П А М ' Я Т І В О Ж Д Я.

/ В 20-ліття трагічної смерти С. Петлюри/.

2о років тому, 25-го травня 1926 року, прошитий на перехресті паризьких вулиць градом куль підісланого скритовбивця, трагічно скінчив своє велике і праведне життя Вождь новітньої України і творець незалежної Української Держави 1918 - 1920 рр. Симон Петлюра.

В ці великі сумні роковини присвятимо пам'яті Великого Українця, належно вже оціненого не тільки нашою, а й загальнолюдською історією, цих кілька скромних про Нього згадок. Беремо в уривках кілька місць із ядерної статті Євгена Маланюка про Світлої Пам'яти Покійного Отамана, написаної в 10-ліття Його мученицької смерти /львівський календар „Дніпро"на 1937 р./.

„...Властивість вождя бути вогнищем, що скупчує в собі всенародні почування, бути, так сказати, геометричним місцем точок, де перетинаються моральні силові лінії народу, це - є перша і конечна благодатна властивість вождя. Без цієї властивости, без цього дару - вождя н е м а. Нема, хочби якою видатною особистістю по-за

тим був претендент на нього.

Але цьому з о в н і ш н ь о м у статичному прояву властивости вождя мусить відповідати в н у т р і ш н і й, динамічний зміст цієї властивости, наслідком якого вождь і стає тим моральним вогнищем.

Без того внутрішнього змісту - буде удавання, акторство, хлестаковщина, керенщина...

Скільки знаємо на це прикладів з літератури, із спогадів чужих і власних !

Ото, напр., уже все, здається, гине... Невдача за невдачею, поразка за поразкою. Заламуються не лише рядові люде, але й найближчі помішники. В серцях недавніх героїв з'являється холодна порожнеча. Лише в і н, вождь, один - незломний, певний і спокійний спокоєм справжньої мудрости. Одне його слово, одна усмішка, один погляд - і ось усі знову наелектризовані його енергією, що їй, здається, нема ні кінця, ні початку. І ото тривожний зір підлеглих знову загорається певністю і вірою, серця їх знову заливає гаряча хвиля, м'язи напружуються і розум стає зимний, тверезий і меткий.

Скільки ж то таких моментів було у Петлюри ! У когось іншого давно опустилися б руки, хтось інший давно б полишив був усе і відїхав на почесний і навіть заслужений відпочинок. Адже ж уже на початку 1918 р. був він прославленим переможцем біля київського арсеналу, адже ж від початку 1918 р. ім'я його одягає легенда, той неуникнений супутник вождя.

Багато чільних многонадійних діячів українських у т о м л ю в а л о с я в ті апокаліптичні роки 1917, 18, 19, 20. І першими несподівано „втомилися" власне ті, що вражали своєю енергією або своїм темпераментом, який, у дійсності, був солом'яним огнем...

Хто ж залишився тоді на полі бою, яким була, є і буде наша Батьківщина? Залишився Петлюра, єдиний - із цілої галерії урядово проклямованих вождів нації. Бо Петлюра був не формальним лише, а таки справжнім вождем. Вожді бо народжуються, а не створюються по політично-соціольогічних ляборагоріях.

...Нам тепер уже ясно, чому всі ті люде „втомлювались", а чому невтомним залишався один лиш, аж до моменту, коли серце його прошила куля смертельного ворога України...

З рукою на серці визнаймо, що для багатьох земляків аж мученицька смерть Вождя розкрила очі на його особистість, на його вартість і на його ролю. Факт сумний, але, очевидно, традиційний... Але признаймо також і те, що лютий ворог України безпомилково оцінив Вождя України значно раніш за дуже і дуже багатьох земляків. Неймовірно хитро, за допомогою традиційної монгольської перфідії, заздалегідь плянуючи фізичне знищення Симона Петлюри, лютий ворог добре знав, к о г о він нації українській відбирає. Тому не жалував ані сприту, ані праці, ані золота.

Поминаючи дорогоцінний первень благодати, яку Пет-

люра посідав,як вождь,усвідомім собі,що він у день смерти лічив лише 47 літ,себто стільки,скільки мав,вмираючи, знищений тією ж Росією Шевченко.Якщо для поета такий вік є пізнім літом,часом - ранньою осінню,то для політика це щойно час квітнення,щойно весна.Не забуваймо також,що вождь Петлюра,як політик і воєначальник,року 1926 представляється дещо інакше,аніж у році 1918,19 і навіть 20.За тих сім-вісім років,років военного труду і державнотворчого досвіду,років перемог і поразок,років неймовірного гартування в огні вийняткових історичних подій,врешті трудових і плідних для нього років еміграції - інтелект вождя перейшов процес великого росту і збагачення.Духова істота Вождя складалася вже не тільки з національного інстинкту,що діяв силою натхнення і прозріння.Петлюра 1926 року був,опріч живої легенди,ще й дозрілим,закінченим і озброєним величезним досвідом д е р ж а в н и м м у ж е м. Беручи об'єктивно,таких державних мужів на арені тодішньої Европи було небагато...

I от на розі паризьких вулиць вправлена рука колишнього учасника червоних карних експедицій на Україні випускає сім куль у безборонне тіло нагло заскоченого Петлюри.Ранений першою кулею в плече,Вождь скоріш від несподіванки,як від рани,послизгується і,тратячи рівновагу,падає на хідник.Убивця нахиляється над ним і продовжує розстрілювати лежачого.Щойно п'ята куля прошиває серце.Дві попадають у хідник.Восьма затинається.Убивця поспішав виконати наказ точно:треба було знищити втілення смертельної небезпеки для ще нестабілізованої московської імперії.

I убивця певний,що у повоєнній Франції,у затрутому міязмами упадку і розкладу Парижі, - він залишиться непокараний.В його обороні станють усі темні сили повоєнного світу,всі злі і мстиві духи,що загніздилися в самім осередку християнської і осілої цивілізації Европи.

Розстріляно мертве тіло емігранта Симона Петлюри, але те,що називається „петлюрівщиною"- віє,ідеже хощет. Глибшає і ширшає...

Розстріляно смертне тіло,але несмертельна душа Великого Українця знялась і полетіла,ще більш недосяжна і ще більш непереможна,підносячи на своїх крилах живу Ідею нації на ще більшу моральну височінь.

Жертвенну кров мученика намагалися втоптати в забруджений і запльований міжнародній брук Парижа,але та кров спалахнула тайною національного переістотнення і причащатися її будуть нові і нові покоління.

Смерть бо Петлюри займає одно з центральних місць у тій історичній м і с т е р і ї, що триває не лише на просторах України,але розгортається,обхоплюючи цілу Европу і - значить - цілий світ.I недалекий той час,коли й інші народи Европи зрозуміють метафізичний сенс кривавої офіри,що її поніс народ український в особі свого Вождя,забитого в столиці Европи."

- o -

Прот.Яків Кравчук.

ЯК ЧИТАТИ СВ. ПИСЬМО?

§ 10 Статуту Братства й Сестрицтва Ревнителів Православної Віри зобов'язує своїх членів мати і читати Св.Письмо.Той самий § накладає обов'язки на о.о. настоятелів,як голів Братства,пильно слідкувати за точним виконанням того § членами Братства і Сестрицтва.Статут кладе особливий натиск на постійне і плянове читання Св.Письма.

Як же треба читати Св.Письмо?

Кожна епоха має свої книжки і кожна книжка має свою епоху.Минає епоха і книжка старіється та йде в забуття.Інші книжки займають її місце і приковують до себе увагу людини,що,виходячи із засад епохи,шукає в літературних творах заспокоєння своїх духових потреб або естетичного смаку.Але існує на світі одна книжка, що пережила віки і все читається з неослабним зацікавленням як безвірними матеріялістами,так і релігійними ідеалістами.Читається вона всіма поколіннями „з роду в рід".Цією незвичайною книжкою є Б і б л і я,або С в я т е П и с ь м о.

Св.Письмо об'являє нам пораду Божественного Милосердя для спасіння грішного світу та дає відповідь на дуже важне питання:Що мені робити,щоб спастися? Воно оповідає про чудесні шляхи Божої Мудрости,Справедливости і Сили для людства від початку і до кінця світу.Воно малює перед нашими очима постать Сина Чоловічеського,Який належить до всього людства,як його корінь і корона,Який,як Месія і Спаситель світу,є таємною тугою всіх націй,на Якого також поодинокі люде покладають останню свою надію.Біблія - це книга всього людства,книга всіх часів,епох і народів.Подібної їй нема на світі.

Св.Письмо - це книга для усіх учених і мудрих,невичерпне джерело мудрости і Божої слави,воно є разом із тим книжкою пересічної і неосвіченої людини,повна благословенної простоти.Св.Письмо - це книга для чоловіків і жінок,для сумних і веселих,здорових і хворих, молодих і старих,бідних і багатих,високопоставлених і простих смертних людей,книга всіх станів і верств суспільности,всіх обставин життя і всіх потреб людини.

Приступаючи до пожиточного читання Св.Письма Старого і Нового Заповіту,треба передусім пам'ятати,що Св.Письмо треба читати в простоті серця і з повною душевною покорою.При читанні Св.Письма не можна мати явного чи прихованого упередження або наперед визначеної цілі.Бо книжники та фарісеї також читали Св.Письмо,але від того не стали ані трохи кращими.Через механічне або упереджене читання Св.Письма думали вони осягнути життя вічне.Але прийти до Христа Спасите-

ля,щоб через Нього мати життя вічне,вони не хотіли/Ів. 5,39-40/.Не можна читати Св.Письма лише для звичайного „забиття часу",або тому,що там повно цікавих історичних і побутових оповідань,якими людина хоче заспокоїти свою цікавість.Не приносить також ніякої користи читання Св.Письма,коли його читати з припису,з обов'язку,як формальне виконання наказу,або з призвичаєння,і думати при тому,що таким читанням людина робить ласку Богові чи робить якесь добре діло,за яке їй належить нагорода. Не буде також ніякої користи або духовного пожитку мати читач Св.Письма,коли він,ціллю свого читання має формальне знання Письма і тим самим заспокоює своє самолюбство або задовольняє шукання почестей в характері знавця Святого Письма,або прикриватиме читанням Біблії інші фарисейські прикмети.В сьогоднішніх часах це й є основною ціллю людського стремління до вивчення Св.Письма,але ці люде "не розуміють ні того,що говорять,ні про що запевняють"/I Тимоф.1,7/.Дуже часто трапляється і таке,що читач Св.Письма пильно займається непотрібними питаннями чи глибокими таємницями Божого Об'явлення і зовсім нехтує покаяння та не шукає страченої віри або не скрипляє упадку її.Вищезгадані способи читання Св.Письма не дадуть найменшої користи тому,хто їх уживатиме,навіть і тоді,коли він вивчить на пам'ять усю Біблію.

Св.Письмо треба читати в простоті серця - це перша і конечна умова,щоб через читання Св.Письма осягнути спасіння/2 Тим.3,15/і щоб скріпити свою віру та провадити своє життя так,як це читачеві Св.Письма самим Богом наказано.Коли ми приступаємо до читання Св.Письма, то мусимо тут шукати одної цілі:стати вірними і побожними християнами та синами Святої Української Православної Автокефальної Церкви не лише назовні,але й внутрішньо за допомогою непохитної віри,скріпленої Словом Божим.Для осягнення такої користи з читання Св.Письма необхідна перед тим молитва,і то молитва не лише вустами, але й щирим,не лукавим серцем.

Читаючи Св.Письмо,не слід спішити,а треба зостановлятися на кожному прочитаному вірші і навіть слові,вдумуватися в прочитане і молитовно просити Бога про ласку зрозуміння прочитаного в світлі Святої Православної Церкви.Коли нам не все стає відразу ясним і зрозумілим, а через це не все викликає читання у нас молитовний настрій,то не слід впадати в розпуку чи зневіру,але треба спокійно переходити до дальшого читання і там шукати проміння,яке б освітило нам незрозуміле місце.Якщо душа у читача Св.Письма справді голодна і спрагнена Слова Божого,то Дух Святий не залишить її в такому стані і вона при пильному і побожному читанні Св.Письма і за допомогою пояснень незрозумілого Богонатхнених Отців Церкви знайде плоди своїх пошукувань та ними насититься.

/Закінчення буде/

А. П.

М А Т И.

У нашім раї на землі
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим.

Т.Шевченко.

У нас увійшло від кількох десятиліть у традиційний звичай місяць травень кожного року присвячувати вшануванню Матері. На церковних урочистостях , святочних академіях, виставах, концертах, відчитах підноситься культ матері. Як місяць березень став з традиції місяцем дешевої книжки, місяць жовтень -місяцем ощадности,так місяць травень - місяцем Свята Матері.

Уладжуючи Свято Матері, молодь дбає завжди про те, щоб матері в цей день були вільні від усякої роботи - хатньої чи позахатньої, - та мали змогу в цей день відпочити. Рівночасно дбає про те, щоб зробити своїм матерям у цей день більше приємностей у подяку за всі її турботи, за тяжку працю і за материнську любов та ласку.

Звичай цей, що входить із кожним роком у все глибшу і змістовнішу традицію, дуже гарний,зовсім оправданий та гідний як найбільшого поширення,бо жінка-мати цілком заслуговує в нашому побожному християнському житті на її пошанування.

Тяжке ярмо пониження, яке носили жінки-матері, спало з них із хвилиною повстання Христової віри на землі. У поган жінка була й є рабинею мужа.Поганські народи тримаються того погляду,що жінка душі не має, а стоїть нарівні з нижчими тваринами,а тому при її вихованні дбалося і дбається у них тільки про розвій фізичний,а не духовий.Продаж дівчат,винаймання,застав і продаж жінок у поган - звичайне явище. У родинному житті поган жінці не дано ніяких прав:її може муж за найменшу дрібницю вигнати,а то й убити.В Індії жінка по смерті чоловіка мусить дати себе спалити з його тілом.Цей звичай був і в наших предків за часів поганства.Китайці самі вибирають чоловіка для своєї доньки.

Християнство піднесло сумне положення жінки з рабині мужа на висоту його дружини,до рівности з ним, по слову Апостола Павла:„Нема юдея,ні елліна,нема невільника,ні вільного,нема чоловіка,ні жінки,бо всі одне в Христі"/Гал.3,28/.Пречиста Діва Марія,що своїм побожним життям заслужила на велику честь стати Матір'ю Господа Ісуса Христа,піднесла значіння жінки взагалі і пошанування її.

Уже в Старому Заповіті у юдеїв уважалося за найбільше щастя для дівчини вийти заміж і стати матір'ю. Вже сам устрій жіночого організму вказує на те, що жінка з природи покликана бути матір'ю. Підчас французької революції до парляменту увірвались одного разу жінки з вимогою повного рівноуправнення їх із мужчинами. На це один посол відповів їм: „Не нам, мужчинам, лише вам дала природа груди, щоб ви кормили і виховували дітей. Як же можете ви вимагати від нас тої неможливости, щоб ми сповнювали ті самі обов'язки, що й ви?"

Крім фізичних особливостей жінка має ще й свої духові прикмети, потрібні їй для виповнювання материнського призначення: більша вражливість, як у мужчин, милосердніше серце, лагідність, побожність, жива і чуйна уява, більша терпеливість, витривалість на фізичні терпіння, на брак сну і т.д. - усе це говорить про те, що прямим покликанням жінки є материнство.

Бувають дівиці, яких Бог покликує до дівочого життя, а не до родинного. Приклад дівоцтва дала Пресвята Діва Марія, а після неї багато святих дів, що виреклися супружих зв'язків і посвятилися цілковито Христові. Проте не всі дівчата можуть вийти заміж з тої хоч би причини, що, як показує статистика, на всій земній кулі ще до війни було кільканадцятьма міліонами менше дорослих мужчин, як жінок. Коли взяти на увагу, що багато жінок рано вдовіє і не всі з овдовілих виходять заміж удруге, то нема нічого дивного, що в таких відносинах мусить жінка - чи то незамужня, чи замужня, чи вдовиця - думати завжди про своє життя-буття і має повне право вимагати, щоб її допущено було до праці, яка забезпечувала б їй існування. Бо що ж має робити жінка, яка не може вийти заміж, або яку мужчина просто покидає, або вдовиця? Не пропадати ж їй з голоду або не кидатися в безодню гріха, як то часто буває.

Суспільство і держава признають потребу давати працю також жінкам. Для цього відкривається жінкам доступ до щораз нових професій та до вищих студій. Проте суспільна праця жінки є лише допоміжною з конечности, бо нахил до її природного звання - материнства у кожної жінки є такий великий, що кожне інше звання, хоч би й почесне та впливове, не є ціллю життя жінки, а лише допомогою з конечности, і вона його покидає при першій нагоді, коли є можливість вийти їй заміж.

Найкраще надаються жінки до виховання малих дітей, старших дівчат, до лікарювання, роботи в склепах чи в підприємствах у характері бухгальтерок і касієрок, а також в домашньому господарстві. Не надаються жінки до всяких робіт, що вимагають великого фізичного напруження через свою слабу природу.

Цілковите рівноуправнення жінки з мужчиною є неможливе, бо жінка є тільки помічницею мужчини і

різниться від нього своїми здібностями та характером. Для поліпшення долі жінки треба звертати головну увагу на виховання дівчат, які мають стати добрими матерями-християнками та добрими громадянками. Це можна осягнути через родину, Церкву, школу та різні організації для молоді.

Виховання в майбутніх матерях почуття любови, щоб вони, взоруючись на Пресвятій Діві Марії, зуміли в своєму житті не тільки „клопататись і побиватись за многим," а одночасно й добре пам'ятали про „єдине на потребу", небесне - повинно стати за підставу виховання. На цю сторону виховання дівоцтва особливу увагу повинні звертати батьки і матері власним прикладом, а Церква і школа раз на все його утривалити і доповнити.

У зв'язку із страшним военним лихоліттям, що пронеслося над нашими землями, в якому смерть мала багаті жнива, загальна сума населення нашої батьківщини значно зменшилася, а приріст населення дуже і дуже змалів, головним чином з тої причини, що жінки-матері припинили або обмежили до мінімум родження дітей, з уваги на те, мовляв, що часи тяжкі і не можна родити дітей. Більше як одну, дві дитини ми не бачимо тепер в родині, але й це дуже рідке явище. Більшість жінок зовсім стримується від народження дітей. Це зв'язане з величезною шкодою для здоров'я жінки, бо вигнання плоду різними недопускальними способами стало явищем звичайним. Це обмеження материнства межує вже із злочином. Характеристично, що навіть заможні подружжя, що не знали і не знають злиднів, рідко коли мають більше дітей, як одно. З тої одної дитини громадянство не буде мати потіхи, бо з неї виховається егоїст, пестунчик, кволий фізично і духово, нездібний до життя.

Бідніші і бідні подружжя виправдуються тим, що "часи, мовляв, тяжкі, непевні," не можна мати багато дітей. Але ж і наші батьки не були багатирями і не мали певности, що війни не буде. Тримаймося засади, що чим суворіші обставини життя, тим сильніші виростають діти, а до сильних належить світ. Отож нема чого боятися тяжких і непевних часів.

На руїни і згарища нашого краю ми прийдемо, коли виб'є слушна година. Але не можемо прийти туди ми самі, старе, змучене життям покоління, а зо здоровою, численною, здібною до життя молоддю, загартованою в тяжких умовах еміграції. Отож у місяці Матері піднесімо скрізь клич:

„За благословенне материнство - для збільшення приросту здорової НАЦІЇ."

-ооо-

"...Любіться всі разом,бо кругом злі люди.

Коли серед своїх любови не буде,

То чужі вас певне не будуть любити,

З ваших сварок скористають, щоб вас всіх

(згубити..."

Іван Франко.

....

28-го травня ц. р. минає 30 років з дня смерти найбільшого сина Галицької Землі - Івана ФРАНКА. Поміщуючи в цьому числі кілька уривків із його поезій, присвятимо пам'яті Великого Українця статтю в в наступному числі нашого журналу.

РЕДАКЦІЯ.

....

Науковий відділ.

РАДАР.

Кілька тижнів тому облетіла пресу всього світу сензаційна вістка, що з нашої Землі були вислані на Місяць такі проміння,які досягнули Місяця,відбилися від нього і в означеному часі вернулися назад на Землю.

Винайдення нових лучів і спосіб,яким вони були вислані в космічні простори,є просто епохальним відкриттям у науці.Це вперше вдалося людині випродукувати такі лучі,які змогли подолати притягання Землі та пробити в просторі так зв.верству Гевісайда,що далеко в атмосфері окружає нашу планету і складається з малесеньких частинок,наладованих електрикою.Верства Гевісайда або невтралізує електричні проміння,або відбиває /рефлектує/ їх залежно від того,чи електрика натрапляє на шари,наладовані протилежною,чи тою самою електрикою.Верства Гевісайда спричинює також заникнення в атмосфері коротких радієвих хвиль.

Апарат,що вислав проміння на Місяць і потім прийняв відбиті від Місяця лучі у себе на спеціяльному екрані,називається радар, а вислані з нього лучі мають назву "мезотронів". Є це електричні частинки,далеко більші,як електрони,і тому їх пробоєва сила значно більша,як в електронах.Цей радар був,між іншим,тим апаратом,що спаралізував діяль-

ність німецьких підводних човнів в останніх роках війни і дав можливість аліянтській протилетунській артилерії збивати масово німецькі літаки та під кінець унешкідливити всяку їх нищівну акцію на західніх фронтах. Власне радар спричинився до остаточного розбиття колись грізних і, здавалося, непереможних гітлерівських мілітарних сил.

Сама ідея складових частин радару була знана вже перед війною. Вона основувалася, як і в кожному радієвому апараті на електроновій лямпі, тобто на приладові, що продукує електрони. Бракувало тільки способів ці електрони спрямовувати в бажаному напрямі, а, ще важніше, не можна було вислані на якесь тіло і потім відбиті від того тіла лучі зафіксувати /спостерегти/, бо електронові лучі не світять. Значить, треба було винайти такий екран, який би був подібний більш-менш на екран рентгенівського апарату, де несвітляні лучі „ x " /ікс/ завдяки відповідному хемічному діянню екрану змушені слабо світитися. Війна приспішила винахід такого екрану для радару.

Новосконструований радар дав можливість бачити, де знаходиться під поверхнею моря підводний човен, куди він рухається та де його можна обстріляти підводними бомбами незалежно від стану погоди чи пори доби. Екран радару дозволяв так само добре бачити підводний човен вночі, як і вдень, у бурю, як і в погідну днину.

Дальшим успіхом радару було те, що за його допомогою летун міг бачити свого ворога підчас нічних налетів, а протилетунська артилерія спостерігати летуна на нічному небі і пристрілятися до нього.

Те, що воєнні дії проти Японії дуже прискорилися в останньому часі з успіхом для аліянтів - це заслуга не лише атомової бомби, а й у великій мірі радару. Радар давав можливість автоматично наставляти на ціль протилетунську артилерію американських воєнних кораблів і обстрілювати літаки у найвигіднішому часі. Найгостріше людське око за допомогою навіть найкращого оптичного інструменту не могло цього зробити ліпше та докладніше, як радар. Втрати японського летунства у порівнанні до аліянтського під кінець війни були, завдяки радарові, десятикратно вищі. Річ очевидна, що японське летунство, що чисельно було далеко слабшим, як аліянтське, особливо ж американське, таких втрат витримати довше не мало можливости.

Радар - це дуже великий і незвичайно важний здобуток науки, який принесе для людства неоцінені користі не тільки у війні, а й підчас спокою. Корабельні катастрофи, які траплялися від неспостереженого зудару об ледові скелі, як це було з великанським кораблем „Титаніком", або часті наскоки самих кораблів один на одного підчас бурі чи густої непроглядної мряки радар раз назавжди зробить неможливими. Що ж до оборони перед ворожими воздушними налетами, то радар уже виказав себе в цьому відношенні як

найліпше і цю функцію повнитиме надалі. Він сигналізує наближення ворога уже на віддаль сотні кільометрів і дає час до нього належно приготовитися. Не допоможуть спостереженому літакові ні хмари, ні мряка. Радар їх не тільки знайде, а ще й докладно скаже, чи то летить там десь тяжкий бомбовик, чи легкий мисливець, та точно порахує кількість одних і других.

М.О.

===================

При передруках цієї статті просимо посилатися на наш журнал.

Редакція.

- о -

НАШІ ДОПИСИ.

Мерінген.

У недавно заснованому українському таборі в Мерінгені культурне життя поступає наперед. Від 22 січня ц. р., завдяки ініціятиві о. Теодозія Діятиловича та його піклуванню, що йшли в парі із стараннями таборян, з'окрема ж великими турботами церковного старости, юнака Дм. Степанюка, відкрита у нас і відповідно уладжена таборова церква, де відбуваються служби Божі та подаються таборянам науки моралі та виховання. Тій самій цілі служить у широкому маштабі приміщення таборового клюбу, де вечорами о. Діятолович виголошує реферати, які таборяне вислухують дуже охоче й уважно. Під доглядом педагога Г. Лугового організована у нас і щоденно працює для дітей шкільного віку таборова школа. Юнацька молодь також не дармує часу. Об'єднана в організації „Пласту", вона вишколюється в послуху та в засвоєнні засад національного виховання і дисципліни під проводом п. Гренаша. Для всіх таборян, що бажають вчитися англійської мови, організовані курси. Робляться заходи, на домагання більшости наших таборян, відкрити в найближчому часі при таборі шоферські курси. На превеликий жаль, велика і дуже корисна праця, розпочата отцем Теодозієм, до якого вже всі звикли в таборі, мусить, у зв'язку з його від'їздом із нашого табору, перерватися. Маємо тверду надію, що Церковне Управління пришле нам нового духовного пастиря, що гідно продовжуватиме і поглиблюватиме розпочате о. Діятиловичем серед таборян культурне діло.

Таборяне.

Герренберг.

Наш таборовий театр уже від довшого часу заповів свій виїзд із кількома виставами свого репертуару до інших таборів, а в першу голову до Людвігсбургу. Але ріжні неладі та тертя в таборовій групі усе відтягали цей виїзд - і людвігсбурці, не дочекавшись герреН-

бергців, прибули до нас самі із гостинним виступом свого таборового хору під управою Л. Григорієва. В досить широкій програмі, складеній із українських народніх пісень в обробленні наших композиторів, хор виявив себе, як добре зіспівана і дисциплінована музична група, хоч і не може похвалитися голосовими силами, за вимком хіба альтової партії, де "гальтером" є дружина диригента /сама також диригентка/ п. Ст. Григорієва. Інтелігентна інтерпретація пісень, без дешевої бравури, і сам вибір їх зраджують музикальну вибагливість диригента, а сам виступ хору вплинув дуже педагогічно на наших таборян, які, маючи досить добрі голосові сили і дбалого диригента, звикли кричати, а не співати на сцені, мильно уважаючи, що вартість співу оцінюється не силою звуку, а умінням віддати пісню. Табор прийняв гостей дуже тепло.

Не можна, на жаль, сказати того самого про другий гостинний виступ у нас людвігсбурців, а саме про їхню постанову в Герренберзі комедії людвігсбурського таборового автора Минчака п. н. „Радник жениться". Порнографічна в своїй основі і в деталях п'єса справила прикре враження на герренбергців, звиклих до чогось ліпшого і більш повчального. Про саму п'єсу годі щось говорити. Шкода тільки, що з такими речами ризикує виїздити до інших таборів, замість показати щось хоч і старе, але виховне і повчальне. Грали п'єсу дуже слабо.

Д.

З ЖИТТЯ У.А.П.Ц. в ПРОВІНЦІЇ ВІРТЕМБЕРГ-БАДЕН.

Великодні Свята в Еслінгені та околицях.

Духовенство Церковного Управління в Еслінгені мало підчас Страсного тижня і Великодніх Свят чимало праці. З уваги на брак священиків у деяких таборах, служби Божі відправляв сам Преосвященніший Владика ПЛАТОН на зміну з Духовенством Управління.

Страсті відправив Владика в українському таборі в Мерінгені. Вірні з великою увагою і душевним задоволенням та сльозами на очах вислухали всі 12 евангелій і архипастирську науку про Страждання Христові. Не у величному катедральному соборі, а в скромній таборовій церковці на чужині, довелося цього року відправляти Владиці ці урочисті служби. Але серця вірних і самого Архипастиря були переповнені вірою в те, що так, як Ісус Христос переміг тяжкі страждання на хресті, та і ми поборемо цей тернистий, вимушений шлях тяжкої еміграції.

У Велику П'ятницю Владика відслужив Велику Вечірню з виносом плащаниці в цьому ж самому таборі. Свідома молодь, згуртована в Пласті, подбала про на-

лежне прикрашення символічного Гроба Господнього. Молоді юнаки ввесь час стояли біля плащаниці на варті.Владика в короткому слові розяснив символічне значення виносу плащаниці.

Архипастир відслужив у цьому таборі і Великодню Заутреню.Вона почалася в 12 год.вночі.Мельодійно неслися цієї святої ночі тут,на чужині звуки „Христос Воскрес",гублячись в темних німецьких садках і розпливаючись в етері,яким долетіли можливо й до тих рідних нам стріх,що ми їх залишили на далекій Україні.Після Літургії Владика посвятив паски і на світанні відїхав до своєї резиденції.

На другий день Великодня Преосвященний Владика відправив урочисту Літургію в асисті духовенства в українському таборі в Штуттгарті.Підчас малого Входу нагороджено саном протоерея члена Церковного Управління свящ.Й.Василева за довголітнє,23-річне священослужіння в УАПЦ на парафіях Волині та Холмщини. Владика виголосив Великодню проповідь.Після Літургії відбувся хресний хід довкруги церкви.Церква була переповнена вірними українського та вірменського таборів.Прегарно співав хор під управою п.Гр.Фомичевського.

В Страсні Дні і на перший день Великодня духовенство Церковного Управління відправило урочисті Служби в домовій Церкві Різва Христового Архієрейської резиденції в Есслінгені.

Архипастирський виїзд до Герренбергу.

В неділю 5 травня Преосвященний Владика Платон відвідав український табір в Герренберзі.Службу Божу Владика відправив в протестантській церкві.Біля церкви Архипастиря вітали гарячими словами провідник табору,церковний староста та молодь,яка вручила йому гарну китицю квітів.Церква була повна вірних. Гарно співав хор під орудою п.Казанівського.Підчас служби Владика нагородив настоятеля церкви о.Т.Діятеловича набедреником за віддану працю на користь УАПЦ.Владика виголосив слово.Після Богослужби відбулася процесія довкола церкви з читанням євангелій, підчас якої молодь кидала під ноги архипастиреві живі квіти.Ввечері Владика вернувся автом до Есслінгену.

———

О Ф І Ц І Й Н И Й В І Д Д І Л.

П о в і д о м л е н н я.

Церковне Управління УАПЦ на провінцію Віртемберг Баден в Есслінгені повідомляє,що за біжні канонічно-адміністративні провини,як то:невиконування заряджень

Преосвященного Єпископа Платона, впроваджування своєї особливої формули поминання без згадки Єпархіяльного Архієрея, приймання дуже активної участи в засіданнях Церковно-Парафіяльної Ради і приватних зібраннях, що мали своєю метою внести розкол у життя УАПЦ, резолюцією Преосвященного Єпископа Платона з дня 6.V.1946 року, на підставі 31 й 39 Ап.прав.та 5 прав.Антіох. Собору, звільнено з дотеперішнього становища і заборонено в священнослуженні настоятеля Св.Миколаївської церкви в Маннгаймі прот.Митрофана Явдася, а також за ті самі провини та мандрування без відома Єпархіяльного Архієрея по інших парафіях з метою внесення заколоту в життя тих парафій, а цим самим і в життя УАПЦ, на підставі 31 й 39 Ап.Прав., 5 прав.Антіох.Собору та 42 прав.Лаодик.Собору, звільнено з дотеперішнього становища й заборонено в священнослуженні другого священика тої ж церкви прот.Демида Бурка.

Есслінген, 13.травня 1946 р. ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ.

- о -

О Б І Ж Н И К ч. 6.

До Панотців Настоятелів парафій УАПЦ в провінції Віртемберг - Баден :

При перегляді парафіяльного метрикального діловодства виявилося, що більшість настоятелів поруч із недбальством виказали повне неознайомлення з прованенням метрифікації. Отож спостережено, що акти не вписуються своєчасно, запис робиться не чітким письмом і зміст самого акту не дає повної відповіди на поставлені питання у наголовку, через що ані форма, ані зміст не відповідають повазі доконаного церковно-релігійного чинуі і роблять сумне враження.

При цьому подаються взірці метричних записів для кожної частини метричної книги.

НАРОДЖЕННЯ, частина І.

Місце замешкання, становище або фах:

Мешк.с.Тарасівки, Шевченківської вол., Канівського пов., Київщина, шофер Данило Наливайко, син Петра і Ольги, та його церковно-шлюбна або цивільно-шлюбна дружина Надія, з роду Карпенко, донька Михайла та Віри - обоє православні, що тимчасово перебувають у с.Карльсбах, пов.Есслінген, Віртембергія.

Для нешлюбних дітей:

У рубриці для батьків нешлюбної дитини вписується лише персоналія матері, напр.:

Мешк.с.Біла Криниця, Андрушівської вол., Житомир-

ського повіту Віра Вернигора, донька Максима і Катерини, 30 років, православна, що тимчасово перебуває у м. Штуттгарті.

Хрещені батьки: мешк. с. Зальцдорф пов. Фрайбург, пров. Баден, хлібороб Семен Кривоніс та Параскева Нагнибіда, дружина вчителя, мешк. м. Нового Ульму.

Місце народження /дитини/: м. Штуттгарт, Ольгаштрассе, Міський Шпиталь; посвідка шпиталю ч. .... з дня .....

ШЛЮБ, частина II.

Наречений - ім'я, імена батьків:
Мешк. с. Жабокрики, Торчинської вол., Луцького пов., Волинь, Андрій, син Семена та Лизавети, Терпелюк, що тимчасово мешкає у м. Герренбер, пов. Беблінген, Віртембергія, кооператор, 25 років, православний, нежонатий, першим шлюбом/або: розведений, другим шлюбом, або: вдівець по першій дружині, другим шлюбом, або: розведений з другою дружиною, третім шлюбом/.
Наречена: мешк. с. Боголюби, Княгиненської вол., Луцького пов., Волинь, Віра Кирилюк, донька Федора і Марини, що тимчасово перебуває у м. Франкфурті на Майні, 20 років, православна, незамужня, першим шлюбом/або: розведена/.
Коли вдова, то пишеться:
Віра Барабаш, з роду Прокопчук, донька Юрія і Мокрини, 23 роки, православна, вдова по першому чоловікові, другим шлюбом.
Цивільний шлюб належить уважати, як правний. Проте вінчати осіб, що зв'язані цивільним шлюбом з іншими особами, невільно.

ПРО ПОМЕРЛИХ, частина III.

Метричні акти про померлих повинні складатися не на підставі усних свідчень, особливо в тих випадках, коли вмирає самотня особа, а лише на підставі документальних даних, при чому кожному панотцеві належить докладно пізнати особу померлого, чи вона користалася справжнім прізвищем, чи може з тих чи інших причин мала прибране прізвище. Отож належить вписувати справжнє прізвище, а якщо псевдонім уживав померлий довший час, то можна зазначити, що від такого-то року /якщо це дасться установити/ був відомий під таким-то псевдонімом.

Дату і місце народження померлого в обставинах еміграційного життя в метриці про померлих належить ширше розвинути, особливо у самотніх осіб. У цій рубриці можна подати докладніші дані про особу померлого, а саме: з такого-то року по такий перебував на Со-

ловках, або у такім-то році нелегально перейшов кордон, або від такого-то року є бездержавним, або у такому-то часі і у такому-то місці займав становище професора, рахівника і т.д. Ці дані мали б поважніше значіння, особливо в тих випадках, коли померлий з місцем свого народження не був зв'язаний і в тій околиці не був відомий.

У випадку смерти самотньої особи п.о. Настоятелі повинні конче подбати про відповідне забезпечення духовного заповіту, роблячи у метричній книзі належну помітку, кого куди і про що належить повідомити, а також хто уповажнений /найдокладніше/ до переховування духовного заповіту. У рубриці для приміток належить подати, яка залишилась найближча родина по померлих самотніх особах, де вона замешкує чи замешкувала, яке займала чи займає становище, яких осіб належить про смерть повідомити і т.д.

При хрещенні належить давати і вписувати до метрик імена православні. Взагалі належить вписувати імена так, як вони означені в українських календарних святцях.

Метричні книги належить провадити конче в двох примірниках. Перед виконанням кожної релігійної треби належить вписати про це акт і метричні книги повинні бути завжди готові для ревізії чи для передачі іншому настоятелеві.

Есслінген 12 травня 1946 р.

ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ.

...

_О_Б_І_Ж_Н_И_К_ ч.7._

До Духовенства і Вірних УАПЦ на провінцію Віртемберг-Баден.

Дійшло до відома Церковного Управління, що табори відвідують духовні і цивільні особи з інших таборів та провінцій і без усякого уповноваження чи відома Єпархіяльного Центру відбувають наради в церковних справах, на яких злісно критикують Свящ. Собор Єпископів УАПЦ, його постанови з останньої сесії, Свящ. Синод і взагалі стараються внести в церковне життя шкідливий неспокій, який може допровадити до такого страхіття, як розкол у церковному житті на еміграції, що вже добре дався в знаки нашій Церкві в Україні.

На підставі резолюції Преосвященного Єпископа Платона, що керує УАПЦ в провінції Віртемберг-Баден, з дня 14.5.1946 р., Церковне Управління заряджує, щоб ані Духовенство, ані Вірні Єпархії таких непокликаних ніким осіб для відбування нарад у справах церковних без уповноважень на це від Єпархіяльного Центру до себе не приймали і в таких нелегальних нарадах участи не брали.

Винні в недотримуванні цього зарядження будуть

притягатися до відповідальности і каратися по Канонах Святої Православної Церкви.

Есслінген, 14 травня 1946 р.

ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ.

В И К А З

добровільних пожертв, одержаних від парафій УАПЦ та окремих осіб на цілі Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції на день 15.5.1946 р.

8. IУ. 1946	від парафії Нов. Ульм	РМ.	912,50.
15. IУ. 1946	від парафії Форхгайм	"	311,-
16. IУ. 1946	" " Людвігсбург	"	379,-
17. IУ. "	" " Бамберг	"	507,85.
19. IУ. "	від проводу Табору Н. Ульм	"	1000,-
27. IУ. "	від Архіеп. Ніканора	"	50,-
7. У. "	від парафії в Ельвангені	"	85,-
7. У. "	від проводу табору в Аугсбурзі..........................	"	479,-
7. У. "	від парафії Сомме-касерне в Аугсбурзі	"	923,40.
8. У. "	від парафії Байройт	"	1013,-
10. У. "	від парафії Регенсбург	"	1756,-
14. У. "	" " Герренберг	"	230,-
	Разом:	РМ.	7596,75.

Канцелярія Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Церковне Управління У. А. П. Ц. на провінцію Віртемберг-Баден доводить до відома всечесних п.-о. Настоятелів, що перша партія /дуже обмежена кількістю/ церковного посуду вже виготовлена і приділена до парафій, про що п.-о. Настоятелі вже повідомлені.

Тепер викінчується друга партія /кількість комплетів також дуже обмежена/. Ця партія буде й останньою з уваги на брак матеріялу.

До цього часу надіслано багато замовлень на окремі предмети з церковного посуду. Цих замовлень Церковне Управління не в стані було задовольнити, бо мало зголошення на повні комплети.

Ідучи назустріч потребам парафій у справі задоволення їх окремими предметами, Церковне Управління просить усіх заінтересованих п.-отців подати у найкоротшому часі заяви про бажання набути нижчеподані пред-

мети і в якій саме кількості.

Виготовляються такі предмети церковного вжитку: потір, діскос, звіздиця, коп'є велике, коп'є мале, лжиця, кадильниця, кубки для теплоти, тарелі великі - можуть служити для обмивання рук на архієрейських службах, а також для збірки грошей.

Всі ці предмети/окрім тарелів/виготовляються з міди і посріблені у середині і назовні.

Церковне Управління ще має, правда, в невеликій кількості, метричні книжки всіх трьох частин, тобто: про народження, шлюб і смерть, а також передшлюбних доходжень.

Є також метричні витяги для всіх трьох родів метричної книги;

Святі Антимінси і

Антимінсні плати.

ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ.

Р О З Ш У К И.

ГАЙКЕВИЧ Евфросинія - розшукує своїх дітей: сина Юрія 25 років та доньку Амфісу 20 років.

Хай відгукнуться на адресу:

Ellwangen, Würtemberg

Team 524.Bl.17/13.Priester Dynylewskyj.K.

Розшукую своїх парафіян із сел БОГОЛЮБИ, ЗОЛОЧІВКА, БІЛОГОРОДКА і ВИДЕРТЬ. Адреса:

Esslingen a/N.Martinstr.26/II

МАРІЯ ШИК, Ґенігсен, Край Бургдорф, Табір „Кольорадо", розшукує свою доньку ВАЛЕНТИНУ ШИК.

....

....

......

-.-

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

Лекція 4 крою і шиття В.БУДНОЇ.

Крій мужеської піжами/бонжурки/. Продовження, див.ч.3.

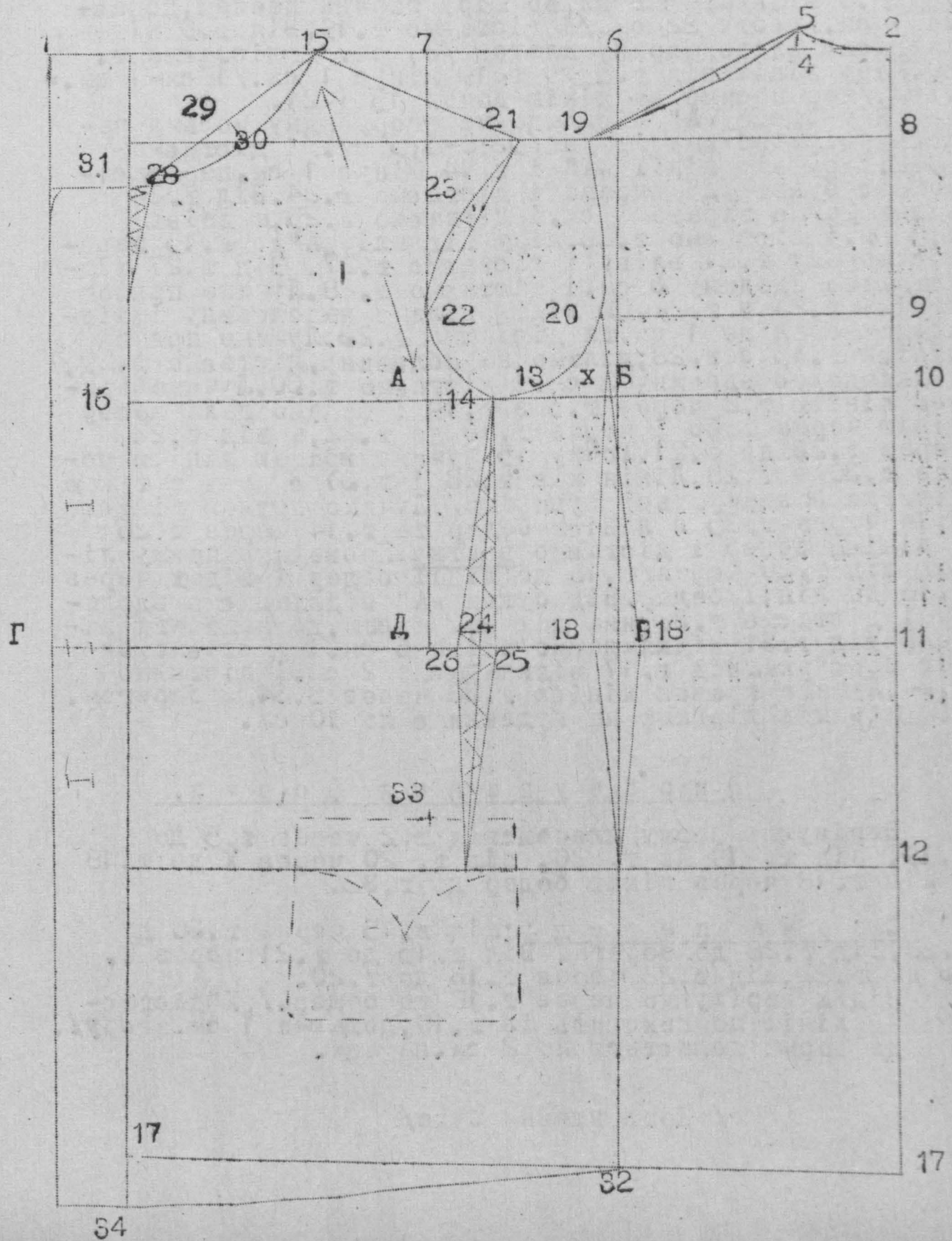

Від т.2 відкладаємо вдолину 78 см.і дістаємо: т.17,яка є довжиною бонжурки.Від букви "В"відкладаємо вправо і вліво по одному см. і дістаємо т.18. Від т.8 відкладаємо вліво міру ширини плечей,додаємо 1 см./тобто 22 см./і дістаємо т.19.Від т.9 відкладаємо вліво ширину плечей /21 см./і дістаємо т. 20.Міру лінії від т.5 до т.19 мінус 1 см./18см-1 см.= 17см./переносимо на лінію точок 15 і 21.

Від букви "А" відкладаємо вгору одну восьму частину міри об'єму грудей/52:8=6,5 см./і дістаємо т.22.Міру від лінії "А" і т.14 мінус 1 см.переносимо від букви "Д" вправо і дістаємо т.24.Від т.24 відкладаємо вправо 1 см.і дістаємо т.25,а вліво 1,5 см.і дістаємо т.26.Міру віддалі "А"до т.15 переносимо від т.21 вліво і дістаємо т.27. Від т.27 відкладаємо вдолину 3 см.і дістаємо т.28.Лучимо прямою лінією т.21 з т.22.Цю лінію ділимо наполовину і відкладаємо вліво 1 см.та дістаємо т.23.Лучимо прямою лінією т.15 з т.28,ділимо на половину,дістаємо т.29, відкладаємо вдолину 2 см.і дістаємо т.30.Лучимо кривою лінією т.2 через т.5 з т.19 і ведемо далі криву лінію через т.20 і через т.13 до т.22,а від т.22 через т.23 до т.21.Точку 15 лучимо кривою лінією через т.30 з т.28.Лінія між т.28 і т.31 є в ш и т к ою /вшитки зазначуються вужиками/.Лучимо прямою лінією т.14 через т.25 з лінією бедер та т.14 через т.26 з лінією бедер і дістаємо <u>вшитку</u>.Проводимо пряму лінію від т.20 через т.18 до лінії бедер і від Х через т.18 до лінії бедер.Від букви "А" відкладаємо вдолину і дістаємо т.33,яка дає нам місце,де нашивати кишеню.Від т.31 відкладаємо вліво 6 см.і дістаємо беріг бонжурки.Від т.17 відкладаємо 2 см.і дістаємо т.34.Лучимо кривою лінією т.32 через т.34 з берегом. Віддаль між дірками на ґудзики є по 10 см.

В и р і з у в а н н я   ф о р м и.

Вирізуємо форму плечей:від т.2 через т.5 до т.19, від т. 19 до т. 20, від т. 20 через Х до т.18 і від т.18 через лінію бедер до т.32.

<u>Ф о р м а   п е р е д у</u>:від т.15 через т.30 до т.28,від т.28 до берега. Від т.15 до т.21 через т. 23 до т.22,від т.22 через т.13 до т.20.

Від Х вирізуємо через т.18 до бедер./"Х"дістаємо від лінії,що виходить із т.10,додаючи 1 см.вгору/.

До форми додається по 2 см.на шви.

/ Продовження буде/.

ЦЕРКВА І ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

для Духовенства і Вірних Української Автокефальної Православної Церкви на Віртемберг-Баден.

Ч 6

19 46

Церковне Управління У. А. П. Ц.
на Віртемберг-Баден
в Еслінгені

„ЦЕРКВА і ЖИТТЯ"

виходить на правах рукопису.

Ч. 6. - 20 червня 1946.

ЗМІСТ ЧИСЛА:

„Церква і Життя" "Church and Life"

Редагує Колегія

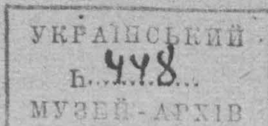

УКРАЇНСЬКИЙ
Ь. 448
МУЗЕЙ-АРХІВ

СЛОВО В НЕДІЛЮ ВСІХ СВЯТИХ.

Св.Православна Вселенська Церква в 1-шу неділю після П'ятдесятниці побожно шанує пам'ять Всіх Святих: Чини Ангельські, Пророків, Апостолів, Святителів, Мучеників, Преподобних та інших Праведників, що своїм побожним і високо-моральним християнським життям, діяльністю, працею, навчанням спричинились до слави Божої, несучи тим чи іншим способом у всі закутини землі світло Христової Правди і проповідуючи Євангелію, як спасіння для людства, поневоленого гріхом, дияволом.

Всі ті мужі й жони, що взяли на свої плечі велике діло духовно-морального відродження людства „не для поганої користи, а з доброго серця"/1 Петр. 5-2/, з переконання в перемозі Правди, що засяяла з гробу Христового, з любови до Бога й ближнього, згідно з наукою Христа, з віри в справедливість проголошених Спасителем нашим правд, що провадять до життя вічного і спасіння - всі вони прославлені Богом і увінчані небесними вінцями нетлінної слави./Ів.17,22./.Вони не тільки самі спаслися, але й інших спасли і спасають, вказуючи їм дорогу до спасіння. Вони упродовж віків, так, як у давнину старозаповітні пророки, провадили й провадять людство до пізнання Правдивого Бога. Вони, перейшовши з цього земного скорботного життя у небесне, радісне, не залишили цілковито нас, земних скитальців, без допомоги, безнадійними ,а, в міру наших духовних сил, допомагають нам у наших змаганнях за кращу долю на землі і за вічне спасіння та моляться перед Престолом Божим за нас, за пробачення і прощення нам наших провин. Крім того, вони, залишивши нам свої навчання, зразки подвигів, побожности, віри, любови та інших християнських чеснот, зразки мужности в боротьбі за християнські ідеали аж до мучеництва й лютої смерти, є для нас тими, гідними наслідування, двигунами релігійно-морального життя, на яких повинні ми будувати своє земне життя в надії на спасіння і вічну славу з ними.

Пригадаймо собі Пресвяту Богородицю, Діву Марію, що власними силами, будучи тілом немічною, але духом сильною, спромоглася піднятись на найвищий ступінь святости, стати „Чеснішою від Херувимів і незрівнянно Славнішою від Серафимів", як Її величає Св.Церква; стати Благословенною Матір'ю Спасителя світу та Своєю тихою, покірною вдачею душі перенести найтяжчі страждання материнства і, як

пророкував Св.Прав.Симеон Богоприїмець,прийняти „меч у душу"/Лук.2,35/.

Пригадаймо Свв.Апостолів,тих простих Галилейських рибалок,що,зміцнившись вірою в Христа через Його Славне Побідне Воскресення й укріпившись благодаттю Св.Духа в день П'ятдесятниці, пішли в ріжні кінці тодішнього світу і мечем евангельської проповіди перемогли поганську ідеологію богопочитання та насадили християнський світогляд,засновуючи скрізь Церкви Божі і навчаючи народи словом,ділом і богонатхненими листами побожному життю в вірі,любові та надії.

Пригадаймо Свв.Отців Церкви перших віків християнства і наступних,які були невтомними по апостолах будівничими Царства Божого на землі,поборюючи захитане християнською наукою поганство та ріжні філософські антирелігійно-християнські течії і ереси,що мали своєю метою підірвати авторитет Христової Церкви та її науки.Вони розкрили глибину Христового й апостольських навчань, формулюючи найістотніше для нашого спасіння - догмати віронавчання,в символах і постановах Вселенських та Помісних Соборів.

Пригадаймо свв.Мучеників,які,пізнавши раз Христа,повірили непохитно в Нього,як Божого Сина й Спасителя,виковали в собі твердість переконань і мужність перед обличчям смерти визнати Христа та доказати віру в Нього страшними муками й смертю,цементуючи кров'ю своєю силу і життевість Церкви.Вони,як давні пророки,за словами Св. Апостола Павла:„зазнали зневаги,биття,кайданів та в'язниці;бували камінням убивані,перепилювані, допитувані,вмирали від меча,тинялись в овечих і козячих шкурах,терпіли недостатки,горе,муки;ті, яких світ не був гідний,блукали по пустинях,горах,вертепах та проваллях земних"/Евре11,36-38/.

А скільки ж е Свв.Безсрібників,Цілителів,Чудотворців та Преподобних,що,виконуючи найбільшу заповідь Божу:„Возлюби ближнього твого,як себе самого"/Матв.22,39/,ціле своє життя віддали на служення ближнім,помагали їм у біді,нужді,скорботах,хворобах та інш.тяжких обставинах.

Усіх Святих Господь прославив і поставив світильниками в Церкві,щоб світили сяйвом своїх чеснот для тих,що вірять і люблять Бога,і були дороговказами нам до Царства Божого.„Так нехай світить світ ваш перед людьми,щоб вони бачили добрі діла ваші і прославляли Отця вашого Небесного" /Мтв.5,16/.

Церква Свята в цей день в своїх богослужбах, молитвах і піснях просить у Святих заступництва перед Богом для нас і водночас заклика є своїх

членів вшанувати належно пам'ять їх, як скорих помічників і молитовників за душі наші.

Шануючи пам'ять Всіх Святих, ми, православні українці, разом із ними звеличуємо і своїх національних Святих, що, вийшовши з нашого народу, трудилися на ниві Христовій в Українській Многострадальній Землі для українського народу та в тяжких обставинах нашого збірного життя, родинного чи особистого, були добрими й скорими заступниками та помічниками.

Хто з вас, друзі, не зазнав у своєму житті, особливо тепер, у часах найбільших наших страждань, в поневоленій безбожництвом і грубим матеріялізмом Батьківщині чи в поневіряннях на чужині, небесної ласки, заступництва і допомоги? Пригадайте собі недалеке минуле, коли в хуртовині воєнній, у змаганнях народів світу смерть косила тисячі, мілїони людей, - ви збереглися цілі і здорові, хоч і опинилися на вигнанні. Чи ж у тому не вбачаєте особливої опіки Неба?

Дбаймо ж про те, щоб Святі Вгодники Божі були і надалі нашими небесними опікунами, а їх чесноти взірцями гідного християнського життя.

Кожен із вас нехай не полінується довідатись або пригадати собі про життя хоч би свого небесного патрона, ім'я якого носимо від св. хрещення. Потукаймо і напевне знайдемо в ньому багато цінного та корисного для душі.

Молімось щиро до Милосердного Господа Бога, Спасителя нашого Ісуса Христа, щоб через молитви Всіх Святих не відкинув нашого покаяння і, зміцнивши благодаттю Св. Духа в св. Таїнствах, перевів нас твердою Своєю Правицею через бурхливе море вигнання до тихого пристановища в Рідній Землі - Україні, а в майбутньому, коли буде на те Його свята воля, щоб прийняв до Свого Царства, де разом зо Всіма Святими прославляли б Єдиного в Св. Тройці Бога Отця, і Сина, і Святого Духа на віки вічні. АМІНЬ.

Прот. А.Т.

--- o ---

<u>о.С.Б і л я к.</u>

ЧИ РЕЛІГІЯ ВЖЕ ПЕРЕСТАРІЛАСЯ ?

Людина, рідня, суспільність потребують релігії. Потребує її кожна людина, бо релігія є головною підвалиною цілої її духової істоти, головною умовиною її щастя; на ній основується ціла величність людини й її ріжниця від звірини. В родині релігія є підставою згоди, любови і виховання. Суспільність без релі-

гії стала б стадом диких звірят. А, не зважаючи на це, релігія має багато завзятих противників. Чому це так?

Перед тим, як Мойсей запровадив свій народ до обіцяної землі, вислав він туди наперед дванадцять вибраних мужів, щоб вони роздобули докладні відомості про цю землю та її мешканців. Але вони, побоявшись іти далеко в глибини краю, вдоволилися тим, що, вийшовши на високу гору, розглянули здалека Палестину. Вид її затривожив їх. Вони повернулися до Мойсея, повні розчарування. Признали, правда, що країна ця врожайна, багата всякими плодами, але додали при цьому таке: „Ту країну замешкують люде, в порівнанні до яких ми є саранчею. Тому треба зректися думки про завоювання цієї країни."

Народ, почувши це, почав нарікати на Мойсея. Але знайшлися два мужі із відважним серцем. Вони постановили піти, щоб іще раз оглянути ту країну. Повернувшись звідти, вони здали такий звіт перед народом: „Як Господь схоче, то заведемо вас туди. Мусітимемо боротися з усякими труднощами та перемогти численних ворогів. Але коли Бог із нами, то хто проти нас"?

Ця обіцяна країна - це вірний образ релігії. Всі признають, що релігія є благословенням для людини, для рідні та для цілого людства. Але багато є таких, що мають різні упередження щодо релігії та стоять далеко від неї. Це їхнє упередження не має ніяких розумних і критичних підстав. Це тільки безкритичний пересуд.

Таким упередженням є твердження деяких людей, немов би релігія стала вже перестарілою річчю. Колись, кажуть вони, релігія була кожна й багато добра приносила людям. Але сьогодні вона перестаріласяя, як багато інших річей, і є вже непотрібна людині, а навіть шкідлива.

Якже-ж це розуміти? Чи все, що старе, є вже ні до чого непотрібне і треба його позбутися? Чи, наприклад, сиве волосся на голові в старця не робить його гіднішим нашої пошани та чи можна йому робити докори з цієї причини?

Так, релігія є стара, навіть дуже стара. Така стара, як саме людство. Вона повстала в тій хвилині, коли Бог покликав до існування першого чоловіка, коли дав йому розум, спосібний Його пізнати, і серце, гідне Його любити. Вона розвивалася разом із розвитком людства.

Релігія стара. Але що сказали б ми, якщо б вона була молода? Сказали б ми напевне ось що: „Коли релігія потрібна, то чому Бог не дав її раніш? Чому ми маємо носити ярмо, якого наші батьки не знали"? І справді, що сталося з усіми новими релігіями, що їх створили різні люде? Виходили вони свіжі та гарні з варстатів своїх винахідників, але життя їх було коротке, скоро вони постарілися і пішли в забуття.

Але й ваша релігія змінилася"! - кажуть наші противники. Вона вже не та, що була спочатку. Вже давно вона не є релігією патріярхів, пророків, апостолів, перших християн. Умови людського життя, а передусім інтерес духовенства та час змінили її обличчя."

Що ж скажемо у відповідь на цей закид? Чи Бог, що об'явив людям релігію, видав її на ласку й неласку людей ? Ось слова Христа: „На цьому камені збудую Церкву мою і пекельні брами не переможуть її./Мтв. 16,18./. Чи Христос не сказав також і те: „Я є з вами по всі дні, аж до кінця світу"/Мтв.28,20/? Чи Церква не стояла завсіди на сторожі непорушности скарбу віри? Не злякалася Вона ніякої сили, не скорилася ні перед якою могутністю, не змінила ніодного слова в символі віри, ні одної букви в Божих заповідях. Воліла виректися цілих краів, а не дозволила нарушити Божого Закону.

Правда, змінилися з часом деякі зверхні форми й обряди релігії. Але форма релігії не є релігія. Якщо ми одягнемо нову одіж - чи наша особа стане іншою від цього? Певне, що в перших століттях християнства, коли Церква мусіла скриватися в підземеллях, вона не мала тієї величі, яку надала їй пізніша ревність християн, а передусім християнських володарів.

Пригляньмося до першої ліпшої деревини. Що-року зміняє вона своє листя, її галуззя розбостаються щораз більше, а як буря зломить одну галузку, виростає зараз нова. Але істота дерева не зміняється. Так воно діється скрізь, так діється і з релігією. Сила грому, сокира в людських руках, нарешті час можуть ушкодити старий дуб. Але дерево, що виросло на Голготі, не боїться ні бурі, ні людської злоби. Воно свої овочі буде родити аж до кінця світу.

Хмари блуду, упередження, чи пересуду можуть в умах людей закрити на якийсь час обличчя релігії, але блиску її зменшити не можуть. Що сталося б на світі, якщо б несподівано погасло сонце? В якому сумному стані опинився б світ? Те саме сталося б, коли б одного дня згасло для людства світло релігії. Як сонце, що здавна світить, не старіється і завжди його життєдайне світло та тепло є потрібне для нас, так і світло релігії, хоч як воно давне, завжди потрібне для людства в його життевій мандрівці по землі.

- o o o -

„Відчути вагу моменту, потребу координації й організації, підпорядкування всіх своїх сил вимогам цеї хвилі - це наш обов'язок, і ухилення від нього не пробачить нам потомство. Це та вина, яка не може бути пробачена !

Михайло ГРУШЕВСЬКИЙ.

„НЕ ТАК ТІЇ ВОРОГИ,ЯК ДОБРІЇ ЛЮДЕ..."

Спокійно собі живемо,нікого не зачіпаємо,молимося за всіх,навіть,після Христової науки,молимося за своїх ворогів.Молимося і твердо віримо в те,що недовгий уже час,коли наше скитання по світах нарешті скінчиться.Спокійно,кажемо,живемо,хоч ворогів навколо себе маємо досить.Але нас те не журить. Тримаємося старої засади,яка каже:„З ворогами якось дамо собі раду,не дай,Боже,нам тільки приятелів."

І ось саме Бог післав нам несподівано цих "приятелів".

Перед нами ч.18 релігійно-суспільного тижневика „Християнський Шлях" - органу Греко-Католицької Церкви на еміграції.На ст.5 цієї газети знаходимо статтю п.н.„По соборі єпископів УАПЦ",підписану ініціялом С. У редакційній примітці,доданої до статті,названо її „інформаційною статтею".

Читаємо цю „інформаційну"статтю.

„Сучасне /тобто теперішнє,хотів сказати автор/ положення УАПЦ дуже трагічне,- пишеться там.Власної території вона не має зовсім,а її еміграційне майбутнє неозначене і навіть невідоме/???/.У всякому разі воно не може бути рожеве,бо ж УАПЦ опиниться серед чужого собі і незнаного католицького або протестантського світу.А вдодатку,нема єдности і в самому нутрі Православної Церкви.УАПЦ зависло сьогодні буквально в повітрі.Православний світ є тільки на Сході,і то далеко,на Заході його нема. Де пошукає собі тепер УАПЦ оперття - в близькому собі д у х о в о /підчеркнення наше - „Ц.і Ж."/ католицтві,чи в цілком чужому протестантизмі,що збудований на зовсім інших основах ? Але,мабуть, таки в останньому.Така практична наука з історії Прав.Церкви,особливо в новіших часах,що раз-у-раз шукає зближення з протестантським світом,хоч він не догматичний,але наскрізь раціоналістичний,а православ'я спирається на догмах і містиці.Православ'я і протестантизм - це два цілковито відмінні світи, що не тільки себе не доповняють,але по суті себе виключають."

Все,що ми зацитували тут,є закінченням названої статті,в якій про все,що хочете,говориться,лише майже нічого не сказано про сам Собор.Серед того всього докладно для чогось приведені всі імена і навіть світські колись прізвища єпископів /стаття, бачте,„інформаційна"для когось !!!/.Ба - навіть коло прізвища одного єпископа додано:„колишній гвардійський старшина царської армії".Яке це має відношення до Собору - Бог святий знає.Таке саме,очевидно,як те,коли б ми при згадці про повернення до

Галичини епископа перемиського Йосафата Коциловського /а це,кажуть,правда/ні в цього,ні в того раптом дописали б :„колишнього офіцера ц.-к. австрійської армії".

Але про ці „дрібниці" тільки мимохіть,- переходимо до суті.

Отож УАПЦ висить, як каже пан С. із „Християнського Шляху", „буквально в повітрі". Власної території у неї зовсім нема /а у пана С. є/, її еміграційне майбутнє неозначене /а у пана С. означене!/, це майбутнє, як пише пан С., "навіть невідоме"/а у пана С., значить, відоме!/. З наведеного уступу зовсім виразно виходить, що воно /це майбутнє/ панові С. цілком відоме. А чому? Бо сам пан С. каже, що „православний світ /тобто багатомільйонові маси українського народу/ є тільки на Сході, і то далеко, а на Заході його нема". Ну, а чи греко-католицький світ близький і чи є він на Заході? Та ж той православний світ хоч і далекий, але він є. Дуже, на жаль, далекий, але великий - і варто для нього перетерпіти всі муки скитання. Ну, а греко-католицький світ? Знаємо, що хоч і малий він був, а все-таки був. Ну, а тепер і того малого світу нема. Пан С. дуже добре разом із нами знає, що совєтський режим насильно навернув його на московське православ'я і поглинув. Звідки ж цей егоїстично-оптимістичний,скрито саркастичний і менторськи-опікунський тон у пана С? Звідки ця його егоїстична „рожевість"?І яке справжнє підложжя його „братерського співчуття" для нашої бідної УАПЦ? Він бідкається,що ж із нами буде і де ми шукатимемо собі опертя,нещасні.

Хай пан С. буде спокійний.

Ми завжди черпали свої внутрішні сили в оперті на свідомості,що й історично,і тепер були /і є/виразниками духовно-релігійних прагнень великих мільонів мас українського народу.Черпали його в свідомості,що і великий Б.Хмельницький,і великий Ів. Мазепа,і великий Т.Шевченко,і гетьман Петро Дорошенко,і гетьман Виговський,і гетьман Криштоф Остряниця,і ціла плеяда великих українців від Володимира Святого аж до наших днів була непохитно вірна святим традиціям наших прапрапрадідів і ніколи в інших релігіях опертя собі не шукала.Дивуємося тільки панові С.,який,бідкаючися нашою долею,спокійно і „рожево" задивляється на своє власне майбутнє.Щасливі ті,що легко знаходять собі опертя поза рідною стихією,але ми цього не потрапимо зробити.І коли для пана С. „духово близьким",як він каже,є католицизм,то для нас,українців,духово близьким є український світ - чи то в минулому з Шевченком,Остряницею,Хмельницьким,Мазепою,Шептицькими,Островськими, Федьковичем,Кобилянською,Коцюбинським,Л.Українкою,

чи в теперішності з І.Франком,Митр.Шептицьким,Шашкевичем та багатьма іншими у к р а ї н ц я м и греко-католицької Галичини.

Найліпшим доказом цього є постанова Собору Єпископів УАПЦ в Есслінгені з осудом насильницького навертання наших б р а т і в - у к р а ї н ц і в із греко-католицтва на православ'я. Наше опертя є на українській стихії,тобто на українському народі,українському сумлінні,українській честі,українській гідності,українській традиції і українській історії. Нам дорогий і рідний хоч і іновірний українець,але у к р а ї н е ц ь, що все своє серце віддає Україні. Натомість чужий і байдужий той,що хоч і зве себе українцем,але виколюється з рідного лона і шукає опертя в чужому світі і чужій духовості.

І тому,дякуючи панові С. із „Християнського Шляху"за його братерські турботи"за нас і братерське бідкання нашою гіркою долею,сміємо запевнити його,що не будемо шукати опертя ні в близькому панові С. католицизмі,ні в „зближаємому"до нас паном С. протестантизмі,а єдино в чистій і нелукавій вірі в Бога та в залізній вірі нашій у багатоміліонові маси українського народу,що донесли до нас недоторкальними стародавні,віковічні релігійні та інші культурні українські святощі. Ми цьому нашому Богові і цьому нашому багатостраждальному народові невідступно і вірно служимо,як служили перед нами,часто з вінцями мучеництва,і Володимир Святий,і Володимир Мономах,і Остряниця, і Хмельницький,і Мазепа,і Шевченко,і ціла плеяда найбільших українців від початків нашої історії аж до сьогоднішніх днів.

А те,що в нас є непорядки і „нема єдности в самому нутрі УАПЦ" - це хай пана С. не болить. Якось давали собі раду в тяжчих часах,дамо її собі і тепер. А якщо самі не дамо,то дасть її народ, як уже не раз це бувало і в старій,і в найновітнішій історії.

Кінчаємо,але наприкінці це мусимо сказати два слова про евангельську щирість. Ми не писали б ніколи цієї відповіди,коли б пан С. не підкреслив у своїй статті слова „близький". Для нас близькі всі у Христі,і навіть поза Христом. Як Христос говорив щиро із самарянкою,а часто громив своїх назаретян; як апостоли вчили нас,що в житті нема ні еллінів,ні юдеїв,ні обрізаних,ні необрізаних,ні слуг,ні панів,так і ми близько,з чистим братерським серцем підходимо до кожного,хто б л и з ь к о і по-б р а т е р с ь к и розкриває нам своє щире серце - чи то протестант,чи католик,чи магометанин,чи буддієць,чи якийсь інший іновірець,

аби тільки він був справжньою л ю д и н о ю. Ось у діяннях Собору була одна, чомусь не згадана паном С., постанова про те, що УАПЦ звертається до всіх вільних християнських Церков у світі із закликом до спільної оборони найбільшого скарбу всього людства - Христової Церкви та християнської цивілізації і культури для поборення войовничого безбожництва і руїнницького матеріялістичного світогляду.

Коли ж хтось, як фарисей до Христа, підходитиме до нас із різними закидами, і навіть уболіваннями, та ставитиме с в о ї прогнози, то ми, спираючись на справжній /не фальшований/ історії нашого народу і нашої Церкви - історії, писаній сумлінням наших предків, угодників /Преп. Нестор/, святителів, часто святою кров'ю наших безсмертних лицарів, з єдиним гаслом: „За православну віру й Україну !", готові завжди такий фарисейський підхід відхилити. Недурно наш великий всеукраїнський Пророк і Мученик Тарас Шевченко, я к з б і р н а с о в і с т ь українського народу, приязно, по-братерськи звертався до всіх інородців і іновірців /кавказців, гуситів, і т.д., навіть до „братів-ляхів"/, коли бачив у них щирих людей. І водночас безпощадно громив с в о ї х, коли вони „багном сквернили" свою рідну, обездолену, ошукану „заплакану Матір".

О - д.

- о -

Ф. Волинський.

ПОЕМИ ІВАНА ФРАНКА „ІВАН ВИШЕНСЬКИЙ" ТА „МОЙСЕЙ".

/З нагоди 30-ої річниці смерти І. Франка/.

„Франко був людина всебічна. Не тільки дужий поетичний талант, не тільки автор прекрасних оповідань, чудових творів для дітей, гарний повістяр, добрий драматург, не тільки вчений на европейську міру, не тільки політичний діяч і великий громадянин-революціонер, він був і великий учитель народу, що за руки нас брав і на розум добрий наводив, на шлях правди спрямовував". Такими словами характеризує Ів. Франка проф. В. Сімович. Франко - це перший по Шевченкові наш поет-громадянин, а в Галицькій Землі - найбільший син.

Увесь український народ глибоко шанує Франка, і вже ввійшло в нашу традицію в місяці травні „складати поклін" нашому великому Каменяреві.

Згадуючи в ці дні Франка, присвячуючи йому оцю

коротку статтю,ми зупинимося лише на двох його творах:"Іван Вишенський" та „Мойсей" - поемах,що мають у собі так богато спільного та своїм змістом і тематикою найбільш відповідають нашому органові.

Іван Вишенський,що походив із Судової Вишні /Галичина/,був досить визначною постаттю на тлі нашого бурхливого життя кінця XУI і першої четвертини XУII ст. Це - патріот,ревний православний діяч і найбільший із оригінальних письменників у середній добі розвитку нашого письменства.

Франко зацікавився небуденною постаттю І. Вишенського, написав про нього наукову працю і відтворив його постать у поемі „Іван Вишенський". У цій поемі Франко відобразив душевну боротьбу І. Вишенського, коли то він, Вишенський, бажаючи знайти спокій далеко від земної „суєти", прибув на гору Атон і, як аскет, „подвизався" в келії, в печері, вибитій у скелі, що урвищем звисала над морем. Тут він, перебуваючи зовсім самотнім, переживав глибоку трагедію. Хотів він бути тут тільки з Богом та посилати звідси до Нього свої молитви, забувши про все „земське". Він відганяє від себе всі думки про Україну, але забути її ніяк не може. Його мучать сумніви, глибока самоаналіза допроваджує до розпуки, бо ніяк він не може вирішити, чи добре зробив, що кинув рідний край за-для спасіння своєї душі. Хоч він і відрікся України та світського життя, але досить було йому забачити дрібні пелюстки вишневого цвіту з рідних країв, що випадково попали до його печери, щоб у душі піднеслася буря і понесла думки його на далеку Україну.

А одного разу видалося йому, намов би він бачить барку на морі, а в барці козацькі червоні шапки. На другий день спустили на мотузі до його келії листа, в якому луцькі православні братчики благали Вишенського вернутися на Волинь, де саме провадилася запекла релігійна боротьба,щоб своєю корисною участю в ній допомогти українській національній справі.

Що робити? Перед Вишенським повстає питання,чи може він ухилятися від національної роботи? Він не дає ніякої відповіди на лист,але повна психічна депресія опановує його.Посланці відплили морем, і Вишенський бачив,як барка з ними все віддалялася.Боротьба в душі Вишенського осягає найвищого пункту. Докори совісти ростуть в ньому і зміцнюються.Вишенський в розпуці звертається до Бога і просить Його, щоб Він створив чудо та завернув барку,яка б забрала його з собою.В екстазі,в момент найвищого душевного піднесення Вишенському ввижається,що Бог почув його гарячу молитву.

„Він нічого вже не бачив,-
"Тільки шлях той золотистий

І ту барку ген на морі,
І ступив - і тихо щез."

Тобто Вишенський упав у море.

Старі приписи нашої релігії кажуть, що дотримання одної тільки, суто -формальної віри в Бога, не є вистарчальне для людини. "Як тіло без духа мертве, так і віра без діл мертва є" - каже апостольське послання. Як же могла така глибоко - ідейна натура, як Вишенський, лишитися самотником-аскетом у глухому закутку Атонської гори, далеко від людей і роботи для них, коли таке велике діло чекало його в рідних сторонах серед рідної стихії? Любов до Батьківщини і до того великого діла, яке чекало його в рідному краї, перемагає у Вишенського обітницю відчуження і спонукують його покинути келію.

Так закінчив Франко поему "Іван Вишенський", в якій порушено вічно актуальну проблему служення Богові і Батьківщині. Ця поема, як каже А. Крупельницький, є один із найкращих Франкових творів, в яких розв'язуються питання життєвих обов'язків людини.

Другий його твір "Мойсей" - є найкраща Франкова поема, а, за словами Сімовича, один із найкращих творів, що їх українському народові дало рідне письменство.

Сам Франко у передмові до другого видання поеми "Мойсей" говорить, що джерел цієї поеми треба шукати лише в Біблії. Проте розроблення теми в поемі, особливо смерти Мойсея, як пророка, непризнаного своїм народом, не є біблійним, а індивідуальним Франковим трактуванням. Це його власна поетична концепція, концепція дуже орігінальна і глибока. У цій поемі не такий цікавий цей біблійний Мойсей, а сам Мойсей-Франко, його боротьба з оточенням, з собою, з Богом. І саме з уваги на це - вона, на думку Б. Лепкого, має таку незвичайно зворушливу силу, що відроджує, відновлює нас.

Ця поема є ніби лебединою піснею Франка. Написана вона в 1905 р. Від того часу поет постійно і, до того, тяжко хворував - і з-під його пера чогось видатнішого, що в будь-якій мірі дорівнювало б цій поемі, вже не вийшло. Вона є ніби завершенням багатогранної творчости Франкової, є виявом останнього етапу еволюції, що відбувалася в світогляді Франка. І ми мусимо вважати за щастя, що Франко обдарував нас цією поемою, бо в ній ми бачимо поета дещо іншим, не таким, яким він був раніш. Він тут не реаліст і позитивіст, але романтик, ентузіяст, ідеаліст, що всупереч надії таки надіється, серед зневіри таки вірить. Велика трагедія Франкова полягала в боротьбі, що постійно відбувалася в його душі : матеріялізм і ідеалізм, романтизм і позитивізм - це ті світогляди, концепції, що приходили на зміну одна одній та були джерелом Франкової драми. Він

зневірювався у людях, у собі, у Богові. Але врешті Азазель, цей демон одчаю, скептицизму, був переможений, світло розвіяло темряву, добро взяло верх над злом, матеріялістичний світогляд уступив місце ідеалістичному.

„Хто здобуде всі скарби землі,
/говорить Єгова в поемі
„Мойсей"/
І над усе їх полюбить,
Той і сам стане їхнім рабом,
Скарби духа загубить"...

Марне, мізерне життя і одиниць, і народів, що на життєвому свойому шляху не мають якоїсь вищої мети, не змагають до осягнення якихось вищих ідеалів. Доля їх - лише „сльози й зітхання". „З'їдачі хліба", „гречкосії" не мають майбутнього перед собою і бути таким народом - значить, бути тільки „гноєм у сусідів".

А тими ідеалами є не „скарби землі", а „скарби духа". Основне призначення народу полягає не у вигідному розкішному житті, а є праця во ім'я чогось вищого, у здобуванні „скарбів духу", у боротьбі за вищі народні ідеали. Що ж до провідника народу, то він мусить бути вповні свідомий тої мети, до якої веде свій народ, і повинен мати непохитну віру в свят ст її, а за сумнівп, навіть найменші, чекає його кара. Тому й самому Франкові, „роздертому сумнівами", як і Мойсеєві, не судилося впровадити свій народ у царство духа, побачити його на відродженій обітованій землі. Але його ідею підхопило молоде покоління, що покладав на нього всі надії Мойсей - Франко. Воно вже стало до бою за Рідний Край, повне твердої віри та відваги.

„Зірвався крик, мов орел,
/читаємо в поемі/,
Над німою юрбою,
Покотився луною до гір:
„До походу, до бою!"

Поема „Мойсей" захоплює і пориває нас своєю високою ідейністю, своїм здоровим національним ідеалізмом, і з цього погляду найцікавішою, найсильнішою і найемоціональнішою частиною в цій поемі є безперечно - „Пролог", такий знаний нашому ширшому загалові. У ньому Франко гостро картав сучасне йому українське суспільство словами: „паралітик на бездоріжжю", „гній, тягло у поїздах бистроїздних"... Але разом із тим поет на найвищий ступінь підносить талановитість українського народу, красу його мови та пісні й висловлював свою тверду віру в краще майбутнє його. Як пророк, він передбачає це майбутнє і пророкує відродження українського народу та повстання вільної України в її широких етнографічних, давньоісторичних межах.

-

В И Б І Р З В А Н Н Я.

„Шукайте найперше
Царства Божого і
правди Його,а решта все додасться
Вам"/Мтв.6,33/.

Людина приходить на цей світ для праці.Це подтверджується словами Святого Письма:„У поті лиця твого їстимеш хліб твій"/Бут.3,18/,або „Хто не трудиться,нехай не їсть",як каже Ап.Павло. Праці від людини вимагає її природа,бо ж вона мусить здобувати власною працею поживу,одіж,приміщення та все інше.

Про потребу праці для людини говорять поети, письменники.„Ми на роботу на світ народились,ми для борні живемо"./Б.Грінченко/.„Праця єдина з неволі нас вирве - нумо ж до праці,брати!",каже він же.

На початку життя на землі було так,що кожна людина мусіла сама собі постачати все потрібне до життя.Проте запримічено було,що люде мають ріжні здібності до тої чи іншої праці.Прийшли до переконання,що працю треба поділити і що той поділ полегчить працю.Таким чином повстала спеціялізація в праці:одні будували доми,другі управляли ріллю,треті шили одіж,інші навчали всяких робіт,робили винаходи.Ще інші дбали про внутрішній порядок,спокій.Від цих занять повставали ріжні фахи.Всі ті роди праці були в тісному взаємному зв'язку між собою.

З часом аж до останніх днів взаємовідносини людей між собою ускладнялися пропорціонально до кількости повсталих нових родів праці,з яких кожна людина вибирає,в залежності від своїх здібностей,ту чи іншу працю.

В середніх школах і на ріжних курсах тепер наша молодь,надія нашого краю,здає іспити зрілости,якими відкриває собі дорогу до вищих спеціяльних шкіл.Хотячи продовжувати свою працю,молодь і родичі часто стають перед важким питанням - який вибрати собі фах для життя ?

Питання це дуже важне.Від вдалого розв'язання його залеж[illegible] майбутнє молоді,користь для Рідного Народу і людства.

Вдалий вибір фаху робить людину щасливою,подібною до корабля,що пливе за вітром і за водою. І навпаки - невдалий вибір спеціяльности людиною спричинює [illegible]й у житті багато прикростей і сама

праця потім буде їй страшним тягарем та не буде не тільки корисною, а приноситиме шкоду для суспільства, - і то тим більшу, чим вище становище займає така людина. Невмілим і несумлінним виконуванням своїх обов'язків людина поповнює великий гріх перед Богом, порушуючи справедливість, усіблениям якої є Бог.

Отож при виборі заняття треба перш за все приймати на увагу природні здібності й замилування до тої чи іншої праці. Таланти, які нам дав Бог, маємо за обов'язок розвинути, і використати, як учить нас Христос у притчі про таланти. Нерозумно зробить той, хто вибере собі заняття, що не відповідає зовсім його здібностям.

Буває й так, що людина має замилування до якоїсь праці, але бракує в неї до того здібностей. Напр., людина любить спів, але не має ані голосу, ані музикального слуху. В такому випадку це замилування треба пригасити своїм розумом.

Інша річ, коли людина має здібності до якоїсь праці, але бракує їй замилування до неї. Тоді треба примусити себе присвятитись цій праці, тоді треба розважно вибрати якусь одну з них в залежності від сили замилування.

Не треба ніколи при виборі заняття кермуватися чисто земськими цілями - матеріяльними, родинними та ін. „Бо, що поможе чоловікові, коли він увесь світ пригорне, а душу свою занапастить?" /Мтв.16,26/.

При виборі заняття треба думати над тим, якою працею зможемо найбільше принести добра та осягнути користи на землі і заслуг на небі.

Хто має на першому місці власне добро й уважає обов'язки праці річчю другорядною, той порушує загальний суспільний лад. Розчарується така людина на сподіваннях матеріяльних, і обов'язки праці покажуться їй тяжчими, ніж вона сподівалася, і в результаті - незадоволення та нехіть до праці.

Нерозумно робить той, хто без покликання вибирає собі фах під впливом родичів. Це не значить, що не треба не зважати на поради родичів, а також і на матеріяльну сторону; навпаки - до порад родичів треба як найчуткіше прислухатися, а також приймати на увагу й матеріяльну сторону.

„Сину, нічого не роби без ради, а по ділі не будеш жалувати"/Сирах.32,24/. „Премудрість перебуває в раді"/Припов.8,12/. Родичі мають життевий досвід, любов до дітей більшу, ніж інші люде. Крім родичів, треба при виборі заняття радитися також з іншими досвідченими і добрими людьми. До війни у Львові при "Рідній Школі" була спеціяльна „Порадня для вибору звання".

В такій важливій хвилині, як вибір заняття,

особливо потрібним є просвічення нашого розуму, про що треба просити Бога, який, як знаємо з Святого Письма, Сам у наглядний спосіб полегчує часто людям вибір праці: Мойсея покликав з палаючого куща, Савла - перед брамою Дамаску, Св. Апостолів Ісус Христос покликав при рибальській праці. Правда, це були випадки особливого покликання. Христос у своїй бесіді з Апостолами дає до зрозуміння, що Бог Сам покликує людей до тої чи іншої пожиточної праці: „Не ви мене вибрали, а Я вас вибрав"/Ів. 15, 16/.

Перешкоди, які трапляються нам на дорозі до здійснення нашого покликання, не повинні відстрашувати нас. Часто Бог посилає ті перешкоди для нашої ж користи, щоб ми, виборюючи собі те чи інше становище тяжкою працею та перебуваючи в злиднях, уміли цінити потім дар Божий, що допоміг нам те становище зайняти.

Пригадаймо світової слави вчених, винахідників, поетів, письменників, музик, малярів. З якими тяжкими перешкодами і труднощами вони здобували свої становища, вибиваючись із звичайних бідних хлопчаків, що продавали часописи, або були челядниками, на високі становища. Взяти хоч би наших славних Тараса Шевченка або Івана Франка!

У людей, обдарованих Божою іскрою, вже змалечку виявляється нахил до тої чи іншої праці. Вже бавлячись, талановиті діти мріють про те чи інше призвання: одні чудово ліплять з глини різні фігурки; другі будують з камінчиків чи дерев'яних обрубків фантастичні домики; інші малюють безперестанку, грають на саморобних інструментах, співають, тощо.

Проте людям із посередніми здібностями найкраще рішати про вибір заняття по закінченні загальної освіти, коли разом із тим людина дозріває умово та може свідомо рішати про таке важне питання в своєму житті, як вибір заняття.

Часто трапляються при цьому виборі помилки. Напр., хтось узявся за вивчення музики, але виявилось, що не має до неї потрібних здібностей. Тоді краще покинути таке помилково вибране заняття та взятися за посильну працю. Коли ж це буває неможливе, то зусиллями треба виробити в собі ті здібності та покликання, просячи про це допомоги в Бога по слову Спасителя: „Просіть, і дасться вам; шукайте, і знайдете"./Мтв. 7, 8/.

П. Н.

„Лиш борися, не мирися, радше впадь, а сил не трать, гордо стій і не корися, - хоч пропадь, але не зрадь! Кожен думай, що на тобі мільйонів стан стоїть, що за долю мільйонів мусиш дати ти одвіт".

І в а н Ф Р А Н К О.

Прот.Яків Кравчук.

ЯК ЧИТАТИ СВ. ПИСЬМО ?

/ Закінчення /.

Коли, приступивши до читання св.Письма, читач злякається труднощів і прийде до переконання, що це для нього заважко, а тому він не може читати Св.Письма, то він буде сам винен, що позбавив себе радости, яка випливає з правильного і терпеливого його читання.

Молитва повинна йти в парі з розважанням. Св. Письмо, а зокрема Євангелія, дуже ясне та не вимагає особливих пояснень, проте вимагає глибокого розважання та щирого сприйняття його серцем. При читанні Св.Письма найбільшу користь матимуть ті, що відкинуть цікавість і буденні речі, а з душевним спокоєм вглиблюватимуться в божественні істини Св.Письма. Сонце відбивається краще у тихій спокійній воді та сильніше її нагріває, як у воді бурхливій, де не відчувається ні тепла сонячного проміння, ні гри його відблисків.

Коли читач Св.Письма хоче зігріти словом Божим свою душу, дістати ласку бачення Божих чудес і таким чином облегчити своє безпросвітне життя, то він мусить у спокої та тиші, з покірною молитвою приступати до читання Божественної книги. Тільки таким чином сприйме він чудо із чудес - чудо відродження та ласку безпосереднього відчування Бога.

Св.Письмо треба читати ще й систематично та терпеливо. Є люде, що, прочитавши один розділ, з нудьгою закривають Біблію та в скорому часі забувають зовсім те, що читали. Не дивно, що такі люде навіть по прочитанні Св.Письма не осягають ніякої користи. При читанні Св.Письма молитва і розважання конечні.

Коли при читанні Св.Письма часом важко буває сконцентрувати свої думки на розважанні прочитаного, то треба молитися; а коли важко молитися, то треба розважати прочитане. Через молитву приходить і облегчується розважання, а розважання спонукує до молитви. Блаженний Августин каже: „Ніхто раптово не підноситься на височінь. Духовна височінь досягається поступовою ходою, а не літанням. А тому нам слід поступати в духовному житті немов би двома ногами - через молитву і через розважання. Розважання повчає та показує нам те, чого нам бракує, а молитва поповнює це. Розважання вказує нам правдивий шлях, а молитва веде нас

цим шляхом. Молитвою освячується і освічується розважання, а розважанням скріплюється молитва.

Хто прийме цю вказівку Блаженного Августина, як основу при читанні Св. Письма, осягне велику користь з того.

„У Святім Письмі треба шукати правди, а не красномовности. Ми повинні шукати в Св. Письмі своєї користи, а не гарної мови. Маємо так само радо читати побожні просто написані книжки, як і великомудрі та глибокодумні. Нехай тебе не баламутить повага письменника. Чи він мало, чи широковчений, а любов чистої правди хай потягає тебе до читання. Не питай, хто це сказав, але вважай на те, що сказано. Люде вмирають, а Господня правда триває повік."/Пс. 117, 2/ Бог промовляє до нас усякими способами без огляду на особи.

„Якщо хочеш мати користь із читання, то читай з покорою, в простоті серця і з вірою, а ніколи не бажай собі здобути славу вченого. Радо питайся святих мужів і в мовчанні слухай їхніх слів, не гордуй також притчами старих людей, бо не без пуття вони говорять", - повчає нас Тома Кемпійський (D. imitatione Christi).

Милосердний Господь не поскупиться побожному читачеві Св. Письма на свою ласку й благодать та допоможе йому нести свій тяжкий життєвий хрест.

Молитва і розважання та сприйняття Св. Письма - це ті три умови для корисного і благословенного читання слова Божого, при яких воно буде невичерпним джерелом потіхи і вічного життя. Треба, нарешті, пам'ятати про те, що „коли ти хочеш вмерти для світу, то будеш розуміти Св. Письмо. Але коли ти прагнеш жити згідно з голосом тіла і світу, то буде тобі Св. Письмо темним і незрозумілим".
(August. Lib. II. c. VII. de doctr. Christ.)

Нехай же безконечний в Своєму милосерді Господь дасть нам дух мудрости і об'явлення пізнавати Його та просвітить наш розум і серце для зрозуміння і сприйняття Св. Письма.

Науковий відділ.

М. О.

РАДІОАКТИВНІ ТІЛА НА УСЛУГАХ МЕДИЦИНИ.

Праця над атомовою бомбою значно посунула наперед досліди над радіоактивними тілами.

Розпоряджаючи могутніми машинами для бомбардування ріжними лучами поодиноких елементів/перв-

нів/,учені фізики створили майже для кожного з них радіоактивні ізотопи,а для багатьох елементів навіть по кілька.

Ізотопи — це тіла,що через незначно побільшений або поменшений штучним способом осередок атому якогось первня мають дещо інші від того первня прикмети,хоч хемічно від нього зовсім не ріжняться.

Головною машиною для продукування ізотопів є ц и к л о т р о н. Це такий апарат,в якому,за допомогою дуже сильних електромагнетів,здобуваємо струю електричних лучів кольосальної напруги /міліони вольтів/,і цією струєю вбиваємо до осередка атому якогось первня 1-2 невтрони,або їх вибиваємо.Цим способом продукуються ізотопи.

Це тіла в більшості дуже нетривалі.Вони скоро через свою радіоактивність тратять додаткові невтрони чи електрони:одні вже по парі секунд, другі по парі годин,треті — по кількох чи кільканадцяти днях,а ще інші потребують на це десятки або й сотки років.

Медична наука пробує тепер використати радіоактивні ізотопи в двох цілях:як засіб дослідчий, розпізнавчий і як засіб лікувальний.

Поодинокі частини людського тіла,а передусім залози,що витворюють необхідні для життя гормони, специфічні тіла,що нормують діяння наших органів, розраховані на утримання необхідної кількости якогось первня,наприклад,заліза,міди,срібла,йоду і т.д.Коли цього первня в організмі замало або забагато,людина хворує.Перевірити докладно,кільки само якогось із цих первнів потрібно організмові,допомагають ученим дослідникам радіоактивні ізотопи.

Зрозуміти це найлекше на прикладі.

Як знаємо,в часі війни при тяжких пораненнях рятує життя воякові переливання /або так звана трансфузія/крови.На далеких фронтах,де тяжко було мати кров для переливання безпосередньо від іншої людини і де спасало від смерти тільки негайне переливання,треба було мати законсервовану кров.Це питання було важне передусім для американського війська в Тихому океані.Треба було знайти такий консерваційний середник,щоб консервована ним кров могла бути вжита не тільки по 1-2 днях, але була добра до вжитку принаймні упродовж цілого місяця.

Американські вчені розв'язали це завдання несподівано вдало.Саме за допомогою радіоактивного ізотопа вони знайшли середник,який зберігав кров упродовж цілого місяця.Завдання було подвійне:по-перше,консерваційний середник мав не допустити,щоб кров упродовж цього часу не псувалася, а,по-друге,мав зберегти червоні тільця крови в

такому живучому стані,щоб вони після переливання діяли в крові хворого кілька або й кільканадцять годин.

Головним складником червоних тілець є гемоглобіна,яку характеризує залізо.Людям,що постачали кров,впорскували перед відбором крови маленьку кількість радіоактивного ізотопу заліза, що продукувався з мангану.Організм постачальника вбирав цей ізотоп до заліза кровяної гемоглобіни.Цю кров із долученим до неї ізотопом вдивали хворому в жили і,за допомогою дуже чутливого електронового мірильника,перевірювали,яка кількість червоних тілець крови жила далі та як довго.Цей мірильник такий чуйний,що ним можна числити навіть поодинокі атоми.Проби роблено було з різними консерваційними середниками і нарешті вибрано той,що давав найкращі висліди.

За допомогою радіоактивних ізотопів можна слідувати також за перебігом біологічних процесів,перевіряти діяння тих чи інших лікарств та відповідно до цього підбирати найкорисніші для здоров'я середники.

Не менш важним є використання радіоактивних ізотопів для безпосереднього лікування ними.Як знаємо,радіоактивні тіла своїми лучами сильніше ділають на тканину новотвору,напр.раку,як на здорову тканину людського тіла.Вони нищать цю новотворну тканину і таким способом організм лікують.Для цієї цілі досі вживали або відповідні малі дози /давки/радія,який за допомогою сонда вводили в шлунок чи в горлянку,або насвітлювали хворе тіло рентгеном.А тому,що це насвітлювання відбувалося дуже часто через здорові частини тіла,які заслоняли хворе місце,то ці лучі,лікуючи хворі частини,нищили значно здорові місця організму.

Радіоактивні ізотопи дають можливість ці шкідливі прикмети радія чи рентгена оминути,а саме тим,що їх радіоактивне діяння можна в хворий організм ввести безпосередньо.Для цього треба дослідити,який перзень для хворого місця є необхідний,і тоді вжити у відповідній дозі радіоактивний ізотоп цього первня.Але досі ще у цій ділянці зроблено небагато.

Ці багатонадійні лікувальні засоби перебувають іще в стадії дослідів і спроб.Радіоактивні ізотопи,як лікувальний середник - це ще завдання найближчого майбутнього.

---- о ----

„... Я радо йду
На чесне, праве діло!
За нього радо в горі вмру
І аж до гробу додержу
Свій прапор ціло.

Іван ФРАНКО.

Для наших найменших.

МИША Й МУХА.

Байка.

Попалась Миша в лапку дротяну.
Круть-верть,сюди-туди:
Ой,лишенько - вже виходу нема з біди!
-„Ех,і роззява ж з тебе,бачу я,ну-ну !-
Говорить Муха :
- Всі кажуть,що велика ти гризуха,
То ж дріт тепер гризи !"
З очей у миші впало дві сльози
На докір цей,
А Муха крильцями своїми задзвеніла.
Під стелю полетіла
І раптом лапками загрузла в клей.

Воно на світі завжди так буває:
Хто із чужої насміхається біди,
Той завсіди
В тяжку біду сам попадає.

ОДУД.

НАШІ ДОПИСИ.

К о р н б е р г.

У нас,а я думаю,також по інших таборах,є лише одно приміщення для молитви,в якому відправляються служби Божі - і греко-католицькі,і православні.Що-неділі у нас правиться дві служби:ранком - греко-католицька,а за нею [illegible] в обідню

пору - православна. Не раз чулися вже голоси: „Чому б не правити кожної неділі лише одну службу: цієї неділі, скажемо, правиться гр.-католицька, а наступної - православна?“ Люде і так відвідують одну й другу служби, не зважаючи на те, чи то служба гр.-кат., чи православна. Це й був би початок того, неначе б усім нам бажаного, об'єднання двох обрядів. Адже, коли б і православний, і гр.-католицький священики обслуговували кожен не один тільки табор, а п'ять - шість, то вони примушені були б перейти до цього порядку. І ніхто б не вважав того за порушення якихсь церковних канонів. Не знаємо, чому священство наше до цих голосів не прислуховується, і кожної неділі, чи свята, служба правиться окремо для гр.-католиків і окремо для православних. Добра нагода зреалізувати прагнення кращих наших людей до того, щоб поволі підготови грунт до зближення наших двох обрядів.

Не знаємо, як в інших таборах вийшли з того трудного становища, але в нас відокремлення обох обрядів привело в кінці Страсного Тижня і на Великдень до сумних, абсурдних просто явищ, що своїм видом вносили замішання в уми і душі вірних. Вийшло так, що в Страсну П'ятницю гр.-католики роблять процесію виноса Тіла Христового з своєю Плащаницею, а за кілька годин те саме зробили православні. І от одночасно в церкві лежало два померлих Христа: один посеред Церкви - гр.-католицький, а другий збоку - православний. При обох стояла варта. В 12-й годині починається православна служба Христового Воскресення. Тут славлять українці Воскреслого Христа, а там Христос для іншої частини українців лежить іще мертвий. Можна собі уявити, як тяжко усе це відбивалося в душах вірних. Передбачаючи все те замішання, деякі вірні, щоб уникнути його, ухилилися від Великодньої Служби Божої та не ходили зовсім і до плащаниці!...
Не будемо суворо судити людей, але ж дивуємося, як вони не відчувають зневаження святині?.. На превеликий жаль, ми не бачимо, щоб наше священство щиро прагнуло до зближення наших двох обрядів. І священство наше, православне, і гр.-католицьке ще залишається перейняте старим духом та старими настроями, що сприяють не зближенню нас, а розходженню і просто роз'єднанню.

Проф. К. Т - ко.

<u>Примітка</u>: Містимо цей допис, як найяскравіший із цілої низки інших, що надійшли до нашої Редакції і заторкують порушену п. Проф. К. Т-ком тему. Просимо інших дописувачів з інших місць осідку української людности висловити свої погляди в цій справі і дати нам матеріял до висвітлення цього болючого питання в одній із найближчих статтей нашого журналу.

Редакція.

Е л ь в а н г е н.

З благословення Єпископа Сильвестра,за допомогою Директора УННРРА,православна громада нашого табору спільними зусиллями впродовж двох місяців /квітень - травень 1946/ спорудила величній храм,що може вмістити до 1000 людей.Будова храму переводилася за вказівками та безпосереднім наглядом полк.архітекта Болдирева.Всі артистичні роботи,як у вівтарі,так і на іконостасі, виконані академиком Батмановим та артистом-мадярства Гайдою. Храм збудований у стилі українського рококо. Має він подобу хреста в пляні, з притвором, куполю посередині, підвищений вівтар та два підвищені крилоси.

І-го червня ц. р. Єпископ Сильвестр у сослуженні місцевого духовенства новозбудований наш храм у честь Св.Афанасія,царгородського патріярха,лубенського Чудотворця /сидячого/, освятив,а 2-го червня,в неділю Св.Отців Першого Вселенського Собору,була відслужена в ньому перша врочиста божественна літургія Єпископами Сильвестром та Платоном,Секретарем Свящ.Синоду УАПЦ,що спеціяльно прибув на цю урочистість з м.Есслінгена,в сослуженні чотирьох священиків.На урочистій службі Божій співав наш прекрасний таборовий церковний хор.Церква була переповнена вірними.

Таборянин.

Л ю д в і г з б у р г.

Давно заповіджений приїзд до нас із гостинним виступом геренберзького таборового театру нарешті відбувся.Гастролери дали у нас в одному дні дві вистави:Шевченкову „Катерину"в інсценізації Одуда і дві години пізніше інсценізацію режисера Верещинського „Село на Україні".Перша інсценізація відповідає всім вимогам модерної театральної образотворчости і дала глядачеві кілька оригінальних образків Катерининої драми на тлі рецитації Шевченкової поеми.Глибоко відчута артисткою /п.Хамулова/роля Катерини і щиро відданий нею драматизм поеми викликали на залі плач не тільки серед жіноцтва,а навіть серед мужчин.Дуже добра була гра батька і матері,прегарно вийшла сцена з чумаками,але,на жаль,не було чогось того милого і чарівного,що дала перша вистава цієї інсценізації в самому Геренберзі,на якому мені довелося випадково бути.Створюється враження,що в геренберзькому театрі щось дуже попсулося.Щодо другої вистави,то ні добрий хор,ні милі групові танці,ні сценічна свобідність і невимушеність ви-

конання персонажів не могли спасти інсценізаційної концепції, що дуже відганяла малоросійщиною і запахом дьогтю. Але загально цей гостинний виступ зробив своє діло і розбурхав наші творчі таборові сили до праці на свойому загумінку. Це доказ того, як потрібні в наших умовах життя всякого рода гостинні приїзди.

- е ц ь.

З ЖИТТЯ УАПЦ НА ЕМІГРАЦІЇ.

Чергова сесія Св. Синоду.

14-го червня ц. р. має відбутися в м. Еслінгені / Віртембергія/ друга сесія Св. Синоду УАПЦ.

Посвячення українських церков.

1-го червня ц.р. посвячена Владикою Сильвестром новозбудована церква Св. Афанасія Лубенського в Ельвангені. Дня 5-го травня ц. р. посвячена Владикою Вячеславом православна церква в Бад-Кісінгені.

З ЖИТТЯ УАПЦ В ПРОВІНЦІЇ

Віртемберг-Баден.

Виїзд Владики Платона до Ельвангену.

2-го червня ц.р. Владика Платон виїздив на Службу Божу в новозбудованій церкві Св.Афанасія в Ельвангені.

Панахиди по Головному Отаманові С.Петлюрі.

Дня 26-го травня ц.р. в церкві Св.Володимира в таборі в Штутгарті Владика Платон відслужив по літургії урочисту панахиду за душу звірськи забитого 20 років тому в Парижі Головного Отамана С.Петлюри.Перед Панахидою Владика виголосив чуле слово,яке зворушило не тільки українців,а й численно присутніх вірмен.Панахиди по Головному Отаманові відслужені також у Герренберзі,Ельвангені, Ульмі та інших осередках української еміграції.

Панахиди по І. Франкові.

В українських таборах Віртембергії були відслужені панахиди по І.Франкові з нагоди 30-х роковин смерти Великого Каменяра.

РУКОПОЛОЖЕННЯ.

Дня 26-го травня ц.р. Владика Платон підчас літургії в Штуттгарті рукоположив магістра богословія о.Діякона Степана Г р е д і л я в священичий сан.

З'ЇЗДИ ДУХОВЕНСТВА УАПЦ.

9 і 10 травня ц.р. в таборі Гайденав відбувся з'їзд духовенства Української Автокефальної Православної Церкви англійської зони. Брало участь 16 священослужителів під головуванням Високопреосвященного Митрополита Полікарпа.

Того ж самого дня в Мінхені відбулася пастирсько-законовчительська конференція, скликана Церковним Управлінням УАПЦ в південній Баварії. В конференції під головуванням Високопреосвященного Архієпископа Михаїла, взяли участь члени Церковного Управління УАПЦ в Мінхені, оо. настоятелі парафій оо. законовчителі і представники від парафіяльних Рад. На першому засіданні конференції був присутній, як гість, Владика Архієпископ Геннадій. Конференція винесла цілу низку постанов, які є багатим матеріялом для праць Св. Синоду.

Святотатство в Вільдфлекені.

Газета „Неділя" подає, що в польському таборі у Вільдфлекені, в якому проживає кілька десятків українців, невідомі злочинці виломали вночі двері до української гр. католицької церкви і забрали з неї свічки та інші речі з церковної утварі. Три тижні пізніше ті самі, треба думати, злочинці виломали в гр. католицькій церкві вікна, зруйнували престол і вівтар та здемолювали все внутрішнє урядження Божого храму. Коли священик повідомив про це таборову поліцію, вона не звернула на це злочинне святотатство найменшої уваги.

„Натягнене" православ'я.

Під таким наголовком подав англійський тижневик „The Tablet" цікаві інформації про насильницьке запровадження московського православ'я в західньо-українських землях. Із тих інформацій довідуємося, що спротив українського гр. кат. населення міцніший, ніж цього дехто сподівався. Про цей спротив греко-католиків кореспондент пише з великим признанням. Ледве 5% священиків піддалося під вплив московської православної церкви; багато переховується серед народу. Широкі маси громадянства залишилися вірними гр.-католицькій Церкві. Люде відбувають кілька-денні мандрівки, щоб у місцевостях, віддалених на 100 - 150 км. від місця мешкання, взяти участь у таємних богослуженнях. Гр. католицькі церкви перейшли в підземелля, нагадуючи собою перші віки християнства. В деяких місцевостях невідомі люде повбивали присланих урядом московських "священиків". З інших інформацій довідуємося, що на 2700 гр. католицьких священиків тільки 270 взяло участь у т. зв. синоді у Львові.

НЕКРОЛЬОГ.

Абрам Ривуцький.

Подаємо за газетою "Час" сумну вістку:

„У Ню-Йорку помер кол.міністр УНР Абрам Ривицький.Це другий з черги міністр - гебрей,що після Пінхаса Красного/його большевики розстріляли/був міністром гебрейських справ в уряді УНР у роках творення Незалежної Української Держави.Після окупації України большевиками Абрам Ривуцький виїхав до Америки де працював,як журналіст.Він виступав двічі свідком у процесі проти вбивників Симона Петлюри і проти наклепів большевицького пресового агентства в перші дні цієї війни,коли большевики вели кампанію проти українських діячів в Америці.Абрам Ревуцький - сіоніст що гостро висловлювався проти большевизму.Він був до самої смерти великим приятелем українців і в своїй журналістичній і дипльоматичній діяльності багато разів виступав в обороні доброго українського імени."

ОФІЦІЙНИЙ ВІДДІЛ.

Обіжник ч.8.

Церковного Управління УАПЦ на провінцію Віртемберг-Баден в Есслінгені.

До Панотців Настоятелів парафій УАПЦ в провінції Віртемберг-Баден.

1.На підставі резолюції Преосвященнішого Єпископа Платона з дня 30.5.1946 р.,Церковне Управління заряджує всім п.-о.Настоятелям запровадити в себе хроніки парафіяльного життя. До них мають бути записувані всі головніші події з церковно-парафіяльного та таборового життя,а саме:церковні й церковно-національні врочистості,відвідини парафій Єпископами,головні події з життя УАПЦ,а також таборового та взагалі еміграційного життя.

Такі хроніки в майбутньому мали б бути цінним матеріялом для історії українського народу на еміграції.

Для запису хронікальних відомостей при кожній парафії має бути заведений окремий зшиток,який має служити тільки для цієї цілі.

2.На підставі резолюції Преосвященнішого Єпископа Платона з дня 31.5.1946 р. Церковне Управління пригадує Панотцям Настоятелям парафій про точне виконання т.3.-ої обіжника ч.4.

/„Церква і Життя" ч.3./в справі надсилання до Єпархіяльного Центру до 5-го числа кожного місяця коротких звітів із пастирської і законовчительської праці за минулий місяць.
Крім відомостей до звіту,вказаних у т.3.обіжника ч.4.,конче потрібно ще подати відомості про кількість парафіян кожної статі,а також дітей шкільного і дошкільного віку,окремо хлопців і дівчат.

Есслінген,3 червня 1946.

ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ.

ПРОДОВЖЕННЯ ВИКАЗУ

добровільних пожертв на цілі Свящ.Синоду УАПЦ на еміграції в ІІ-й половині травня 1946 р.

2.5.1946	від Церк.Параф.Ради в Штуттгарті..............	100-
24.5.1946	від парафії в Бад-Кісінгені	115-
- - " - -	від парафії в Швайнфурті	399-
28.5.1946	від парафії в Фісені	300-
29.5.1946	від парафії в Штуттгарті	1299-
31.5.1946	від Укр.Громади в Вайсенбурзі..............	800-
	Разом :	3013-
	Сальдо з дня 14.5.1946	7596,75.
	Разом:	10.609,75.

ОГОЛОШЕННЯ.
===================

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

АУГСБУРГ, Ульмерстрасе 7.

має на складі та бере до продажу всі українські видання: книжки, часописи, лист івки, тощо.Цінник на бажання висилаємо.
Замовлення виконуємо також поштою.

- - -

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

КРІЙ ЦЕРКОВНОГО ОБЛАЧЕННЯ.

1.Епітрахіль, 2.Поручі, 3.Пояс, 4.Покрівець
5. Воздух.

ЕПІТРАХІЛЬ.

Беремо матеріял 34 см.завширшки і 135 см.завдовжки.Матеріял цей складаємо вдвоє вдовжину.

На зігненні матеріялу зазначуємо згори т.1., а вдолині т.2. Від т.1.відкладаємо вдолину 32 см. і дістаємо т.3.Лінію між т.1. і т.3 ділимо наполовину і дістаємо т.4. Від т.3 вгору відкладаємо 4 см. і дістаємо т.5. Від т.5 вправо відмірюємо 5 см. і дістаємо т.6. Від т.4 відкладаємо вправо 7,5 см. і дістаємо т.7. Від т.1 відкладаємо вправо 8 см. і дістаємо т.8. Від т.8 відмірюємо 7,5 см.і дістаємо т.9.Від т.9 відкладаємо вдолину 16 см. і дістаємо

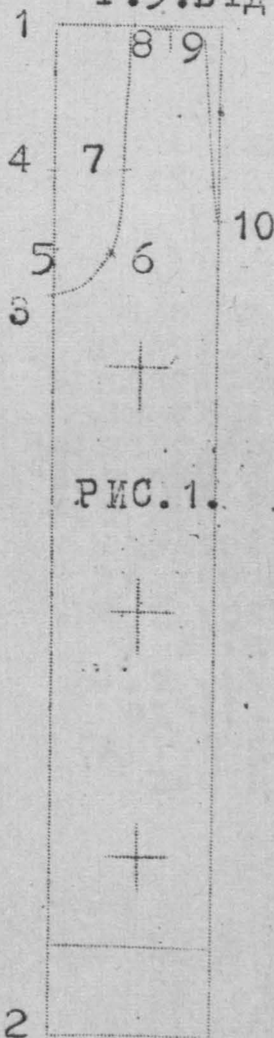

РИС.1.

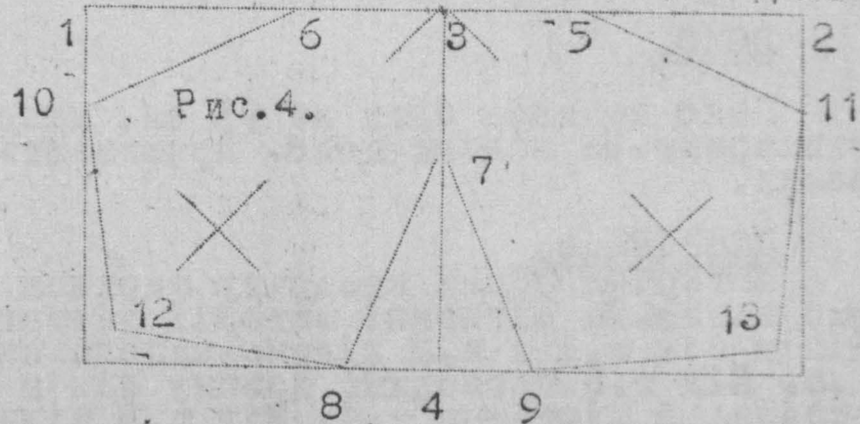

Рис.4.

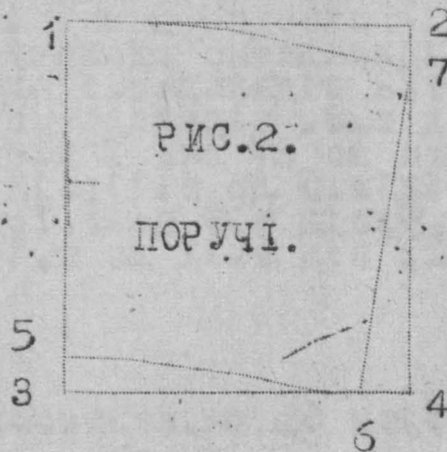

РИС.2.
ПОРУЧІ.

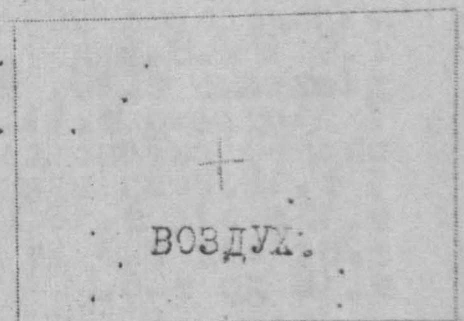
ВОЗДУХ.

РИС.3.

т.10. Ріжемо матеріял по кривій лінії від т.3 до т.6, від т.6 через т.7 до т.8, від т.9 до т.10. Матеріял розрізуємо по лінії між т.5 і т.2. Ґудзики розміщуємо на віддалі 14 см. один від одного. Перший ґудзик пришиваємо на т.3.

ПОРУЧІ.

Матеріял мусить бути зложений вдвоє. Рисуемо прямокутник. Вгорі зазначуємо т.1 і т.2. Віддаль т.1 від т.2 є 13 см. Від т.1 відкладаємо вдолину 14 см. і дістаємо т.3. Від т.3 відкладаємо вправо 13 см. і дістаємо т.4. Від т.3 відкладаємо вгору 1,5 см. і дістаємо т.5. Від т.3 відкладаємо вправо 11 см. і дістаємо т.6. Від т.2 відкладаємо вдолину 2 см. і дістаємо т.7. Лінія між т.1 і т.3 є лінією зігнення матеріялу. Ріжемо матеріял луком від т.5 до т.6, від т.1 до т.7. Розрізуємо прямою лінією від т.6 до т.7. На лінії між т.6 і т.7 нашиваємо чотири кульки.

ПОЯС.

Пояс повинен бути на 95 см. завдовжки і 8 см. завширшки. На кінцях пояса пришиваються довгі тасемки.

ПОКРІВЕЦЬ.

Матеріял форми квадрату шириною 42 см складаємо вдвоє. На зігненні матерії дістаємо т.1 і т.2. Лінію між т.1 і т.2 ділимо наполовину і дістаємо т.3. Від т.3 проводимо довему лінію до краю матеріялу і дістаємо т.4. Від т.3 відкладаємо вправо і вліво по 9 см. і дістаємо т.5 і т.6. Від т.3 відкладаємо вдолину 9 см. і дістаємо т.7. Від т.4 відкладаємо вправо і вліво по 5 см. і дістаємо т.9 і т.8. Від т.1 відкладаємо вдолину 5 см. і дістаємо т.10. Від т.2 відкладаємо вдолину 5 см. і дістаємо т.11. Від т.3. відкладаємо вліво і вправо скісно до кута по 27 см. і дістаємо т.12 і т.13. Розрізуємо: від т.5 до т.11; від т.11 до т.13; від т.13 до т.9; від т.9 до т.7; від т.7 до т.8; від т.8 до т.12; від т.12 до т.10 і від т.10 до т.6.

ВОЗДУХ.

Воздух повинен бути 65 см. завширшки і 52 см. завдовжки.

- - - - -

- - - - -

ЦЕРКВА і ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

ДЛЯ ДУХОВЕНСТВА І ВІРНИХ
УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ
ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
НА ВІРТЕМБЕРГ-БАДЕН.

Ч 7

19 46

Церковне Управління У. А. П. Ц.
на Віртемберг-Баден
в Еслінгені.

УКРАЇНСЬКИЙ
Ь 529
МУЗЕЙ-АРХІВ

Ціна 3,50 РМ.

„ЦЕРКВА і ЖИТТЯ"

виходить на правах рукопису.

Ч. 7. - 15 липня 1946.

ЗМІСТ ЧИСЛА :

„Церква і Життя" "CHURCH and LIFE"
Редагує Колегія.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР :

21/8 липня НЕДІЛЯ 6-та по П'ятид.Гол.5. Св.Вч. Прокопа,Св.Теодосії,Прмч.Настасії. Ран. Єв.Лук./114/ 24,36-57.Літ.Апос. Римл./110/ 12,6-14.Єв.Мат. /29/ 9, 1-8.

24/11 липня. Середа. Св.мц. Єфимії. Переставлення Св.Блаж.Княгині Української ОЛЬГИ. Преп. Никодима.

28/15 липня. Неділя 7-ма по П'ятьдесятниці. Пам'ять Свв.о.о. 6-ти Всесвітніх Соборів. Голос 6. Св.Рівноап.Великого Князя Українського ВОЛОДИМИРА. Свв.мучч.Кирика й Улити. Ран. Єв. Іоан.зач. 63 /20,1-10/. Літ.Ап.Римл. зач. 116 /13,1-7/. Святому Гал.зач. 200 /1,11-19/. Єв.Мтф. зач. 33 /9,27-35/ Святому Іван.зач. 35/10, 1-9./.

4/22 серпня. НЕДІЛЯ 8-ма по П'ятьдесятниці. Голос 7. Св.Рівноап.Марії Магдалини. Свщмч.Фоки. Препмч.Маркела й Препмчц.Маркели. Ран. Єв. Іоан. зач. 64 /20,11-18/. Літ.Ап. 1.Кор. зач. 124 /1,10-18/. Єв.Матф.зач.58/14, 14-22/.

11/29 серпня. НЕДІЛЯ 9-та. по П'ятдесятниці. Голос 8. Св.мч.Каленика. Св.Костянтина, Патр.Царгородського. Свв.мчцц. Серафими й Феодотії. Св.мч.Веніямина. Ран. Єв. Іоан.зач.65 /20,19-31/ Літ.Ап. 1 Коринф.зач.128/3,9-17/ Єв.Матф.зач.59/14,22-34/.

14/1 серпня. ПОЧАТОК Спасівки. Середа. Хрищення України. Перенесення Чесних Древ Чудотворного Хреста Господнього. Свв.7-ми муч. Макевеїв, матері їх Соломонії й учителя Елеазара. На Ран.після Великого Славословія виноситься на середину церкви Св. Хрест. Літ.Ап. 1.Коринф.зач.125/1, 18-24/, 1 Діян.зач.17 /6,8-15; 7, 1-5,47-60/ Єван.Іоан.зач.60/19, 6-11,13-20,25-28,30-35/ і Мтф. зач. 87 /21,33-42/. Після Літургії Мале Освячення Води, Ап. Євр.зач.306 /2,11-18/ Єв. Іоан. зач.14/5,1-4/.

. . . . - о - . . . .

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ:

Перше число нашого журналу вийшло в початках належання церковного життя УАПЦ в провінції Віртемберг-Баден 15 лютого ц.р. За 5 місяців його існування вже можна зробити деякі підсумки та винести практичний висновок із впливу його на читацькі маси,як і реакції цих мас на ту основну ціль,що лягла в основу виходу журналу.

Журнал „Церква і Життя" поставив своїм завданням, як ми вже сказали про це в слові до наших читачів, вміщеному в ч.1 журналу - піднесення релігійного чуття,національної самосвідомости та морально-виховної стопи українських мас нашої провінції.Сама назва журналу,як і підбір матеріялу до нього,виразно свідчили про те,що Редакція не замикалася рамками суто-церковних тем,а мала на цілі давати виховну лектуру в тісній сполуці завдань Церкви із вимогами життя.Як показав досвід,така напрямна нашої Редакції практично цілком себе виправдала.Це підтримує нас на силах і укріпляє в надії,що ми станемо на шляху дальшого поступу,коли будемо йти не тільки в парі з вимогами життя, а й дещо випереджувати їх,тримаючись основних засад поглиблення національної моралі.А для цього ми потребуємо якнайтіснішого зв'язку з культурними українськими силами,до яких звертаємося з проханням надсилати нам свої писання із найрізнородніших галузів життя і знання.Це є передумовою дальшого розвитку нашого журналу.

На превеликий жаль,можемо ствердити на підставі 5-місячного досвіду,що читацькі маси,охоче сприймаючи лектуру нашого журналу,в широкій співучасті в ньому виявили дуже велику пасивність.Особливо це відноситься до тих,хто мав би,здавалося,проявити себе якнайактивніше,а саме до священства.Як духовенство,так і вірні,повинні зрозуміти,що тільки при масовому співробітництві в журналі може бути забезпечена і різноманітність його матеріялу,і широке вичерпання життєвих тем.Отож кличемо всіх,кому лежить на серці поліпшення нашого журналу,до якнайдіяльнішої участи в ньому.Особливо дописувачів з місць.

Прикладаючи велике зусилля до урізноманітнення і поглиблення змісту журналу,ми,на превеликий жаль, не могли з причин специфічних умов нашого життя на чужині нічого зробити в справі технічного його поліпшення.Просячи в читачів пробачення за це,думаємо,що в них знайдеться повне зрозуміння нашого безвихідного в цьому відношенні становища.

З великою подякою Редакція прийматиме від читачів

всякого роду завваги щодо змісту матеріялу та побажання освітлювати на сторінках журналу ті чи інші життєві питання.

Журнал „Церква і Життя" виходитиме надалі регулярно, як місячник, 15-го числа кожного місяця.

Редакція.

Священний Синод

Української Автокефальної Православної Церкви до всього Духовенства і боголюбивих Вірних УАПЦ на еміграції.

„Бог так упорядкував тіло, щоб не було розділення в тілі, а щоб члени однаково дбали один про одного. І коли страждає один член, страждають разом усі члени, а коли славиться один член, радіють разом усі члени".

/1 Кор. XII, 24-26./.

Оці слова Св. Апостола, в яких під тілом розуміється Церква Христова, особливо глибокими являються для Святої нашої Церкви в теперішньому її положенні на чужині.

Коли спільна недоля взагалі об'єднує людей, каже їм лагодити різниці в поглядах, стримувати людські пристрасті, - то де ж, як не в Рідній Церкві, що єднає людей і християнським світоглядом, і братерською любов'ю, і віковими церковно-побутовими традиціями, найбільш повинна бути єдність, згода, співстраждання і співрадування, і не може бути жадного розділення.

Тому недобре вчинили ті нечисленні одиниці тіла нашої Церкви, щб після сесії Свящ. Собору Єпископів нашої Церкви, яка відбулася у березні ц.р., пробували внести розбрат у церковне життя, посіяти кукіль між пшеницю на ниві нашій церковній на чужині.

Тільки ж здорова церковно-громадська думка виявила себе сильною і цілком відпорною на ці нерозумні спроби. І це вплинуло на стримання розкладової течії.

Ми твердо повинні пам'ятати, що все, що нас скріплює, що нас цементує, завжди буде об'єктом

для наступу ворогів нашого народу. А тому як же повинні ми бути чуйні, обережні і роздумливі, щоб заховати цілим, здоровим і творчим життя нашого тіла - Української Автокефальної Православної Церкви, цього дорогоцінного скарбу в житті нації, за-для збереження якого багато з нас, а в тім уся Ієрархія і Духовенство, Батьківщину мусіли були залишити і на вигнанні опинитися...

В намірі скріплення єдности церковної, піднесення духа спільноти усіх членів Святої нашої Церкви - Єпископату, духовенства і вірних, - через соборне обговорення і вирішення справ нашого церковно-релігійного життя на еміграції Свящ. Синод УАПЦ, виходячи із доручення Свящ. Собору Єпископів, постановив: утворити Комісію, під головуванням Владики Архієпископа МИХАЇЛА, з трьох осіб духовних і трьох світських, для підготови і опрацювання усіх матеріялів, потрібних для скликання Передсоборного З'їзду УАПЦ на еміграції, з участю Єпископів, представників від духовенства і мирян.

Після скінчення робот „Комісії по скликанню Передсоборного З'їзду УАПЦ "на еміграції" Свящ. Синод визначить час, місце та порядок його скликання.

Подаючи це до загального відома, Свящ. Синод оголошує, що підготова матеріялів до Передсоборного З'їзду УАПЦ доручена тільки названій Комісії, а тому коли б діяли в цій же справі інші якісь комісії, то вони не мають на те ані уповноваження, ані благословення від Свящ. Синоду УАПЦ.

Із справою внутрішнього скріплення нас у церковно-релігійному житті стоїть тісно й дальша доля перебування нашого на чужині.

Було б великим нещастям для нас усіх розпорошення нас, як поодиноких осіб і родин, по світі. Наші зусилля повинні бути скеровані до того, щоб при необхідності розселення могли ми компактно, групово переселятися з своєю Церквою і пастирями, з своїми учителями, з культурно-освітніми та іншими громадськими установами.

Стоїмо перед незнаним майбутнім, знаходимося в невиразному з боку правного положенні. Церква є властивою єдиною нашою установою, правно на чужині признаною. І тому ще більшого значення набирає лад та дисциплінованість в житті Церкви, щоб ворожі нам чинники не могли сказати, що ми навіть у Церкві Святій не маємо порядку. А цих ворогів, на жаль, маємо немало. Вони користають із невиразного правного положення нашого та сіють неспокій посеред нас та стараються усякими способами шкодити нам.

Ієрархічний провід, у почутті своєї відповідальности не тільки за доручені йому Господом душі вірних, а й за земну долю людей, що з ним на чужині перебувають, робитиме все можливе, щоб цю спільну долю полегшити.

Свящ. Синод УАПЦ звертається до Організації

Зеднаних Націй,як і до Високих Урядів окремих Держав,з представленням нашого теперішнього положення і з проханням долею нашою ближче заопікуватися та вирішити її в дусі високої гуманности,справедливости і правдивої демократичности.

Отже Свящ.Синод закликує Духовенство і Вірних УАПЦ до витривалости,єдности,згоди поміж собою скрізь і у всьому,до відпорности на всякі спроби сіяти між нами розбрат і неспокій,до послуху своїм духовним і громадським провідникам,з якими Ієрархічний Провід УАПЦ діє в тісному контакті,знаходячись також у зв'язку з нашими закордонними організаціями,яким наша доля так само близько лежить на серці.

Нехай милість Господня перебуває на всіх нас!

Нехай охоронить нас Господь Святими Своїми Ангелами на всіх путях наших !

17 червня 1946. РБ.
на чужині.

Митрополит ПОЛІКАРП
Голова Св.Синоду УАПЦ

Архієпископ МИХАЇЛ

Члени: Єпископ МСТИСЛАВ,

Єпископ ПЛАТОН,
Секретар Св.Синоду УАПЦ.

— о —

СВЯТІ ПЕРВОВЕРХОВНІ АПОСТОЛИ
ПЕТРО І ПАВЛО.

Святкуючи на далекій чужині пам'ять Свв.Апостолів Петра і Павла,цих двох стовпів Церкви Христової,що і ввесь світ навчанням своїм просвітили,і всі краї до Христа привели,згадаймо про їх святе життя.

Св.Ап.Петро,брат Ап.Андрія Первозванного,до покликання звався Симоном,а після покликання одержав ім'я Кифи,по-грецьки Петро,що означає камінь. Родом він був юдей і був апостолом переважно для юдеїв /Гал.ІІ,7-8./.В 44 р. йому грозила в Єрусалимі від Ірода Агрипи смерть,але він був звільнений з в'язниці ангелом /Діян.12, 1-11/.і після того вдався з проповіддю до Сирії,Понту,Галатії, Вифинії,Асії та Єгипту.

Прибувши, згідно з переказом, до Риму за часів імп. Нерона, був розп'ятий на хресті головою донизу. Мощі його спочивають в Соборі його імени в Римі.

Ап. Петро лишив по собі два Соборні Послання.

Св. Ап. Павло до свого покликання звався Савлом. Був родом юдей з м. Тарса, учнем знаменитого гебрейського вчителя Гамаліїла. Належав до секти фарисеїв і жорстоко переслідував християн. Чудесно покликаний в Апостоли самим Господом, що з'явився йому по дорозі до Дамаску, він прийняв хрещення від Ап. Ананії з іменем Павла і з того часу найбільше з усіх потрудився для проповіди Христової науки, будучи переважно Апостолом в поган. Проповідував в Арабії, Палестині, Кесарії, Малій Азії, Греції, Італії та інших краях. Закінчив своє життя в 67 р. в Римі. Йому стято голову мечем з наказу імп. Нерона. Мощі його спочивають у заміській його імени церкві в Римі на Остійській дорозі. Ап. Павло написав 14 Послань: до римлян, 2 до коринтян, до галатів, до ефесян, до филипян, до колосян, до солунян 2, 2 до Тимофія, до Тита, до Филимона і до гебреїв.

Згадуючи побожно святе життя Апп. Петра і Павла, повне тяжкої цінної проповідницької праці і страждань та увінчане мучиницькою смертю, повчаймося і ми, діти Церкви Христової, що виросла на благовісницьких трудах Св. Апостолів, твердо вірити в Бога, щоб тої віри ніщо не змогло захитати, навіть страшні погрози, переслідування і смерть. Живімо надією на краще життя за наші тяжкі терпіння на далекій чужині в тузі за рідним краєм серед непевности, злиднів, спокус, які нас переслідують на кожному кроці.

Вчімося в них і любови до Бога, любови один до одного, любови до праці, любови до святих ідеалів, заповіджених Пастиреначальником Ісусом Христом і утривалених проповідницькими трудами Свв. Апостолів Петра і Павла.

На знак пошани до страдницького життя і тяжкої праці Свв. Ап. Петра і Павла Свята Мати-Церква щорічно підготовляє вірних дітей своїх постом, якого, правда, тепер, з уваги на виключні життєві обставини, не всі дотримують.

Проте піст духовний, зв'язаний із повстриманням від поганих слів, осуджування ближніх, забав, зв'язаних із танцями, стриманням від уживання алькоголю, а скріплений молитвою та ретельним учащанням до церкви на богослуження, є завжди і всюди можливий.

Дотриманням усього, про що ми сказали, станемо ми наслідувачами Свв. Апостола Павла, як і він був наслідувачем Христа/ І Коринт. 11, 1./, та "зростатимемо в благодаті і знанню Господа нашого і Спаса Ісуса Христа"/ ІІ Петр. 3, 18./.

СВ. БЛАГОВІРНИЙ РІВНОАПОСТОЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР.

/15/28 липня/.

Радуйся, Володимире,
Землі Української просвітителю !"
/З Акафиста./.

15-го липня 1015 р. закрив свої мудрі очі після 35 річного світлого князювання Св. Князь наш Володимир, - „зайшло, - як писав літописець Нестор, - сонечко Землі Руської /Української/."
Але пам'ять про великого своїми чинами мудрого князя, просвітителя України і збирача її земель, живе і житиме повік серед українського народу.
Князь Володимир був сином кн. Святослава і внуком княгині Ольги. Сів на київському престолі в 980 р. Ще з дитинства жив він у християнському оточенні, під безпосереднім впливом своєї бабуні кн. Ольги, що була християнкою. Не могло бути, щоб кн. Ольга не прищепила нової віри і малому Володимирові. Серед оточення князя Володимира було багато християн. Варяги у війську кн. Володимира були вже християнами.
З'єднавши Україну, зробивши її одною з найбільших і наймогутніших держав Европи, Володимир побачив, що Европа стояла в культурному відношенні значно вище від України і що треба разом із своїм народом пристати до цієї нової культури. Поганином князь Володимир був постільки, поскільки треба йому було, як князеві народу, дотримувати традиції.
Інтереси культурні власної держави та її добробут промовляли Володимирові за те, що він мусить насадити цю нову культуру в Україні. А найкращим засобом для цього було прийняти християнство, змінити стару поганську віру на нову.
Безпросвітня темрява панувала в тих часах у духовому житті нашого народу. Хоч поганська віра нашого народу не була така вже жорстока, як у інших поганських народів, проте не світила вона тими спасенними ідеалами, які потрібні кожному чоловікові, що приходить на світ. У родинному і в громадському житті панували грубі, нелюдські звичаї. Поганська релігія вимагала поклоніння бездушним ідолам, силам природи, вимагала приношення жертв у живих людських істотах /свв. мчч. Федор і Іван/. Жінка мусіла вмирати живцем у землі або бути спаленою на вогні разом із своїм чоловіком.
Брак письменства й освіти від'ємно впливали на

розвиток культури взагалі та на державне життя.

На підставі літописних оповідань Володимир Великий, постановивши прийняти нову віру, вивідав через післанців і сам особисто, чия віра найкраща, та, навчений грецьким філософом, у 988 р. прийняв у православному обряді Св. хрещення в м. Корсуні /Таврія/, при чому князь при хрещенні несподівано сцілився від сліпоти. Після свого охрещення князь Володимир наказав знищити ідолів, навернув до чину охрещення киян і тим поклав початок поширення віри Христової в Україні.

Володимир по охрещенні будував храми, дбав про добре виховання народу, засновував школи, лікарні, притулки для старців і калік, відпускав на волю рабів і викуповував боржників та полонених, розсилав усе потрібне по домах бідним і недужим, уряджував для бідних загальні трапези і дозволяв усякому вбогому приходити до великокняжого двору й одержувати все потрібне.

Приймаючи православну християнську віру від греків, Володимир був свідомий того, що приймає найтяжчу ~~своїми статутами~~ з пропонованих йому релігій. Він знав, що православна християнська віра є хресним шляхом, що вимагав відречення від всього злого. Він знав, що для того, щоб стати християнином, не досить було ~~було~~ стягнути Перуна з гори та втопити в Дніпрі, а треба, щоб кожен із тих, що прийняв Христову віру, викинув всіх ідолів з своєї душі. І справді, як оповідає літописець, князь Володимир по охрещенні перемінився до непізнання: з жорстокого, гулящого, став скромним, милосердним, стриманим у свому житті християнином.

Від часу охрещення України почала ширитися в нас наука й освіта. Вчені монахи почали писати нашу історію. Почала ширитися культура взагалі. До України почали прибувати з Візантії духовні особи, будівничі, малярі та різні ремісники, які будували й прикрашували святі Божі храми.

По охрещенні Володимир жив іще 28 років. Поховали князя в збудованій ним Десятинній церкві.

Пізніше князя Володимира за його святе діло зараховано до святих. І справді, те велике святе діло, якого довершив наш Св. Князь Володимир, діло апостольське, цілком оправдовує приділення його до святих угодників. Він поклав початок новій добі в житті нашого краю - добі християнській, добі розвитку освіти, науки, культури.

Св. Князь Володимир - це перший святий у місяцеслові святих нашого календаря. За час несповна 10 століть з дня охрещення України у нас явилося чимало святих мужів і жон, святителів і чудотворців, між якими були два сини Св. Володимира - Борис і Гліб. Вони недужих сціляли, заспокоювали біснуватих і творили інші чуда, але всі вони вдячні своїм святительством Св. Володимирові. Усім їм

легше було стати святими,ніж Володимирові,великому князеві і великому багачеві,що „через вушко голки повинен був проходити в царство небесне",не маючи попередників у місяцеслові святих свого народу.

Високо оцінюючи заслуги Св.Князя Володимира для нашої Церкви й України та перейнявши від своїх прапрадідів ті релігійно-культурні цінності,що зросли сторицею на скарбах,залишених Св.Князем Володимиром, подбаймо про те,щоб на чужині не тільки не розгубити їх,а,навпаки - примножити своєю єдністю,згодою, любов'ю та щирою працею,гуртуючись коло нашої Матері-Церкви,яка упродовж історичного життя нашого народу завжди рятувала своїх дітей при лихій годині. По своїх численних храмах на чужині,між якими багато присвячено Св.Князю Володимирові,молімось щиро в день Його впокоєння та завжди просімо у Нього заступництва за нас перед Богом для збереження нас на далекій чужині та щасливого повернення до Батьківщини,коли на це прийде слушна година.

- о -

Прот. Яків Кравчук.

Ц І Л Ю Щ А   С И Л А   І С У С А   Х Р И С Т А.

Про чудодійну цілющу силу Ісуса Христа із книг Нового Заповіту довідуємося дуже загально.А все ж таки свідчення про це евангелистів вповні вистарчальні для того,щоб пізнати в загальних рисах на маргінесі Христових чудес тодішні методи заклинання,а також виразно відрізнити від них цілющу силу Христа Спасителя.

Злі духи в тодішніх часах заклиналися.Заклинання вважалося за вмілість.Уміння заклинати було так само знане у Вавилоні,як і староєгипетським магам,жидам,персам,грекам, а також християнам.Найчастіше,як середник оздоровлення,вживалося ім'я Боже.Загальним іменем неназиваного бога чи більшої кількости малих богів виганялися злі духи.Ісус Христос також вживав Божого імени,але тут саме і є різниця між Ним і старими заклинателями.Сила заклинання Христа лежить не у формулі заклинання,а в силі молитви,в якій була скупчена вся Його увага.

Христові оздоровлення є результатом сильної віри тих,кого Він оздоровлював /Мрк.9,24/ і вислуханої молитви /Мрк.9,29/.В парі з цим сучасникам Христа впадало в око,що Він виганяє злих духів одним лише словом.У Маттея /8,16/читаємо,що Христос вигнав злих духів словом.У тому Христовому чині сучас-

ники не бачать звичайних атрибутів заклинателів, як кадження, магічні рухи, постава тіла і таємничі формули заклинання, якими послуговувалися маги, а тому із здивуванням кажуть, що це не звичайний чарівник. Цікавий дуже легендарний лист едеського царя Абгара до Христа, в якому він пише: „Мені стало відомо про Тебе і про Твої оздоровлення, які Ти доконуєш без ліків і трав".

Христос ніколи не послуговувався зовнішніми ефектами, розрахованими у чародіїв на зачарування мас, і це є характеристичною рисою Його цілющих засобів.

Але було б незгідним із правдою думати, що Христос при оздоровленнях не послуговувався загально прийнятими в тих часах і скрізь вживаними зовнішніми середниками. Вираз: „Він заборонив духам нечистим" не тільки означає словесну заборону, а й зовнішню форму цієї заборони. Власне форма багато чим сто спричинялася до того, що слово набирало сили заборони. У модуляціях голосу був наказовий елемент. Сама заборона має в собі характер загрози. Вона впливала на нервовий стан людини. Це було виразним перенесенням волі, яка мала вплив не тільки на душу, а і на тіло. Заборону не можна вважати спокійним висловом слова. Навпаки, спосіб її висловлення, а при цьому постава тіла і відповідні жести сконцентровували волю людини на одному пункті, проте ми не помічаємо у Христа штучних і позиційних жестів біблійних чарівників. Повага оздоровлення полягала в скупченні волі при забороні. Виходячи з цього, буде для нас більш зрозумілим, що Христос потребував часу на молитву, який /час/ діяв на психічний стан того, кого Він оздоровлював. Минути напруженого скупчення, а то й години, в яких Він здобував силу через молитовне вглиблення, промінювали цілющою силою у Його щоденній праці на оточення.

Звичайний стиль лікарів - гіпнотизерів сьогоднішнього часу, як і магів давнини, полягає на тому, що їх воля до деякої міри камeніє в формулах, виразах, жестах, вірі в силу чарів, які вони спрямовують на хворого. У Христа, навпаки, ми бачимо повне внутрішнє скупчення, вичерпання власної співчувальної сили та сконцентрування духа, що безпосередньо впливало на внутрішній стан людини. Звичайно, ці відтінки важко помітити і схопити.

Трудність досліду над цим полягає в неможливості систематизації. З одної сторони бачимо надзвичайну здібність перенесення волі з того, хто її посідає, на того, кого оздоровлюють, можна лише висловлювати загальне окреслення процесу розгорнення сили волі там, де вона проявляється. З другої сторони оздоровна сила Христа вкладена східньою традицією в рамці тодішніх магічних звичаїв і тут можна лише відмітити ті зовнішні вияви, якими, згідно з старими загально-орієнтальними погляда-

ми, послуговувалися в тих часах.

Предусім помічаємо тут рухи руки. Руки Божі означають Його діяння, вони благословляють і водночас карають. Вся сила спочиває в руках Божих. Часто Його рука важко тяжить над людьми, і побожний чоловік молиться про звільнення Його від тяготи долі або з рук ворогів. Обітниці Єгови звучать так: „Моя рука буде з тобою". Побожний чоловік вдячно молиться Богові, Який щедро зводить над ним свою добру руку. Безбожники не думають про руку Божу; вони не зважають на те, що там, на небесних висотах, і долі, під землею, рука Божа втримує їх, і вони не можуть від неї ухилитися.

Те, що висловлюється у східньому способі вислову, відноситься також і до клясичного. Асклепій кладе свої ніжні руки на хворого і витирає хворобу так, як би поправляв помилку на восковій дощці. В індійських, германських і слов'янських народів існує той самий погляд на цілющу силу Божої руки. Єщось більше в тому, як забава, коли діти простягають свої руки. Руками дитина приходить до свідомости своєї власної сили, що була до того часу їй чужою. Руки є виразником особистої сили і власної волі. Простягнення рук - це входження в чужу духовість іншої істоти. Простягненням трьох пальців правої руки дається відсіч злим духам. Через руки йде дорога від душі до душі, від волі до волі. Так розуміємо ми вираз у Діяннях Святих Апостолів/14, 3/про те, що Господь робив знаменні чуда руками Апостолів, а також слова евангелиста Марка/16, 18/ "кластимуть руки на хворих і вони одужуватимуть".

Малярі різних віків і епох послуговувалися виразом Христових рук. Так треба розуміти і сприймання людьми жестів Ісуса Христа при Його оздоровленнях. Христос бере за руку дочку Яіра /Мрк. 5,41/. Старшина синагоги Яір просив Його прийти і наложити руки свої на його тяжко хвору дочку/Мрк. 5,23/. Тещу Апостола Петра Христос підводить, взявши за руку /Мрк.1,31/. Пізніше благодать Св. Духа передається через наложення рук, яке набирає сакраментального характеру. Така сама містична передача цілющої сили міститься і в наложенні рук на хворого. В листі Ап. Павла до Жидів, серед іншого християнського навчання, знаходимо ми і навчання про накладення рук /6,2/. Не зовсім ясно, що тут під накладанням рук розуміється. Одно лише є певне, що під цим розуміються дари Св. Духа і Його сила, яка, правдоподібно, стоїть у тісному зв'язку з тим, про що була мова вище.

Також молитовно простягнені руки пресвітерів Церкви над хворими /Як.5,14/насувають ті самі думки. Передання ділань Св. Духа скрізь і всюди доконується за посередництвом рук, які є живими і видимими носіями сили не лише в символічному зна-

го і фізіольогічного ділання рухів рук привело б нас до дуже цікавих висновків. В наложенні рук відкрито б всюди той самий сенс - тобто, що тим передається духова сила, правдива духова міць на когось.

Це твердження набирає певности, коли ми пригадаємо собі значіння поглажування рукою. Розглядаючи цей рух під оглядом психольогічним, бачимо в цьому спокійному, повільному, повторному водженні рукою постійне повторення виявів нашої волі. Контакт матері з дитиною є тісніший і ніжніший тоді, коли матірня рука ніжно переходить по головці та по чолі дитини, а контакт людини з людиною затіснюється, коли гіпнотистичне гладження одного полонить увагу другого. У Христа ми бачимо тут і там такі рухи рук. Таким гладженням передаються духові флюїди. Треба тут зауважити, що новіші досліди гебрейського виразу про „помазання" викривають первісний сенс „гладження". Вживання при тому оливи зовсім не є конечним. „Помазаник" при такому погляді вступає в тісніші відносини з Богом. Це буде Божа рука або безпосереднє діткнення руки Бога. Також і в цій царині психічне і фізичне ділання ще дуже мало досліджене.

Гідне особливої уваги оповідання Івана [9,6]. Тут говориться про оздоровлення сліпого від народження. Христос плює на землю і робить із слини та землі грязиво, яким помазує очі сліпому. Згідно з оповіданням Таціта /Histor.- 4,82./, щось подібне зробив і Веспасіян в Олександрії. Ріжниця в оповіданнях Євангелиста Івана та історика Таціта дуже істотна. Римський імператор перш за все засягає ради у лікарів, чи така метода лікування може бути вдалою, і коли вони запевнили його, що так, приступає до чину. Імператор Веспасіян раніш засягає ради, а тоді приступає до виконання "чуда", - Христос оздоровлює вірою. Але середники, вжиті Христом і Веспасіяном, ті самі. Слина в глибокій давнині вважалася і вживалась, як лік. Думка евангельського оповідання цілком ясна. Сліпий вважається за одержимого злими духами. Демони зграбували йому зір. Ще й нині є звичай вигнання злого духа через плювання. Євангельське оповідання не мало на цілі виявляти хемічні прикмети слини, як медичного середника, але як форму заклинання. В даному випадку слина для оздоровлення сліпого була конечним середником, щоб укріпити його віру. Вжиття Христом слини, як лікувального середника, треба уважати за спосіб, що пробуджує і випробовує віру та є символічним образом, що нагадує створення чоловіка із землі по думці Битія /2,7./.

Це є все, що ми знаємо про оздоровлювання Христом людей із евангельських оповідань. Головним

середником оздоровлення у Христа є і лишився Його особистий і безпосередній вплив на людину. Ним Христос притягав до Себе душі і тіла людей. Коли ми порівняємо оздоровні ділання ріжних „чудесних" джерел і середників глибокої давнини з оздоровленнями Христа, то відразу зауважуємо величезну їх ріжницю.

Учні Христа продовжували оздоровлювання через накладання рук. В них виробилися деякі технічні правила. Де ділає Учитель - середники є тим, чим вони є, а саме вони передають силу, що є такою великою і первісною, що вона може ділати за допомогою простих середників. У учеників середники стали законом і лише докладне вжиття форми давало певність ділання сили. Учитель творить форми, учень дотримує форм учителя. Дух діє свобідно і безпосередньо. Покликані носії духа мусять докладно триматися форм, щоб запевнити собі зміст.

- о -

Д.О.

Благословення Св. Апостола Андрія на заснування Києва на Дніпрових горах.

Це переказав нам стародавній літописець київський Нестор, говорячи про розселення слов'янських племен: п о л я н над Дніпром, с і в е р я н над Десною, Сеймом і Сулою, д е р е в л я н, д р е г о в и ч і в і т.д.

„Коли поляне жили окремо на цих горах Дніпрових, був" шлях із варягів до Греції, а з Греції Дніпром до варягів /скандинавів/". Там же було море Варязьке, що нині зветься Балтійським. „Тим морем пливуть аж до Риму, а від Риму до Царгороду, а від Царгороду в Понтійське море, в яке вливає ріка Дніпро". Двиною також можна було плисти до Варязького моря, а звідти до Риму. „А Дніпро вливає в Понтійське море, що називається Руське, трьома вустями. Здовж нього /його узбереж/, як оповідають, проповідував Св. Андрій, брат Петрів. Коли Андрій проповідував у Корсуні - Херсонесі /в Криму/, він довідався, що близько Корсуня є устє Дніпрове. Він побажав поїхати до Риму і прибув в устє Дніпрове. Звідти подався Дніпром угору. І з призначення Божого прибув і став на березі під горами /Дніпровими/. Раннім ранком він устав і сказав присутнім своїм учням: „Бачите ці гори ? На цих горах заясніє Божа ласка-благодать, і має бути великий град-місто, і багато церков спорудиться тут". Зійшовши на ці гори, він поблагословив їх та поставив хрест. І, помолившись Богу, зійшов із тих гір, на яких опісля

повстав Київ, і поплив вгору Дніпром. І прибув до слов'ян, де нині Новгород, та бачив тамошніх людей і їх звичаї. І поплив звідти до варягів і прибув до Риму, оповідаючи, як проповідував і що бачив, а ті, що слухали, дивувалися. Но бувши в Римі, Андрій повернувся до Синопу."

Понтійське або Руське море, про яке згадав стародавній київський літописець, зветься нині Чорним морем. Слово „Руське", як прикметник середнього роду, походить від слова Р у с ь, що було в давніх часах, за князівської доби, державно-національною назвою нашої тодішньої батьківщини. Як в історичній науці доведено і стверджено, ця стародавня назва Русь прикладалася в початках творення і формування стародавньої київської держави, із столицею в Києві, лише до землі і племени полян, отже до Подніпров'я. Звідти, як із осередку державного життя, поширювалася вона далі на захід, північ і схід та на інші землі, що були приєднанні до київської держави.

Як видно з договору великого князя Олега Віщого з Византією в 912 р., чи Ігоря в 945 р., чи з „Правди" /устав законодавства/ Ярослава Мудрого та з інших стародавніх історичних документів і джерел, населення Руси звалося тоді р у с и н а м и. Ця давня національна наша назва збереглася в нас донині лише в Галичині та почасти в Підкарпатті. Поляки звикли нас називати аж по цей день „русинами" або „руськими". На схід від галицької землі почала ця, в давнину така горда державно-національна назва призабуватися через занепад нашої держави та через гніт тих, що над нами панували. Її місце, особливо з початком козацько-гетьманської доби в нашій історії, стала поволі забирати нова, чисто географічна назва У к р а ї н а, що охопила після всю нашу територію. А врештою ця назва Україна набрала прав громадянства на нашій території, як протест проти присвоєння москалями нашої стародавньої державно-національної назви Русь. А сталося це за московського царя Петра I, коли він своє „московское государство" проголосив „российскою империєю." Хоч її мешканці звалися пізніше „русскими", проте ніколи не р у с и н а м и.

Нині назва Україна відома вже всьому світові. Вона, як назва нашої Батьківщини, найдорожча та найкраща ознака нашої національної приналежности та є в такій самій мірі нашим неоціненим скарбом і гордістю, якими була для наших предків назва Русь. Коли ми вимовляємо нині слова У к р а ї н а і у к р а ї н е ц ь, то розуміємо, що в їх основі лежать державно-національні назви наших предків: Русь і русин. Стародавня князівська Русь і нинішня наша Україна, яку ми тут на чужині згаду-

емо з почуттям любови і гідности - це одна нерозривна для нас цілість. Їх обох з'єднує наш славний Київ, який благословив, згідно з переказаною літописцем Нестором легендою, в давніх часах Св. Апостол Андрій Первозванний, брат Петрів.

- о -

НАШІ ДОПИСИ.

Мангайм.

У зв'язку з ліквідацією в м. травні ц.р. більшої частини українського табору в Мангаймі та перевезенням людей у ріжні інші місцевості, виїхали разом із більшістю і православні священики, зліквідувавши цим нашу парафію УАПЦ.

Залишилось у Мангаймі коло 250 осіб православних українців без священика і сталої духовної опіки. Відсутність священика в таборі тяжко відчувалася вірними, а тому вони звернулися до Преосвященного Єпископа Платона з проханням призначити до нас сталого священика і відновити парафію УАПЦ, тим більше, що в Мангаймі є сприятливі умови для існування самостійної парафії, а саме: досить численна кількість вірних, церковний хор, приміщення для священика, приміщення для церкви, а головне - щире бажання вірних молитися в своїй рідній УАПЦеркві. Українська гімназія, що надалі залишилася при таборі в Мангаймі, також потребує священика - законовчителя.

Єпископ Платон, беручи під увагу все вищезгадане, вирішив задовольнити прохання вірних нашого табору і, до часу підшукання гідного кандидата на становище настоятеля, духовну опіку над табором тимчасово доручив священикам Церковного Управління в Еслінгені. В минулі неділі /30 червня і 7 липня/ служби Божі відслужив і виконав треби Протоєрей Ананій Теодорович, Секретар і Член Церковного Управління. Богослуження перейшли дуже врочисто. Церковний хор бадьоро співав під орудою проф. Завітневича. Богослуження тимчасово відбуваються в приміщенні дитячого садка.

Вірні нашого табору щиро дякують Преосвященному Єпископові Платонові та Протоєреєві А. Теодоровичеві за духовну опіку над нами і мають надію, що в скорому часі змогтимуть вітати в себе сталого священика - духівника.

Таборянин.

З ЖИТТЯ УАПЦ на ЕМІГРАЦІЇ.

II Сесія Свящ. Синоду УАПЦ в Еслінгені. В днях 14-17 червня ц.р. відбулася друга сесія Свящ. Синоду

УАПЦ на еміграції в Еслінгені. На сесії були присутні: Високопреосвященніший Митрополит Полікарп, Голова Свящ. Синоду, Архієпископ Михаїл, Заступник Голови, Єпископ Мстислав, Член Свящ. Синоду, і Єпископ Платон, Секретар Свящ. Синоду. На сесії розв'язано багато питань засадничого й біжучого характеру з життя УАПЦ.

Виїзд Преосвященного Єпископа Григорія до Вестфалії. В половині травня 1946 року Преосвященний Єпископ Григорій виїхав із Мангайму до приділеної йому Собором Єпископів УАПЦ для духовно-релігійної опіки Вестфалії в англійській зоні. Після короткої зупинки в Ганновері Владика Григорій оселився в м. Білефельді.

Православні українці в Австрії без єпископської опіки. Собор Єпископів УАПЦ в березні ц.р. постановою своєю делегував Архієпископа Геннадія для духовно-релігійної опіки над православними українцями до Австрії. Як виявилося, Архієпископ Геннадій, що на Соборі Єпископів особисто висловив велику охоту виконувати доручену йому місію, не зміг до цього часу дістати перепустки на виїзд до Австрії, а в останньому часі тяжко захворував і не має можливости далі клопотатися про перепустку. Питання про вислання одного з єпископів УАПЦ для відвідин українських православних парафій в Австрії з візитаційною метою вирішиться на наступній сесії Свящ. Синоду в кінці липня ц.р.

Новий церковний місячник. Церковне Братство при українській парафії в Зальцбурзі приступило до видавання місячника "Дзвін", в якому мають бути заступлені такі ділянки: релігія і Церква, література і мистецтво, наука, хроніка, розваги. Бажаємо новому органові успіху в його цінній праці.

Спроба молитовного єднання УАПЦ з іншими Автокефальними Православними Церквами. Священний Синод УАПЦ на еміграції на другій своїй сесії, виконуючи постанову Свящ. Собору Єпископів УАПЦ в березні ц.р. про встановлення молитовного єднання з іншими Автокефальними Православними Церквами, вислав при відповідних супровідних листах прийняте Собором Єпископів 16.III.ц.р. "Окружне Інформаційне Послання" до Блаженнішого Митрополита Анастасія, Предсідника Архиерейського Синоду Російської Зарубежної Церкви, до Свящ. Синоду Білоруської Автокефальної Церкви, до Високопреосвященнішого Олександра, Митрополита Поліського і Пінського, до Високопреосвященнішого Олександра, Митрополита Естонського і Ревельського та до Високопреосвященнішого Августина, Митрополита Латвійського і Ризького. Свящ. Синод шукає способів для пересилання цього "Інформаційного Послання" також до Святіших Східніх Вселенських Православних Патріярхів та до інших Православних Церков Сходу.

З ЖИТТЯ УАПЦ у ВІРТЕМБЕРГІЇ.

Посвячення церкви в Дорнштадті. В днях 8 і 9 червня ц.р. Преосвященний Єпископ Платон відвідав український табор у Дорнштадті, куди переїхала частина українців із Мангайму. При переїзді на нове місце православні таборяне перевезли з собою із Мангайму також таборову церкву: іконостас, мистецькі образи і все церковне урядження. У Дорнштадті вірні відновили свою таборову церкву в салі ґаражу, яку Владика Платон урочисто посвятив на честь Святителя і Чудотворця Миколая в присутності всіх вірних, пластової молоді та представників Дирекції місцевої УНРРА. Перед посвяченням Владика виголосив слово про значення храму Божого в спасенному житті християнина. На всенічній виголосив проповідь про Пресвяту Тройцю Прот. А. Теодорович. В день Св. Тройці відправлена була соборно Свята Літургія, на якій Владика Платон виголосив слово про Церкву, як Божу установу на землі. Підчас служб Божих дуже гарно співав церковний хор під проводом Прот. Митрофана Явдася.

Підчас перебування в Дорнштадті Владика Платон відбув засідання з Парафіяльною Радою, на якому Члени Ради обмінялися з високім Гостем думками щодо дальшої праці в парафії.

Відвідини українського табору в Мерингені. 10 червня ц.р., на другий день Зелених Свят, Владика Платон відвідав український табор у Мерингені /8 кілом. від Штутгарту/. В Гарно прибраній квітами й зелениною, ще не зовсім упорядкованій таборовій церкві Владика відправив службу Божу з молебном до Святої Тройці та виголосив слово про дари Св. Духа. На службі Божій співав церковний хор з українського табору в Штутгарті.

--oOo--

ЛИСТ АПОСТОЛЬСЬКОГО ВІЗИТАТОРА до СВЯЩЕННОГО СИНОДУ УАПЦ.

Канцелярія Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції дістала від Апостольського Візитатора і Адміністратора Греко - Католицької Церкви в Німеччині о. Н. Вояковського лист такого змісту:

В імени Української Католицької Церкви, котру очолюю в Німеччині, маю честь зложити найсердечнішу подяку за співчуття і молитви, котрі Українська Православна Церква висказала нам устами зібраних Єрархів на свойому Соборі в Еслінген та приобіцяла молитись про скорочення нашого терпіння.

о. Н. В о я к о в с ь к и й, Апостольський Візитатор і Адміністратор."

---ooooo---

З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ В СВІТІ.

Советський православний"епископ"для Канади.

УПС повідомляє:
Большевицькі„Українські Щоденні Вісті",які виходять у Ню-Йорку,подали вістку,що советська влада призначила „епископом-номінатом" для православних українців у Канаді якогось Урбановича.Товариш „епископ"Урбанович вже прибув до Америки.Цим призначенням большевицька влада має намір внести заколот у релігійне життя канадійських православних українців.

Єпископ Коциловський на волі.

/УПС/.Згідно з вістками,одержаними з Польщі, арештованого кілька місяців тому перемиського гр.-кат.епископа Коциловського випущено в останньому часі на волю.Він сидів у в'язниці в Ряшеві.З в'язниці вийшов із поломаними ребрами та висмиканою бородою.Тепер знаходиться під опікою польського духовенства та лікується в одній із краківських лікарень.

Нові „епископи".

/УПС/.Львівським епископом" іменував московський патріярх якогось москаля Макара.Цей Макар,за звичаєм всіх енкавидистів,носить завжди при собі револьвер.Товариш Костельник іменований тільки протоєреєм.Проте інші апостати з „Ініціятивної Групи",з високої ласки Москви,іменовані „епископами". Пельвецький став „епископом" станиславівської епархії,а Мельник - дрогобицької /колишньої перемиської/.

Львівські церкви замкнені.

/УПС/.На підставі інформацій священика-василіянина,що приїхав із Польщі,більшість церков у Львові замкнена.Сюди належить церква Петра й Павла, Успенська,П'ятницька,оо.Василіян та інші.Парохи та їх помічники в більшості виарештовані.Як і інші манастирі,львівський манастир оо.Василіян НКВД зліквідувало,а ченців виарештувало.Лише час-до-часу заходить до Василіянської церкви один священик-василіянин,який,укриваючись,працює робітником в одній із львівських фабрик,та наспіх відправляє богослуження.У цей час церква заповнюється масою вірних,що звідкись довідуються про богослуження. Відправивши службу Божу,священик зникає.Вірні розходяться,церква пустіє.Преображенська церква стала осідком нового львівського „товариша-владики" Макара та „мітрата" Костельника.Тільки в катедрі Св.Юра відправляє далі греко-католицькі богослу-

ження о.ігумен Климент Шептицький. Його поки-що большевики залишають у спокої, бо він має швайцарське горожанство.

Переслідування священиків.

/УПС/. Той самий священик-василіянин оповідає, що переслідування Греко-Католицької Церкви в Західній Україні набирає щораз гостріших розмірів. З особливою завзятістю переслідується священство, яке в більшості не признало проголошеного скликаним собором розриву з Римом та злуки з московською православною церквою. В деяких деканатах, як, напр., мостиськім, яворівськім, ані один священик не визнав накиненого силою православ'я. Коли на соборчик священиків яворівського деканату приїхав агент НКВД та зажадав, щоб зібрані священики підпорядкувалися ухвалам „собору", декан заявив йому: „Можете нас усіх тут на місці розстріляти, але ми відступниками не будемо." У зв'язку з такою поставою духовенства почалися нові масові переслідування священиків. Згідно з останніми вістками з Галичини, арештовано або вивезено дотепер близько 2000 священиків, тобто майже дві третини греко-католицького духовенства. Деяких священиків, як, напр., о. Годунька, НКВД вбило звірським способом. О. Годунько довший час сидів у славнозвісній львівській в'язниці при вулиці Лонцкого. Остаточно замучили його НКВДісти, обкрутивши колючим дротом та качаючи по подвір'ю в'язниці. Подібною мученицькою смертю згинуло багато інших священиків.

---ооо---

Б І Б Л І О Г Р А Ф І Я.

„Х р и с т о в а Г р о м а д а", місячник Церковного Управління УАПЦ на Велику Гессію, ч.1, травень 1946 р., Майнц-Кастель, 36 стор. машинового друку, друк циклостилевий.

Зміст: Окружне Інформаційне Послання Собору Єпископів УАПЦ; Митрополит В.Липківський: „Відродження Української Церкви"; Архиепископ І.Теодорович: „Благодатність Ієрархії УАПЦ /1921 року/"; Під увагу сучасникам та в допомогу будучим дослідникам; Протопресвітер Д-р.К.Брендзан /посмертна згадка/; Протоєрей М.Овчаренко: „Наука і походження всесвіту"; Є.М.: „Щоб не забути"; Церковна політика; Хроніка УАПЦ на еміграції; Хроніка Церковної Провінції В.Гессія.

Крім уміщених різних документів із життя УАПЦ та документів про жорстоке відношення німецьких окупантів в Україні до УАПЦ, її духовенства і вірних, а зокрема до Преосвященного Єпископа Мстислава, звертає на себе увагу започаткований передрук, правда, без ніяких коментарів, двох річей: „Благодатність Ієрархії

УАПЦ /висвяти 1921 року/ Архієпископа І.Теодоровича та „Відродження Української Церкви"Митрополита Василя Липківського.

П.

--oooOooo--

ОФІЦІЙНИЙ ВІДДІЛ.

КОМУНІКАТ ч. 5
Канцелярії Свящ.Синоду Української Автокефальної Православної Церкви в справі відбутої 2-ї сесії Свящ.Синоду УАПЦ в днях 14-17 червня 1946 року в м.Еслінгені.

На 2-гу сесію Свящ.Синоду прибули і чинний уділ у її засіданнях брали всі Високопреосвященні і Преосвященні Члени Свящ.Синоду з Високопреосвященнішим Головою,Митрополитом П о л і к а р п о м у проводі.

Перед відкриттям сесії дня 14 червня в год.9-й рано у домовій церкві Різдва Христового при Церковному Управлінні відправлено було врочистий молебень „з прикликанням Божої благодати на всяке добре діло."

В год.10-й у тій самій церкві Високопреосвященніший Голова щирою вступною промовою відкрив 2-гу сесію Свящ.Синоду,підкресливши велику її вагу,з огляду на актуальність поставлених на її розгляд питань із життя УАПЦ,пов'язаних із постановами минулої сесії Свящ.Собору Єпископів у березні 1946 р.та новоповсталих упродовж останніх трьох місяців.

Вислухано денний порядок сесії,що складався з 15 засадничих питань та 8 справ біжучого характеру,прийнято його без змін і приступлено до його розгляду.

1. Вислухано і прийнято до відома звіт Секретаря Свящ. Синоду Єпископа Платона та доручено до наступної сесії уложити бюджет Канцелярії Синоду, поширити її штат і підшукати відповідне приміщення.

2. По вислуханні тексту ріжних документів про перебіг подій із церковно-парафіяльного життя в Мангаймі в березні - травні ц. р. і звіту про ліквідацію тих подій,звіт прийнято до відома і заходи,вжиті до ліквідації неспокою в цій парафії, признані за законні.

3. У зв'язку з доповіддю Високопреосвященнішого Голови Синоду,Митрополита П о л і к а р п а, в справі створення Комісії для підготови скликання Всецерковного Собору УАПЦ на еміграції, постановлено: а/ Приймаючи на увагу постанову Свящ.Собору Єпископів з дня 16.III.1946 р. § 11 доручити Св.Синодові справу підготови і скликання Всецер-

ковного Собору УАПЦ на еміграції з участю Єпископату, Духовенства і Вірних та спостерігаючи сепаратні виступи окремих осіб і т.зв."Комісії в справі підготови до скликання Всецерковного Собору УАПЦ за кордоном", без благословенства й уповноваження на письмі Високопреосвященнішого Митрополита П о л і к а р п а і Свящ. Синоду, вважати існування подібних самозванчих комісій і сепаратні виступи окремих осіб за недопустимі і шкідливі для УАПЦ;

б/ Свящ. Синод по ознайомлення із зібраними матеріялами щодо скликання Собору з Єпископату, Духовенства і Вірних, вважає доцільним попередити цей Собор скликанням Передсоборного З'їзду;

в/ для підготови скликання Передсоборного Церковного З'їзду покликати Комісію в складі 7 осіб із Високопреосвященнішим Архієпископом Михаїлом у проводі;

г/ Комісії доручити опрацювання регуляміну для обрання учасників З'їзду і для самого З'їзду та повістки його нарад щодо питань організації церковного життя на еміграції, з розподілом доповідей;

д/ опрацьовані підготовні матеріяли мають бути представлені на розгляд Свящ. Синоду УАПЦ.

4. В справі вислуханої доповіди про ролю УАПЦ у зміцненні загального положення української еміграції, постановлено:

а/ У зв'язку з невідомим майбутнім нашої еміграції і безправним її положенням та намаганням чужих ворожих чинників внести неспокій і розбиття в ряди української еміграції ширенням неправдивих чуток, особливо про виїзд із Европи, а також спостерігаючи партійне розбиття й ворожнечу на цьому тлі, що рівнож спричиняється до ослаблення сил еміграції, звернутися в імени Свящ. Синоду до Духовенства і Вірних УАПЦ на еміграції з відповідним посланням, у якому заспокоїти всіх, закликати до єдности, згоди, любови, чуйности та послуху своїм духовним і громадським провідникам, зазначивши, що, як Свящ. Синод, так і наші громадські організіції, думають про майбутнє нашої еміграції і нав'язують у цьому напрямку зносини з нашими закордонними організіціями і владою.

б/ Одночасно опрацювати і надіслати до ОЗН меморіял у справі правного положення та в справі можливого розселення на еміграції Єпископату, Духовенства й Вірних УАПЦ, як церковно-релігійних трудових громад, і просити про видачу відповідних особистих документів, що давали б можливість свобідного порушування в світі.

5. Опрацьовано й прийнято Церковно-Парафіяльний Статут для парафій УАПЦ на еміграції з узглядненням усіх специфічних вимог життя на еміграції/Прот.ч.2. з дня 15.6.46 р. § 8./

6. Опрацьовано й прийнято статут для Церковних Братств і Сестрицтв при парафіях УАПЦ на еміграції

/Прот.ч.2 з дня 15.У1, § 9/. У зв'язку з запроектованням заснування „Братства Милосердя", як установи харитативної і об'єднувальної всі Церковно - Парафіяльні Братства і Сестрицтва, відкриття їх при кожній парафії признати конечними /§ 11/.

7. Прийнято до відома протокулярне порозуміння в справі співпраці між Санітарно-Харитативною Службою при Апост.Візитатурі Греко-Католицької Церкви й УАПЦ на засадах паритету з боку обох Церков у праці цієї установи та делеговано від УАПЦ представника до Головної Ради Сан.-Харит.Служби.

8. В справі церковно-видавничій:

а/Затверджено обіжник ч.2 Канцелярії Свящ.Синоду з дня 3.1У.ц.р.в справі урегулювання церковно-видавничої справи, а також постановлено:

б/Всі видання Св.Письма, церковно-богослужбових книжок, молитовників, шкільних підручників релігії, церковних нотних піснопінь, образів мають бути апробовані Свящ.Синодом, без чого вони не можуть вживатися у парафіях УАПЦ.

в/Всі видавці мають наперед, перед розпочаттям друку, представити до Свящ.Синоду рукопис, призначений до друку, в чотирьох примірниках для одержання благословення Свящ.Синоду на видання.

г/Усе те з церковних видань, що вийшло після 1-го червня 1946 р.з Св.Письма, церковно-богослужбових книжок, молитовників, шкільних підручників релігії, образів, без благословення Свящ.Синоду для вжитку в церквах парафій УАПЦ на еміграції забороняється.

д/Виконуючи постанови Свящ.Собору Єпископів УАПЦ з дня 16.III ц.р./Прот.ч.3, § 8, п.6/ і приймаючи на увагу потребу наукового органу, який би переглядав, корегував і апробовував проекти церковних видань, прийняти внесений проект статуту Українського Православного Богословського Наукового Інституту, опрацьований проф.Іваном Власовським, і заснувати цей Інститут.

е/Запросити до Богословсько-Наукового Інституту, як до основної його Колегії, дванадцять осіб з відповідними кваліфікаціями для праці.

ж/Запроектувати видавання при Інституті „Богословського Вісника", як органу Синоду УАПЦ.

з/Запроектувати видрукування напрестольної Святої Євангелії, служебника, узгідненого Комісією в Бреславі в 1944 р., і Церковного Календаря на 1947 р.

9. Вислухано проекти відкриття Богословсько-Педагогічного Інституту в Мінхені і Богословської Школи в Нов.Ульмі; остаточний розгляд цих проектів відложити до часу докладнішого опрацювання внескодавцями проектів і докладного вияснення питань технічно-господарського характеру, зв'язаного з цими проектами.

10. З уваги на технічно-економічні трудноші теперішнього життя і на відсутність у Свящ.Синоду потрібних фінансових засобів для наладнання церковного постачання для всіх парафій УАПЦ на еміграції, тимчасово справу церковного постачання переводити за

посередництвом Церковних Управлінь.

11. У справі унормування фінансових відносин між парафіями та епархіяльними центрами, постановлено всі церковні прибутки ділити в такій пропорції: на потреби церкви й утримання причту - 60%, на Церковне Управління - 30% і на потреби Свящ. Синоду - 10%.

12. Для допомоги в наглих випадках у житті Єпископів, Духовенства і працівників Церковних Управлінь /лікування, смертні випадки, допомога сиротам і вдовам духовного стану/ постановлено організувати при Свящ. Синоді УАПЦ на еміграції Допомоговий Фонд із складок: від Єпископів по 20 м., священиків по 10 м., дияконів, іподияконів, псаломщиків і працівників Церковних Установ по 5 м. у місяць, починаючи від дня 1-го липня ц. р.

З розглянених біжучих справ головніші були такі:

а/ Прийнято до відома рапорт Преосвященного Єпископа Вячеслава з умотивуванням неприбуття його на минулу сесію Свящ. Собору Єпископів у березні 1946 р. з причини недуги та приділено йому для духовної опіки Бад-Кісінген, Вірцбург і Бамберг з їх околицями.

б/ Затверджено постанову Архієпископа Михаїла про заборону в священнослуженні прот. Якова Кіндзерявого в Інгольштадті та, на підставі Св. Канонів, віддано його під церковний суд за недопустиму поведінку у відношенні до свого Єпископа, за невиконування його зарядження, за занедбання живої праці в парафії і зловживання становищем настоятеля.

в/ В справі зужитих Антимінсів доручено Правлячим Єпископам переглянути Св. Антимінси при церквах УАПЦ і замінити зужиті новими.

г/ Урегульовано справу постачання Св. Мира способом рівномірного розпреділення його поміж усіма Єпископами УАПЦ.

По вичерпанні порядку денного Високопреосвященніший Митрополит П о л і к а р п молитвою „Достойно есть" дня 17-го червня в год. 19-ій закрив другу сесію Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції, заповівши скликання 3-ої сесії на кінець липня ц. р.

Дня 20. УІ. 1946 р.
м. Еслінген.

К а н ц е л я р і я
С в я щ. С и н о д у УАПЦ
на еміграції.

П О В І Д О М Л Е Н Н Я

Церковне Управління УАПЦ на провінцію Віртемберг-Баден в Еслінгені цим повідомляє, що Протоєрей М и т р о ф а н Я В Д А С Ь і Протоєрей Д е м и д Б У Р К О зложили на ім'я Преосвященного Єпископа Платона заяви, в яких вони, признаючи свої провини, приносять каяття та просять прощення, а на майбутнє прирікають йому, як Єпархіяльному Архиєреєві, послух. У зв'язку з цими заявами, Преосвященний Єпископ Платон резолюцією своєю з дня 3-го червня 1946 р. зняв із них заборону в священнослуженні та привернув їм священичі пра-

ва і чинності: Прот.М.Явдася - в правах настоятеля Української таборової парафії УАПЦ в Дорнштадті,а прот.Д.Бурка - в правах другого священика тієї ж парафії.

ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ.

ПРОДОВЖЕННЯ ВИКАЗУ
добровільних пожертв на потреби Свящ.Синоду УАПЦ на еміграції від 1 червня до 15 липня 1946р.

14.УІ.1946	Митрополича Канцелярія в Гренау на добродійні цілі	3.470 м.
"	Митропол.Канцелярія в Гренау на потреби Св.Синоду	2.000 -
"	Українська парафія в Коригені	579 -
"	" " Беліфельді	191 -
"	" " Мунстері. . .	150 -
"	" " Фалькенберг .	300 -
"	" " Бадгори . . .	300 -
"	" " Майнц-Кастелі	1271 -
"	" " Ляндсгуті....	144 -
"	" " Пфаркірхені	256 -
"	Невідома Укр.Парафія	402 -
"	Церков.Параф.Рада в Мінхені	500 -
"	Укр.Прав.Громада в Вайсенбурзі	100 -
17.УІ.1946	Правосл.Парафія Карльсфельд-Міттенвальд.....	1895 -
"	" " в Корнберзі	663,50
21.УІ.1946	" " Регенсбург	1245 -
9.УІІ.1946	" "Гехст-Франкфурт н/М.	90 -
11.УІІ.1946	" " Ашафенбург ...	558 -
	Разом :	13414,50
	Сальдо з 15.6.1946.......	10609.75
	Разом на 15.7.46.	24024,25 М.

СТАТУТ
Церковних Братств і Сестрицтв при парафіях УАПЦеркви.

1. Церковні Братства і Сестрицтва існують при парафіях УАПЦ,як традиційна форма українського церковно-релігійного життя.

2. Б-С утворюються з метою підвищення християнської моралі серед вірних,поширення чеснот і добродійности /милосердя/.

3. До ~~Б-С вступають~~ ті,що бажають ревно служити ~~Богові й~~ Церкві Христовій,у віці від 18 р.,-чоловіки й жінки,православної віри.

4. Головою Б-С є настоятель парафії,а коли є два чи більше священиків,то по згоді може бути головою той із священиків,який може більше уділити часу для даної справи.

5. Заступником голови Б-С конче мусить бути в Братстві вірний,а в Сестрицтві-вірна,обізнані в істинах православної віри і відомі парафії,як добрі християни.

6. До складу управи Б-С входять брат або сестра, як секретар,і один постійний член,брат або сестра.

7. Загальні збори збираються раз на місяць,у останню неділю.

8. Навчальні зібрання відбуваються що-тижня у визначених самим Б-С дні і години.

9. Предметом зібрань є - вивчення догматів православної віри,моралі і євангельських чеснот.

10. Члени Б-С мусять мати Св.Євангелію з посланнями,а коли таких нема,то голова повинен зачитувати відповідні місця з Євангелії й Послань,а члени занотовувати це в себе.

11. Темою розмов на зібраннях можуть бути історія і значення свят,життя Святих,зміст Божих Служб і т.ін.

12. Кожне зібрання починається і закінчується молитвою та піснями на честь Ісуса Христа,Богоматері й Святих.

13.Теми розмов упляновує Голова Братства і Сестрицтва в порозумінні з Єпархіяльним Місіонером.

14. Б-С відкриваються в парафії урочистою відправою Божественної Літургії і молебном до того Святого, чи Святої,чиїм іменем Б-С бажає іменуватися.

15. На молебні члени Б-С всі благословляються особим чином молитви і дають обітницю Богові у вірності Св.Православній Церкві та її установам.

16. Б-С день церковної пам'яти свого патрона святкує,як своє братське свято.

17. Члени Б-С учащають на церковні Богослуження, дбають про оздоби парафіяльного храму,про урочистість церковних Богослужб,особливо у великі свята,можливо частіше говіють.

18. Члени Б-С носять у себе на грудях ознаки Б-С трьох ступенів: а/для всіх - блакитний хрест на білому тлі,б/такий же хрест у півколі й в/найвищий ступінь - такий же хрест у терновому вінці.

19. До 2-го ступеня підносить члена Братства президія сама,або на внесок членів. До 3-го ступеня підносить Архієрей особим чином посвячення.

20. Б-С може існувати при наявності 6 членів.

21. Б-С чуло прислухається до духовних і матеріяльних потреб вірних і завжди спішить їм із допомогою.

22. Для того Б-С має право мати свої матеріяльні засоби,які складаються з добровільних пожертв.А коли таких нема,то воно звертається до відповідних чинників з проханням про допомогу тим,хто в нужді.

23. Б-С має право улаштовувати благодійні лекції, концерти, ялинки для дітей і т.д., збір з яких поступає на благодійні цілі, закладати майстерні і курси для приготовання до фахової праці, виробляти церковні оздоби, шити церковний одяг, виробляти речі з народнього мистецтва і т.п.

24. Нові члени приймаються за рекомендацією 2-х старих членів.

25. Члени, які не дотримують обітниць, виключаються загальними зборами Б-С.

26. Б-С користається штампом і печаткою з написом Б-С при.............парафії УАПЦеркви в......

27. Коштами відає Управа Б-С.

28. Ревізія переводиться Ревізійною Комісією, яку обирають Загальні Збори в кількості 3-х членів на розпорядження Церковного Єпархіяльного Управління.

29. Б-С може бути закрите Єпархіяльним Архієреєм та постановою Загальних Зборів.

30. Невикористані кошти і майно передаються тоді до церковної скарбниці в парафії за особим актом.

Статут цей опрацьовано і прийнято для стислого користування в парафіях УАПЦ на сесії Свящ. Синоду УАПЦ дня 15 червня 1946 р. /Протокол ч.2, § 9/.

---oooo0oooo---

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Церковне Управління на провінцію Віртемберг-Баден з осідком в Еслінгені н/Н,/ Мартінштр.26, II/ цим повідомляє, що від Церковного Управління можна набути: церковні воскові свічки вагою:

1/ 1 клгр............120 шт.
2/ " .... 70 "
3/ " .... 50 "
4/ " .... 27 "

Свічки можна набути в довільній кількості. Церковне Управління може їх вислати поштою за післяплатою.

Крім цього, кожна парафія може набути 50 гр. сушітки ладану і ялівцю, 100 гр. італійського ялівцю в орігінальному упакованню і 0,7 літра червоного виноградного літургічного вина.

Ц е р к о в н е У п р а в л і н н я .

ДО УВАГИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

Українському Музеєві-Архіву бракує п'ять примірників 1-го числа часопису „Церква і Життя". Через те,що Редакція не має в своєму розпорядженні примірників цього числа,просимо осіб,які можуть поповнити цим числом збірки Музею,передати це число журналу до Редакції.

Редакція „ЦЕРКВА і ЖИТТЯ."

О Г О Л О Ш Е Н Н Я .

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Авгсбург,Ульмерштрассе, 7
має на складі та бере до продажу всі українські видання: Книжки,часописи,листівки,тощо. Цінник на бажання висилаємо,
-Замовлення виконуємо також поштою.

Вийшла з друку „ПАМ'ЯТКА ШОФЕРА".
Ілюстровані урядові знаки для шоферів та основні правила авторуху.
Набути можна в українській книгарні
„ПРОМІНЬ",

13-a A n s b a c h ,Schloss - str.17/19,

Ing.Iwan Iwaniuk.

. . . .
. . . .
. . . . . .
. .

ЦЕРКВА і ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

для Духовенства і Вірних Української Автокефальної Православної Церкви на Віртемберг-Баден.

Ч 8

19 46

Церковне Управління У. А. П. Ц.
на Віртемберг-Баден
в Еслінгені.

УКРАЇНСЬКИЙ
Ц. 659
МУЗЕЙ-АРХІВ

ЦІНА : 3,50 РМ.

„ЦЕРКВА і ЖИТТЯ"

виходить на правах рукопису.

ч. 8. - 15 серпня 1946.

ЗМІСТ ЧИСЛА.

„Церква і Життя" "CHURCH and LIFE"
Редагує Колегія

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР.

18/5 серпня НЕДІЛЯ 10 по П'ятд. Предпразник Преображення Господнього. Голос 1. Св.мч. Євсигнія. Св. Нонни. Ран. Єв. Івана зач. 66./21,1-14/. Літ. Ап. 1 Коринф. зач. 131/4,9-16/ Єв. Матф. зач. 72/17,14-23/
19/6 ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЕ або СПАС. Св. Феокстина. Єп. Чернігівського. Ран. Єв. Луки зач. 45/9,28-36/. Літ. Ап. 2 Петр. зач. 65/1,10-19/ Єв. Матф. зач. 70/17,1-9/.

25/12. Неділя 11-та по П,ятд. Голос 2. Свв. мчч. Фотія, Аникити, Памфила й Капитона. Ран. Єв. Івана зач. 67. /21, 15-25/ Літ. Ап. 1 Коринф. зач. 141/9, 2-12/ Єв. Матф. зач. 77/18, 23-35/

28/15 УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Препп. Макарія й Харитона. Ран. Єв. Луки зач. 4. /1, 39-49, 56/. Літ. Ап. Филип. зач. 240/2, 5-11/ Єв. Луки зач. 54/10, 38-42; 11, 27-28/

1/19 НЕДІЛЯ 12-та по П'ятд. Гол. 3. Свв. мчч. Андрія, Стратилата й з ним 2593 муч. Св. мч. Тимофія і мчц. Теклі. Ран. Єв. Матф. зач. 116/28, 16-20/. Літ. Ап. 1 Коринф. зач. 158/1, 1-11/. Єван. Матф. зач. 79/19, 16-26/

- о - о - о -

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Бажаючи прийти в поміч диригентам церковних хорів, Музичне Видавництво „Пісня", з благословення Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції і дозволу влади приступило до видання церковних нот.

Як перший наклад виходить „ГЛАСОВИЙ РОСПІВ" Київо-Печерської Лаври і Літургічні пісні. Ноти друковані в трьохлінійнім системі і можуть дуже добре служити як поголосники для кожної партії. Вже можна замовляти „ГЛАСОВИЙ РОСПІВ"

1-й Глас. Зміст:

Короткий історичний огляд гласового роспіву.
Господи, до Тебе я взиваю,
Стихира і Догматик,
Стихира на стиховні,
Бог Господь,
Тропар,
Антифон на ранній; Прокимен; Все, що дише...,
Ірмоси,
Свят Господь; Хвалитні; Стихира,
Тропар воскресний після Вел. Славословія,
Прокимен на літургії.

%Інших гласів зміст той же/ЦІНА 20 РМ.

Літургічні пісні серія І.
К. Стеценко: Херувимська
Милість спокою. Ціна 3 РМ.

Літургічні пісні серія ІІ.
М. Леонтович: Трисвяте.
Отче наш. Ціна 2 РМ.

При замовленню більшої скількости опуст.
Проситься писати точно скільки і чого.
Ноти висилається за почтовою післяплатою.

ЗАМОВЛЯТИ: (14а) Kirchliche Verwaltung UAOK
in ESSLINGEN a/N. Martinstr. 26/II. (для Муз. Вид. PISNIA)

НА БОРОТЬБУ З НАШИМИ АНОМАЛІЯМИ !

В умовах, серед яких наша новітня еміграція знайшлася перед очима всього цивілізованого світу, в тісному сполученні з іншими европейськими і заокеанськими народами, нам дуже залежить на тому, щоб наше збірне національне ім'я піднести як мога вище в світовій опінії. Це диктується вимогами не тільки наших інтересів сьогоднішнього дня. Від цього залежить наше майбутнє, в цьому – запорука того, в який бік повернеться колесо нашої історії. Бо, приглядаючись до нас, світова опінія в рішучий момент вкаже нам належне місце, а це місце буде тим почесніше, чим більше ми викажемо яскраво-позитивних якостей нашої національної породи.

Тимчасом, на превеликий жаль, у таборовій українській еміграційній пресі, що є дзеркалом життя наших еміграційних мас і виразником напрямних, якими ці маси йдуть, уже відмічається ціла низка аномалій, які ні в якому разі чести нашій нації не принесуть.

Ось, наприклад, часопис „Луна" /ч. 15, 26. V/ пише про ті від'ємні риси, що починають усе більше розкладати наше громадянство. Цією заразою, в першій мірі, є спекуляція.

„Люде, виведені спекуляцією з рівноваги, – пише цей часопис, – п е р е с т а л и о ц і н ю в а т и п р а ц ю, оплачувану нормально. Це бачимо ми, коли молоді люде не хочуть іти до праці, чи в науку, хоч одно чи друге могло б забезпечити їх майбутнє. Вони міркують так: більше заспекулюю за день, як зароблю за місяць..."

Так, але ці люде забувають, що бути п'явками чи галапасами на тілі суспільства можна тільки якийсь час, а далі це суспільство, раніш чи пізніш, мусить вжити всіх заходів, щоб цих п'явок і галапасів позбутися. Коли громадянство вважає нормальним явищем торгівлю, як чинник посередництва для ввозу предметів загального вжитку чи обміну ними, то паскарство, огидливе і недопустиме в самій своїй суті, викликає реакцію, що кінчається не тільки ганьбою для паскарів, а й потребами за всяку ціну їх викорінити в суспільстві.

Пригадаймо собі те прохання австрійського премієр-міністра, з яким він звернувся до військової алянтської влади, щоб вона забрала з території Австрії усіх емігрантів і чужинців-утікачів, які, провадячи в своїх масах „чорний гандель," не тільки порушують нормальний економічний стан краю, а й

розкладово впливають на його населення. Якщо ми приймемо на увагу ту обставину,що більшість наплививого елементу в Австрії є наші українські еміґранти,то нам стає соромно за те,що наші люде в своєму гоні за легкою наживою виставляють всіх нас,як націю,у невигідному світлі перед усім світом,ба - навіть роблять нас небажаними там,де в недавніх іще часах ми завжди були прошеними гістьми. Боротьба із спекуляцією повинна стати рішучою і одноцушною нашою акцією у всіх скупченнях української еміґрації,- боротьба всіма засобами і всіма групами суспільства,як із явищем,що кидає чорну тінь на всю нашу націю.

Проти другої аномалії в нашому суспільному житті,а саме проти донощицтва,виступає інший таборовий часопис "На чужині". В ч.6-му /від 22.6/ цей часопис пише: „Майже з правила донощицтво виростає в нездоровій і безмежно підлій душі донощика тоді,коли він із жадоби помсти,своєї користи, ненависти або інших низьких почувань очорнює перед владою товариша,а нераз і рідного брата."

Цю Юдину прикмету деяких ганебної пам'яти наших людей,за яку так дорого примушена була заплатити наша нація в цілій низці історичних прикладів,ми мусимо рішуче і до останку викорчувати з нашого суспільства,як річ,негідну високої назви українця. Для боротьби з нею мусять змобілізоватися всі чесні сили нашої нації.

Той самий часопис забирає голос у висвітленні ще іншої аномалії,рідної посестри донощицтва - провокації. „Коли донощикові забракне матеріялу,- пише часопис,-щоб провадити своє негідне ремесло, тоді він його сам майструє і втягає у свої диявольські сіті неознайомлених,або мало вироблених людей.Таким способом провокатор-донощик в одній особі стає "спецом" і при виявленні більших здібностей переходить на заробітний фах."Викорінення до останку цього „фаху" також стає основним завданням чесних верств нашого суспільства.

Ще інший часопис виносить на денне світло наш еґоїзм. „Ми боїмося не лише допомогти іншому, але навіть чимось порадити йому,- читаємо там. - Люде таять,що знайшли ремісника,який приймає направи; дентиста,що годиться вставити коронки;крамницю,де можна щось купити." Такий еґоїст послуговується в житті думкою:„Я це знаю,але знаю для себе".Чому ж тоді такий еґоїст тримається нашого середовища? Хай собі йде від нас і не плюгавить нашого чесного імени та нашої щиро-братерської,сердечної і чулої на всякий біль свого ближнього старої української породи. Якщо він „для себе"живе, то хай окремо „для себе"й існує на світі.

Вкажемо від себе ще на одну гірку аномалію, що,як іржа залізо,роз'їдає нашу суспільну структуру та є водою на чужий ворожий млин. Є це політичне гуртківство,політичне сектанство і політична розбіжність думок у часах,коли,здавалося б,усе

має бути скупчене на зосередженні спільної національної думки і спільної національної волі. Ділимо шкуру ведмедя, який спокійно собі гуляє в лісі, до того ж ділимо так загоріло, так пристрасно, що звертаємо на себе збоку недоброзичливу увагу і велике здивування всіх. І чи не спричинило саме це наміру американського військового командування заборонити існування будь-яких політичних угруповань серед Д-П. Бо ні в одного народу на еміграції нема такої нетерпимости і такої нетолеранції у пошануванні політичних поглядів іншого, як у нас.

На цьому не кінчаються всі аномалії нашого еміграційного життя. Але досить з нас і вказаних, щоб зробити висновок, що наше життя перетікає нездоровим річищем. Якщо ми розуміємо, що світова опінія є в наших умовах єдиним фактором, який вкаже нам у майбутньому те чи інше місце серед народів світу, то оздоровити це русло є нашим першим і найконечнішим обов'язком.

- ко.

- о -

Протоєрей В. В - в.

1 КОРИНТ., 14, 9.

Коли чужу вживає мову
Чи ієрей, чи дяк, чи ктитор,
Він сіє не зерно - полову,
І сіє все - на вітер.

Не світло, не знання він сіє,
А хаос звуків, слів і літер.
Він воду меле, пустку віє,
Не дух вдихає - вітер.

„Війна має дві страшні речі: першу і останню її жертви".

О д у д.

Е.П.

ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЄ.

Із усіх чудес, які творив Господь Ісус Христос підчас Свого життя на землі, видатнішим є чудо Преображення на горі Фавор. Це чудо Господь вчинив для своїх учнів, щоб остаточно показати їм Свою Божественну славу і цим, перед Своїми земними муками, зміцнити їх віру в Нього, як у Сина Божого.

Христос вибрав для Свого чуда високе відкрите місце - гору Фавор, а глядачами цього чуда - трьох учнів: Петра, Якова й Івана, які нерозлучно з Ним перебували, слухали Його солодкої науки і були свідками всіх Його чудес.

Перед тим, як змінити Свій вигляд із звичайного людського на божеське, щоб „лице Його сіяло, як сонце, а одіж стала біла, як світло" /Мтф.17,2./, Христос молився на горі і в цей час сталося з Ним це дивне чудо, яке так вплинуло на апостолів, що були поблизу під горою, що вони від видива неземного світла знепритомніли і не знали, де знаходяться та що з ними робиться. Свідками того чуда були ще старозавітні пророки Мойсей і Ілля, що з'явилися на горі і розмовляли з преображеним Христом про муки, які мав Він в скорому часі перетерпіти за гріхи минулих і майбутніх поколінь для визволення їх від гріха прокляття і смерти. В довершення тої слави, яку явив Господь Ісус Христос, почувся голос Бога Отця з неба, який сказав: „Це Син Мій любий; Його слухайте". /Лук.9,35/.

Не тільки для Своїх незміцнених у вірі учнів створив Ісус Христос це велике чудо, але й для всіх людей, сходячи з неба в людській подобі і не перестаючи бути Богом. Якщо учні Христові, що перебували з своїм Учителем, слухали Його небесної науки та були свідками Його чудес, що Він творив силою Свого Божества, не були міцні у вірі, йдучи за загальною тоді серед жидівства думкою, що Христос є цар земний, який визволить вибраний народ з-під римської неволі, то що ж тоді говорити про нас, немічних, яких відділює від часів Христа майже дві тисячі років? Як ми потребуємо того фаворського неземного світла, щоб переміниться і стати твердими в вірі, без якої не можна угодити Богові! /Євр.11,6/.

Як християне, не можемо не вірити, що Христос на землі був, навчав людей і творив незвичайні чуда, бо святі Апостоли „не за байками, хитро придумани-

ми,йдучи,об'явили нам силу і прихід Господа нашого Ісуса Христа,а,будучи самовидцями величчя Його" /II Петр.1,16/.

Про Нього віщували старозавітні пророки.Посланець із неба Архангел Гавриїл свідчить Діві Марії, що від Неї народиться „Великий і Сином Вищого назветься" /Лук.1,32/.Підчас Його різдва Ангели Божі співали Йому славу,як Богові,а підчас Його хрещення в Йордані сам Бог Отець засвідчив це /Мтф.3,17/.

В Своїй науці Христос Сам називає Себе Сином Божим: Отець Мій робить і Я роблю"/Ів. 5,17,22/, а також"на суді в Каіяфи /Мтф. 26,64/.Про Боже синівство Ісуса Христа свідчить усе Його безгрішне життя, Його наука,яка дивувала й упокорювала нераз ворогів Його.

А Його вічність /Ів. 17,5/,всемогучість /Мтф. 28,18; Ів. 5,19; 5,36; 10,38/,яку Він показав Своїми чудами,всевідучість,святість /Ів. 8,46/,яку признав навіть Пилат: „Не винен я в крові Праведника цього" /Мф. 27,24/,милосердя,при якому Христос бере участь у всіх нуждах людських,особливо у відношенні до грішників - усе це разом хіба не говорить,що Христос був Сином Божим?

І тепер,коли проти Церкви Христової взагалі йде вперта боротьба з боку безбожників,а проти нашої Української Автокефальної Церкви від довшого часу провадиться особливо запекла явна і прихована боротьба в формі безпідставних закидів і ганебних наклепів на адресу нашої Ієрархії,Духовенства і Вірних з боку ворогів як нашої Церкви,так і нашого українського народу в цілому,-ми мусимо бути особливо зміцнені у вірі в пастиреначальника Господа Ісуса Христа,як Сина Божого,що Своїм преображенням на горі Фаворі показав,що й ми,люде, можемо через своє побожне життя,повне живої віри в Бога,дочекатися преображення і осягнення щасливого життя вічного в оселях небесних і за словами Ап. Петра клікати: „Господи,добре нам тут бути!" / Лук. 9,33/.

-- о --

П. Н.

Св. Пророк Ілля і Преподобномученик

Афанасій,Ігумен Берестейський.

20 липня ст.ст. Свята наша Церква побожно святкує пам'ять двох святих:старозавітного пророка Іллі,що жив 900 р. перед різдвом Христовим, і новозавітного нашого святого,Преподобномученика-

ка Афанасія, Ігумена Берестейського, що мученицьки скінчив своє життя 5.IX.1648 р.

Такі далекі часом ці два святі від себе, але такі близькі своїм життям та своїми духовними прагненнями, що варто і корисно зупинитися над цим порівнанням.

Перший - Св.Пророк Ілля - палкий оборонець віри в правдивого Бога і поборник побожности перед наступами ідолопоклонства, а другий - Св.Преподобномученик Афанасій - оборонець чистоти і непорушности Св.Православної Християнської Віри і Церкви від наросідань на нашу Церкву і Народ католіцизму в формі унії. Перший осягнув дар пророкування своїм побожним життям, другий, маючи на ті часи дуже добру освіту, в 1627 р.прийняв постриг у Вільні і, ставши намісником Дубойського манастиря, потім Купятицького коло Пінська, а ще пізніше Берестейського, перебував побожно в чернечому подвизі і часто гаряче молився Божій Матері перед Купятицьким образом /явився 1182 р.дівчині Ганні, що пасла стадо свого батька в м.Купятиці коло Пінська при ріці Ясьолді; від 1656 р.перебував у київському Софійському Соборі; має форму хреста/ та набирався подвигу святости і ревности до Бога, віри православної і Церкви.

Перший в обороні віри і правдивого Бога являється перед грішними очима ізраїльського царя Ахава і докоряє йому за служення Ваалові та занедбання віри в правдивого Бога. Другий, не боячись нікого, стає в Варшаві перед соймом та королем Владиславом IУ проти унії, яку насильно тоді, за допомогою влади, запроваджували поляки в Україні. А, ставши ігуменом берестейським у 1640 р., вписує до міських книг знайдені на пергаміні права і привілеї „з страшним проклятством на унітй" й оголосив їх прилюдно у церкві, вказавши на те, що розділ України через прийняття унії - це прокляте діло. Святий не тільки не боявся кари від влади за свої докори, а вносив суплікі до варшавського сойму і короля, грозячи „правдивим гнівом і страшним Божим судом, що ось прийде, коли не одумаються."

Пророк Божий Ілля на непослух царя Ахава покинути ідолопоклонство та повернутися до віри батьків, віри в правдивого Бога, пророкує, що „не буде з цього року ні роси, ні дощу, хіба тільки за його словом."/I Цар.17,1./

Преподобномученик Афанасій також пророкує тим, що безпідставно арештовують його польським воякам із капитаном гвардії Шумським /запідозрено його в зносинах із Богданом Хмельницьким/, говорячи: „Як не дасте спокою православнії Церкві Східній, гніву Божого над собою заживете..." А, передчуваючи мученицький кінець свого життя, сказав: „Там, де тіло моє ізранене, іступлене лежатиме, Віра Православна Християнська, як крін, процвіте."

Св.Пророк Ілля творить в волі Божої чудеса: він приходить до Сарепти і помножує у бідної вдовиці муку й олію та врятовує її цим від голоду; він воскрешає силою молитви померлого від тяжкої недуги сина тої вдовиці; він молитвою прикликує з неба вогонь на жертву, змочену водою; по його молитві Господь посилає дощ по трьох роках страшної посухи /через що й тепер моляться до Іллі підчас посухи про дощ/.

І Св.Преподобномученик Афанасій вславлюється чудами своїх мощей, відкритих 8.У.1649 р.і положених урочисто в берестейському соборі. Про ці чуда писав архієпископ білоруський Юрій Кониський у житеписі Препмч.Афанасія.

Св.Пророк Ілля помагав бідним, напр., вдовиці сарептській, і ставав у їх обороні перед нечестивим царем Ахавом. Св.Афанасій також мав велику любов до людей. „Але панове і переложоние эгола в звірів і птахів драпежних ся перекинули і подобними стали, а праве юж і над звірів підданих своїх і убогих людей драпежать і над ними ся збиткують", - пише Св.Афанасій в супліці про оборону покривджених.

За своє побожне життя і ревну віру в правдивого Бога св.Пророк Ілля взятий був живим на небо на вогняній колесниці. А Преподобномученик Афанасій своєю ревністю до Православної Віри і рідної Церкви заслужив на мученицький вінець слави та був причислений до святих нашої Церкви.

Згадуючи пам'ять обох цих святих ревнителів Божої слави і віри в Нього, повчаймося і ми від них бути ревними до Бога та своєї Православної рідної Церкви, оберігати її чистоту, непорушність традицій, звичаїв і обрядів серед того страшного моря різних спокус і небезпек, які нас на далекій чужині готові захлиснути, а саме: безбожництво, недовірство, матеріялізм, байдужість, сектантство та багато інших.

----ооооОоооо----

Д. О.

З подорожі ігумена Данила до Єрусалиму в 1106 - 1108р.

Про цю подорож ігумена Данила довідуємося з його опису під назвою: „Хождение Данила, руськия земли игумена" до Єрусалиму і св. місць Палестини. Наводимо з цього „Хождения" в перекладі на теперішню мову, а подекуди в короткому переказі - найцікавіші уступи.

Коли я, недостойний ігумен Данило, прибув до Єрусалиму, то прожив там у манастирі св. Сави 16 місяців. Звідти я /за допомогою товмача/ відвідав усі святі місця. І що я мав при собі з мізерного достатку, то роздавав усім тим, хто добре знав святі місця в самому місті і поза містом, щоб вони мені добре показували - і так воно було. І Бог зволив мені знайти в Лаврі св. Сави /між Віфлеємом і Мертвим морем/ святого - старого і дуже вченого мужа, якому Бог поклав на серце мене мізерного дуже полюбити. І цей муж показав мені добре всі святі місця в Єрусалимі та водив мене по всій землі аж до Назаретського озера, Фараору, Назарета, Хеврона, Йордану та Віфлеєма... І ще багато інших святих місць я бачив, про що перекажу опісля."

Переказав ігумен Данило про всі ті святі місця, які відвідав, досить докладно. Видко, що „вчений муж", його провідник і товмач, став йому тоді справді в добрій пригоді. Через те, що дороги до Єрусалиму в тих часах і навколо Єрусалима були для прочан-пилігримів дуже небезпечні, бо тоді тривала завзята боротьба між хрестоносцями і магометанами, ігуменові Данилові доводилося переходити деякі загрожені місця під охороною відділів самих хрестоносців, про що він згадує в кількох місцях свого опису подорожі. Між іншим, таким способом він пробрався з Єрусалиму до Галилеї. „І Бог зволив мені, - пише ігумен Данило, - відбути цю дорогу так: Князь-король єрусалимський, на ім'я Балдвин, рушив цією дорогою біля Назаретського озера на війну проти Дамаску. Я пішов до цього князя, вклонився йому і сказав благально: Господине княже! Візьми мене з собою до Назаретського озера, щоб я там міг побачити всі святі місця!" І він дозволив мені йти з собою, і я рушив з ним, приєднавшись до його людей. З великою приємністю сів я на коня, і ми дісталися в ті небезпечні /гористі/ сторони з королівськими вояками." Відвідавши місця Галилеї, ігумен Данило повернувся з Кани до Єрусалиму - через Акру, Кафу, Капернаум і т.д. - також із військовими відділами хрестоносців.

З перебування ігумена Данила в Єрусалимі наводимо дуже цікаві його враження від відвідин Гробу Господнього у Велику П'ятницю і Суботу перед Великоднем десь у 1107 або 1108 р. У відношенні до своєї рідної землі-батьківщини ігумен Данило виявив себе тоді дуже добрим сином-патріотом, гідним наслідування на всі часи.

„У Велику П'ятницю по вечірні витирають Гріб Господній, миють паникадила-лямпади, що знаходяться над Гробом Господнім, та наливають лямпади самою чистою оливою з оливкового дерева, без води, і вкладають до них світловики-гнотики." Їх тоді не засвічують. У 2-й годині вночі, коли замикають Гріб Господній, гасять усі лямпади як тут, так і по всіх інших

церквах,що є в Єрусалимі. Тоді,в ту ж П'ятницю Велику,ходив я в 1-й годині"дня до князя Балдвина і поклонився йому до землі.А він,забачивши мене уклоненим,закликав до себе з любов'ю і запитав мене:„Чого хочеш,ігумене руський?"Він пізнав мене і вельми любив,бо був муж сердечний,смиренний,ні трохи не гордий. Я сказав йому:„Господине княже! Прошу тебе,задля Бога і князів руських,хотів бим і я поставити своє паникадило-лямпаду над Гробом Господнім за всіх наших князів і за всю Землю Руську та за всіх християн Руської Землі."*) І тоді князь дозволив мені поставити свою лямпаду та радо післав зо мною свого ліпшого мужа до економа манастиря Святого Воскресення і до того,що утримує Гріб Господень.Вони обидва,економ і ключар, дозволили мені принести свою лямпаду з оливою. Я ж,поклонившись їм,із великою радістю пішов на торг і купив велику скляну лямпаду та налив чистої оливи з оливкового дерева,без води,і приніс уже над вечір до Гробу Господнього...І поставив своїми грішними руками в місці,де лежали пречисті ноги Господа нашого Ісуса Христа." В головах Спасителя була грецька лямпада,на персях - від манастиря св.Сави й усіх інших манастирів,а французька лямпада висіла над Його Гробом. Я ж,поставивши свою лямпаду на святім Гробі Господа нашого Ісуса Христа,поклонився чесному Гробові Господньому, поцілував з любов'ю та сльозами те святе і чесне місце,де лежало пречисте тіло Господа нашого Ісуса Христа,і вийшов із того святого Гроба та пішов,як кожен,до своєї келії."

У Велику Суботу,в 6-й годині дня,збираються перед церквою святого Воскресення,де є Гріб Господній,всі люде з усіх сторін і кінців землі,через що повстає там „велика тіснота." Всі люде стоять із незапаленими свічками і чекають відкриття церковних дверей. „А як була 7-ма година,вийшов князь Балдвин із свого дому і пішов до Гроба Господнього з дружиною-військом - усі напіхоту й босі.І прислав він до келій манастиря св.Сави і закликав ігумена з братією до Гробу Господнього,- і я,мізерний,був тут же.Прийшли всі до того князя і поклонились йому.Він також поклонився ігуменові і всій братії та звелів ігуменові манастиря св.Сави й мені,мізерному,йти біля нього,іншим ігуменам і ченцям іти перед ним,а дружині позаду. І прийшли до західніх дверей церкви св.Воскресення."

----

*) Наша стародавня,з передісторичних іще часів, земля називалася „Русь",а ми „руськими". Ця назва дожила до нас у Галичині,де старі люде називають себе „русинами",а також у поляків,що звуть нас „руськими".Назву „Русь"перехопив від нас цар Петро I в кінці 17 ст.і назвав Москву - Росією,а москалів - „русскими".

Прим.Редакції.

з наказу воїнів, даного їм королем Балдвином, люде розступилися і зробили вільну дорогу аж до святого Гробу. „І князь по нас увійшов /до церкви/ та став на свойому місці з правої сторони коло перегороди великого вівтаря - те княже місце зроблене тут високо. І мене, мізерного, звелів він поставити високо над самими дверима Гробу. Я тут стояв і пильно дивився на двері Гробу. І коли була 8-ма година дня, почали правити вечірню правовірні попове нагорі Гробу, і прийшли були всі мужі духовні чорноризці і багато пустельників, а латина*) почала правити по-свойому у великім вівтарі." Коли була 9-та година дня і почали співати пісню „Господеві співаймо", то в Святім Гробі блиснуло і засвітилося велике яскраве світло, схоже на цинобер /киновар/. „І прийшов /із великого вівтаря/ епископ із чотирьома дияконами, відкрив двері Гробу Господнього, взяв свічку у князя, ввійшов до Гробу, засвітив її найперше від того святого світла, виніс із Гробу та дав у руки самому князеві. І став князь на свойому місці, держачи ту свічку з дуже великою радістю. Від тієї свічки засвітили ми всі свої свічки, а від наших свічок усі люде."

По вечірні, „поцілувавши з любов'ю те святе місце, де лежало тіло Господа нашого Ісуса Христа, я зміряв Гріб удовжину, ширину й висоту - при людях бо не можна вимірювати його нікому. Опісля, в міру моїх сил, ушанувавши Гріб Господній, я дав дещо трохи ключареві й мізерне благословення своє. Він же, зауваживши мою щиру любов до Гробу Господнього, підняв дошку в узголов'і Святого Гробу та дав мені трохи святого каменя, як благословення, заборонивши мені про те комусь розповідати в Єрусалимі. Я ж поклонився святому й ключареві, узяв свою лямпаду з святою оливою і відійшов збагачений із великою радістю від Гробу Господнього. І, несучи в своїй руці дар святого місця і знак святого Гробу, ішов радіючи, немов би ніс великий скарб і багатство."

„Бог тому свідок і Св. Гріб Господній, що я у всіх святих місцях не забув імен руських князів і княгинь, і їх дітей, і епископів, і ігуменів, і бояр, і моїх духовних дітей. І про це щиро хвалю Бога мого, що сподобив мене, мізерного, записати в Лаврі св. Сави імена князів руських. І нині поминаються їх імена в ектеніях із жінками та дітьми. А імена їх такі: Михайло-Святополк, Василь-Володимир, Давид Святославич, Михайло-Олег, Панкрат-Святослав, Гліб Мінський та, скільки пам'ятав, усіх руських князів і бояр. І відправив я за князів руських і за всіх християн 50 літургій, а за померлих відправив літургію."

----

*) „Латиною" називали в княжих часах у нас усіх чужинців із заходу Европи. Прим. Редакції.

„Мені ж,мізерному,Бог є свідком і Святий Гріб Господній,і вся дружина моя - руські синове,новгородці*) та кияне,що знайшлися були тоді там:Сідеслав Іванкович,Горислав Михалкович,два Кашкичі та багато інших,що знають про мене і про сказане."

I нехай буде всім,що це з вірою і любов'ю прочитають,благословення від Бога і Святого Гробу та від усіх місць святих.Ради Бога,браття і господії-панове мої,не дивуйтеся з мого худоумія та простоти.Нехай буде це написане не в похвалу мені, але Гробу Господньому."

-

Наведені уривки з „Хождения" ігумена Данила подали ми в цілком зближеному до мови орігіналу перекладі на нашу нинішню мову,як у будові речень, так і в розміщенні слів,особливо прикметників,що дуже часто вживаються автором для пливучости і виразности речень по іменниках.А це тому,що ігумен Данило написав своє „Хождение" цілком у дусі старорусько-української мови,а не церковно-слов'янсько-староболгарської мови,що вважалася тоді в Русі-Україні за мову письменницько-літературну.

Щодо самого ігумена Данила,то про нього ми знаємо досить мало.Дуже можливо,що він походив з Чернігівщини,бо згадав у свойому описі річку Снов, доплив Десни,прирівнюючи її до Йордану.Тому,що у Лаврі Св. Сави ігумен Данило вписав імена князів, княгинь та їх дітей,щоб там згадувалися вони в ектеніях за їх здоров'я,виходить,що він знав добре тих князів особисто й був при їх дворах відомий. Святополк-Михайло Ізяславович /помер 16.ІУ.1113/ сидів тоді великим князем у Києві; Володимир-Василь Всеволодович Мономах /пом. 19.У.1125/ князював у Переяславі; Давид Святославич /пом. 1123 р./ - у Чернігові; Олег-Михайло Святославич /пом.1. УІІІ.1115 р./ князював у Курську й Новгороді Сіверському; Гліб Всеславович /пом. 1119 р./, зять Ярополка Ізяславовича,брата Святополка-Михайла , князював у Мінську та Святослав-Панкрат Давидович /пом.14.Х.1143 р./,зрікшися в 1106 р. світу, був ченцем у Києво-Печерській Лаврі.Перед своїм постригом він,як зять Святополка-Михайла,князював у Луцьку.

Те,що єрусалимський король Балдвин І /помер 2.ІУ.1118 р./,син французького графа Євстаха з Болонже та його дружини Іди,поставився до ігумена Данила досить уважно,пояснюється тим,що ігу-

---

*) Новгородцями називали в тих часах не мешканців Новгороду Великого на Волхові,а мешканців нашої Сіверщини,за назвою столиці сіверської землі - Новгорода Сіверського.Ще до недавніх часів подекуди в нашому народі їх звали новгородцями, а місто Новгород Сіверський - Новгородком.

Примітка Редакції.

мен Данило походив із Руси-України, звідки походила й мати тодішнього французького короля Пилипа I /помер. 29.УІІ.1108 р./, Ганна Ярославна.*) Її другий син Гуго, граф Вермандоанський, був також учасником першого хрестового походу, як і граф Балдвин, що потім став королем єрусалимським. Його доля була нещаслива: він помер 18 жовтня 1102 р. в Палестині.

Скажемо наприкінці ще кілька слів про маршрут ігумена Данила в його подорожі до Єрусалиму. Згідно з описом ігумена Данила, він був такий: Константинопіль - Кутала - Галліполі - Геллеспонт - Крета - Тенедос - Хіос - Ефес - Самос - Лерос - Родос /на цьому острові, як пише ігумен Данило, пробув Олег-Михайло Святославович два літа і дві зими, десь у 1079 - 1083 рр./ - Макре - Патара - Кипр - Яфа - Єрусалим. Поворотний маршрут з Єрусалиму: Єрусалим - Яфа - Кесарея - Капернаум - Гайфа - Акра - Тирус - Сідон - Бейрут - Собель - Триполіс - Велика Антіохія - Мала Антіохія - острів Каллімерос - Халідонія - Патара - Константинопіль. З Константинополя до Києва пробирався ігумен Данило десь або Чорним /тоді називалося „Руським"/ морем і Дніпром, або через Болгарію та галицько-волинські землі, бо в степах тоді панували дикі орди.

-о-

Єпископ СИЛЬВЕСТР.

Святий Афанасій, патріярх царгородський, лубенський Чудотворець.

Від Грецької Церкви з Візантії прийшло до нас в Україну християнство, а за ним і християнська культура. Грецька Церква вважається Матір'ю Української Церкви. Дочерня залежність нашої Церкви від Грецької Вселенської існує упродовж усіх віків. У 1620 році Грецький та Єрусалимський Патріярхати помогли Українській Церкві відновити свою єрархію. З Божого визначення деякі грецькі святі подвижники прийшли на Україну, щоб тут знайти собі вічний спочинок та своїми чудесами оздоровляти наші недуги. Таким святим грецьким подвижником, що опинився у нас в Україні, був Святитель Афанасій, Патріярх Царгородський, якого мощі перебували аж до останніх днів у Мгарському манастирі коло Лубень.

---

*) Французька королева Анна була донькою київського великого князя Ярослава Мудрого. Вона вийшла заміж за короля франків Генрика І Капетинга /1031-1060/.

Ред.

Святитель Афанасій,вславившися чернечими подвигами в манастирях Солуня,Атону та Єрусалиму,очолював Царгородську патріярхію в часах панування Турків.Матеріяльні потреби батьківщини змусіли Патріярха Афанасія відбути подорож до Москви.По дорозі з Москви зверхника Грецької Церкви в Бринських лісах пограбовано та зневажено.На Україну він прибув цілком хворим і знесиленим та зупинився в Мгарському манастирі біля Лубень.Зверхник Української держави Гетьман Богдан Хмельницький пильно заопікувався високим гостем і упросив його залишитися на довший час в Україні,щоб відпочити та перечекати тяжкі і небезпечні часи боротьби України з Польщею.

Патріярх Афанасій прибув до Мгарського манастиря в початках 1654 року.Несподіванка,яка чекала його в Бринських лісах,та тяжка подорож дуже знесилили святого подвижника.Прохворувавши якийсь час, Святитель упокоївся 5 квітня 1654 року.З розпорядження Київської Митрополії новопреставленого подвижника поховано грецьким і українським духовенством у патріярших шатах сидячим,згідно з східнім православним звичаєм,на патріяршому троні.

8 років після упокоєння Святителя Афанасія Лубні відвідав представник Грецької Патріярхії Митрополит Паісій Лігарія.Разом із настоятелем манастиря та ченцями представник Грецької Патріярхії розкрив гробницю Патріярха Афанасія.При цьому було констатовано цілковиту нетлінність останків подвижника: Святитель сидів,як живий,у тій самій позі без яких-будь ознак тління,а це стверджувало святість і в упокоєнні великого подвижника,що придбав собі славу святого ще за життя.

Київська Митрополія ухвалила разом із представниками Грецької Патріярхії відбути чин прославлення мощей нововідкритого Святого Подвижника. 1-го лютого 1662 р.відбулося прославлення Патріярха Афанасія,як Святителя.Чин цей доконали представники двох Церков - Грецької і Української.Акт канонізації св.Афанасія становить виключну подію єднання Церкви-Матері з дочерньою Українською Церквою.Голова матірної Церкви залишився на вічні часи серед вірних дочерньої Церкви,щоб освячувати та скріпляти дух нашого народу і добробут української нації.Прибуття в Україну св.зверхника Грецької Церкви сталося в щасливих часах існування нашої незалежности,здобутої волею цілого народу.

У перших часах після відкриття мощей і прославлення Святого святкування його відбувалося 24 жовтня,а після перенесення в 1692 р.мощей до нового собору,збудованого за гетьмана Самойловича,святкування відбувається 2-го травня.В тому самому соборі в окремій ніші перебували також нетлінні

останки єпископа Йосифа Нелюбовича-Тукальського. За большевицького панування, в 1932 р., мощі Святителя Афанасія потайки перевезені були до Харкова і виставлені в „музеї революції", яким став Покровський манастир, а останки Тукальського зникли без сліду. Мгарський манастир коло Лубень спустошено, знищено і предковічний ліс із „мамврійським дубом". При відновленні УАПЦ в 1942 р. в Україні були пороблені спроби перенесення мощей Святителя Афанасія з Харкова до Лубень, але цих заходів перевести в життя не довелося.

---оОо---

Свящ. В.Б.

Не гаймо даремне часу !

Найтяжчим і у великій мірі небезпечним для людини є такий стан, коли вона стратить надію на здійснення свого ідеалу. Така людина марніє, тупіє, тратить охоту до праці, стає неохайною і, вкінці, дитиніє. Люде такі неприємні і незносимі в оточенні.

Не зважаючи на добрий матеріяльний стан, в якому, загально кажучи, перебуває теперішня еміграція, таких людей можна вже багато зустрінути серед ДП. До такої категорії належать переважно старші громадяне нашої еміграції.

Що є ідеалом таких людей - не тяжко догадатись. Ідеалом їх, як і всіх нас, є щасливий поворот на батьківщину. Батьківщину - без диктатури, репресій, насильства.

Причиною заломання цих людей є охолоділа віра в Бога, брак надії на Його милосердя, захитане чуття патріотизму і, вкінці, абсолютне безробіття.

Безперечно, з обов'язку християнського, треба негайно таким людям дати допомогу - як духову, так і матеріяльну. Духову - через розігріття віри в Бога, зміцнення їх надій на Його милосердя, прищеплення глибшого патріотизму, а матеріяльно - через заохочення до праці, яка давала б надію на повернення до батьківщини.

Таку працю люде знайшли б у прослуханні ріжнородних курсів, що відповідними чинниками мають бути негайно відкриті для підготови кадрів ріжних фахівців: залізничників, шоферів, будівничих техніків, медичного допоміжного персоналу, сільсько-господарських робітників, тощо.

Беручи під увагу,що впродовж кількох десятків років нищилася наша інтелігенція та фахове робітництво, ми з воскресенням нашої батьківщини могли б знайтися із недостатньою кількістю так потрібної нам інтелігенції та фахового робітництва.

Якщо б доля судила нам переїхати на постійний побут до іншої країни,то й тоді згадане фахівництво було б конечним та дуже корисним. Не сміємо повторювати помилок 1918 - 1920 років,коли,за браком своєї інтелігенції і фахового робітництва,ми змушені були запрошувати до праці чужинців,а наслідки їхньої праці нам аж надто добре відомі. Отож - хто бажає скорого здійснення свого ідеалу,нехай не марнує часу,а береться до праці,бо хто знає,чи встигне він здобути належне знання,як уже настане час від'їзду.

Всі до праці! Нехай між нами не буде ані одної людини,яка не прослухала б відповідного курсу!

НАШІ ДОПИСИ.

БАЙРОЙТ.

Свято у нашому таборі. - Неділя 28 липня - день пам'яти Св. Рівноапостольного Великого Князя київського Володимира. Українська людність табору святкує цей день,як одно з своїх традиційних великих свят. Православна українська людність зокрема святкує в цей день своє храмове свято. Святкує день своїх іменин також тутешній Преосвященний Владика Володимир, Єпископ УАПЦ,а з ним і вся його пастваа. Збіг цих трьох урочистостей створив у таборі загальний настрій великого свята.

Увесь табор виглядає святочно. Все прибране, причепурене,припдягнене. Таборове радіо сповіщає про все,що діється на терені табору. З сусідніх таборів та міст прибувають гості. Прибув на це свято й Високопреосвященніший Владика Ігор,Архієпископ УАПЦ,та дехто з духовенства.

В суботу,над вечір, на подвір'ї табору зібралося багато народу. Дівчата з китицями квіток у руках,хлопці,вишиковані ряди учнів також із квітками в руках,церковний провід із хлібом-сіллю. Архипастирі ось-ось мають прибути для відправи служби Божої в таборовій церкві. За Владиками вже вислано повіз. Радіо передає: „Владики вже біля табору!" І справді,з-за рогу показалося дві постаті в чорних одягах. Це були Владики Ігор і Володимир.

Люде кидаються назустріч. Посипалися на дорогу квіти,Владик вітають палкими привітаннями. Владиці Ігореві,як гостеві,підносять хліб-сіль. Загуділи гучним могутнім ревом дзвони. Здивована такою несподіванкою людність,оглядається на всі боки.

Що це?Звідки це?Більше,як рік,люде тут нічого подібного не чули.Особливо здивовані були ті,що ніколи не чули лаврських дзвонів.Це ті,що появилися на світ тоді,коли вже мовчали на Україні церковні дзвони.Такою несподіванкою потішив таборян таборовий радіовузел,передаючи незвичайно майстерно передзвін однієї київської церкви з грамофонової плити.

Церква на поверсі великого таборового будинку. Невеличка,але прегарно впорядкована. Служба Божа таборовим радієм ввесь час трансмітується.Чути було її навіть далеко поза табором.

У неділю по літургії було відслужено молебень за здоров'я Владики Володимира з проголошенням многоліття всім Ієрархам УАПЦ,парафіянам та всій українській людності.Народ вітав свого Архипастиря з любов'ю і щирістю.Йому було піднесено багато квітів.Владика Ігор виголосив на честь іменинника гарну привітальну промову.

По скінченні літургії все духовенство і народ, під гудіння урочистих радієвих дзвонів,перейшло до просторої,дбало прибраної залі,заставленої в кілька рядів столами,що потопали в квітах.За столами на почесному місці Достойники-Владики,духовенство обох українських /православної і греко-католицької/ Церков,представники Дирекції УНРР-и,таборовий та церковний проводи,гості,таборяне.Всі сповнені радости,що й на чужині можна обходити свої свята.Владику Володимира вітають промовами.Голова таборового проводу,між іншим,сказав золоті слова: „Дбаймо про єдність,братерство та любов поміж нами!Якщо ми будемо триматись цього,ніяка ворожа сила нас не подолає і не роз'єднає нас ні через поглиблення релігійних ріжниць,ні через розбіжність політичних поглядів,ні через ніщо на світі.Ми добре свідомі того,кому і для чого потрібне наше роз'єднання.Будемо ж обережні та зрозуміймо небезпеку з цього боку!"

Організація цього свята ясно доказала,що провід нашого табору спочиває в певних і надійних руках.

Прот. Степан П.

З ЖИТТЯ УАПЦ на ЕМІГРАЦІЇ.

Праця Комісії в справі підготови матеріялів до Передсоборного Зібрання У А П Ц.

Покликана постановою Свящ.Синоду УАПЦ Комісія в справі підготови до скликання Передсоборного Зібрання УАПЦ дня 15.УІІ ц.р. під головуванням Висо-

копреосвященнішого Архієпископа Михаїла відбула в Авгсбурзі перше своє засідання, на якому запроєктовано й обмірковано матеріяли до цього зібрання та розділено їх для опрацювання поміж членами Комісії і кооптованими до того особами.

Намічені до опрацювання такі питання:

1. Історично-канонічні права і підстави УАПЦ.
2. Організаційно-статутові справи УАПЦ.
3. Взаємовідносини УАПЦ з іншими християнськими Церквами.
4. Правне положення Церкви в теперішньому цивілізованому світі.
5. Церква, як основа релігійно-морального і національно-суспільного життя народу.
6. Духовна освіта.
7. Церква й установи організованого суспільства.
8. Харитативна діяльність Церкви.
9. Національно-релігійні традиції в Українській Православній Церкві.
10. Фінансова справа.
11. Видавнича справа.
12. Підготовно-організаційна робота в скликанні Зібрання; ординація виборів.
13. Місіонерсько-проповідницька діяльність УАПЦ.

Наступне засідання Комісії відбудеться 2-го вересня ц. р.

Візитація Владикою Володимиром Регенсбургу.

20-го і 21-го липня ц.р. Владика Володимир уже втретє від Великодніх Свят відвідав парафію УАПЦ в Регенсбурзі, де в неділю 21 липня відправив у сослуженні настоятеля п.-о. Володимира Шевчука літургію, а ввечері акафіст Божій Матері, Світлій Оселі бездомних вигнанців. Богослуження відбувалися в протестантській каплиці біля регенсбурзької оселі для чужинців. Вірні, що переповнювали церкву, щиро молилися з своїм Архипастирем за згоду і єдність та з сльозами на очах вислухали колінопреклонну молитву з благанням не допустити померти на чужині. Владика виголосив підчас Богослуження дві проповіді. В першій Владика вказав на величезне значіння для християн у їхньому родинному і громадському житті основної підвалини християнства — християнської любови, якою повинні керуватися у всіх своїх починаннях і ділах вірні Церкви Христової. У другій, нав'язуючи до актуальних подій у житті регенсбурзької парафії, закликав усіх вірних до єдности й згоди, любови між собою і послухові заповітам Христовим. Всяка злоба, ненависть, заклики до непослуху своїй і церковній, і цивільній владі свідчать лише про брак християнських чеснот у людей. За словами Апостола Павла, ми повинні випередж

жувати один одного в пошані,послуху і проценні провин один одному,якщо навіть хтось і гірко завинив супроти нас.Лише на християнській любові і християнських чеснотах повинні ми будувати наші взаємовідносини в житті.

По відбутті деяких офіційних візит Владика Володимир від'їхав 23 липня з Регенсбургу до свого місця замешкання - Байройту.

III сесія Свящ. Синоду УАПЦ.

В другій половині серпня ц.р. має відбутися III сесія Свящ.Синоду УАПЦ на еміграції для полагодження церковно-видавничих,шкільних та біжучих справ.

З ЖИТТЯ УАПЦ В ПРОВІНЦІЇ ВІРТЕМБЕРГ-БАДЕН.

Посвячення таборової церкви.

Дня 12 липня ц.р.,в день Свв.Апостолів Петра і Павла, Владика Платон виїздив на посвячення таборової церкви в Мерінгені коло Штутгарту.Перед літургією був доконаний чин посвячення.В гарно прибраній рушниками і квітами,вщерть виповненій вірними церковці відслужена була урочиста Служба Божа, підчас якої Владика виголосив слово на тему діяльности Свв. Апостолів Петра і Павла в розбудові Церкви Христової на землі.Підчас Служби гарно співав новозаснований хор.Після Служби відбувся братський обід у домівці табору.

Посвячення пам'ятника.

21. VII відбулося посвячення пам'ятника на цвинтарі в Новому Ульмі,де поховані українці,що перебували на примусових роботах у Німеччині та загинули підчас бомбардувань або від непосильної праці і виснаження,а також жалібна панахида за їхні душі.Могили упорядковані і пам'ятник побудований силами і заходами українців-таборян.Панахиду і чин посвячення пам'ятника відслужив о. Митрат В.Варварів у сослуженні духовенства.

Храмове свято в штутгартському таборі.

В неділю 28 липня,в день Св. Рівноапостольного Великого Князя Українського Володимира,штутгартський табор у Функен-Касерне святкував своє храмове свято.Напередодні свята,в суботу 27 -VII, в прибраній зеленню та квітами таборовій церкві відправив урочисту службу Божу прот. А.Теодорович, а в сам день храмового свята на урочисту літургію прибув із Еслінгену Владика Платон із духовенст-

вом.Підчас Служби Божої виголосив до вірних слово о. Прот.А.Теодорович,а наприкінці літургії - Владика Платон,який, між іншим, подякував церковному старості Рубанові за взірцевий порядок у церкві та за виготовлення на день храмового свята намісних образів Спасителя і Матері Божої,чим оздобив іще більше й так гарно прибраний зеленню та рушниками іконостас. Після служби Божої духовенство з представниками УНРР'и та парафіяне були запрошені Господарським Комітетом Церковної Ради на спільний традиційний обід,підчас якого Владиці був піднесений символічний образ Доброго Пастиря та урочисто відчитаний текст адреси.Владика дякував парафіянам.Підчас Служб Божих дуже добре співав церковний хор під кермою п.Г.Фомичевського.Ввечері того ж дня в таборовому театрі відбувся концерт українських національних пісень під диригуванням п.Задорожнього з участю соліста проф. М.Чайківського та інсценізація українських народніх танців. Концерт випав дуже добре.На концерті були присутні представники Головної і Таборової УНРР-и та маси вірмен.

ОФІЦІЙНИЙ ВІДДІЛ.

ОБІЖНИК ч. 10

Церковного Управління УАПЦ на провінцію Віртемберг-Баден.

До Всечесних оо. Настоятелів і Священно - Церковно-Служителів УАПЦ у провінції Віртемберг-Баден.

З розпорядження Преосвященного Єпископа Платона з дня 7.VIII ц. р.,Церковне Управління цим пригадує оо. Настоятелям і Священно-Церковно-Служителям парафій УАПЦ в провінції Віртемберг-Баден про точне і своєчасне виконання т.4 нашого обіжника ч. 9 в справі надсилання до Церковного Управління 40 % церковних прибутків від парафій на утримання центральних церковних Установ і т.5 того ж обіжника в справі надсилання місячних складок від духовенства і церковно-служителів на цілі "Допомогового Фонду" при Свящ. Синоді.

За минулий місяць липень Церковне Управління просить згадані суми негайно вислати до каси

Управління, а за біжучий і наступні місяці вносити до 5-го числа кожного місяця.

8.УІІІ. 1946.

Церковне Управління.

ПЕРЕМІНИ СЕРЕД ДУХОВЕНСТВА

провінції Віртемберг-Баден.

Призначені:

26.І.1946 р. Прот. Борис МАСЛОВСЬКИЙ - настоятелем української православної парафії Біберах (француз. зона).

18.У.1946 р. Свящ. Федір БОЛГАРСЬКИЙ - настоятелем української православної таборової парафії в Мерінгені коло Штутгарту.

23.УІІ. 1946 р. Свящ., магістр теольогії Степан ГРЕДІЛЬ - настоятелем української православної таборової парафії в Людвігсбурзі.

Звільнені, згідно з проханням:

15.У.1946. Прот. Олександер ДОВГАЛЬ, із становища Настоятеля української православної парафії в таборі Функен-Касерне в Штутгарті. Парафію, з уваги на брак приміщення в таборі, обслуговують по черзі члени Церковного Управління в Еслінгені.

3.УІІІ.1946. Прот. Йосип Василів - із становища члена Церковного Управління в Еслінгені, завідателя Господарським і Судово-Розводовим відділами.

ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ.

З ЖИТТЯ ЕМІГРАЦІЇ в провінції Віртемберг-Баден.

Ліквідація Українського Табору в Мангаймі.

Українську групу в таборі УНРРА в Мангаймі, що залишилася була там після частинного переселення

українців з того табору до Ельвангену і Дорнштадту у Віртембергії, переселено до табору Вільдфлекен у Баварії, що знаходиться у віддалі 27 км. від совєтського кордону.

Заснування споживчої кооперативи в Штутгарті.

За добрим прикладом деяких українських таборів, засновано з днем 1.8 ц.р. споживчу кооперативу під назвою „Єдність" у таборі Функер-Касерне в Штутгарті. Відразу ж до кооперативи вписалося 90 членів із загального числа 260 мешканців табору з дітьми.

Проект створення українського табору в Гайльброні.

Головна Дирекція УНРРА на провінцію Віртемберг-Баден у Штутгарті має намір у недалекому майбутньому створити окремий український табор, до якого мають переселити українців, що знаходяться в трьох польських таборах у Гайльброні та при польських таборах в околицях Гайльброну. Загальна кількість українців, що мешкає в цих таборах, доходить поважної цифри 2500 осіб. Створення такого табору дасть можливість нашим людям жити окремим культурно-національним, релігійним та громадським життям.

АДРЕСИ

українських допомогових установ в Америці та інших країнах.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ У БРАЗИЛІЇ.

Comite Ucranio de Auxilio as
Vitimas da Guerra,
Rua Martin Alfonso 381
Curitiba, Par. Brasil.

-

УКРАЇНСЬКИЙ КАНАДІЙСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ ФОНД.

The Ukrainian Canadian Feliet
Fund
P.O.2136; WINNIPEG, Manitoba
CANADA.

-

Український Допомоговий Комітет
при Аргентинському Червоному Хресті.

Comité Ucranio de Ayuda
Auxiliar de la Cruz Roja
Argentina c. Victoria 676,
of N. i Maca 150.

Українське Допомогове Бюро
в Лондоні.

Central Ukrainian Relief Bureau
218 Sussex Gardens, Paddington
LONDON W.2. ENGLAND.

Український Допомоговий Комітет у Бельгії.

Comité Ukrainian de Secours
24 Ave Livingston, BRUXELLES

Українська Служба Суспільної Опіки
у Франції.

Service Social Ukrainien
186, Bould, St. Germain
PARIS 6, FRANCE.

Український Американський Допомоговий Комітет.

Ukrainian American Relief Commitee
847 North Franklin Street
PHILADELFIA, 23, PA.

Український Червоний Хрест у Швайцарії.

Comite Ukrainien de Croix Rouge
4. Pl. Grand Mezel
GENEVE - SUIZA.

Український Допомоговий Комітет в Італії.

Comitato Ucranio d/Assistenza
Passeg del Gianicolo, 7
ROMA - ITALIA

З церковного життя в світі.

- Російський тижневик „П о с е в" подає,що всі православні єпископи,що залишилися на території Польщі,перебувають тепер у київській тюрмі.

- Перед війною в Польщі було 51 католицьких єпископів,тепер їх залишилося тільки - 23.

НА ДОПОМОГУ ЕМІГРАНТАМ.

Поштові марки в користь скитальців.

Український Допомоговий Комітет у Бельгії випустив добродійні поштові марки в користь скитальців в Европі.Марки в трьох кольорах мають портрети Митр. А.Шептицького,Гол.Отамана С.Петлюри,І.Франка,Т.Шевченка,І.Мазепи і Б.Хмельницького.

Міністр Бернс про ДП.

Як відомо,австрійський уряд звернувся до США з проханням якнайшвидше розв'язати проблему чужинців. Міністр Бернс через радіо заявив у цій справі ось що: „Важко розв'язати проблему примусово вивезених осіб.Більшість їх відмовляються вертатися на батьківщину,боячись смерти або покарання в'язницею за свої політичні переконання.Наша традиція охороняти політичних утікачів дуже для нас дорога,щоб ми могли погодитися на масове видалення цих людей із нашої зони.Об'єднані народи мають спеціяльну комісію,що працює в цьому питанні,і ми будемо робити все можливе щоб розв'язати цю проблему."

Комітет Українців Південної Америки.

Остаточно сформувався "Об'єднаний Комітет Українців Аргентини,Парагваю і Уругваю".Першим завданням його ~~кого~~ є розбудова власного Центру.Велику надію українці південних держав Америки покладають на те, що туди прийдуть маси европейських утікачів,за допомогою яких вони сподіваються створити там вогнище української культури.

Ля Гвардія про ДП.

Генеральний Директор УНРРА Ф.Ля Гвардія заявив, що УНРРА всіма способами намагалася уможливити повернення ДП на батьківщину,але більшість відмовляється повертатися додому.Тепер провадиться перевірка ДП військовими організаціями.Особи,що будуть визнані за негідних допомоги,не будуть діставати нічого від УНРРА. Якщо УНРРА,як це передбачено,закінчить свою діяльність 31 грудня ц.р.,то опіку над ДП повинна буде перебрати якась інша організація.Передбачають,

що це буде ІРО /Інтернейшелен Ріліф Оргенізейшен/ - Міжнародня Допомогова Організація.

--- о ---

ОГОЛОШЕННЯ.

Церковне Управління на провінцію Віртемберг-Баден з осідком в Есслінгені н/Н., Мартінштрассе 26/ІІ, цим повідомляє, що від Церковного Управління можна набути: церковні воскові свічки вагою:

1/ 1 клгр. .... 144 шт.
2/ 1 клгр. .... 64 шт.
3/ 1 клгр. .... 48 шт.

Свічки можна набути в довільній кількості. Церковне Управління може їх вислати поштою за післяплатою.

Крім цього, кожна парафія може набути 50 гр. сумішки ладану і ялівцю, 100 гр. італійського ялівцю в оригінальному опакованні та 0,7 літр. червоного виноградного літургічного вина.

ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ.

-- о --

Канцелярія Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції/Есслінген, Мартінштр. 26/ІІ, пошукує дольмечера із знанням англійської, французької і німецької мов у слові і письмі. Зголошення на письмі або особисто. Умови після зголошення.

КАНЦЕЛЯРІЯ.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ - АУГСБУРГ, Ульмерштр.7. має на складі та бере до продажу всі українські видання: книжки, часописи, листівки, тощо. Цінник на бажання висилаємо. Замовлення виконуємо також поштою.

УКРАЇНСЬКА ЕКОНОМІЧНА ВИСОКА ШКОЛА в Мінхені. оголошує запис слухачів на І, ІІ, ІІІ, і VІ семестри. Дійсними слухачами можуть бути лише особи із закінченою середньою освітою/матурою/. Для впису на ІІ, ІІІ і VІ семестр треба предложити, крім матурального свідоцтва, ще й докази про закінчення відповідних семестрів на інш. подібних Високих Школах.

Вписове виносить 10, а учбове 200 нім. марок за семестр.

Прохання про зарахування на той чи інший семестр подавати на адресу Ректорату Української Економічної Високої Школи - Мінхен 8, Флюрштр. 1, І поверх.

Виклади почнуться дня 15 вересня 1946 р.

Урядові години канцелярії: понеділок, середа і п'ятниця від 10 до 12 год.

УКРАЇНСЬКИЙ
Б. 893
МУЗЕЙ-АРХІВ

ЦЕРКВА і ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

ДЛЯ ДУХОВЕНСТВА І ВІРНИХ
УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ
ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
НА ВІРТЕМБЕРГ-БАДЕН.

Ч 9

1946

Церковне Управління У. А. П. Ц.
на Віртемберг-Баден
в Еслінгені.

Ціна 3,50 РМ.

„Ц Е Р К В А і Ж И Т Т Я."

в и х о д и т ь н а п р а в а х р у к о п и с у.

ч. 9. - 10 жовтня 1946 р.

З М І С Т Ч И С Л А.

„Церква і Життя" . „CHURCH and LIFE".

Редагує Колегія.

ОГОЛОШЕННЯ.

УКРАЇНСЬКА БОГОСЛОВСЬКО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ.

З благословення Свящ.Синоду УАПЦ від 24 серпня 1946 р. в Мінхені відкрилася БОГОСЛОВСЬКО-Педагогічна АКАДЕМІЯ УАПЦ висока духовна школа з 4-х річним курсом навчання і з двома факультетами - богословським і педагогічним(останній складається з двох відділів - гуманітарного і природничого).

Академія має своїм завданням готувати кадри високоосвіченого духівництва і педагогів,вихованих в дусі християнської науки,а також наукові кадри в галузі богословських наук.

До Академії приймаються особи обох статей,які мають закінчену середню освіту.

Для тих,хто не має закінченої середньої освіти,при Академії відкриваються матуральні курси,що по їх закінчені слухачі набувають прав дійсних студентів Академії.

При Академії допускаються й вільні слухачі.

Особи,що бажають вступити на один із факультетів,мають подати на ім'я Ректора Академії прохання,додавши такі документи:

1) Короткий життепис.
2) Матуральне свідоцтво або інше свідоцтво про освіту.
3) Свідоцтво про хрещення.
4) Свідоцтво про сповідь і причастя.
5) Свідоцтво від лікаря про стан здоров'я.

При Академії передбачається інтернат.

Про час і місце навчання буде оголошено в пресі додатково.

Листи і документи надсилати на адресу: МІНХЕН,Дахауерштрассе, 9/I, Богословсько-Педагогічна Академія УАПЦ.

Р Е К Т О Р А Т.

ВІД ВИДАВНИЦТВА.

У зв'язку з заповідженим проектом переорганізації чужонаціональної преси ДП в американській окупаційній зоні, наш журнал утримувався від дальшого виходу в світ, чекаючи на оголошення офіційних пресових розпоряджень. З уваги на те, що ця справа, як довідуємося, досі ще не вияснена, а первісний плян розбудови лише 4-х українських пресових органів ДП з цілою низкою спеціяльних до них додатків відпав, випускаємо чергове число нашого журналу в тому вигляді, в якому він досі виходив.

Подаємо ВШ. Читачам причини невільного затримання друку цього числа журналу для виправдання нас за його вимушене спізнення.

ВИДАВНИЦТВО.

ДО СТАРИХ ЦЕРКОВНО-БРАТСЬКИХ ТРАДИЦІЙ.

У тяжких хвилинах нашого життя очі наші мимоволі звертаються до минулого, бо там основи, там підвалини нашого державного і культурно-національного життя.

В теперішню хвилину, коли силою воєнних і політичних обставин сотні тисяч наших людей опинилися на далекій чужині, на еміграції, де майже все духове життя провадиться під крилами рідної Церкви, коли ми непевні завтрашнього дня, усім хочеться, щоб це наше духове життя під опікою Церкви укладалося як найкраще та щоб Церква-Мати зберегла наших людей на чужині від єресів і розколів, від деморалізації, від денаціоналізації і розпорошення в чужому морі та повернула всіх на милу нам Батьківщину.

Для цього треба коло Церкви, тої „Нерушимої Стіни", як можна тісніше і громадно гуртуватися, а найкращою формою для такого єднання коло Церкви є, за нашою старою традицією, Церковні Братства.

Церковні Братства в Україні мають свій початок у глибокій давнині і згадуються вже в 1134 і 1159 роках у Іпатієвському Літопису.

Роля їх спочатку обмежувалася вузько-церковними завданнями: дбати про красу храмів Божих, врочистість богослужб, матеріяльну допомогу храмові і т.д. Братчики уладжували в урочисті свята т.зв. „братчини" - обіди, для яких варився мед і пиво. На ті обіди приймали за деякою оплатою гостей, а вібрані гроші йшли на церкву.

Проте особливого значення й ожвлення в своїй праці Церковні Братства в Україні набирають у XVI ст., коли Україна, опинившись у складі Польсько-Литовської держави, мусіла боронити свою батьківську православну віру та національні права своїх громадян. Об'єднуючи в собі міщанство, що було станово згуртоване в цехах, Церковні Братства були тими політично-національними фортецями, що завзято боронили свою віру, свій народ та його права, дбали про збереження й удосконалення освіти, культури і т.д.

Релігійні рухи в Европі докотилися і до України в формі реформації. Нові церковні ідеї, які знайшли вираз в потребах перекладу Святого Письма на живу мову, в правах живої мови в Церкві, в наближенні Церкви до потреб і вимог живого життя - з одного боку, а також пляновий наступ

на Православну Церкву в Україні з боку римо-католиків-єзуїтів - з другого,в часах сумного стану Православної Церкви,що мала малоосвічене духовенство,яке слабо морально впливало на вірних - усе це змусило Церкву стати до оборони і до пожвавлення свого життя.

Єдиною верствою,яка здібна була стати в обороні Церкви і Нації,були благочестиві братчики-міщани,бо заможна і родовита інтелігенція опинилася спочатку в таборі протестантськім,а потім католицькім.

Перші міцні Братства організувалися у великих містах,як,напр.,Львів і Київ,а потім і меньших містах та селах.

Константинопільський Патріярх Єремія,переїжджаючи в тім часі через Україну та ознайомившися з тяжким положенням нашої Церкви,прийшов до переконання,що багато можуть допомогти в направі побожности Церкви Братства.З уваги на це він, а пізніше й інші патріярхи,надавали Братствам ставропігіяльні права.Такими правами,що узалежнювали Братства тільки від патріярха,користали Братства львівське,луцьке,київське.Опіка східніх Патріярхів над нашою Церквою була дуже цінна і корисна.

Статут Братств охоплював широку ділянку праці:допомога парафіяльним церквам та церковно - релігійне і моральне виховання мас.Особливо при цьому зверталася увага на молодь,яку гуртували в Братствах Молоді і виховували в них карність та послух старшим.

Братчиків,що завинили в порушенні статуту, карав братський суд за провину грошевою карою або відсиджуванням у дзвіниці.

Велику увагу в своїй праці звертали Братства на благодійність,допомагаючи бідним ,особливо старцям,немічним,хворим,удовам,сиротам,в'язням,подорожнім та інш.

Братства мали свої притулки й шпиталі,які утримувалися на пожертви,що збиралися в святочні й ярмаркові дні.

У противагу католицьким єзуїтським школам, які були поставлені дуже добре,Братства відкривали свої школи - нижчі і середні,які згодом перетворювалися подекуди в вищі,напр.,у Львові,Острові,Луцьку й Києві.З братських шкіл вийшло багато видатних духовних і світських людей;напр., у львівській братській школі вчився Петро Могила,що був потім митрополитом київським. В них виховувалися цілі покоління,що виявили себе,як корисні члени Церкви й сини Батьківщини.

Братські друкарні друкували церковні,шкільні та інші корисні книжки,які розходилися не лише на Україні,але й по сусідніх слов'янських краях.

Братства звертали велику увагу на піднесення проповідництва в наших церквах,паралізуючи тим самим шкідливу для Церкви працю єзуїтів,відомих своїм досконалим проповідництвом.Уся праця Братств зводилася головним чином до оборони батьківської православної віри й національности, і цієї великої заслуги Братств для загальної справи наша історія ніколи не забуде.Боронили Братства Церкву перед королями,на соймах,на всяких публичних зборах,не шкодуючи ні коштів,ні праці,ні життя.

Набравши характеру всестанової організації, Братства дбали про те,щоб до маси своїх членів приєднати побожних наших шляхтичів,магнатів,а також вищих церковних достойників.Напр.,князь Кость Острозький,гетьман Петро Сагайдачний із Військом Запорозьким,митрополити,архієпископи, єпископи,архимандрити та інше духовенство були братчиками.

Братства набрали через свою діяльність сили та великого впливу на церковне і культурно-національне життя.Бували випадки непорозумінь між Братствами і єпископами з уваги на сумні випадки т.зв. церковної отаманії,що мало своїм наслідком перехід дякого з єпископів на унію,щоб уникнути тієї отаманії.

Після Берестейської унії роля Братств особливо зросла,бо їм довелося боронити свою Церкву в найтяжчих для неї часах.По відновлені ієрархії в 1620 р.,яка,в зв'язку з переходом одних єпископів на унію,а з смертю других була перервалася, почалася завзята боротьба за нашу Церкву,яка зазнала багато трагічних моментів.

Проіснувавши впродовж ХУІІІ ст.,Братства в ХІХ ст.,з уваги на насильне підпорядкування Церкви в Україні Москві,припинили свою ширшу діяльність,хоч церковно-братські традиції по парафіях не завмерли і пізніше,в ХХ в.

Перебуваючи на еміграції в лоні своєї Рідної Церкви,маємо своїм церковно-національним обов'язком відродити стару організаційну форму церковно-парафіяльного життя в церковних Братствах,ідучи за постановою Свят.Синоду УАПЦ на еміграції,який на 2-ій своїй сесії в червні ц.р. постановив організувати при наших парафіях Церковні Братства, які,виконуючи свій статут,перетворилися б в трудові церковні громади,якими могли б корисно жити та давати собі добру раду в дальшій дорозі,коли доведеться мандрувати далі та продовжувати побожне життя організованими громадами на новому місці.

Гуртуймося ж громадно всі коло своїх церков, вписуючися в члени церковно-парафіяльних Братств!

П. Н.

Прот. А. Т.

Свято Покрови.

Святі перекази подають, що Божа Мати, залишаючи в 57 р.по Р.Х. цей світ, пообіцяла Святим Апостолам і вірним, що зібралися біля Її ложа, не лишати їх без Своєї опіки, коли будуть знаходитися в тяжких життєвих обставинах і звернуться до Неї за допомогою.

Божа Мати, вірна Своїй обітниці, з того часу впродовж багатьох віків простягала над християнами серед різних народів і в різних часах небесну опіку і допомогу, рятуючи їх від всяких небезпек, лиха, голоду, мору, війни, вогню, меча, нападу чужинців і наглої смерти. Історія Церкви занотувала не мало знаменних випадків заступництва Богоматері над окремими людьми, родинами, оселями, містами і навіть краями.

Божа Мати допомагала вірним, з"являючись Сама, або через святі Свої образи, які наділювала чудодійною силою і від яких ті, що потребували надприродної допомоги, діставали ласки і милості, що спливали від "Чеснішої від Херувимів і Славнішої від Серафимів".

Свята Мати наша, Церква, прославляючи Пресвяту, Пречисту, Преблагословенну, Славну Владичицю нашу Богородицю і Приснодіву Марію, встановила на Її честь та святих Її образів свята, в яких згадуються і прославляються особливо явні допомоги Небесної Заступниці для роду християнського.

З яких же причин установлено свято Покрови Пресвятої Богородиці, що так побожно панується в нас, в Україні, і що так багато має церков, посвячених на Її спомин?

Свято Покрови походження чисто грецького і встановлене в Православній Українській Церкві в 12 столітті з нагоди подій, що мали місце в Греції.

У половині X віку на Царгород напали вороги, що на багатьох воєнних човнах обложили з моря місто. Царгородчани, скільки могли, боронилися, але відбити ворога, що зростав на силі, власними засобами ніяк не могли. Відчуваючи своє безвихідне грізне становище, царгородчани вдалися за допомогою до Бога. Всі вони, від малого до великого, з імператором і духовенством у проводі, зібралися у Влахернсько-

му храмі в Царгороді,де зберігалася риза Богоматері з омофором і частиною пояса, та почали слізно молитися до Пресвятої Богородиці,благаючи допомоги в боротьбі з грізним і жорстоким ворогом,що загрожував Царгородові знищенням,а побожним його мешканцям лютою смертю.

Як оповідається в житті Блаженного Андрія, в часі тої молитви,а саме підчас всенічного славослов'я, з'явилася Сама Пречиста в оточенні ангелів і Святих,що йшли від царських дверей храма,співаючи гімни та духовні пісні. Наблизившись до амвону, Пречиста схилила Свої коліна і почала слізно молитися,а потім підійшла до св.престолу і тут продовжувала молитися за присутній у храмі народ. Після молитви Вона зняла з Себе світлосяйний омофор,що мала на голові,і простягла його над народом,що стояв на колінах у благальній молитві,беручи його під Свою небесну материнську опіку. Коли з"явилася Божа Мати,Блаженний Андрій і його слуга - учень Епифаній були в храмі і бачили це дивне видіння. Блаженний Андрій звернувся до Епифанія з запитом: „Чи бачиш Володарку і Царицю світу?" -„Бачу,отче мій духовний,і жахаюся",- відповів той. Після цього Божа Мати із Святими відійшла,залишаючи вірним дітям Своїм скріплення в вірі і благодать Божу на них,як міцне забороло проти ворогів та інших нещасть. Після цілонічної молитви,на світанку царгородчани вийшли з хресним ходом на міські мури і побачили,як хуртовина,що раптом зірвалась на морі, почала розкидати ворожі човни і привела їх до такого страху,що вони змушені були швидко відплисти від Царгороду і покинути всяку думку про облогу.

Інший,не менш знаменний,випадок стався також у Царгороді. В місті появилася страшна пошесть,від якої гинуло щоденно багато людей. Всяка допомога і лікарські заходи не давали бажаних наслідків. Пошесть ширилась і загрожувала цілому місту. Тоді царгородчани зібрались у тому ж Влахарнському храмі на молитву,щоб виблагати у Бога захист від тієї пошести.Після гарячої молитви до Пречистої Богородиці пошесть у своїй силі ослабла і цілком припинилася.Це чудесне вибавлення царгородчан від пошести сталося 1 жовтня.В пам'ять цього чудесного вибавлення від пошести та давнішого спасення від ворогів,а також чудесного явлення в Царгороді, встановлено свято ПОКРОВИ БОЖОЇ МАТЕРІ.

Український народ,що прийняв віру Христову з Греції,прийняв і засвоїв в себе культ почитання Божої Матері,пам'ятаючи Її слова,що „віднині ублажатимуть Мене всі народи"/Лук.1,48/.Разом з іншими святами на честь Богоматері наша Українська Церква встановила і святкування ПОКРОВИ дня 1-го жовтня. Це свято особливо близьке серцеві нашого побожного народу,що в своєму історичному житті потребував не один раз небесної втіхи,заступництва і допомоги.Пригадаймо тернистий державний шлях

України, боротьбу її з монголо-татарськими ордами, з північним і західнім сусідами, що намагались упродовж віків поневолити Україну, зденаціоналізувати наш народ, знищити його культурно-національні надбання і вироблені віками традиції, накинути чужу віру і культуру. І хоч наш народ у нерівній боротьбі з різними ворогами втратив свою державну незалежність, втратив багато матеріяльних цінностей, але зберіг свою душу, своє національне „я", свою вдачу, свою віру, свою Православну Автокефальну Церкву. Звідки ж наш народ упродовж віків аж до сьогодні черпав і черпає для себе духовні сили, щоб протиставитися нападам ворогів, які, підбивши територіяльно і поневоливши матеріяльно, намагаються всіма силами вбити і наш дух? Ті сили наш народ виковує і черпає сам із себе, із свого народнього потенціялу, з багатої скарбниці народнього духа, який віками виховувався під проводом нашої Рідної Церкви і покровом Божої Матері. „Не бійтесь тих, що вбивають тіло, душі ж не можуть вбити, а бійтесь того, хто може погубити і душу і тіло в пеклі"/Мт. 10, 26./ - сказав Господь. Тим-то наш народ так стійко боронить свого найбільшого скарбу - душу, віддаючи себе під Покрову Богородительки: „Усю надію мою на Тебе покладаю, Мати Божа, охорони мене під покровом Твоїм"/молитва Св. Іоаннікія/.

У боротьбі за душу, за право життя під сонцем наш народ, віруючи в скору й певну небесну допомогу, вибрав за опікунку Пресвяту Богородицю, яка Сама багато терпіла на землі від людської кривди і знає добре ціну людських терпінь. В Україні присвячено Божій Матері багато церков, із них майже половина Святій Покрові, у вдячність за ті несчисленні великі милості, якими обдарувала й обдаровує людство, зокрема ж православний український народ.

У Низовому Січовому Товаристві /Січ Запорозька/, що повстало на Дніпрових порогах, як протест проти людської неправди, терору і поневолення, козаки присягали все своє життя присвятити обороні віри східнього благочестя та людських і божеських прав українського народу. Це Січове Товариство віддало себе під опіку Божої Матері, посвячуючи свою січову церкву св. Покрові. Свій військовий стяг вони прикрасили образом Покрови Божої Матері. Під цим стягом, з твердою вірою у небесну допомогу і в правоту своїх чинів, вони ходили в далекі походи на бусурменів, визволяючи тисячі невільників-християн із тяжкої неволі. Вони своїми грудьми боронили від ворогів хрещений люд і Рідний Край.

Божа Мати у вдячних українських серцях і в українських церквах знайшла Собі земну оселю, а

Її свято Покрови стало в Україні святом рідним, національним.

Не мало разів упродовж віків Пречиста Опікунка людського роду дарувала Своє благословенство українській землі й українському народові через Свої явлення або чудодійну силу Своїх образів, несучи радість, утіху і сцілення душі та тіла зболілим серцям, за що вдячний народ співає Їй: "Радуйся, Радосте наша, покрий нас від усякого зла чесним Твоїм омофором./Акафист/.

= " =

Д. О.

ЖЕРТВОЛЮБНІСТЬ і ДОБРОДІЙСТВА
ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПИ ДЛЯ РІДНОЇ ЦЕРКВИ .

Наша стародавня Православна Церква користала завжди з великої підтримки і жертвенности як з боку українських князів, почавши від Володимира Великого та старо-українського боярства, так і їх нащадків в особах можних князівських, боярських та інших шляхетських родів. Переглядаючи наші стародавні літописи -Київський чи Галицько-Волинський, знаходимо там не одно свідоцтво того, що якийсь князь збудував у свойому осідку церкву, інший — манастир, ще інший гойно обдарував церкву чи манастирі десятиною-посілостями або коштовними евангеліями, золотими чашами, ризами, тощо.

Були дуже жертволюбні для рідної Церкви також наші українські гетьмани, на що вказують козацькі хроніки, особливо ж про це свідчать гетьманські універсали, якими наші гетьмани надавали різним манастирям та церквам всілякі нові посілості або потверджували права володіння старих маєтностей. За прикладом гетьманів ішли козацькі старшини. Вони також будували у своїх осідках церкви та обдаровували їх необхідними річами. Докладно про це не розповідаючи, згадаймо кількома словами для прикладу лише наймаркантніші вияви цієї щедрої жертвенности.

Славний гетьман Запорозького Війська Петро Сагайдачний офірував наприкінці свого життя "увесь свій маєток" київській школі при Братському манастирі, опісля славнозвісній Колегії, а пізніше Академії. Перед тим він подарував згаданому манастиреві великий срібний напрестольний, доброї роботи хрест. Помер гетьман Петро Сагайдачний, "ктитор Братського манастиря і латинських шкіл", тобто клясів Братської школи, в 1622 р. і був похований козаками в тому ж манастирі, як пе-

реказує козацька хроніка. Але найбільше, вікопотомне добродійство для рідної Церкви гетьман Петро Сагайдачний виявив тим, що в 1620 р. допоміг чинно настановити для київської митрополії митрополита в особі Іова Борецького, інтронізованого єрусалимським патріярхом Теофаном, чим відновив в Україні найвищу церковну ієрархію, яку в 1596 р. перервав був митрополит Михайло Рогоза, віддавшись під зверхність Риму.

Ще більші добродійства для своєї Церкви робив наш великий гетьман Богдан Хмельницький, на той час Мойсей українського народу. Не одну церкву й манастир обдарував він тоді посілостями, як суверен. Між іншим, він покрив баню київського Михайлівського манастиря міддю і зверхи її визолотив у році 1655.

Але найбільшим ктитором і добродієм Рідної Церкви був Гетьман Іван Мазепа, який часто покликувався в своїх універсалах з великим пієтетом на „небіжчика славної пам'яти Богдана Хмельницького, Гетьмана Війська Запорозького, антецесора*) нашого."

Почуття жертволюбности для рідної Церкви увійшло в кров і душу Гетьмана Івана Мазепи з молоком його славної матері Марії-Магдалини. Мати Гетьмана походила з православного шляхецького роду Мокієвських. Вона відзначалася великою побожністю і ревною прихильністю до рідної православної віри. Вже замолоду вона була сестрою Братства луцького. По смерти свого чоловіка Степана, гетьманового батька, вдова Марія-Магдалина перенеслася до Києва і постриглася в черниці Вознесенського дівочого манастиря, заснованого біля 1566 р. в тому місці, де пізніше повстав арсенал. В цьому манастирі жили в подвизі переважно дівчата і вдовиці з князівських, шляхецьких та старшинських родів. Марія-Магдалина стала згодом ігуменнею Вознесенського манастиря /коли саме - невідомо, але в 1687 р., коли син її Іван став українським козацьким гетьманом, вона вже була ігуменнею/. Марія Магдалина на власні свої кошти збудувала для свого манастиря кам'яну церкву, яка була викінчена в 1705 р., але проіснувала лише до 1798 р.: в цьому році, з наказу московської влади, вона була зруйнована. З інших дарів Марії-Магдалини для рідної Церкви згадаємо її великий воздух, офірований київській Печерській Лаврі. Був він виготовлений із червоного оксамиту, із зображенням посередині Спасителя в гробі. Його краї були з листви зеленого оксамиту, з зображенням Святої Марії-Магдалини, мучениці Уляни, архидіякона Степана та Івана Хрестителя, тобто святих: власного імени, доньки, свого чоловіка і сина. Згаданий дар Марії-Магдалини стоїть у найтіснішому зв'язку з даром її

---

*) Попередника.

сина, Гетьмана Івана Мазепи. В той час Гетьман пожертвував Києво-Печерській Лаврі, а саме церкві Святого Івана Хрестителя або Предтечі, срібну чашу, оздоблену хризолітами, аметистами і топазами.

Тоді ж /а може й перед тим/ Гетьман Іван Мазепа подарував тій же Лаврі золотий чотирьохраменний золотий хрест вагою 9 фунтів і 29 золотників з вибитими на ньому зображеннями святих. Його підніжок був із срібла, мав заввишки 1 аршин і 3 1/2 вершки, а вагу - 18 фунтів і 24 золотники.

Це не все. Оті „Святі Врата" - вхід до Лаври, а над ними прегарна церква в ім'я Живоначальної Тройці - все те збудоване на власні кошти також жертволюбного нашого Гетьмана Івана Мазепи наприкінці XVII ст. Церква за тими „Вратами" - в ім'я Всіх Святих збудована тоді ж на його кошти. Також він обвів на власний кошт у 1698 р. Лавру кам'яним муром завдовжки 527 саженів, заввишки 2 сажені і завгрубжки 4 аршини.

„Найласкавішим ктиторським коштом Ясновельможного Його Милости Пана Іоанна Степановича Мазепи, Гетьмана Військ... Запорозьких" була в 1690-95 рр. збудована кам'яна церква Пустинно-Миколаївська, яка до 1831 р. вважалася за манастир, а опісля стала військовим собором*).

Те, що славна київська Академія уважала Гетьмана Івана Мазепу за свого великого ктитора - це не було лише гоноровим титулом. У 1690 р. він збудував для Академії кам'яний собор Богоявління з приділом Св. Івана Предтечі **) та перший великий корпус або поверх для її „шкіл", тобто клясів. Другий поверх Академії добудував митрополит Рафаїл Заборовський у 1735 р.

З інших дарів Гетьмана Івана Мазепи в Києві нам поки-що відомі такі: в 1706 р. Софійському Соборові дзвін, що звався до останніх часів „Мазепа", а Михайлівському Золотоверхому манастиреві пара літ перед тим - дуже коштовна рака для мощей святої великомучениці Варвари. Була та рака срібна й позолочена та мала вигляд гробу. Вона лежала на чотирьохкутньому підвищенні, обведенім срібними позолоченими плитами. По боках підвищення зображені муки святої Великомучениці. Згідно з переказом, її мощі перевезла з Царгороду до Києва принцеса Варвара, перша дружина київського великого князя Святополка-Михайла Ізяславовича. Мощі святої Великомучениці Варвари відвідували щорічно тисячі прочан

---

*) Знищена за большевизму в 1930-х роках.
**) Знищені тоді ж большевиками.
Прим. Ред.

православного і римо-католицького віроісповідань.*)

Оце й усе,що нам досі відомо з жертволюбности й добродійств Гетьмана Івана Мазепи для рідної Церкви в одному лише Києві. Дуже багато жертвував він манастирям і церквам поза Києвом,в інших містах України,як у Батурині,Чернігові,Новгороді-Сіверському та інш. Все це чекає на відповідно опрацьовану працю,або,принаймні,на сумлінну реєстрацію.

Як занотував у 1895 р. наочний свідок С.В.Арсенев,колишній російський генеральний консуль в Єрусалимі,в тамошній ризниці „Православної патріярхії" а саме в церкві Воскресення,переховуються стародавні цінні речі,серед яких,його власними словами кажучи,такой "серебряная напрестольная даска с чеканнимі ізображеніямі снятія со креста і арнаментамі, ізображающімі воінскую /козацьку/ арматуру і гетманскіє клейноди. На етай даске доселе саверщается служба в таржественниє дні на Галгофе.Ета - дар гетмана Мазепи."

В порівнанні до жертволюбности і добродійств, які Гетьман Мазепа зробив своїй рідній православній Церкві, та анатема,що була свого часу на нього зненацька кинена московсько-петербурзьким синодом, виглядає не тільки мізерно,але й є,до того,безпідставним і безсилим актом злоби московського самодержавства. Бо ж ця „анатема" була кинена на нього не за якісь суто-церковні чи догматичні переступи. Ніхто того не знає й ніхто ніколи не докаже того, щоб він, Гетьман,щодо своєї православної Церкви та її науки був десь хоч на йоту провинився,а тим більше - був еретиком! А коли так, то тоді петербурзький синод пошився з своєю „анатемою",киненою на жертволюбного,побожного і ревністю до віри православної відомого Гетьмана Івана Мазепу, в найбільші,які тільки бачив коли-будь світ,догматичні дурні. Він санкціонував своєю постановою не те,що входило в першій мірі в його компетенцію,а саме дотримування вірними недоторкальности і чистоти християнської православної догми,а,навпаки,те,що з цією догмою нічогісенько спільного не мало,а саме дику жадобу московського царя Петра помститися на українському гетьманові за його перехід на бік шведського короля Карла XII-го восени 1708 р. - і нічого більше. Коротко кажучи,московський синод санкціонував своєю анатемою,киненою на побожного українського гетьмана,тогочасну московську державну рацію, отже справу наскрізь світського,суто-політичного характеру,що випливала виключно з самодержавної сва-

---

*) Золотоверхий Михайлівський манастир,збудований в 12 в.,був зруйнований большевиками на наказ із Москви,а дорогоцінна рака Св. Великомучениці Варвари зникла невідомо де. Прим. Ред.

волі царя Петра та його нестриманого й безпардонного імперіялізму в Україні. Хто з тогочасних українських патріотів йому противився, той уважався зрадником і його чекала з тортурами смерть на колесі, під сокирою чи на вішальниці або, як у даному випадку, анатема, кинена, між іншим, на Гетьмана Мазепу вже по його смерти в Бендерах.

Коли Москва нечесним і брудним способом називала наших патріотів, що противилися її імперіялістичній заборчій політиці в Україні, зрадниками, наказуючи свойому синодові, всупереч християнській догмі, їх виклинати, то, з точки погляду українського патріотизму, вони були й є лицарями-героями. На те, щоб у принагідний час покинути московського царя Петра і перейти на бік шведського короля Карла XII-го, гетьман Мазепа мав цілковите право, передусім моральне. За допомогою Карла XII-го, близького йому духом лицарскости і культури, він духово й культурно зв'язав би Україну з західньо-европейським світом, вирвавши її з політичних лабет дикої, темної і варварської Московщини. Мало того, Гетьман Мазепа мав на увазі приєднати до неї ще інші українські землі та створити з цієї концепції вільну, незалежну европейську державу. Цим своїм кроком Гетьман Іван Мазепа думав здійснити те, що його найбільший антецесор - гетьман Богдан Хмельницький, в союзі з шведським королем Карлом Х Густавом мав намір зробити наприкінці свого життя, але здійснити це йому стала на заваді його передвчасна смерть. А, до того всього, Україна-Гетьманщина не була тоді тісно зв'язана з Москвою, вона творила в той час іще свою виразно автономну відрубленість від Москви, з якою змушена була перебувати /по смерти гетьмана Б. Хмельницького/ лише 32 роки. До 1657, а властиво до 1667 р., Україна-Гетьманщина не належала ніколи до Московщини. Це були два зовсім відмінні суспільні і національні одиниці, з яких кожна по татарському погромі Києва в 1240 р. жили й розвивалися в зовсім інших внутрішніх умовах і обставинах.

ВЕЛИКІ ЛЮДИ ПРО БОГА І РЕЛІГІЮ.

Мудрець С О К Р А Т по вислуханні вироку смерти звернувся до своїх учнів із своєю славною промовою /т.зв. апологія Сократа/, яку закінчив такими словами: „Тепер нам пора розлучитися: мені, щоб умерти, а вам, щоб жити. Але кого з нас чекає краща доля - це знає лише Всемогутній Бог."

С Е Н Е К А -один із найкращих філософів античного світу, майже все своє життя шукав відповіди на питання: що таке свобода? І нарешті знайшов: „Послух

перед Богом - це й є свобода".

К О П Е Р Н И К, великий астроном, укладаючи собі перед смертю надгробну епітафію, звертається в ній до Бога і просить Його "...тої тільки молитви, через яку Він признав гідним царства Божого благорозумного розбійника."

Б Е К О Н - філософ, в одній із своїх праць говорить: "Ніхто не перечить існування Божого, крім хіба тих, кому корисно, щоб не було Бога."

Л Я В А Л Ь, великий англійський геолог, у свойому творі "Основи геології" пише: "В якому б напрямі не пішли наші досліди, ми завжди знаходимо ясні докази передбачливости, сили й мудрости творчої сили Бога."

Ф О Х Т - німецький натураліст, що працював переважно в галузі анатомії і фізіології, у свойому творі "Натуральна історія світобудови" приходить до висновку: "Який великий і який разом із тим простий увесь цей процес! Тільки Божество могло придумати й виконати це. Чоловікові залишається тільки розважати та досліджувати, через що він наближається до Бога."

Л І Б І Х, славний хемік, в одному з своїх викладів сказав: "Пізнавання природи є шляхом до захоплення справами Творця."

Л І Н Г В І С Т О Н, відомий дослідник Африки, щодня переносячи страшну спеку, писав: "Смерть - це щаслива подія для того, хто йде до Христа."

О С В А Л Ь Д - швайцарець, якого вченістю захоплювалися Дарвін і Ляваль, писав: "Чим більше ми пізнаємо життя природи, тим більш переконуємося, що тільки віра у Всемогутнього і Премудрого Творця неба і землі, які Він відвічно встановив у світопорядку, розв'язує загадку природи й людини. Не тільки серце людське провіщає нам Бога, але й природа, особливо, коли ми бачимо її фавну й флору. Хто глибше вникає в чари природи, той приходить завжди до Бога - Творця світу."

П А В Л О В, геніяльний творець теперішньої фізіології, що винайшов теорію, на яку завжди посилаються матеріялісти, коли пробують довести небуття душі і Бога, був дуже релігійною людиною. Він навіть у часах найбільшого утиску вірних завжди відвідував церкву. Одного разу, вийшовши в Ленінграді після служби

Божої з церкви, Павлов присів коло неї на лаві трошки спочити. Попри нього проходили два комсомольці. Побачивши низенького, скромно одягненого дідка, вони запитали: - „Що, старий, мабуть ти віруєш в Бога?"
- Вірую, - тихо відповів їм Павлов. - „Ех ти, темнота, темнота! - з усмішкою завважили комсомольці відомому на ввесь світ ученому.

- ... -

З листів до Редакції.

ВСІ ЗА ОДНОГО, ОДИН ЗА ВСІХ.

Хто має вуха слухати,
нехай слухає. /Мтф.43./

Сказав Господь: „Правду вам кажу - не зостанеться тут каменя на камені, - все буде зруйноване.
І багато приходитиме в імені Моїм, кажучи: „Я Христос." І зведуть багатьох.
І встане народ на народ і царство на царство, і буде голод, і мор, і трус по місцях.
Тоді видаватимуть вас на муки, і вбиватимуть вас. І тоді спокуситься багато, і видаватимуть один одного, і ненавидітимуть одно одного.
І з'явиться багато лжепророків і зведуть багатьох. І через намножене беззаконня прохолоне любов у багатьох."/Мтф.24/.
Чи те, що сказане в цих святих словах Ісуса Христа, не пережили ми вже і чи тепер не переживаємо? Чи не бачили ми вже всього того і чи не бачимо тепер тут, на скитальщині, закинені нещасливою долею далеко від своєї багато вистраданої батьківщини?
Другий вже рік бачимо і переживаємо це. Тимчасом деякі люди зовсім якось спокійно ставляться до нашого положення, думаючи, що хтось потурбується про наше майбутне. А ні в кого і в думці нема того, щоб якось самим знайти шлях для об'єднання емігрантів усіх націй та, за дозволом відповідної влади, утворити своє Центральне Міжнародне Емігрантське Представництво, в якому знайшли б місце люди всіх націй та вирішили б усі спільні наші питання - від правового нашого становища до морального заспокоення мас в обєднанні і праці всіх емігрантів без різниці націй. Невже не розуміють люди, що через політичну ситуацію, яка створилася, всі ми опинилися в однаково небезпечному становищі? Невже не бачать люди своєї користи в тому, щоб задля спокою, якого так

вимагає життя, замість постійної, недоцільної взаємної ворожнечі внутрі кожної нації та між окремими націями, прийти до загальної згоди і до загального об'єднання?

Братерське дружне ставлення одного до одного створить одну величезну родину, об'єднану в спільній меті, яку буде підогрівати одна спільна праця. Сам Господь Бог благословить усіх нас, коли між нами запанує любовне християнське ставлення одного до одного, бо своїми святими словами: „Прийдіть до Мене всі, що терплять" - Він, Милосердний, звертається не до якогось одного народу, а до всіх людей світу. Цими словами Господь кличе всіх до любовного, спільного зрозуміння потреби християнського об'єднання.

Емігранти, до якої б нації вони не належали, не поправлять вже того, що сталося. Це все ввійде в сумну історію народів. А ось треба думати про те, що станеться в майбутньому. Український трудящий народ, за яким стоїть його славне героїчне минуле, терпляче перенесе недавно зіслане на нас лихо і заживе новим життям на своїй батьківщині, але для того, щоб це сталося, треба всім тепер бути вкупі, бо роз'єднання - це тільки вода на ворожий млин. Проте мало бути ще об'єднаним в межах своєї тільки спільноти. Ми мусимо знайти спільну мову з вигнанцями інших країн - балтійських, балканських, кавказьких та всіх інших, що переживають спільно з нами сумну долю вигнання. Треба зговоритися з ними й утворити одно Представництво, яке подбало б про спільну долю всіх народів, як рідних братів матері Природи і батька Бога.

Треба викинути з голови всі надії на переїзд усіх нас кудись далеко за океан. Може невеличка жменька людей і переїде туди. Але ж значна кількість емігрантів повинна буде залишитися на терені Европи і тоді роз'єднаність до добра не доведе. Маємо ще час об'єднатися. Енергійні, свідомі справи, вчені люди повинні скласти ініціятивну групу та через пресу повести пропаганду в цьому напрямі. Ніхто ні з політичного, ні з якогось іншого боку не буде заважати цьому. Годі чекати на щось невідоме, яке само спаде нам з неба. Не дочекаємося. Треба всім емігрантам скупчитися в одну родину для об'єднання всіх під спільним гаслом: „Всі за одного, один за всіх".

І Господь Бог нам під цим гаслом щиро допоможе.

Т. Гаврик.

- ооо -

БІБЛІОГРАФІЯ.

До нашої редакції надійшли такі нові видання:

I. „Гласовий роспів Києво-Печерської Лаври" в українській мові, аранжував о. П. Будний: Глас 1, партитура. В-во „Пісня", Есслінген, стор. 24., 4°, ціна 20 марок.

II. Літургічні пісні. Серія I: К. Стеценко: Херувимська і „Милість спокою", партитура, В-во „Пісня" Есслінген, стор. 10, 8°, ціна 3 РМ.

III. Літургічні пісні. Серія II: М. Леонтович: „Святий Боже" і „Отче наш", В-во „Пісня" Есслінген, стор. 6., 8°, ціна 2 марки.

IУ. „ДЗВІН", церковно-релігійний, літературно-мистецький і науковий щомісячник. Липень 1946. Видає Братство Св. Покрови при УАПЦ в Зальцбурзі. Стор. 108, 4°.

У. „Зьвіняць званы Сьвятой Сафіі", №№ 3,4,5. Орган Беларускага Праваслаунага Аб'еднаньня, 1946, Регенсбург.

УІ. „Шыпшына", літературна-мастацкі часапіс, орган літаратурнага згуртаваньня „ШЫПШЫНА", 1946, №№ 1,2.

- о -

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ
з історії Християнської Церкви.

	Дата по Р.Х.
Апостол Матвій написав Євангелію в	41 р.
Апостол Лука написав Євангелію в	47 "
Апостол Марко написав Євангелію "	60 "
Апостол Лука написав Діяння Апостолів "	66 "
Апостол Іван Богослов написав Євангелію в Ефесі "	97 "
Навернення Савла /Св. Павло/ "	41 "
Перша подорож Апостола Павла	45 -47 р.
Собор Апостолів в Єрусалимі "	51 "
Друга подорож Апостола Павла	51- 54 р.
Третя подорож Апостола Павла	54- 58 р.
Суд над Апостолом Павлом та його мученицька смерть	58- 67 р.

	Дата по Р.Х.
Успіння Пресв.Богородиці	28.8. 57р. /нов.стиль/
Життя Св.Миколи Мирлікійського	287-343 р.
Міланський едикт і перемога християнства	313 р.
Перший Вселенський Собор в Нікеї /і засудження єресі Арія/	325 р.
Другий Вселенський Собор в Константинополі/засудження єресі Македонія/	381 р.
Початок вживання дзвонів у церквах	400 р.
Третій Вселенський Собор в Ефесі/засудження єресі Несторія/	431 р.
Четвертий Вселенський Собор /засудження єресі Евтихія/в Халкидоні	451 р.
П'ятий Вселенський Собор в Константинополі/засудження єресі монофізитів/	553 р.
Шостий Вселенський Собор в Константинополі/засудження єресі монофелітів/	680 р.
Сьомий Вселенський Собор в Нікеї /засудження єресі іконоборців/	787 р.
Розділ Християнської Церкви на Східню і Західню	1054 р.
Виступ Мартина Лютера проти індульгенцій	1517 р.

- § -

НАШІ ДОПИСИ.

Б а м б е р г. Бамберзька парафія заздалегідь готовилася до зустрічі свого владики в день Успіння Пресвятої Богородиці. Невпинно підготовлявся хор, споруджено було мистецький образ Успіння Божої Матері, святочно прибрана була каплиця. 27.8. представники парафії з настоятелем прот.о. Є.Ч. зустріли Владику Вячеслава на головному двірці в Бамберзі. Приїзд Владики припав саме на день, коли бамбергзький табор був схвильований одною дуже прикрою подією, а саме позбавленням праз ДП групи таборян, серед яких були й члени парафіяльної Ради. Несподіваність цього факту і суворість засобу, який позбавляв таборовиків права на їжу навіть увечорі того самого дня, зробили незвичайно прикре

враження, і приїзд Владики цього самого дня до табору був більш, ніж своєчасний і бажаний. У призначений час парафіяни зібралися зустріти свого Владику коло каплиці. Чудову змістом і формою, палку промову до Владики виголосив редактор п. Я., за яку коротко подякував йому Архипастир. У каплиці Владику зустрів настоятель парафії прот. о. Є. Ч. і почав відправу всенічної. Піднесений настрій вірних та мельодійний спів хору утворили атмосферу великого духового напруження і молитовної насолоди. Підчас всенічної Владика звернувся до вірних із промовою, в якій особливу увагу уділив новим "вигнанцям із середовища вигнанців." Він закликав їх до спокою, витривалости, кріпкої надії на Бога та заступництво Божої Матері, покровительки бамберзької парафії, і запевняв їх, що нічого злого з ними не станеться. 28-го УІІІ на літургії каплиця була вщерть переповнена вірними. Підчас літургії Владика виголосив нову промову, в якій пообіцяв сам відвідати владу й інтервенювати перед нею в справі таборян, позбавлених права ДП. Промова ця зробила незвичайно миле на всіх враження. Після літургії був відслужений молебен. На братському обіді, на який був запрошений Владика, його щиро привітав від табору ред. п. Я., викликавши своїм словом у всіх дуже сильне враження, а ввечері по церковних відправах відвідав свято з нагоди роковин заснування табору. На третій день свого перебування в таборі Владика по літургії склав візиту Директорові УНРРА, підчас якої порушив питання про полегшу долі позбавлених прав ДП. Директор дуже уважно вислухав Владику й пообіцяв зробити на користь потерпілих усе від нього залежне. 30-го серпня Владика Вячеслав відвідав українців, позбавлених прав ДП в будинку бамберзької німецької школи. В дуже ушкодженому приміщенні школи, серед навалених річей тих німців, що силою були відтранспортовані до Бамбергу із Сходу, зібрані українці з напруженою увагою вислухали слово Владики, яке він закінчив відчитанням молитви до Пресвятої Діви, „Світлої Оселі Вигнанців бездомних." Архипастирське слово й зміст чудової молитви довели багатьох до екзальтації. Співали навколішках "До Твоєї ласки...", всі плачучи. Після молитви з словами втіхи звернулися до обездолених п. Я. і прот. о. Є. Ч. Ці відвідини Владики залишили у мешканців німецької школи велике враження. По від'їзді Владики до Бад-Кісінгену українці табору ч. 6 зібрали щедрий дарунок харчами для обездолених братів і все зібране відтранспортували до „вигнанців". Так парафіяни Бамберга закінчили своє храмове свято.

Прот. Є. Ч.

КАЛЕНДАРНЕ ОБЧИСЛЕННЯ.

Як знайти, в який саме день тижня відбулася та чи інша подія.

Для цього треба мати на увазі чотири величини.

Перша величина - це дата місяця /число дня в послідовності місяця/. Місяць вважається всього за 28 днів, а тому

другою величиною є місячні рештки /які є сталою величиною/. Подаємо ці рештки в їх послідовності для кожного місяця:

Січень	1.	Липень	0.
Лютий	4.	Серпень	3.
Березень	4.	Вересень	6.
Квітень	0.	Жовтень	1.
Травень	2.	Листопад	4.
Червень	5.	Грудень	6.

Третьою величиною є кількість переступних /чи "високосних"/ років від початку століття. Це можна дуже легко знайти через поділ кількости років від початку століття на 4.

Четверта величина є кількість усіх років від початку століття.

Всі ці чотири величини складаємо, а потім загальну їх суму ділимо на кількість днів тижня, тобто на 7. При поділі залишаються рештки: 1,2,3,4,5,6,0. Коли рештою є 1, то це значить, що дана подія сталася в перший день тижня - в неділю; коли решта є 2, то подія сталася в другому дні тижня, тобто в понеділок; решта 3 - дає вівторок; решта 4 - дає середу; 5 - четвер; 6 - п'ятницю, а 0 /зеро/ - суботу.

Приклад:

В який день тижня було 19 серпня 1946 р.?

I. Беремо дату місяця - 19.

II. Беремо місячну рештку /для серпня/ - 3.

III. Беремо кількість переступних років :

46 : 4 = 11, отже цифру 11.

IУ. Беремо кількість років від початку століття: 46.

Складаємо всі ці чотири величини: 19+3+11+ +46 = 79.

Ділимо 79 на 7:

79 : 7 = 11; залишається від поділу 2, отже це значить, що 19 серпня 1946 було в другому дні тижня, тобто в п о н е д і л о к.

- о -

З ЖИТТЯ УАПЦ НА ЕМІГРАЦІЇ.

В днях 15 і 16 вересня ц.р. в Мітенвальді відбулася 2-га сесія Комісії в справі скликання Передсоборного Зібрання. Комісія вислухала проекти докладів із різних питань церковного життя, які стоятимуть у порядку нарад Передсоборного Зібрання.

Дня 17 вересня ц.р. в Мінхені відбулася перша сесія Наукової Колегії Богословсько-Наукового Інституту при Свящ. Синоді УАПЦ. Головним завданням сесії був розподіл Інституту на секції, обміркування завдань кожної секції та кооптація нових членів до Колегії.

Дня 24 вересня ц. р. відбувся в Офенбасі з'їзд духовенства УАПЦ провінції Грос-Гесен. Участь у з'їзді взяли, крім Преосвященного Єпископа М с т и с л а в а, 20 священиків та 3 діякони з провінції Г.-Гесен. З'їзд вислав привітальну телеграму Голові Св. Собору Єпископів і Свящ. Синоду Високопреосвященнішому Митрополитові Полікарпові, найстаршому сьогодні з живих борців за ідею незалежности Української Православної Церкви, та виніс низку резолюцій: у справі теперішнього положення УАПЦ, запевнивши Ієрархію у своїй відданості ідеї незалежности УАПЦеркви; в справі церковного життя в провінції Грос-Гесен, підкресливши потребу Передсоборного З'їзду, епархіяльних зібрань духовенства і вірних, посилення праці парафіяльних Рад, Братств і Сестрицтв, посилення місійної праці, зміцнення церковної дисципліни серед самого духовенства і приспішення видання офіційного органу УАПЦ на еміграції, а також релігійно-популярної літератури. З'їзд торкнувся й справи теперішнього положення скитальців-християн, зокрема українців.

- " -

О Ф І Ц І Й Н И Й   В І Д Д І Л.

КОМУНІКАТ.

В часі між 23 - 26 серпня ц. р. в Мінхені, під головуванням Високопреосвященнішого Митрополита Полікарпа, відбулася 3 сесія Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції. Поза справами, зв'язаними з біжучою адміністрацією УАПЦ на еміграції, Свящ. Синод всебічно розглянув теперішнє положення української еміґра-

ції в Західній Европі та ухвалив звернутися до Організації Об'єднаних Націй із проханням приспішити справу урегулювання правного положення українських переселенців, а в разі можливости - переселити їх в одному з країв поза Европою одною церковною громадою. Меморандум Свящ. Синоду до О.О.Н. докладно подає причини, що змусили українців знайтися поза Батьківщиною.

В обсягу організаційних справ УАПЦ на еміграції ухвалено:

1. статут для правлячих Єпископів УАПЦ на еміграції та Церковних Управлінь при них;

2. статут Богословсько-Педагогічної Академії УАПЦеркви в Мінхені; почесним Куратором Академії обрано Високопреосвященнішого Митрополита Полікарпа, а його заступником Високопреосвященнішого Архіепископа Михаїла;

3. тексти супровідних листів при Інформаційному Посланні Собору Єпископів УАПЦ до Східніх Патріярхів ;

4. програм навчання релігії в народніх і середніх школах;

5. опіку над вірними УАПЦ в Австрії доручити митрофорному протоєреєві Ананієві Сагайдаківському з наданням йому титулу Митрополичого Адміністратора;

5. бюджет Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції на 1946 рік.

В обсягу видавничих справ Свящ. Синод благословив видання:

Архиепископові Михаїлу - передруку „Служебника";

Свящ. П. Будному - - друку нот „Всенічної Служби" києво-лаврського роспіву;

Свящ. І. Зайцеві - друку нот панахиди звичайного роспіву;

Прот. Й. Василезу - передруку з луцького видання чинів: Св. Хрещення, Тайни шлюбу, похоронну і загального молебня з додержанням деяких умов;

закупити передрук київського видання „Малого Октоїха" у прот. Й. Позичайла.

Крім того, Свящ. Синод всебічно обміркував теперішне положення та потреби православних українців у цілому світі і в зв'язку з цим ухвалив такий заклик:

„Політичні й соціяльні обставини останніх п'ятидесяти років спричинились до того, що велика частина українського народу, оселившись у цілому світі, залишилась вірна Православній Церкві, що охоро-

нила її від морального занепаду і денаціоналізації. Скрізь, де тільки доля закинула наших братів, організовано релігійні громади, які об'єднують усіх, що визнають Українську Православну Ідею. В деяких державах, як то: США, Канаді і Бразилії, де знайшлися більші скупчення української еміграції, церковно-релігійне життя охоплене вже формами вищої церковної організації. Проте досі ще не існує єдиного керівного релігійного центру для всіх православних українців, що знайшлися поза Батьківщиною. З уваги на це, факт виходу на чужину цілої Ієрархії УАПЦеркви, що в 1944 році була змушена покинути Батьківщину, накладає на неї обов'язок подбати про об'єднання всіх православних українців в Українській Автокефальній Православній Церкві, вірний ідеям і Канонам Вселенської Православної Церкви та традиціям українського народу.

Таке об'єднання з уваги як на добро Церкви, так і на добро українського народу, повинно наступити якнайскоріше. Тому Свящ. Синод УАПЦеркви вважає своїм обов'язком звернутися до всіх організованих церковних українських православних осередків у цілому світі, а зокрема в США, Канаді і Бразилії, з гарячим закликом про об'єднання їх коло канонічної Ієрархії УАПЦеркви, що керує вже життям УАПЦ на еміграції в Зах. Європі через найвищі свої органи - Св. Собор Єпископів і Свящ. Синод, які очолює сьогодні найстаріший із живих борців за ідею незалежности Української Православної Церкви, ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИЙ МИТРОПОЛИТ ПОЛІКАРП.

Об'єднання всіх православних українців в одній Українській Автокефальній Православній Церкві тим більше повинно бути прискорене, що потреба його назріла в церковній свідомості вірних православних українців, які домагаються перед Ієрархією УАПЦеркви здійснення цього дуже важливого в національно-релігійному житті народу, акту."

З нагоди приїзду до Мінхену членів Свящ. Синоду, в неділю 25 серпня в місцевій грецькій православній церкві відправлена була урочиста Архієрейська Служба Божа, в якій взяли участь: ВИсокопреосвященніший Митрополит ПОЛІКАРП, Високопреосвященніший Архиєпископ МИХАЇЛ і Преосвященніший Єпископ МСТИСЛАВ та 10 священиків у проводі з настоятелем грецької православної церкви в Мінхені, отцем Архимандритом Мелетієм. Підчас Служби Божої співав Український Національний Хор під проводом проф. Нестора. До численно зібраних вірних, що вщерть виповнили простору церкву, промовляли Високопреосвященніший Митрополит Полікарп і Преосвященніший Єпископ Мстислав. Того ж дня Владика Митрополит Полікарп відвідав табор українських переселенців на Ляймі коло Мінхену, де відправив молебен і виголосив до численно зібраних мешканців табору Архипастирське слово.

- о -

ДО Всечесного Духовенства і Церковнослужителів УАПЦ на еміграції.

Канцелярія Свящ. Синоду УАПЦ, на підставі постанови Свящ. Синоду з дня 24.8.1946 р., повідомляє, що Духовенству і

і Церковнослужителям будуть видані від Свящ.Синоду в 4-х мовах спеціяльні посвідки(формат леґітимацій).

Посвідки видаватимуться на підставі присланих службових анкет після додаткового надіслання до двох фотографій розміру 5 х 7 см.

Друк посвідок викінчується.

Повідомляючи про це,Канцелярія просить усіх,хто надіслав свою службову анкету,прислати дві фотографії.

Хто з Духовенства і Церковнослужителів досі ще службової анкети не надіслав,нехай поспішить це зробити,додавши до неї дві фотографії.

Зразки анкет мають усі Церковні Управління.

Есслінген,30.9.1946 р.

КАНЦЕЛЯРІЯ СВЯЩ. СИНОДУ УАПЦ.

- о -

ДО

Всечесного Духовенства і Вірних УАПЦеркви на еміграції.

Канцелярія Свящ.Синоду УАПЦ на еміграції повідомляє,що, з дозволу Американської Військової Влади,вже друкується в достаточній кількості примірників Український Православний Церковний Календар на 1947 рік.

В календарі,крім святців,вміщені будуть уставові вказівки та інший матеріял для Духовенства і Вірних ,а також статті церковно-історичного змісту.

Повідомляючи про це, Канцелярія попереджає Всечесне Духовенство і Вірних УАПЦ,що календар незабаром вийде з друку і буде своєчасно розісланий до книгарень.

26.9.1946 р.

КАНЦЕЛЯРІЯ СВЯЩ.СИНОДУ УАПЦ

- о -

ДО

Всечесного Духовенства і Вірних УАПЦеркви на еміграції.

Не зважаючи на обіжники і комунікати Канцелярії Свящ. Синоду УАПЦ , видані в свій час на підставі постанов Свящ. Собору Єпископів і Свящ.Синоду УАПЦ про урегулювання справи видання церковно-богослужбових книжок,Святого Письма,релігійно-моральної і церковно-історичної літератури та шкільних підручників релігії,а також виробу і продажу річей церковного вжитку,трапляються випадки видавання церковної літератури та виробу і продажу церковних річей без попередньої апробати і дозволу на це Свящ.Синоду.

Канцелярія Свящ.Синоду повідомляє,що при Богословсько-Науковому Інституті діє Наукова Колеґія,яка має завданням в першу чергу належно упорядковувати переклади церковно-бо-

гослужбових книг,опрацьовувати й апробувати шкільні підручники релігії,церковно-історичну і релігійно-моральну літературу,а також апробувати проєкти виробу річей церковного вжитку.

З уваги на вищезазначене,Канцелярія Свящ.Синоду ще раз пригадує всім видавцям церковної літератури і вирібникам церковних річей про порядок видавання їх праць та виробу церковних річей,при якому проєкти книжок і виробів пересилається до Свящ.Синоду через його Канцелярію для перегляду Науковою Колегією при Богословсько-Науковому Інституті та одержання дозволу на видання,на виріб і на продаж.

Есслінген,30.9.1946 р.

КАНЦЕЛЯРІЯ СВЯЩ.СИНОДУ УАПЦ.

- о -

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ НА ЕМІГРАЦІЇ.

Позаочні курси журналістики в УТГІ.

Згідно з постановою Сенату Українського Технічно-Господарського Інституту,5,9.1946 відкрито при економічному факультеті УТГІ Курси Журналістики,які входять у програму студій Позаочної Високої Школи Державних Наук при згаданому факультеті.Навчання на Курсах Журналістики буде провадитися позаочною(кореспонденційною)методою.Ці курси призначені для тих,що бажають поважно простудіювати наукові підстави журналізму і журналістичної чинности та хочуть пристосувати потім свої теоретичні знання до практичної журналістично-громадської праці.В курсанти приймаються особи, що мають належну попередню загально-освітню підгову, тобто вищу або середню освіту,а за відсутністю такої освіти - практичний досвід,набутий у кількалітній громадській чи культурно-освітній роботі,або придбані знання через довголітню самоосвітню працю.

Курсанти студіюватимуть у першій мірі такі дисципліни: 1) теоретичні основи журналізму,2) політичну економію,3) загальну науку права, 4)історію української преси,5)англійську мову. В міру виготовлення скриптів (лекційного матеріялу),в навчальну програму будуть поступово введені інші предмети,які належать до Курсів Журналістики та навчальних програм Позаочної Високої Школи Державних Наук при економічному факультеті УТГІ.

Заяви про впис на студії Курсів Журналістики подавати на ім'я Деканату Економічного Факультету УТГІ з зазначенням персональних дат і шкільної освіти,або практичного громадського досвіду чи самоосвітньої підготови.Заяви надсилати на адресу: Ukrainisches Technisch-Wirtschaftliches
Institut, (13a) Regensburg,Ganghofer Siedlung,
Paul Heysestr. 2.

Ширші інформації та такси оплат за студії подані в проспектах,які Інститут висилає безплатно.

Позаочні курси англійської мови в УТГІ.

Недавно в Українському Технічно-Господарському Інституті закінчено циклостильовим друком повний позаочний курс лекцій англійської мови.Деканат економічного факультету УТГІ продовжує нині дальший впис на позаочні студії цього курсу. Заяви надсилати до Деканату на адресу:

Ukrainisches Technisch-Wirtschaftliches Institut
(13a) Regensburg, Ganghofer Siedlung,
Paul Heysestr. 2.

Концерт Української Капелі „ТРЕМБІТА" в Есслінгені.

2 жовтня ц.р. до Есслінгену завітала в своїй подорожі по американській зоні українська Капеля „ТРЕМБІТА під проводом Кирила Цепенди. Перед ущерть виповненою головним чином чужинцями концертовою залею виступила на сцені група співаків у національних українських строях,яка з першої ж пісні полонила їх слух рафінованим виконанням чудових,нечуваних ними мельодій українськогос степу.Досить широкий програм концерту перемежувався виступом мішаних ґруп танцюристів,які познайомили чужинецьку публіку з нашими народніми танцями. Концерти Капелі треба занести до активу висококультурних досягнень нашої еміграції.Велика заслуга в цьому належить п. К.Цепенді,який репрезентативно підносить наш національний престиж.Щодо виконання пісень,в більшості інтерпретованих оригінально і вдумливо(особливо Кошицівської „Та болять ручки..."),побажаним було б ,щоб хор більше популяризував наші глибоко-настроєві мельодії замість кунстштюквокальних і зовсім не типових для української народньої творчости пісень оперeткового жанру. Поза цим побажанням не маємо нічого до закинення дуже симпатичній,з високою культурною місією співочій капелі „Трембіта".

О - д.

З ІСТОРИЧНИХ ЛЕҐЕНД.

Кам'янець-Подільський відомий із своєї природної неприступности.

В 1621 р. турецький султан підійшов із військом до Кам'янця-Подільського,в якому засіли оборонці,і запитав місцевих людей:

- Хто так міцно укріпив цей недоступний Кам'янець?
- Це Бог зробив ! - відповіли йому.
- То нехай Бог і здобуває його ! - сказав на це Осман.

О.

КОРИСНІ ПОРАДИ.

Як точити ножики до голення.

Не викидайте ужитих вже ножиків до голення, бо їх дуже легко можна нагострити. Візьміть гладеньку склянку, змочіть легенько кількома краплями води, покладіть на стінку склянки жилєтку (ножик) і, притиснувши її пальцем до скла, водіть вправо і вліво, раз-у-раз перекладаючи одного боку на другий. Так вигострюючи, можна одним ножиком голитися кілька місяців.

Як мити занечищені пляшки.

В теперішніх повоєнних часах відчувається великий брак всякого рода пляшок, отже т[illegible] треба якось дати раду з тими занечищиними пляшками, які в мирних часах можна було сміло викинути на смітник. Занечищений смарами, дьогтем і т.п. тяжкими оліями скляний посуд можна вичистити сирою картоплею. Тоненько накраяні платки сирої картоплі кинути до пляшки, налити трохи води і старанно струшувати пляшку, раз-у-раз виливаючи брудну воду та доливаючи свіжої. Можна також чистити технічною содою. А найліпше і найлегше вичистити забруднений посуд тонко накраєним папером. Цей папір вкинути до пляшки, долити трохи води і струшувати пляшку. Наприкінці можна замінити забруднений папір на свіжий.

- o -

О Г О Л О Ш Е Н Н Я.

Свящ. Петро ГЛИЦЬКИЙ з Канади ШУКАЄ свого племінника МИКОЛУ ГЛИЦЬКОГО, колишнього учня 6-ї кл. Холмської гімназії, що перед евакуацією Холма був вивезений до Німеччини. Відомості про М. ГЛИЦЬКОГО просимо надсилати до редакції „Церква і Життя". Інші часописи просимо передрукувати.

- o -

Вийшли з друку у видавництві „ПІСНЯ":

1) Партитура для церковних хорів: „Гласовий Роспів Києво-Печерської Лаври", в українській мові, Глас 1-й Ціна 20 РМ.

2) Літургічні пісні: Серія 1-ша (К. Стеценко, „Херувимська" і „Милість спокою") партитура, ціна 3 РМ.

3) Літургічні Пісні, Серія 2-га (М. Леонтович: „Святий Боже" і „Отче наш"), Партитура, ціна 2 РМ.

Набувати: Есслінген а/Н. Мартінштрассе 26/II. Кірхліхе Фервальтунг.

Друкується: „Гласовий Роспів", Гласи 2-й і 3-й. Можна вже замовляти.

ЦЕРКВА і ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

для Духовенства і Вірних
Української Автокефальної
Православної Церкви
на Віртемберг-Баден.

Ч 10

19 46

Церковне Управління У. А. П. Ц.
на Віртемберг-Баден
в Еслінгені.

УКРАЇНСЬКИЙ
Ч. 1114
МУЗЕЙ-АРХІВ

Ціна 3,50 РМ.

"ЦЕРКВА і ЖИТТЯ."

виходить на правах рукопису.

ч. 10. - 10 грудня 1946 р.

ЗМІСТ ЧИСЛА.

"Церква і Життя"

CHURCH and LIFE.

Редагує Колегія.

До
Всечесних Панотців Настоятелів Українських
Православних Парафій УАПЦ на еміграції .

Господь Милосердний береже нас на чужині й допомагає організовувати наше церковне життя при побожних осередках. Організовано парафії, уряджено в приміщеннях гарні храми Божі, а в багатьох осередках вибудовано для них спеціяльні стилеві приміщення. Храми прикрашені артистичними образами наших мистців, гарними панікадилами, свічниками, пороблені чудові іконостаси, образи прикрашені стилево вишитими рушниками та килимами.

В храмах часто відбуваються церковні врочистості: архієрейські богослуження при посвяченні храму, служби Божі і річні свята, врочисті панахиди в річниці смерти наших Героїв, Поетів, Письменників, Вчених, молебні в річниці проголошення державних актів історичної ваги та інш.

Для історії УАПЦеркви є дуже потрібним зафіксовувати на фотографічних усе, що за допомогою Божою та допомогою УНРРА й щирою працею побожних вірних, пощастило зробити для хвали Божої і добра нашої Церкви: зовнішня форма храмів Божих, внутрішнє уладження храмів, окремі місця й речі в храмі, як іконостас, вівтар, образи, церковний вишитий одяг, моменти підчас урочистих богослужб в середині храму, знадвору та інш.

З пороблених знимок один примірник лишати при церкві, другий - відсилати до Церковного Управління, а третій - до Синодальної Канцелярії для укладання відповідних альбомів.

На фотознимці занотовувати дату знимки, що на ній знято й де.

Допильнування виконання цього доброго діла для історії УАПЦ на еміграції покладається на Всечесних Панотців Настоятелів парафій.-

Еслінген,
5 грудня 1946 р.

КАНЦЕЛЯРІЯ СВЯЩ.СИНОДУ УАПЦ.

БОГ ГОРДИМ ПРОТИВИТЬСЯ, СМИРЕННИМ ЖЕ ДАЄ БЛАГОДАТЬ.

/1 Петра, У,5/.

Одним із найтяжчих, головних, т.зв. смертельних гріхів є гордість, яку справедливо називають матір'ю усіх гріхів. Гордим називаємо того, хто переціню є свою власну вартість ти /своїх часових багатств і виявляє це скрізь назовні, змагаючи до почестей, слави, намагаючись звернути на себе увагу інших своєю зовнішністю, розмовою, надіючись цілковито на свої власні сили, погорджуючи чужою допомогою, навіть Божою ласкою.

Коли гордий навіть і зробить щось добре, то зараз же перед усіма цим хвалиться. Гордий обмовляє інших, фарисействує, не бачить власних хиб і гріхів.

Тяжкий гріх гордости поповнила вперше частина ангелів у проводі з Денницею, що забажав стати Богом і став противитися Його волі, навіть ганити Його, спокусивши до того й інших ангелів.

Проте решта ангелів, які лишилися вірними Богові у проводі з Архистратигом Михайлом, стали в обороні Божого Маєстату і перемогли гордих противників Бога та скинули їх у безодню.

З того часу злі, горді ангели не перестають мститися за перемогу їх і всю свою злість виливають на родові людському, спокушаючи на кожному кроці маловірних і легкодушних.

Святкуючи день Архистратига Михайла та інших Сил Безтілесних, ми святкуємо разом із тим символ перемоги добра над злом, християнської покори над безбожницькою гордістю.

Покірним уважаємо того, хто пізнає свою власну нікчемність і марність дочасних річей та відповідно до того пристосовує свої вчинки.

Найкращий приклад покори подав нам Спаситель, Син Божий, що прийняв образ слуги, жив убого, був завжди ввічливий із людьми і добровільно прийняв тяжку хресну смерть за людські гріхи.

Зразком християнської покори, особливо для побожного жіноцтва, є Пресвята Діва Марія, Яка за свою покору заслужила ласку в Бога і стала вищою від усіх людей, а навіть від Херувимів і Серафимів.

Покірність виявляли святі Апостоли, Мученики, Угодники Божі, пам'ятаючи, що покора веде до високої досконалости й вічного щастя. „Щасливі вбогі духом, бо їх є царство небесне" /Матв. У,3/.

Один чернець-місіонер збирав пожертви на дитячий притулок. Зайшовши до одного дому, він застав

там гурт картярів,перед якими лежала купа грошей. Коли він звернувся до грачів із проханням офірувати щось на добре діло - на бідних сиріт,то той, що в хвилині перед тим виграв усю цю купу грошей, плюнув йому в лице.Чернець спокійно обтерся і сказав:„Це для мене. Дуже дякую вам.А що ж дасте для бідних дітей?"Засоромлений картяр знініковів, згріб усі виграні гроші й віддав їх місіонерові, попросивши дарувати йому його раптовий вчинок.Як бачимо,тільки покорою можна упокорити і зм'ягчити горде чорстве грішницьке серце.

До покори приходимо,коли роздумуємо про велич Божу та марніїсть свою і всього земного.

Славний астроном Нютон,що зробив багато відкрить для людства,сказав:„Мені здається,що я є малою дитиною,що бавиться на морському березі і час-від-часу знаходить гладенький камінець або гарну мушлю,але великий океан лежить перед нею недосліджений".

Земна слава,якої так часто шукають горді люди і навіть народи,не повинна робити людей гордими,бо знаємо чимало прикладів,коли володарі нагло тратили свою славу,навіть на наших очах,і коли Господь упокорював за гордощі цілі народи.

У той час,коли тяжкий гріх гордости робить людину дуже нещасливою,бо через нього вона втрачує ласку Божу та жидається на вічне осудження-на смерть душі,втрачає душевний спокій і набуває внутрішнього невдоволення,мук власного сумління,-християнська покора веде до Божої ласки.Покірних Бог потішає,прощає їм гріхи /Митар і Фарисей/, вислухує їх молитви /сотник у Капернаумі/.Покірний поборює всякі спокуси диявола.Покірним або „вбогим духом" Христос обіцює царство небесне.

Наш побожний український народ з давніх давен у своєму житті плекав і плекає в собі - цю важну християнську чесноту покори.Дїткнений у минулому і тепер з волі Божої різними нещастями: війнами,голодом,пошестями,напастями з боку сусідів,внутрішніми неладами,він ніколи не ремствував,не покидав віри в Бога,не тратив любови до нього,до Церкви Святої,до своїх звичаїв і обрядів,а,навпаки - гартувався і гартується в удосконаленні своєї покори,розуміючи її не як недостачу відваги,бо боязка покора є нещира,а готовий гідно перетерпіти все для Бога і Батьківщини.

Коли слуга первосвященика вдарив Христа на судовому допиті в лице,то Спаситель в обороні своєї гідности сказав:„Коли я зле сказав,скажи, що зле,а коли добре,то защо мене б'єш?"

Коли пригадаємо наших святителів,пастирів, угодників,гетьманів,наше козацтво,наших провід-

ників, як вони, часто терплячи тяжко, гідно ставали в той же час в обороні своєї Віри, Церкви і Батьківщини. Пригадаймо тільки, як із словами молитви й національного гимну вмирали мученики Базару. Не даремно наш народ так щиро шанував і шанує Архистратига Михайла, як переможця злих гордощів, неправди, і його святий образ уміщував на гербах, військових прапорах, на честь його будував і будує святі храми, манастирі.

Треба щиро молитися Св. Архистратигові Михайлові про подання нам допомоги у нашому тяжкому житті, повному небезпек і злих спокус, та про визволення нашої любої Батьківщини з-під безбожницької влади і про запанування на світі Божої правди, любови і справедливости.

Є. П.

- : -

ЄПИФАНІЙ СЛАВИНЕЦЬКИЙ.

/Сторінка з доби культурного впливу України на Московщину/.

Серед культурних діячів української минувшини, так багатої славними постатями в ділах релігійно-національних і загально-людських, почесне місце належить ієромонахові Єпифанієві Славинецькому - цьому апостолові просвіти і духової краси.

Культура й освіта в Україні до часу політично-національного і духового поневолення її Московщиною завжди розвивалися, а в половині ХУІІ століття досягли найвищого свого розквіту. Цьому багато прислужився великий Митрополит Петро Могила, що вважав освіту за найкращу зброю в обороні України та української Церкви від чужих нападів. Своєю діяльністю він дав українському народові церковних, національних і громадських діячів, які у всіх ділах наслідували свого безсмертного вчителя. Освітнім центром була тоді славнозвісна Київо-Могилянська Академія. Променюючи на сході Европи на всі сторони, вона сягала своїм світлом і на північ, хоч москалі боялися освіти, вбачаючи в ній загрозу своїй вірі, яку вважали за єдино-православну у всьому світі.

В 50-х роках ХУІІ ст. серед малописьменних або й зовсім неписьменних московських бояр, що підозріло ставилися до православної культурної України та її вчених, знайшовся один, а саме Ф. Ртіщев, що прагнув освіти та шукав зближення з освіченими українцями. Він випросив у царя Олексія дозвіл викликати з Ук-

раїни київських учених для закладання шкіл у Московії. Літом 1649 р. до Москви прибуло з Києва біля 30 вчених. Найвидатнішим серед них був Єпифаній Славинецький - ієромонах Київського Братського Манастиря, професор Могилянської Академії, яку він і сам закінчив. Здібний, талановитий, з високою освітою, яку доповнював за кордоном, Єпифаній Славинецький енергійно і щиро став до праці разом із своїми співпрацівниками і того ж 1649 р. у Москві була заснована перша в Московщині школа. З того почину добре діло ширення освіти пішло далі. Так українці розбудили духово сонну тоді Московщину і вивели її на шлях просвіти.

З Єпифаном Славинецьким познайомився Патріярх Нікон і, як чоловік свідомий серед москалів, оцінив ученість українського ієромонаха та доручив Славинецькому виправлення руками переписуваних до того часу і повних помилок, які робили переписувачі богослужбових книг. За це важливе діло Славинецький узявся із незвичайною уважністю і енергією. Тільки тоді, як здобув Є. Славинецький старі грецькі тексти та всі інші необхідні матеріяли, розпочав він покладену на нього працю і віддав їй чимало своїх сил, енергії та знань. А знання його були незвичайні : він вільно володів кількома мовами, добре знав грецьку й латинську духовні літератури, знав історію і церковну археологію.

Під кермою Єп. Славинецького були виправлені і видруковані богослужбові книги, з яких користає Росія і тепер: часословець, ієромолог, дві тріоді - пісна та цвітна, загальна мінея і псалтир. Крім того, Славинецький склав служебник із передмовою, переклав із грецької мови на слов'янську „Нову скрижаль" і твори Свв. Отців, а в першу голову твори Івана Золотоустого.

Самими релігійними перекладами Славинецький не обмежувався. Він перекладав праці европейських учених із педагогіки, історії, географії та анатомії і написав „Лексікон греко-слов'яно-латинський".

Року 1674 московська церковна влада доручила Єп. Славинецькому переклад Біблії, але вчений встиг перекласти лише Новий Заповіт та П'ятикнижжя. Смерть припинила його працю.

Блискуче визначився Славинецький також, як проповідник. Він перший почав проповідувати з церковного амвону в Московщині, де перед тим проповідництво в церквах не дозволялося. Його проповіді захоплювали слухачів і здобули йому пошану навіть у тих, що вороже були наставлені проти „учений". Талановитий проповідник написав багато промов і проповідей для пастирів Церкви. Провідні думки проповідей Славинецького - християнські чесноти й просвіта. Ворогів освіти він називав совами, що бояться світла і ховаються від нього в темряві. На тему християнських чеснот написав цілу книгу.

Духовий образ еп. Славинецького був високо християнським. Добродійність він уважав за перший свій обов'язок. Вдачу мав тиху, лагідну. Як учений, був скромний, ніколи не підкреслював своєї розумової та наукової вищости серед інших і цим придбав загальну до себе пошану. Перебуваючи на чужині, він увесь час поривався на Україну, але відповідальна робота не давала можливости залишити Москву. Заспокоюючи себе, цей невтомний працівник часто говорив: "На Україні багато є кому просвіщати, а тут, у Московщині, нема людей освічених, і ми, українці, повинні помагати братам по Христу."

Двадцять шість років праці віддав Єпифаній Славинецький Московщині, не шкодуючи своїх сил, досвіду і знань та не шукаючи земних благ, а виконуючи високі обов'язки просвітителя. Помер 19 листопада 1675 року в сані ієромонаха. Свою велику книгозбірню заповів Київському Братському Манастиреві, який у наших часах був зруйнований разом з іншими історичними пам'ятками України дикою волею того народу, для якого цей апостол віддав 26 років марної праці, його просвіщаючи і навчаючи.

Д. В.

ЦЕРКОВНО-БОГОСЛУЖБОВИЙ КАНОН.

Одно з найважніших місць у церковних богослужбах - всенічних, молебних та жалібних займають церковні піснопіння, що мають близьке співвідношення між собою, звуться ірмосами й тропарями та складають канон.

Ірмос /плетіння, зв'язок/ є піснопіння, що, будучи зложені якимсь розміром і маючи свою мельодію з визначеною кількістю та осібним розставленням слів, є основою для наступних за ними пісень, які, будучи зложені подібно до ірмосів, єднаються з ними і, підлягаючи завжди їм своїм складом, розміром і мельодією, звуться тропарями.

Таким чином, канон, складаючись із відповідно зв'язаних між собою ірмосів і тропарів, уявляє собою немов би один ланцюг із рівномірними звенами і творить одну сполучену та добудовану цілість, як своїм внутрішнім змістом, так і зовнішнім складом.

Своїм змістом кожен із богослужбових канонів висловлює дух і істоту святочної події, або властивості і діяння святого, якого пам'ять святкується. В них або оповідається про сповнення старозавітних пророцтв і прообразів, або розкривається важність і внутрішнє значіння події свята, або, нарешті, висловлюються побожні почуття, що повстають у душі від різних божественних дій для нашого спасіння.

Через це піснопіння канонів містять у собі найчастіше думки та вислови Св. Письма, а іноді уривки

з бесід Св. Отців Церкви, що вглиблювалися в таємниці нашої віри та змальовували їх красномовним словом.

Усі ці думки й образи в канонах, за прийнятим піснеписцями правилом, звичайно містяться в особливих відділах, що звуться п і с н я м и. Кожна така пісня має в собі один ірмос та кілька тропарів, яких кількість і самий зміст відповідає 9-ти пісням /за вийнятком небагатьох канонів, відомих під назвою двохпіснців, трьохпіснців і чотирьохпіснців/, що знаходяться в Св. Письмі в хронольогічному порядку.

Так, напр., перша пісня вказує на пісню Мойсея і Маріами, які, після визволення ізраїлітів з египетської неволі та переходу через Червоне море, заспівали переможну і вдячну пісню Богові, що починалася словами: „Співаймо Господеві, бо Він прославився" /Вих. гл. 15/. Ці слова є особливою прикметою першої пісні канону.

Друга пісня вказує на пісню того ж Мойсея, яку він склав з повеління Божого для оскарження нестійкости ізраїльського народу і для пробудження в ньому каяття, а також осторогі перед ідолопоклонством. Вона починається словами: „Почуй небо і розповім..." /Другозак. 32/.

Третя пісня нагадує Св. Анну, матір Самуїлову, яка, не маючи довгий час дітей, а потім після молитви своєї одержавши від Бога сина, висловила почуття своєї вдячности в пісні, що міститься в 2 гл. I книги Царств. Початкові слова цієї пісні: „Зміцнилось серце моє в Господі, піднеслась сила моя в Бозі моїм", а також пісня: „Нема Святішого від Тебе, Господи..." та інші становлять прикмету 3-ї пісні.

Четверта зв'язана думками і виразами з піснею Пророка Авакума, що провозвіщала втілення Сина Божого для людського спасіння і прославлення Божественної сили Того, Хто прийняв тіло, в словах: „Господи, почув я голос Твій і злякався... Бог із півдня прийде і святий з гори, отіненої густо... покрило небо добродійство його і хвали його повна земля. Господь Бог мій - сила моя..."

П'ята пісня в каноні складається з пісні пророка Ісаї, в якій міститься пророцтво про Ісуса Христа і вдячність Богові за добродійства, що мали відкритись із пришестям Месії. Прикметою цієї пісні є слова пророка Ісаї: „З ночі лине дух мій до Тебе, Боже, бо світ повелінь Твоїх... спокій подай нам."

Шоста нагадує нам пророка Йону, вкиненого в море, і молитву, яку він виголосив у вдячність Богові за визволення його від смертної небезпеки в китовій утробі. Ця молитва вміщена в 2-й гл. його пророцької книги і починається так: „Взивав я в скорботі моїй до Господа Бога мойого, і почув Він мене; із безодні пекельної стогнання моє, почув єси голос мій..." мій...

Сьома і восьма пісні беруть думки й вирази з

двох славословій, або вдячних пісень, трьох юдейських юнаків, яку вони виголосили в той час, коли перебували в розпаленій печі Вавилонській і чудесним способом врятувалися від смерти. Перша їхня пісня є вихваленням Бога та спомином подій, що сталися з ізраїльським народом, а друга є славослов'ям, до якого побожні юнаки закликають усі творіння Божі /Дан. гл 3/. Стихи „Благословен єси, Господи, Боже отців наших, величне і прославлене ім'я Твоє повіки", що часто повторювались устами юнаків, служать особливою прикметою 7-ї та 8-ї пісень канону.

У 9-й пісні звичайно зміщується величання Пресвятої Діви Марії. Зразком при складенні цієї пісні є славослов'я, яке Вона висловила підчас побачення з св. Єлизаветою: „Величає душа моя Господа і радіє дух мій у Бозі, Спасі моїм", а також славослов'я св. Захарії, батька Івана Христителя, схоже змістом з піснею Пресвятої Діви: „Благословен Господь Бог Ізраїлів..." /Лук., гл 1/.

Маючи на увазі згадані пісні Св. Письма при укладанні канонів, священні піснеписці знаходили в них багате джерело глибоких думок, живих почувань та мистецьких пристосувань старозавітних пророцтв та прообразів до новозавітних осіб і подій.

Зовнішньою формою богослужбові канони складені так само старанно і по-мистецьки, як і їх зміст. Одні з них писані мистецькою прозою, а деякі віршем, що завжди визначається поважністю і священним тоном, що відповідає святості християнського богослуження та належить своєю структурою до віршів врочистих.

На початку більшости канонів містяться так зв. акростихи, по-слов'янськи „краестрочіє" або „краеграніє", ці такі вислови, з яких літери, кожна зокрема, в послідовному порядку повторюються в початках усіх ірмосів і тропарів, або в початках кожного віршевого рядка /коли канони писані віршем/, так що, запам'ятавши невеличкий вислів акростиха, легко пригадати кожен ірмос і тропар. Іноді, замість акростиха, беруться літери грецького алфавіту, які служать початковими літерами ірмосів і тропарів, та розкл розкладаються в середині піснопінь у відповідному порядку. Як віршовані, так і прозові канони в грецькому оригіналі писані мовою мірною, пристосованою до співу /це збережено і в слов'янських перекладах/. Звичайно співають тільки ірмоси на який-будь один із 8-ми гласів, які уложив і встановив для одноманітного співу всіх богослужбових пісень Православної Церкви Св. Іван Дамаскин, а тропарі читають виключенням є канон Великодній. Таким чином, церковні канони, визначаючись внутрішніми красомами і зовнішньою стрійністю, служать для співаків, читців і слухачів не тільки повчальними, але й приємним засобом возносити Богові молитви і подяку та славословити його за великі добродійства для нас, що

згадуються в різних моментах Богослуження.

Друга пісня канону, пристосована змістом до покаянної й оскаральної пісні Мойсея, не відповідала б духовній радості та священній веселості свят. Тому друга пісня переважно припадає до канонів Пісної Тріоді, пр/сякнених почуттям каяття і сердечної скрухи.

Творцями канонів були: Кузьма, епископ маюмський; Іван Дамаскин; Кир Теофан; Йосиф Піснописець; Юрій, митрополит никомидійський; Андрій Критський; Марко, епископ ідрунтський. Творення канонів відноситься до УІІІ і ІХ віків.

П. Н.

- о -

Одна із жертв гітлерівського Гестапа.

/ В треті роковини смерти невинно замученого

о. Андроника Галабурди /.

Вперше я побачив о. Андроника в часах гітлерівської окупації України у свойому домі на черговому деканальному соборчику православного духовенства, що з'їхалося до мене, як до благочинного.

Високого зросту, шатен із темними бровами і ясними, лагідними очима, в новій, дбайливо пошитій рясі - о. Андроник серед кільканадцяти інших священиків був наймолодшим. Пригадую собі, як він, почуваючись іще новаком, із вродженою скромністю не забирав голосу в дискусіях, а коли до нього звертались іноді із запитами, відповідав річево, хоч і соромливо червоніючи.

По закінченні соборчика, о. Андроник залишився в мене полагодити деякі службові формальності. Із розмови з ним довідавсь я, що він походить із великого волинського села Дерманя, де здобув початкову освіту, а пізніше виховувався при славному своїм історичним минулим Дерманському Свято-Троїцькому манастирі, де, між іншим, жив, трудився і на віки спочив автор першої української граматики Мелетій Смотрицький. Отець Андроник оповів тоді також про своє життя в кремянецькому Богоявленському манастирі, в якому на спеціяльних, добре органі зованих 3-річних курсах здобув необхідну підготову до служення Святій Церкві. По скінченні тих курсів він кілька років був дяком в одній із парафій західньої Волині і на цьому становищі практично підготовився до майбутнього пастирського служення.

Прийнявши священство, він відмовився від досить багатої парафії в західній Волині, а випросив для себе у духовної влади одно із сел східньої Волині. Цим сёлом була Радогощ Велика, положена майже при самому польсько-совєтському кордоні.

В Радогощі Великій і в сельці Радогощі Малій, що притикала до неї, на диво збереглися від знищення безбожницькою владою церкви - явище, дуже рідке на сході. Отець Андроник енергійно взявся за відновлення церковно-релігійного життя в цих селах та за очищення парафіяльної Божої нивки, на якій сатана десятками років сіяв безупинно свій кукіль. Церкви в обох селах до приїзду о. Андроника були збіжевими складами. Енергією о. Андроника вони були швидко очищені від усякого хламу, в міру можливости розмальовані та прикрашені святими образами, а на церковних банях знову були поставлені св. хрести. В скорому часі о. Андроник зорганізував у своїй парафії досить гарний церковний хор, заснував церковне братство та що-неділі й що-свята, згідно з уставом, відправляв у церквах служби Божі, на яких просто, але щиро, від глибини гарячого християнського серця проповідував своїй пастві слово Боже. Його парафія дуже швидко зробилася в окрузі взірцевою. Парафіяни, буваючи частенько в місті за різними справами, відвідували мене й у розмовах зо мною не могли натішитися своїм пан-отцем.

Коли одного разу, службово об'їжджаючи парафії дорученого мені деканату, я відвідав Радогощ, мене дуже приємно здивував взірцевий порядок і чистота, яку я побачив у радогощських церквах. На святих антимінсах не виявив я найменшого занечищення, евхаристичний посуд, престіл і жертовник знайшов в ідеальному порядку, усі нові ризи в ризниці були дбайливо зложені, а старі і зужиті були вміло підрепаровані та зацеровані, всі богослужбові книжки були оправлені - взагалі, на всьому лежали сліди любовного відношення до свого високого звання дбайливого і зразкового духовного пастиря. Здавалося, немов би тіні всіх пастирів, що молилися колись у цих давніх церковцях, ходили по них і тішилися з того, що врешті знову, по довгій вимушеній заборені, перед св. престолом возносяться щирі молитви до Господа з вуст нового пастиря, про упокоєння їх, як колишніх служителів святих храмів цих, а також усіх православних християн, які спочили в різних часах у цій парафії. Отець Андроник, показуючи мені кожну набуту ним річ церковного вжитку та оповідаючи історію її набуття, радів, як дитина. Споглядаючи на нього, я пригадав собі слова Ісуса Христа: „Правду вам кажу: якщо не навернетеся і не будете такими, як діти, не ввійдете в царство небесне". /Мф. 18,3/.

В своїй притульній хаті, у щирій розмові зо мною він виявив себе і як добрий, гостинний господар, і як

цікавий співбесідник, і як свідомий син свого багатостраждального українського народу, і як вірний пастир своєї Православної Церкви.

В тих часах ворожа політика німців у відношенні до нас і до нашої Св. Церкви була занадто очевидна. Отець Андроник висловив свої побоювання, чи не прийдуть знову чорні дні для народу, а зокрема для Православної Церкви, і чи не почнеться нова ера утисків, переслідувань і народніх терпінь.

Побоювання о. Андроника справдилися. Не минуло й місяця по цій останній нашій зустрічі, як німецький ґебітскомісар видав категоричну заборону відправляти богослуження в дні свят, навіть двунадесятих, що припадали серед тижня. Другим наказом, під загрозою тяжкої кари, заборонено було упродовж цілого літа відправляти недільні богослуження по 7-й годині ранку. Згідно з цим наказом, священики мусіли були кінчати богослуження в 7-й годині ранку. Зайво говорити, що від цього було мало пожитку як для вірних, так і для душпастирів, яким зв'язувалися цілковито руки. Відправи всенічних волею-неволею довелося скасувати. Але розпочинаючи і літургію в годині 5-й ранку, тобто в час, коли кінчалася так звана „поліційна година", що забороняла всякий рух вночі до 5 години ранку, трудно було скінчити її упродовж двох годин. А коли доводилося сповідати вірних і запричащати їх, або відправляти на слізні благання людей молебні чи панахиди, то не тяжко уявити собі той незвичайно нервовий стан і те душевне напруження, з якими доводилося душпастирям виконувати свої обов'язки. Обмежений часом священик нераз мусів був відправляти церковні чинності буквально з годинником у руках. Мені самому доводилося відправляти богослужби в цих умовах; доводилось також бачити, як у інших спокійних з натури і цілком зрівноважених священиків не витримували нерви, тряслися руки, вкрадалися помилки у виголошеннях і словах молитов, випадали з рук служебники, поминальні граматки і т. д. Це не було тільки наслідком особистого „страха іудейська". Кожен священик тремтів не за себе, а за те, щоб не наразити вірних і святиню на грубу профанацію з боку жорстоких і зарозумілих німецьких наїздників, яка вже мала місце то там, то тут на „нашій не своїй" землі, що несподівано опинилася під брутальним чоботом „европейського" гітлерівського деспотизму. Коли ж додати до цього, що пунктуально в 7-й год. ранку появлявся в церковних дверях озброєний і з правила в шапці німецький посіпака-шуцман, що йшов виганяти людей на панщину, в поле, то безвихідність становища стає цілком зрозуміла для кожного, навіть для непосвяченого в тодішні тайни обов'язків священнослужителя. Треба додати ще, що в східній Волині ґебітскомісари особисто їздили по селах і на місцях контролю-

вали точне виконання своїх наказів підвладними, або доручали це своїм заступникам. Горе було тому священикові чи сільському старості, яких прилапувано „на гарячому."

Саме на Маковея 1943 р. о.Андроник через необережність запізнився з відправою Служби Божої аж до 8-ої години. Люди, правда, і священик розійшлися по службі по хатах, але до села вже в'їздив начальник канцелярії гебітскомісара - молодий, скажено-лютий „партайман" Пітш /Pietsch/. Переїжджаючи селом, він зустрів святочно приодягнену старшу віком жінку і накинувся на неї із запитом, чому вона, вистроєна, ходить по вулиці, а не працює в полі. Перелякана жінка простодушно висповідалася перед ним, що повертається після богослуження з церкви. Тигром вискочив із повозу озвірілий німець і килькома ударами в лице збив бідну жінку з ніг та в одній хвилині розірвав у шмаття на ній святочне вбрання, яке чесна жінка зуміла зберегти навіть у найтяжчих часах „соціялістичного розкуркулачення." Залишивши на вулиці до безтями побиту бідну українську Соломію, німець сів у повіз і полетів стрілою до сільського старости, якого „за непорядки" в селі збив також дуже люто до крови. А коли прийшов до старости викликаний туди о. Андроник, то представник „нової Европи" наказав негайно його заарештувати і відвезти до міської в'язниці.

Багато там довелося натерпітися о. Андроникові від шуцманів, що раді були скористати з нагоди, щоб познущатися безкарно над ненависним „служителем культа". Так, наприклад, на Спаса його змусили цілий день замітати головну вулицю містечка, наказавши одягнути на себе рясу і повісити на шиї св. хрест. Озброєний шуцман не відходив від нього. Це було атракцією для німців, але як же тяжко було дивитися на це знущання нашим чесним людям!

Просидівши у в'язниці понад два тижні, внаслідок енергійних старань його дружини та деяких друзів, о.Андроник був випущений на волю.

Боже, як радів він, що врешті вирвався з кігтів страшного хижака! Не менш від самого о.Андроника раділа з його звільнення дружина його та двоє дрібних діточок. Раділи також його парафіяни. Та радість ця була недовга.

Не минув і місяць, як під обвинуваченням у націоналізмі та таємних зв'язках із західніми українськими партизанами /а цей закид ставили німці всім священикам і українській інтелігенції/ о.Андроник разом із своїм церковним старостою був арештований удруге.

На цей раз ніякі інтервенції в гебітскомісара та благання і сльози дружини в жандармерії не помогли. Бідолашна дружина о. Андроника щотижня приїздила до в'язниці з так званою „передачею". Скільки сліз

вилила тоді нещасна, скільки мук вона зазнала разом зо всіма тими бідними жінками, в яких позабирали чоловіків німці! Без сліз неможливо було слухати її оповідань про те, як хлопчики затужили за батьком, як щоднини вставали з ліжка і лягали спати з єдиною думкою про свого татка.

Катастрофа наближалася. В день преставлення Св. Апостола і Євангеліста Івана Богослова, погідного осіннього 9 жовтня 1943 р., до страшної міської в'язниці Бернардинів /колишній католицький манастир, що від жовтневої революції став катівнею десятків тисяч людей і виконував цю ролю за німців/ приїхало гестапо. Суду не було. Почали виводити нещасних в'язнів на розстріл. Того дня було закатовано 70 людей. Із зв'язаними колючим дротом руками в'язні переходили до ями в одній лише білизні. Багато з них плакало, деякі непритомніли. Жандарми підхоплювали цих нещасних під руки і з лайкою та проклонами волокли до ями.

Коло о. Андроника ішов якийсь 15-літній хлопчина, що по-дитячому плакав і кликав на допомогу маму. Отець Андроник потішав його, а коли вони підійшли до ями, вголос прочитав молитву Господню: „І прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим" - з вірою, мужньо пролунав його голос.

Офіри підходили по черзі до ями, падали в них глухі стріли катів, і яма наповнювалася трупами невинних жертв німецького звиродніння і звірства. Ці стріли чули за брамою в'язниці матері, жінки і діти засуджених. Чула ці стріли й бідолашна дружина отця Андроника. Ще таки того самого дня довідалася вона, що серед розстріляних був і о. Андроник. Скільки виплакала вона сліз, впавши навколішки перед мурами в'язниці, за якими о. Андроник та сім десятків людей, що були з ним, уже спочивали сном мучеників!..

Уже втретє минув день Св. Івана Богослова - день мученицької кончини о. Андроника і всіх тих, що з ним тоді спочили. Тяжкий спомин і почуття кривди, заподіяної нам ворогом, наповнює чорним смутком душу, але рожеве світло прийдешнього ясною надією врива ється в темінь минулого і заспокоює серце. Нехай же цих кілька рядків буде китицею квітів на могилу померлого невинною смертю мученика, незабутнього о. Андроника та тих десятків людей, що разом із ним склали свої голови на забаганку лютого ворога, що не мав ані крихітки жалю і милосердя для нашої, кров'ю наших людей пересякненої бідолашної України.

Протоєрей С. Г-к.

- : -

ВІДЧУТТЯ БОГА ПЕРЕД СМЕРТЮ.

Як відомо, 16-го жовтня ц. р. в ранішніх годинах виконано вирок смерти над 10-ма націстівськими провідниками, яких Міжнародній Військовий Трибунал на процесі в Нірнберзі визнав за злочинців супроти людських прав та за масове винищення людства. Цікаво, що всі засуджені до страти, які були до того часу безвірниками, виявили бажання перед смертю, опріч одного лише Альфреда Розенберга, прийняти священиків. З преси довідуємося про пережиівання засуджених підчас їх розмов із священиками в останньому дні життя.

Альфред Йодль у розмові з духовником сказав, що основною підвалиною всякої релігії є любов.

Герман Ґерінг заявив, що не відчуває ніякого страху перед смертю.

Ганс Франк пригадав собі, як, перебуваючи якось із А. Гітлером у Римі, запропонував йому відвідати славетний храм Св. Петра. Гітлер категорічно відмовився.

Ернст Кальтенбруннер філософічно роздумував над питанням життя і смерти.

Передчуття близької смерти зробило також набожними інших засуджених, що вони виявили в своїх сповідних розмовах із служителями Церкви.

- : -

НАШІ ДОПИСИ.

Райтерзайх /Баварія/. - Дня 26 жовтня завітав до нашого табору Преосвященніший Владика Володимир. В радісно-святочному настрої дожидали вірні прибуття свого Архипастиря. Збудували гарну привітальну браму, на якій булр написано: „Благословен, хто йде в ім'я Господнє" та „Вітай нам, Владико!" Представники Таборової Управи та Церковної Ради привітали Владику на двірці в Райтерзайху, а потім двома автомашинами привезли Високого Гостя та гостей до табору. Коло брами привітали Владику: настоятель парафії Прот. К. Квасницький, подаючи звіт про стан парафії; Голова Таборової Управи п. Громоцький, що підніс Владиці хліб-сіль; заступник голови Г. Сложинський гарною змістовною промовою та шкільні діточки, що продеклямували патріотичний віршик і піднесли Владиці гарні квіти. Владика був глибоко зворушений сердечним привітанням, подякував щиро всім та уділив своє Архипастирське благословення. Від брами похід рушив квітами та зеленню встеленій дорозі до церкви, де був урочисто відправлений молебень, на якому співав таборови хор під орудою п. Н. Зіневича. Владика виголосив

Архипастирське слово,в якому висловив своє вдоволення,що таборяни зуміли власними силами так гарно прибрати свою церкву.А наша таборова церква справді може похвалитися як іконостасом та образами,чим завдячує пп. П.Коваленкові та А.Коломийцеві,як і загальним урядженням,до якого приклав свою працю церковний староста п. З.Квятковський і таборові теслі.

Того ж дня Владика соборно з духовенством відслужив всенічну і ранню служби Божі,а в неділю 27 -го жовтня літургію і молебень до Пресвятої Богородиці, Світлої оселі бездомних вигнанців. Церква була переповнена вірними,які численно сповідалися і причащалися з рук Владики. Підчас акафисту Божій Матері від щирого моління не могло не зворушитися найзачерствіліше людське серце і сльози покотилися з очей у вірних.Сам Владика підчас читання молитви декілька разів зупинявся,не мігши вимовити слова.Рвалося серце з грудей і летіло десь далеко,аж до самого Бога,щоб розказати Йому,Всевишньому Владиці,про наше горе, про наші страждання,про ті кривди,які злі духи чинять нашому народові.Владика в своєму слові закликав не тратити надії на Бога і на Його високе милосердя.

Розчулений народ не хотів покидати свого Архипастиря і цілою громадою,із співом молитви проводжав його з церкви до приміщення,а далі і за табор,коли він від'їджав.Уже Владика був далеко за табором,а спів іще не втихав,лунаючи по лісі.До залізничої станції Владику провожало багато таборян.

Приїзд Владики вніс велике ожирлення в буденне сіре таборове життя.Підчас спільної святочної вечері в таборі керівник нашого осередку від УНРР'и п. Кощева,вітаючи Владику,з притиском зазначив велике моральне значення Архипастирських візитацій,що підносять людей на дусі і вносять заспокоєння в їхні душі.

Таборяни.

Р Е Ц Е Н З І Ї.

„Гласовий Роспів Київо-Печерської Лаври"-українською мовою,аранжував о.Петро Б у д н и й. Глас І. Партитура,1946, в-во „Пісня",Еслінген,ст.24,4°.

З прийняттям християнства із Візантії перейшла на княжу Русь звідти і грецька церковна музика.Але вже досить швидко,а саме з другої половини XI ст.,починає в Україні творитися питомо-українська церковна музика,відмінна від грецької і болгарської.Першим вогнищем церковного співу і релігійної культури взагалі стала Київо-Печерська Лавра. Київський лаврський роспів стає для України основою церковного співу.Цей роспів почав ширитися дуже швидко і навіть стали творитися на українських землях різні місцеві його відміни,а саме:воло-

димирський /Волинь/, новгородський /Сіверщина/, перемиський /Галичина/. Як християнство, так і українська церковна музика, промінювали з полудня на північ до Москви, і цей вплив помічається упродовж цілих століть. Тільки на початках 19 ст. починається націоналізація російської церковної музики, а в 1850 р. Бахметєв дає їй правдивий національний напрям. Цей Бахметєвський стиль, завдяки підлеглості української Церкви Москві, став прищеплюватися в Україні і вкоренився тут так сильно, що триває і по цей день.

Київський роспів від кінця 18 ст., тобто від часу прилучення київської митрополії до Москви, почав усе більше виходити з ужитку і врешті залишився лише серед чернецтва Києво-Печерської Лаври. Перші нотні записи його маємо в рукописах 1728 р. В часі 1865-1873 рр. був він зібраний і записаний в 2-х примірниках в „Лаврському Обиході" і тільки в 1910 р. заходами намісника Лаври архимандрита Антонія був уперше видрукований. Є це точний нотний запис річного кругу богослужбового співу Лаври з усіма особливостями і відхиленнями від правил музичної гармонії. В теперішніх часах, в часі відродження Української Церкви, коли впроваджено в богослуження живу українську мову та відновляються всі українські обрядові традиції, що були заборонені Москвою, належить відновити й українську церковну музику. Старанням о. П. Будного вийшов перший зошит /глас 1-й/ лаврського роспіву в перекладі текстів на українську мову. Інші гласи вийдуть згодом. Для диригентів і псаломщиків це буде величезною допомогою в їхній праці для запровадження відродженого українського богослужбового співу в церквах. Партитура видана дуже дбало.

Те саме в-во випустило в партитурах дві перші серії т. зв. „Літургічних пісень". В 1-й серії знаходимо два твори К. Стеценка: Херувимську і „Милість спокою" /ст. 10/, а в другій твори М. Леонтовича: „Святий Боже" і „Отче наш" /ст. 5/. Партитури цих пісень видруковані гарними невеличкими зошитами.

Одуд.

До нашої редакції надійшли такі нові видання:

„Літопис Політвязня", рік I /1945/, жовтень, ч. 7, Мінхен.

Молитовник Української Автокефальної Православної Автокефальної Церкви, Кооперативне В-во "Заграва" в Гайденав, вийшов з благословення Його Високопреосвященства Високопреосвященнішого Полікарпа, Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви, 16, ст. 127, ц. 8 м.

- : -

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ в СПРАВІ ПЕРЕСЕЛЕНЧІЙ.

До Канцелярії Свящ.Синоду УАПЦ вплинув у цих днях через священика - українця,якому вдалося з Швайцарії переїхати до Аргентини,лист Українського Допомогового Комітету при Аргентинському Червоному Хресті з інформаціями про переселенчі справи, які так усіх нас цікавлять.

Відпис листа подаємо нижче до відома.

Український Допомоговий Комітет при Аргентинському Червоному Хресті. (вул.Вікторія,676,Буенос-Айрес).

Український Допомоговий Комітет в Аргентині переводить старання в Аргентинській Дирекції Еміграції про впущення до Аргентини 100 тисяч українських емігрантів-скитальців.

Справа знаходиться на добрій дорозі,і є надія,що буде одержана певна поважна квота для українців,але уряд затягає вирішення цієї справи до вирішення юридичного становища скитальців і їх документації.

Такі самі заходи перед Парагвайським урядом уже дали успішні наслідки,і для нашого Комітету відкрита Декретом Президента ч.13.979 з дня 8.VI-46 р.іміграційна квота в 100 тисяч.

Прохання на візи до Парагваю бажано представляти групами коло сотки душ кожда.Впускають тільки хліборобів,які зобов'язуються по приїзді поселитись на землі.Між хліборобами в кожнім списку можуть фігурувати до 15% ремісників і 5% культурних робітників.для обслуги колонії.

Хліборобів впускають і на особисте прохання,натомість ремісники та інтелігенти мусять фігурувати в списках з дотриманням %%-ї норми.Докладної перевірки,чи дана особа є дійсно хлібороб,консули не переводять,але тут можуть повстати труднощі з дозволом на життя в місті,які зрештою можливо залагодити.

В справі перевозу не можемо подати Вам докладних відомостей.Наш Комітет таких засобів не має.Уряд не має аж стільки заінтересовання,щоб дозволити собі на такий видаток.

Регулярний пасажирський рух до Европи ще не існує.Ціна переїзду на іспанській лінії Ібарра коштує 1200 швайц.франків від іспанського порту.Довідуємося в останніх днях,що з Франції і Бельгії де-які чужинці приїхали сюди дешевим коштом.

Таким чином можемо наразі вислати Вам візу тільки до Парагваю.Радимо скласти групу і прислати нам список бажаючих приїхати з поданням таких даних:

прізвище /для жінок також дівоче/,ім'я,рік і місце народження,заняття,назва і номер особистого документу.

Бажано,щоб на списку було вказано,яке є велике місто в сусідній державі /Бельгії,Голандії,Франції,Швайцарії чи Італії/, або через який порт найдогідніше Вам було б виїздити.Це потрібно,щоб знати,на яке Парагвайське Консульство має бути вислана віза.

Всім,хто вирішить приїздити до Парагваю,радимо формуватися в як найбільші і по можливості самовистарчальні групи з власними ремісниками й технікам.Теслі,цегельники,мулярі,ковалі,лимарі,олійники,мельники,чухральники вовни й бавовни будуть дуже корисними для громади і мають вигляд на заробітки.

Щодо Аргентини,то тут не буде дозволено ніякій націо-
нальності селитися компактною масою.

----оооооОоооо----

З життя УАПЦ на еміграції.

Відкриття Богословсько-Педагогічної Академії УАПЦ.

Дня 17 листопада 1946 р.в м.Мінхені відбулося відкриття Богословсько-Педагогічної Академії УАПЦ в присутності чисельного українського громадянства й представників влади,УНРРА та українських установ і організацій.На відкриття Академії прибув Преосвященніший Єпископ Володимир з Байройту.

Все українське православне свідоме громадянство на еміграції добре знає потребу для нас Вищої Богословської Школи на еміграції,в якій готовитимуться кадри високоосвічених пастирів нашої Церкви.

Відкриття Вищої Богословської Школи на еміграції - це знаменний факт у нашій історії взагалі,бо досі ще в ній такого факту ніколи й нігде не занотовано.

Ми певні,що вся наша українська православна еміграція щиро допомагатиме розвиткові цієї Школи,посилаючи туди свою молодь для студій і підтримуючи її матеріяльно.

Кураторія і Ректорат Академії докладають усіх зусіль, щоб Богословсько-Педагогічна Академія УАПЦ була зареєстрована, як Вища Духовна Школа і щоб у найближчому часі приступити до систематичних викладів. Бажаємо Академії доброго успіху на добро УАПЦ.

ІУ сесія Свящ.Синоду УАПЦ в Корнберзі.

В днях 19 - 23 мин.листопада в українському таборі в Корнберзі відбулася ІУ сесія Свящ.Синоду УАПЦ на еміграції,на яку прибули всі Члени Свящ.Синоду у проводі з Високопреосвященнішим Головою Синоду Владикою Митрополитом Полікарпом.

На сесії розглянено цілу низку важних справ з біжучого життя УАПЦ на еміграції,про що в цьому числі подається окремий комунікат.

21 (8)листопада,в день Св.Архистратига Михайла,що є храмовим святом таборової православної церкви в Корнберзі,відправлено було врочисту службу Божу з молебним обходженням довкола церкви у проводі з Високопреосвященнішим Владикою Полікарпом. Велика кількість присутніх богомольців,чудовий спів двох хорів - місцевого й з Майнц Кастеля,соборне служення трьох Владик і 6 священиків робили сильне враження.

З життя УАПЦ у Віртембергії.

Архипастирська візитація в Ельвангені.

В днях 9 - 10 мин.листопада Преосвященний Єпископ Платон відвідав український табір Ельванген.

Православні таборяни належно приготовилися до зустрічі свого Владики,зробивши при вході до табору гарну браму з напи-

сом:"Вітаємо свого Дорогого Архипастиря", прикрашену зеленню і прапорами - українським та американським.

В неділю перед службою Божою назустріч Владиці вийшла вся шкільна молодь, поліція і старше громадянство, яке з традиційним хлібом-сіллю та квітами вітали Високого Гостя.

В просторому приміщенні, збудованому спеціяльно для церкви, виповненому вірними, відбулась урочиста служба Божа при милому побожному співі місцевого церковного хору. Преосвященний Владика в своїому слові після Св. Євангелії повчав про милосердя і любов одних до других, так потрібних тепер на еміграції. По закінченні служби Божої відправлено було молебень до Преп. Іова Почаївського, в день Його упокоєння, Святої Великомучениці Параскеви (П'ятниці) й Святителя Атанасія, Патріярха Царгородського, Чудотворця Лубенського, Патрона храму.

Увечері в неділю Преосвященний Єпископ Сильвестр, що мешкає в цьому ж таборі, відправив акафист до Почаєвської Божої Матери, попереджений словом про труди й подвиги Преп. Іова Почаївського, якого свята особа тісно зв'язана з цим святим місцем Почаєвом.

На другий день Владика Платон відвідав духовенство, що замешкує в таборі, розмовляв із ним, а також бесідував з парафіянами, і ввечері від'їхав до Еслінгену.

Комасація українських таборів в Віртембергії.

В місяцях жовтні - листопаді Головна Дирекція УНРРА на провінцію Віртемберг-Баден перевела комасацію українських таборів. Табори Мерінген коло Штутгарту й "Функер Кассерне" в Штутгарті перевезено до Етлінгена. До них долучено ще українців із польських таборів в Гальброні, Швебіше Гмінд, Швебіше Галь та інш.

Табори Беблінген і Геренберг перевезено до Карльсруе, до колишнього польського табору.

Таким чином, замість чотирьох невеличких православних парафій, утворились дві великі українські парафії з численними причтами й добрими хорами.

В таборі Етлінген започатковано вже українську гімназію.

День Ангела Єпископа Платона.

В неділю, I-го грудня (18 лист. ст. ст.) ц.р., в день Ангела Преосвященного Єпископа Платона в домовій церкві Різдва Христового в Еслінгені місцевим духовенством відслужено до Св. Муч. Платона молебень на інтенцію Преосвященного Владики.

На службі і молебні були присутні вірні, які після молебна особисто вітали свого Архипастиря.

Нова українська гімназія.

Провід українського табору в Людвігсбурзі вживає заходів до відкриття при таборі української гімназії для дітей і молоді ДП.

-----oooooOoooooo-----

КОМУНІКАТ

Канцелярії Свящ.Синоду Української Автокефальної Православної Церкви від 24 листопада 1946 року.

Подається до відома духовенства і вірних Української Автокефальної Православної Церкви,що 19-24 листопада 1946 року відбулася в Корнбергі,на території церковної провінції Великого Гессену,ІУ сесія Свящ.Синоду Української Автокефальної Православної Церкви. В засіданнях Свящ.Синоду взяли участь: Голова Свящ.Синоду Високопреосвященніший Владика Митрополит ПОЛІКАРП,Заступник Голови Свящ.Синоду Архиєпископ МИХАЇЛ,Член Свящ.Синоду Єпископ МСТИСЛАВ і Секретар Свящ.Синоду Єпископ ПЛАТОН.

Предметом занять ІУ сесії Свящ.Синоду була низка справ і питань церковного життя УАПЦ на еміграції,а також загального життя української православної еміграції.

З постанов Свящ.Синоду,що мають важливий загальний характер,подаються до загального відома наступні:

1. В справі розселення української еміграції. Свящ.Синод, вислухавши звідомлення в переселенчій справі та обміркувавши всебічно цю справу,з великим задоволенням прийняв вістку про організацію Переселенчим З'їздом 4-5 жовтня 1946 р.Переселенчої Ради при ЦПУЕ. До Переселенчої Ради,як представників УАПЦ, Священний Синод делегував Преосвященного Владику ПЛАТОНА і Директора Канцелярії Свящ.Синоду,які в своїй праці,як відпоручники УАПЦ,мають дбати про те,щоб переселення по змові відбулося релігійними православними громадами до країн,які найбільше відповідають своїми кліматичними умовами та в яких буде біззабезпечений розвиток духовно-культурних і національних цінностей українського народу.Підготовній до переселення акції мають допомагати також Церковні Братства,що існують при парафіях УАПЦеркви на еміграції.

2. В справі заснування "Українського Православного Братства Милосердя". Вислуханий був,обговорений і затверджений Свящ.Синодом Статут "Українського Православного Братства Милосердя",що має бути центральним Братством,яке об'єднуватиме церковно-парафіяльні братства УАПЦ на еміграції. На Голову названого "Братства Милосердя" покликано Преосвященного Владику МСТИСЛАВА,а місцем осідку Братства визначено м.Франкфурт - Оффенбах. Статут "Українського Православного Братства Милосердя" одночасно з цим опубліковується.

3. В справі відкриття Богословсько-Педагогічної Академії. Прийнято до відома звідомлення урядуючого Куратора Богословсько-Педагогічної Академії Архиєпископа МИХАЙЛА про урочистість відкриття Академії 17 листопада 1946 р.в Мінхені. Доручено Високопреосвященнішому Кураторові спільно з Ректоратом Академії усталити проєкт складу професорів Богословського Відділу Академії,упорядкувати намічені приміщення для неї та приступити до систематичних викладів.На Декана Богословського Факультету Академії Свящ.Синод пропонує Сенатові Академії запросити Єпископа ВОЛОДИМИРА.

4. В справі релігійної опіки над православними українцями в польських таборах. На пропозицію Архиєпископа НІКАНОРА від 11.XI.1946 р., Свящ.Синод благословив Владиці Архиєпископові НІКАНОРОВІ духовно опікуватися православними українцями, які перебувають в польських таборах в американській, англійській та французькій зонах Німеччини.

5. В справі праць Богословсько-Наукового Інституту при Свящ.Синоді. Вислухане і прийняте до відома звідомлення Директора Богословсько-Наукового Інституту, якого організаційні збори членів відбулися 17 вересня 1947 р. При Інституті організовано чотири Комісії: редакційно-видавнича, перекладницька, шкільна і місіонерська. Намічено плян видавництва Інститутом періодичного журналу, шкільних підручників Закону Божого та релігійно-популярної літератури. В кінці листопада має вийти з друку "Український Православний Церковний Календар на 1947 рік" Свящ. Синоду УАПЦ. До 12 членів Наукової Колегії Інституту, які були покликані в час II сесії Свящ.Синоду в червні 1946 р., Свящ.Синод додав, як членів, ще одинадцять членів із духовенства з вищою богословською освітою та професорів. Перекладницькій Комісії Богословсько-Наукового Інституту доручено Свящ.Синодом зайнятися в першу чергу уніфікацією богослужбових текстів в українській мові: служебника, требника, часослова й молитовника.

6. В справі підготови до скликання Передсоборного Зібрання. Вислухане було звідомлення Голови Комісії в справі скликання Передсоборного Зібрання, Архиєпископа МИХАЇЛА, та протоколи засідань названої Комісії, яка виготовила вже значну частину докладів і матеріялів для занять Передсоборного Зібрання, а також виборчу ординацію для виборів на Зібрання. Свящ.Синод доручив Архиєпископові МИХАЇЛОВІ, як Голові Комісії, приспішити з закінченням праць Комісії.

7. В справі духовної опіки над православними українцями в Австрії. Прийнято до відома повідомлення Владики Митрополита про те, що призначений Свящ.Синодом на територію Австрії Адміністратором УАПЦеркви митр.протоєрей Ананій Сагайдаківський приступив до виконання своїх обов'язків.

8. У справі духовної обслуги православних українців в Аргентині. Свящ.Синод доручив Владиці Митрополитові ПОЛІКАРПОВІ уділити протоєреєві Ярославському Іванові в Буенос-Айресі благословення на організацію і відкриття в Буенос-Айресі української православної парафії і взагалі на духовно-релігійну опіку над православними українцями в Аргентині, які, як видно з листа о.Ярославського до Свящ.Синоду, тієї опіки не мають. Прот. Іван Ярославський має залежати безпосередньо від Митрополита ПОЛІКАРПА.

9. Виключення із складу Української Автокефальної Православної Церкви. Згідно з заявами, поданими до Свящ.Синоду протоєреями Кіндзерявим Яковом і Василевим Йосифом про те, що вони не належать до Української Автокефальної Православної Церкви, постановлено виключити прот.Якова Кіндзерявого й Йосифа Василіва із складу УАПЦеркви, про що й подати до відома правлячих єпископів, духовенства й вірних.

---

10. Скликання Собору Єпископів УАПЦеркви. Постановлено скликати Собор Єпископів УАПЦеркви не пізніше перших двох тижнів Великого Посту 1947 року.

11. Шкільні візитатори для висвітлення справи навчання Закону Божого в українських нижчих і середніх школах. Візитацію шкіл для висвітлення стану навчання православної релігії доручено переводити єпархіяльним місіонерам.

-----ooooOoooo-----

СТАТУТ
"Українського Православного Братства Милосердя"

I. МЕТА І ЗАВДАННЯ УСТАНОВИ.

1. В цілі об'єднання церковно-парафіяльних братств і їх діяльности в Українській Автокефальній Православній Церкві на еміграції засновується центральне братство під назвою "Українське Православне Братство Милосердя".

2. "Братство Милосердя" має служити задоволенню духових і матеріяльних потреб церковних громад і є проявом церковно-громадської самодіяльности в житті Церкви.

3. Для осягнення своїх завдань "Братство Милосердя"
   а) дбає про те, щоб при кожній парафії Української Автокефальної Православної Церкви існувало і діяло братство чи сестрицтво;
   б) дбає про постачання братствам і взагалі вірним книг Св. Письма, церковно-релігійних часописів і взагалі церковно-релігійної літератури та предметів християнського культу;
   в) відкриває та допомагає відкриттю і сприяє розвитку шкіл різних типів з християнським вихованням в них української молоді;
   г) закладає та допомагає в організації й проведенні дитячих захоронок, притулків, лікарських амбуляторій, шпиталів;
   д) опікується хворими, сиротами, інвалідами, матеріяльно допомагає бідним;
   е) дбає про підшукання праці для безробітних українців; організує трудові братські громади на окремих статутах; закладає і провадить друкарні, різні майстерні, головне для виготовлення предметів християнського культу; курси для підготовки до фахової праці;
   є) організує і провадить правну допомогу в цілі захисту українських емігрантів та їх розселення;
   і) співпрацює з організаціями і установами, що працюють над питаннями розселення української еміграції;
   к) в справах, обнятих цим статутом, та взагалі в питаннях піднесення церковно-релігійного і морального життя вірних Української Православної Церкви виступає перед центральними установами в Управлінні Української Православної Автокефальної Церкви - Свящ. Синодом і Собором Єпископів;
   л) координує діяльність місцевих братств та скликує конференції та з'їзди своїх членів.

II. ЧЛЕНИ "БРАТСТВА МИЛОСЕРДЯ".

4. Членами "Братства Милосердя" являються обов'язково усі церковно-парафіяльні братства і сестрицтва УАПЦеркви на еміграції. Крім того, членами "Братства Милосердя" можуть бути поодинокі особи, приналежні до Української Автокефальної Православної Церкви, від 30 років життя.
5. Поодиноких осіб, бажаючих вступити в члени братства, приймає Рада "Братства Милосердя", на їх прохання про це і за порукою двох братчиків "Братства Милосердя", чи місцевих братств.
6. Рада Братства може іменувати зпосеред членів Братства почесними членами та членами-добродіями як окремих осіб, так і цілі церковно-парафіяльні братства (сестрицтва) за заслуги в праці на ниві церковній, чи в розвитку діяльности братства.
7. Кожний член братства (правна особа чи фізична) вплачує членську вкладку в розмірі: від осіб правних (парафіяльних братств) 20 мр. місячно і від поодиноких членів 5 мр. вписового і 2 мр. місячно. Взагалі встановлення розміру членської вкладки залежить від Загальних Зборів Братства.
8. Поодинокі члени "Братства Милосердя" вибувають зі складу Братства добровільно по їх заяві про це до Ради Братства та по постанові Ради Братства в разі невплачення членської вкладки на протязі трьох місяців, або при наявности неморального поводження, яке суперечить самій ідеї Братства і званню братчика.

III. УПРАВЛІННЯ ДІЛАМИ "БРАТСТВА МИЛОСЕРДЯ"

9. Почесним Головою "Братства Милосердя" являється Владика Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви.
10. Органами Управління Братства являються: Загальні Збори Братства, Рада Братства і Ревізійна Комісія і Відділи Братства при правлячих Єпископах.
11. Загальні Збори "Братства Милосердя" складаються:
   а) з представників від церковно-парафіяльних братств і сестрицтв по одному від кожного, а також по одному від Відділів при правлячих Єпископах;
   б) з почесних членів і членів-добродіїв Братства; коли таким є парафіяльне братство, то воно делегує ще одного представника;
   в) з поодиноких членів Братства, яких запрошує на Збори Рада Братства, з огляду на їх корисну для Церкви чи "Братства Милосердя" діяльність;
   г) з членів Ради Братства і Ревізійної Комісії.
12. Загальні Збори Братства бувають звичайні і надзвичайні. Звичайні Збори відбуваються раз на рік, в часі після Великодних Свят до Зелених Свят. Надзвичайні Збори скликаються Радою Братства в разі важливої потреби, а також на зарядження Почесного Голови "Братства Милосердя" Владики Митрополита.
13. Як звичайні, так і надзвичайні Збори Братства відбуваються при всякій кількості присутніх на Зборах.
14. Загальні Збори вибирають Президію Зборів з трьох осіб: Голови, Заступника Голови та Секретаря.
   В разі присутности на Зборах, головує на них Почесний Голова "Братства Милосердя" Владика Митрополит.

15. Предметом нарад Загальних Зборів Братства є: справоздання ~~Радиципни~~ Братства і Ревізійної Комісії, затвердження бюджету Братства, намічення плану дальшої діяльности Братства, зміни в статуті Братства, вибори членів Ради Братства та Ревізійної Комісії та всі інші справи, предложені Зборам Радою Братства до вирішення чи затвердження.
16. Всі питання на Зборах вирішуються звичайною більшістю голосів у відкритому голосуванні. При рівності голосів переважає голос Голови Зборів.
17. Загальні Збори починаються і кінчаються спільною молитвою.
18. Рада Братства складається: з Голови, 2-х Заступників Голови, трьох членів і Секретаря. На випадок вибуття кого з членів, двох заступників вибирають до Ради Братства Загальні Збори.
19. Головою Ради "Братства Милосердя" являється єпископ Української Автокефальної Православної Церкви, покликаний на те становище Свящ. Синодом УАПЦеркви, або з його доручення Владикою Митрополитом. Заступників Голови, одного в духовнім сані, другого – мирянина, трьох членів Ради і Секретаря вибирають Загальні Збори Братства на час одного року.
20. Рада Братства керує діяльністю цілого Братства, репрезентує Братство назовні, дбає про матеріяльні засоби для розвитку діяльности "Братства Милосердя", укладає бюджет Братства, затверджує статути трудових братств, наглядає за життям і розвитком церковно-парафіяльних братств, подає звіти з діяльности Братства Загальним Зборам Братства і Свящ. Синодові Укр. Автокефальної Православної Церкви.
21. Засідання Ради Братства відбуваються що найменше раз на місяць і правомочні в присутності чотирьох членів Ради, в тім Голови Ради, або, з доручення Голови, одного з його заступників.
22. В міру розвитку діяльности Братства, утворюються Радою Братства окремі його секції, на чолі яких можуть бути поставлені члени Ради Братства, або референти з технічного апарату Братства.
23. Штати урядовців Братства встановлює, урядовців призначає і звільняє Рада Братства. Загальною канцелярією Братства і взагалі справами, що не належать до окремих Відділів Братства, керує Секретар Ради Братства.
24. Листування, правні документи підписуються Головою Ради Братства або одним із Заступників Голови та Секретарем Ради Братства.
25. Ревізійна Комісія Братства складається з Голови і двох членів та одного заступника до них; всі обираються Загальними Зборами на один рік.
26. Ревізійна Комісія провадить контролю фінансів і господарки "Братства Милосердя", маючи право перевірки усіх актів, документів, грошевих і матеріяльних книг і т.п. Ревізійна Комісія в своїй контрольній діяльности не обмежена часом; що-три місяці дає звіти Свящ. Синодові УАПЦ; річне справоздання представляє Загальним Зборам Братства.
27. При правлячих Єпископах існують Відділи "Братства Милосердя" в складі 3-х до 5 членів, в залежності від кількости парафіяльних братств.
28. Членів Відділів іменує Рада "Братства Милосердя" з місцевих братчиків за благословенням правлячого Єпископа.

29. Відділи "Братства Милосердя" являються органами Братства, за допомогою яких Рада "Братства Милосердя" координує і направляє діяльність парафіяльних братств. Установи "Братства Милосердя", які знаходяться на терені даної церковної провінції, також підлягають Відділам "Братства" при правлячих Єпископах.

ІУ. ЗАСОБИ БРАТСТВА.

30. Засоби Братства складаються:
а) з членських вкладок (пар. 7 Статуту);
б) з добровільних пожертв і збірок;
в) з прибутків від уряджень Братства;
г) з можливих субвенцій від інших установ і організацій;
д) з прибутків від благодійних концертів, лекцій, рефератів і т.п.

31. Двічі на рік, а саме: у Вербну неділю і в Неділю Св. Отців перед Різдвом Христовим переводиться по всіх церквах УАПЦ окрема збірка на цілі "Братства Милосердя", попереджена відповідною церковною проповіддю.

У. ЛІКВІДАЦІЯ БРАТСТВА.

32. "Братство Милосердя" може бути закрите постановою Загальних Зборів, для правосильности якої потрібна присутність представників Церковно-Парафіяльних Братств в кількості не менше як від 3/4 братств і сестрицтв, з голосуванням за ліквідаційну постанову 2/3 усіх присутніх на Зборах.

33. В разі ліквідації "Братства Милосердя" майно і грошеві суми, по покритті усіх зобов'язань Братства, що переводить спеціяльно вибрана ліквідаційна Комісія, поступають до розпорядження Свящ. Синода Української Автокефальної Православної Церкви. До Свящ. Синоду переходить і увесь архив "Братства Милосердя".

УІ. КІНЦЕВІ ПОСТАНОВИ.

34. Місце осідку "Братства Милосердя" встановлює на початку існування Братства Свящ. Синод. Місце осідку, з огляду на обставини, може переноситися рішенням Ради Братства в порозумінні з Свящ. Синодом.

35. Братство має свій штамп і печатку з написом (на печатці навколо хреста) "Українське Православне Братство Милосердя".

-----ооооооооо-----

З ЖИТТЯ Й ПРАЦІ УТГІ.

Початок акад. року 1946/47. В Українськім Технічно-Господарськім Інституті (УТГІ) розпочалися виклади: на старших семестрах - дня 15 жовтня п.р., а на перших семестрах - дня І листопаду п.р. Впис нових студентів Авдиторного Сектора УТГІ закінчено дня 20 листопаду п.р. Дня ІІ листопаду урухомлено в Регенсбурзі хемічну лябораторію УТГІ (на 16 місць), і нині там відбуваються регулярні виклади та практичні вправи в хемії.

Іматрикуляція щойно прийнятих студентів у Регенсбургу відбудеться дня 30 листопаду ц.р.о год.10.30 в історичній залі на Лібльштрасе,2.

Професорська Рада та З'їзди УТГІ. Дня 27 жовтня відбулося засідання Ради Професорів УТГІ.Рада вислухала річний звіт Ректора,грошовий звіт УТГІ за акад.рік 1945/46 та схвалила кошторис УТГІ на рік 1946/47. Зі звіту присутні довідалися,що в акад.році 1945/46 було іматрикульовано 221 дійсний студент,67 вільних слухачів,- разом 288 студійників. З них покінчили студії,склали дипломні іспити й публічно захистили дипломні праці та дістали титул дипльомованого інженера-агронома 35 абсольвентів,в грудні цього року має стати до дипльомного іспиту дальших 12 абсольвентів.

В днях 2 - 3 листопаду ц.р.відбувся З'їзд Директорів та Адміністраторів фахових середніх і нижчих шкіл УТГІ та фахових курсів УТГІ (сектор Масової Перекваліфікації УТГІ).На цьому З'їзді було виголошене звідомлення Головного Інспектора шкіл і курсів УТГІ,з якого присутні довідалися,що в акад.році 1945/46 було в різних таборах під педагогічною контролею УТГІ II фахових шкіл,27 фахових курсів,-разом 38 учбових закладів,в яких викладало понад 200 викладачів,а учнів було понад 1200 осіб. З'їзд присвятив багато уваги справі погодження програм навчання на школах і курсах і виніс резолюції в справі поліпшення організації навчання в них. В сучасний мент погоджені на З'їзді програми шкіл і курсів розмножуються й розсилаються по таборах.

В днях 9-10 листопаду ц.р.відбувся З'їзд Делегатур і Поліграфічних Баз УТГІ. З'їзд цей займався переважно справами Сектора Позаочного Навчання УТГІ.

Праця на КУРСАХ ЖУРНАЛІСТИКИ УТГІ.

Число студентів і курсантів цих курсів за короткий час зросло до 200. Тим із них,що цілковито оформили свій впис і внесли вписове та студійні такси (вписове 20 РМ,студійні такси I циклю - 440 РМ),нині розсилається студійний матеріял (скрипти):

1. Проф.М.Добриловський:"Політична Економія"- 350 стор.,
2. Доц.О.Бочковського та проф.С.Сірополка:"Основи журналізму" ч.I та II - 157 стор.
3. Доц.П.Букова:"Англійська мова"- 419 стор.,- разом три предмети,чотири книжки,926 стор.у 4°. В ближчому часі має вийти з друку для цих курсів:
4. Проф.Л.Бича "Загальна наука права",а редагується А.Животка:"Історія української преси".

Багато осіб запитує,чи не можна від УТГІ придбати підручники,не вписуючись на студії. Отже,подається до відома,що УТГІ не є видавництвом,а школою,друкує скрипти лише для внутрішніх потреб: для своїх лекторів,студентів,курсантів і учнів своїх шкіл та курсів. Правом набувати по одному примірникові підручника без студій користуються лише окремі вичислені особи. В цій справі вони мають звернутися до найближчої Делегатури УТГІ. Старим студентам й курсантам Високої Школи Державних Наук(ВШДН) доручується вписатися на Курси Журналістики,бо предмети курсів і ВШДН спільні,і по урухомленні ВШДН студії будуть їм зараховані. Вписи на Курси Журналістики йдуть без перерви.

Адреса: Український Інститут,Регенсбург,Ганггофер Зідлюнг, Павль Гейсе штр. 2.

ДО П.П.СТУДЕНТІВ І КУРСАНТІВ УТГІ.

УТГІ просить своїх колишніх і сучасних п.п.студентів і курсантів відпродати або позичити для перевидання такі підручники (скрипти) УТГІ:

7а. Л.Фролов: "Англо-Український словник";
21. А.Яковлів: "Цивільний процес";
28. С.Бородаєвський: "Кооперативний кредит";
32. В.Іванис: "Енергетика";
80. В.Шульгин: "Новітня історія Европи";
112. В.Доманицький: "Методика суспільно-агрономічної праці в царині пасічництва";
115. Конічкова: "Птахівництво";
118. І.Мазепа: "Карпатські полонини";
202. Б.Лисянський: "Основи радіотехніки для аматорів";
208. Л.Фролов: "Хемічна технологія води";
209. Л.Фролов: "Технологія палива";
215. О.Антипів: "Машинознавство";
216. Л.Фролов: "Цукроварство";
219. С.Комарецький: "Практичний курс аналітичної хемії".

Пропозиції надсилати на адресу: Український Інститут, Регенсбург, Ганґгофер Зідлюнґ, Павль Гейсе штр. 2.

------оооОооо------

О Г О Л О Ш Е Н Н Я !

Вийшов з друку "Український Православний Церковний Календар" на 1947 р., вид. Свящ. Синоду Української Автокефальної Православної Церкви. Набувати більшими партіями для продажу в українських православних парафіях можна в Церковних Управліннях УАПЦ, куди і належить звернутися в цій справі о.о.настоятелям парафій та парафіяльним Радам.

В близькому часі вийде, під редакцією Богословсько-Наукового Інституту УАПЦ, з благословення Свящ. Синоду УАПЦ, "Коротка Історія Православної Церкви":

ч.І. Загальна Церковна Історія; ч.ІІ. Українська Православна Церква, - підручник для православних учнів народніх шкіл.

Замовлення надсилати на адресу Церковних Управлінь приналежної церковної провінції.

. . . .

Музичне Видавництво "П і с н я" випустило друком такі нові ноти:

2-й і 3-й гласи "Гласового роспіву Київсько-Печерської Лаври" в ціні 15 НМ. за глас. і "Збірник колядок і щедрівок", 24 стор., формат 4°, в ціні 16 НМ.

Висилається за післяплатою після замовлення. Книгарням опуст. Адреса В-ва: Свящ. Петро Будний, 14а, Еслінґен, Фабрік штр. 11.

. . . .

Є вільна посада дяка та диригента церковного хору. Умови за згодою. Зголошення слати до Парафіяльної Ради української парафії УАПЦ в Дінкельсбіль, Дойчес Гауз, м.9 (Баварія).

2266

ЦЕРКВА І ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ

ДЛЯ ДУХОВЕНСТВА І ВІРНИХ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ НА ВІРТЕМБЕРГ-БАДЕН.

Ч 1

19 47

Церковне Управління У. А. П. Ц.
на Віртемберг-Баден
в Еслінгені.

Ціна 2,50 РМ.

„ЦЕРКВА і ЖИТТЯ"

виходить на правах рукопису.

ч. 1 - 20 січня 1947 р.

Зміст числа.

„Церква і Життя" "CHURCH and LIFE"

Редагує колегія

З причин техничного характеру, від Редакції не залежних, це число що мало бути святочним, виходить з великим запізненням.

РЕДАКЦІЯ.

НА НОВИЙ РІК.

І ще один старенький рік минув...
молодий дід між давніми дідами –
роскаже все, що бачив в світі, чув,
знований і щастям і сльозами...
        І думкою туди не долетиш,
        куди його від нас сховала доля,
        на віки, не сподівайтесь більш,
        вже рік новий дала нам Божа воля.
І люди знов, як водиться давно,
турбуються, щоб гостя звеселити;
радіють всі, готують мід, вино
і цяцьками вбирають гільце діти.
        Наш милий гість! дай, Боже, добрий час!
        Як ангела, тебе ми привітаєм;
        із Божих стран ти прилетів до нас,
        на тебе ми надію покладаєм.
Зроби нам все, як слід і до пуття,
вітаючи над нами що-хвилини,
подай святе, щасливе всім життя
і волю дітям України!

-----ооооОоооо----

ВСІХ НАШИХ СПІВПРАЦІВНИКІВ, ЧИТАЧІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЩИРО ВІТАЄМО З НОВИМ 1947 РОКОМ БОЖИМ І БАЖАЄМО ПРОЖИТИ ЙОГО В ЗДОРОВ'І, ХРИСТИЯНСЬКОМУ ЩАСТІ, ТЕРПЕЛИВО НЕСУЧИ ТЯЖКИЙ ХРЕСТ ЕМІГРАНТСЬКОГО ЖИТТЯ ТА ДО СЛІДУЮЧОГО РОКУ ПОВЕРНУТИСЬ ДО ВІЛЬНОЇ БАТЬКІВЩИНИ!

РЕДАКЦІЯ.

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ
ПОСЛАННЯ

З ласки Божої Смиренний ПОЛІКАРП, Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви, Голова Собору Єпископів і Священного Синоду її, до Преосвященних Архипастирів, Всечесного Духовенства і всіх боголюбивих вірних.

Любі мої брати і діти !

Безмежною радістю для грішного світу було близько 2.000 літ тому Ангельське благовістя про народження Христа:

„Ось я звіщаю вам Велику радість, що буде всім людям: бо народився вам сьогодні Спас, що є Христос Господь, у місті Давидовім"/Лк. II, 10-11/.

Східні мудреці, як зобачили Вифлиємську звізду, також „зрадувались дуже великою радістю"/Мтф. II, 25-32/.

Праведний Симеон благословляє Бога і в радості промовляє: „Нині відпускаєш раба Твого, Владико, по слову Твоєму зо спокоєм, бо бачили очі мої спасіння Твоє" /Лк. II, 25-32/.

„Друг жениха, стоячи та слухаючи його, радістю радіє з голосу жениха: отже ця радість моя сповнилась" /Іоан. III, 29/, - свідчить про пришестя Христа і св. Предтеча Христа Іоан.

Цю християнську радість Життя Вічного св. Апостоли понесли у світовій проповіді християнства, нею пройнята вся доба первісного християнства, з нею йшли на тяжкі муки й смерть за Христа ісповідники й мученики християнства.

Радість християнська, провіщена світові уперше ангелом у величну ніч, коли „Слово стало Тілом і вселилося між нас"/Іоан. 1, 14/, не була радістю земною, від дочасних благ.

Бо яка ж земна радість, коли новонароджене Дитя не має місця в господі, а покладається в яслах печери, куди зганялося стадо./Лк.2, 6-8/. Де та радість земна, коли Йосиф з Дитям і Пречистою Матір'ю Його, попереджені ангелом змушені тікати з рідного краю до Єгипту, бо Ірод шукає вбити Дитя./Мтф.2, 2-3; 13-15/. А праведний Симеон пророкує Матері земну долю її Сина її в словах: „Тобі Самій пройде душу меч..."/Лк.2, 35/.

І дійсно,все життя Господа Ісуса Христа на землі,що,як „Син Чоловіческький не мав де й голови прихилити"/Лк. 9, 58/,Його хресні страждання і смерть на Голгофі - кажуть людям шукати радости щастя не в земних матеріяльних благах.

Радість християнина - глибока духовна радість від примирення душі з Богом і її просвітлення; це - Царство Боже внутрі нас, це - горіння любов,ю до Господа і хвала Йому за всі добродійства Його для грішного світу, бо - як каже св. Василій Великий:„Для нас Бог - з чоловіками! Для розтлінного тіла Слово стало Тілом і вселилось між нас! З невдячними оселився податель благ,до полонених гріхом прийшов Збавитель,до сидячих в темряві Сонце Правди!.."

Ця вища неземна радість робить нестрашними самі страждання землі,як каже св.Апостол Павел:„Я - пребагатий радістю в кожнім горі нашому"./2 Кор. 7, 4/.

Такої радости не знав дохристиянський світ, навіть в кращих представниках своєї поганської філософії не міг зрозуміти блага страждань і не сприймав їх.

„Нова радість стала...",коли „над вертепом звізда ясна увесь світ осяла",як співає і наш побожний народ у різдвяній колядці.

О,як би хотілось,щоб ця радість охопила і наші душі у цьогорічну Різдвяну ніч,ще одну Вифлеемську ніч на чужині!

Важка доля нашого народу.Гірка доля тисяч його синів і доньок.

Богові відомо коли почуємо в еміграцькому Єгипті ангельську вістку про повернення в свою землю,бо „померли ті,що шукали душі народу".

Але ж в цих стражданнях наших,в горі всенародньому,збачаймо праведний суд Божий і Мудрість Господню. Як вчили Отці Церкви,народові потрібна буває глибина страждань,щоб усвідомив він неправди свої, щоб став він світлий і ясний,а в самому приниженні явив славу Божу,зодягнувся в зброю духовну,просіяв посеред мряки як сонячний промінь. Всенародні пороки Бог часто уздоровлює всенародніми карами.

І коли так будемо розуміти волю Божу про нас, понесемо хрест свій на чужині радісно,як і Св.Апостол каже:„Любо мені в немочах,в докорах,у бідах,у переслідуваннях,в утисках за Христа..."/2 Кор. XII,10/.

У Святий Вечір Різдвяний ВЕЛИКА ІДЕЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ,А НЕ ІНШОЇ,УКРАЇНИ,ЯКУ ПОТРІБНО ВИСТРАЖДАТИ, особливо повинна піднести наш дух і об'єднати нас всіх,українців,бо ж це не тільки ідея,а й глибокі почування,що хвилюють і в'яжуть нас в світлих христи-

янських традиціях з рідною історією,зі спочилими братами і сестрами,батьками,дідами і прадідами побожного українського народу.

Св.Вечір,Св.Ніч,єднання неба і землі наповнить наші серця тихою радістю,хоч би й сльозами змішаною,-і скрізь по світі,- чи то на рідній землі,чи в холодних краях заслання,чи на чужині неприбвітній - українські побожні серця зіллються в одних почуваннях,в одних спогадах,в одній вірі й надії...

Хай же Вифлеємська Зоря,що східніх мудреців привела до Богочоловіка Христа,заяснівши для нас і в цьогорічний Св.Вечір,світить нам далі на нашому тернистому шляху еміграційному в служінні нашому Христовим і християнсько-народнім ідеалам!

Поклонімось по наших бідних,але рідних на чужині храмах Сонцю Правди!

Прославмо Христа Бога в цей святочний день народження Його.

Христос рождається - Славте! Амінь.

Року Божого 1946, в місяці грудні в Німеччині.

МИТРОПОЛИТ ПОЛІКАРП.

----оооооОооооо----

МИТРОПОЛИТ ПЕТРО МОГИЛА.
/До 300-ої річниці з дня смерти/

„Слуго добрий і вірний! У малому ти був вірний,над великим тебе поставлю;увійди в радість пана твого." /Матф.25,21/.

Історія українського культурного руху знає багато імен славних мужів,що увічнили себе ділами високого служіння релігійно-національному маєстатові свого народу. Перше місце в тому служінні займали до кінця ХУІІІ сторіччя діячі Української Православної Церкви,з-поміж яких сяє негаснучим світлом постать Митрополита Київського ПЕТРА МОГИЛИ.

ХУІ ст.й перші десятиріччя ХУІІ були найтяжчою пробою Української Нації під польською зверхністю. Більша частина боярських визначних родів покинули свою прадідну віру,перейшли на латинство й стали поляками. Народ залишився майже без провід-

ної верстви з невеликою частиною біднішої своєї шляхти, з якої вийшли потім славні Гетьмани: Сагайдачний, Хмельницький, Виговський, Мазепа й інші. В боротьбі за Віру, за свою національну індивідуальність народ об'єднувався в Братства. Козацтво, що виростало вже в значну силу, допомагало йому. В ті дні утиски й наруга Польщі над Українським Народом знайшли своє завершення в Берестейській унії /1596 р./, яка в руках польського уряду була засобом до окатоличення, а далі - до поступового спольщення українців. Михаїл Рогоза, митрополит Київський, і з ним п'ять єпископів прийняли унію. А коли повмирали єпископи, що зосталися православними: Львівський Гедеон Балабан /1607/ та Перемиський Михаїл Копистенський /1610/, Українська Православна Церква залишилася без ієрархів, бо польський уряд не дозволяв висвячувати їх. По багатьох містах України подалі осідали єзуїти, закладали свої школи та монастирі, навіть предковічна наша святиня - Собор Св. Софії у Києві опинилася в уніятів. Усе православне українське терпіло кривди та знущання, як „схизма", бо польський уряд й католицьке духівництво вважали за правдиву віру тільки католицьку. Коли заходами Гетьмана Петра Сагайдачного з Козацтвом українську православну ієрархію було відроджено /1620 р./ через Єрусалимського Патріярха Феофана, польський уряд вважав її нелегальною; українські єпископи на чолі з митрополитом Іовом Борецьким не мали права зайняти своїх катедр. Таке було становище Української Православної Церкви перед тим, як мав прийти до неї її великий організатор Митрополит Петро Могила.

Петро Могила - син Молдавського Господаря Симеона Могили, народився року 1596. Рід Могил був споріднений з українськими знатними родами Потоцьких, Вишневецьких, Корецьких і інших, які в XVI сторіччі спольщились. Відомо з історії, що представниками роду Могил засновано місто Могилів та два православних монастирі на Поділлі. Вчився Петро Могила у Львівській православній братській школі та в Сорбонському університеті в Парижі, звідки виніс високу освіту, зокрема досконале знання латинського богослов'я. Служив деякий час у польському війську, був учасником знаменитої битви Гетьмана Петра Сагайдачного з турками під Хотином /1621 р./, у якій Українське Козацтво здобуло славу й врятувало Польщу від катастрофи.

Року 1625 Петро Могила постригся в Київській Печерській Лаврі в ченці, а через два роки /1627/ був обраний на архимандрита монастиря, на місце померлого тоді Захарія Копистенського. Відтоді почи-

нається велика діяльність П.Могили для Української Церкви й культури. Як муж розуму і чину, він одразу взяв на себе подвиг піднесення авторитету Української Православної Церкви, яка від XУ сторіччя зазнавала приниження та утисків під Польщею. Для того він передусім приступив до організації освіти, що із свого розквіту за Князівської Держави дійшла до занепаду від часу поневолення України. П.Могила засновує в Печерському манастирі Колегію на зразок західно-европейських шкіл. Року 1632-го об'єднує її із школою Богоявленського Братства на Подолі і переносить її туди. Щоб мати добре освічених учителів, він на свої кошти виряджає за кордон у вищі школи молодих здібних людей; між ними були такі, як Сильвестр Косів, Ілля Трохимович, Інокентій Гізель, Єпифаній Славинецький, Тарасій Земка, Ігнатій Старушич та інші, відомі потім церковні та наукові діячі і педагоги. Становище Архимандрита такого славного і багатого манастиря, як Киево-Печерський, сприяло широким благородним планам П.Могили. Для захисту Православ'я перед езуїтами, він пише апологетичні праці латинською мовою, друкуючи їх у Лаврській друкарні, яку перебудував і значно поширив. Виправляє богослужбові книги і видає їх великим тиражем. Видає свій знаменитий Служебник „Літургіаріон", укладений ним на підставі грецьких оригіналів і перевірених рукописів місцевої практики. Цей Служебник однодушно був ухвалений Українським Собором 1629 року. Діяльність Архимандрита П.Могили звернула на себе увагу Східньої Православної Ієрархії, року 1629-го Костянтинопольський Патріярх Кирил Лукарис найменував його Екзархом Патріяршого Престолу.

По смерті короля Сигизмунда III, запеклого ворога Української Православної Церкви, для виборів нового короля мав збиратися польський сойм. Українська шляхта і козацтво, що стояли в обороні своєї віри і народности, об'єдналися в домаганні перед соймом унормування правного положення рідної Церкви. В тому руховві П.Могила брав керівну участь. Ісаія Копинський, тодішній Митрополит /після І.Борецького, який помер р.1631/, похилий віком і нетвердий волею, не в силі був керувати Українською Церквою в тих складних обставинах. Замість нього на сойм поїхав підтримуваний усім передовим православним українським суспільством П.Могила. Досвідчений у церковних і політичних справах, оборонець Православної віри, авторитетний в очах польської шляхти, Архимандрит Петро Могила з гідністю виконав своє почесне завдання. На його домагання на соймі /в осени 1632 р./ признано Українській Церкві належ-

ні її права, повернено дещо із загарбаного уніятами майна і заборонено кривдити православних, хоч як проти того всього було католицьке й уніятське духівництво. Новообраний король Володислав IУ співчував домаганням представників Української Церкви. Тоді православні українці, - духівництво й народ, - що були на соймі, вибрали Петра Могилу на Митрополита Київського. В квітні м-ці 1633 року він прийняв у Львівській Братській Успенській церкві хиротонію в єпископи, а в липні м-ці був інтронізований у Києві, в митрополичій катедрі - Храмі Св. Софії, /ця святиня перед тим тільки була відібрана православними українцями від уніятів, що володіли нею майже 37 років і призвели її до спустошення/. Українське духівництво і народ радісно вітали обрання П. Могили на Митрополита. „В його особі святкували свою першу національну перемогу по стількох роках смутку, неволі і пониження", писав історик М. Грушевський.

Ставши Митрополитом, П. Могила ввесь свій талант, знання і сили вкладає в діяльність для відбудови, розквиту і величчя Української Православної Церкви та культури її народу. Він перетворює Богоявленську братську Колегію у Вищу Школу, що цілком дорівнювала Західно-Европейським Високим Школам. Час навчання тривав в школі вісім років. Головними науками були: богословіє, філософія, латинь, грецька мова, церковно-слов'янська, польська; особливе місце займали риторика /красномовство/ та діялектика, що виховували добрих проповідників і вмілих та вправних оборонців Православної Віри. Крім того викладались поетика, мистецтво, астрономія й інші науки. Навчання, за винятком слов'янської граматики та катехизиса, провадилося латинською мовою. За уставом Колегії студенти повинні були не тільки в школі, а й поза її стінами, вдома і скрізь розмовляти латинською мовою, бо в умовах боротьби з єзуїтами це було необхідним. Колегія утримувалася на власні кошти Митрополита. Пізніше, за його прикладом, заможніше українське панство також значно підтримувало цю школу. Тим часом повернулась із-за кордону перша громада молодих людей, що здобули там освіту. На зразок Київської Колегії, лише з вужчим навчальним програмом, П. Могила закладає школи у Вінниці та в Крем'янці.

Організація освіти в Україні - одно з найбільших діл Петра Могили. Його Київська „Могилянська Колегія" ще за його життя дала Україні немало високоосвічених на той час людей, здібних обороняти свою віру і націю та ширити просвіту в народі. Могилянська Колегія, що з р. 1701 стала Академією, впродовж ХУІІ й ХУІІІ віків була просвітним центром не тільки для України, а й для інших православних сло-

в'янських країн. З неї вийшли тисячі освічених українців, які визначилися в духовній, а ще більше в світській діяльності, як старшина Запорізького Війська і Гетьманщини та державні мужі й працівники культури. Багато з них були просвітителями Московщини й Білорусі; вони на становищах єпископів, архимандритів, єромонахів і світських діячів по всій Росії і навіть в Сибірі закладали школи, ширили освіту і культуру. Ця славетна школа сягала світлом науки і просвіти на Волощину, в Сербію й дальші краї. Працею своїх учених вона мала вирішальне для наступних століть значення в розвиткові релігійно-національної ідеології Українського Народу і богословської науки його Церкви та інших слов'янських Православних Церков, проіснувавши майже 300 років.

Велика заслуга Петра Могили не тільки в Українській Церкві, а й поза її межами; його славетні друковані праці ще довго будуть джерелами для релігійно-православної науки і церковної практики. Його знамените „Ісповідання Віри", ухвалене Київським Церковним Собором 1640 р. і признане Східними Патріярхами правильним, стало символічною книгою Православної Церкви і лягло в основу догматичного богословія в духовних школах. Його другий великий твір „Літос" гідно і переконливо обстоює, на підставі церковної практики віків, українські звичаї, традиції і особливості в чинах богослужб витворені християнським єством народу в умовах своєї національної самобутности. Тому „Літос" є надзвичайно цінним джерелом української старовинної практики церковної, богослужбової й обрядової", як каже проф. О. Лотоцький. З другого боку „Літос" і донині є найкраща апологія Української Церкви проти її напасників. Монументальний Требник П. Могили, складений ним як самостійна праця на основі грецьких евхологіїв, з повним додержанням українських обрядових особливостей, з уведенням 37 чинів треб, яких не було і нема в інших требниках:- не має собі рівного. Цей Требник ще довго буде основою для видань Требників Православних Церков і невичерпаним джерелом відродження старовинної української церковної практики для Нашої Церкви, знівельованої в часи підневільного її існування. І „Служебник" /Літургіаріон/, і „Великий" і „Малий" Катехизиси, і праці апологетичні і всі інші писання П. Могили мають на собі печать великого духа цього богослужбового реформатора і просвітителя XУII століття.

Одночасно зі своєю будівнотворчою церковною і просвітньою діяльністю П. Могила вклав багато праці у відбудову та реставрацію українських святинь - історичних пам'яток. Скоро після приходу до керування Українською Церквою, він відбудував і пишно оздобив величну пам'ятку Ярослава Мудрого - храм Св. Со-

фії - та Видубицький монастир,що були звільнені від уніятів;наказав одкопати руіни Десятинної церкви,з-під яких було видобуто мощі Князя Володимира.Потім поширив та оздобив Успенську велику церкву Печерської Лаври і Собор Михайлівського монастиря,відбудував церкву „Спаса на Берестові",Георгієвську церкву й інші давні храми київські.Усі ці пам'ятки XI-XII століть Руси-України,Великий Митрополит відбудовував та архітектурно оздоблював,відповідно до мистецьких форм українського бароко.Тим він має в історії українського мистецтва велику заслугу,бо з його старань почалась доба розквіту нашого рідного барокового стилю,блискуче продовжувана пізніше великим Гетьманом Іваном Мазепою. На відбудову,реставрацію та оздоблення старовинних українських церков і на будування нових П.Могила не жалів своїх коштів.

Великі творчі здібності П.Могили і його відданість Українській Православній Церкві позначилися в організації її життя,устрою і керівництва. Митрополит розумів,що сила Церкви в єдності всіх її складових частин - Ієрархії,духівництва і вірних,а ця єдність досягається тільки близькою участю духівництва і мирян у церковних справах,щодо системи їх ладу і керування.Тому в основу відбудови Української Церкви він поклав соборноправність ,яка існувала в Україні віддавна.Як свідчать історичні документи,соборноправність у практиці Великого Митрополита була одним із конечних засобів звеличення Української Церкви,як живого національного організму,оборонниці духовних сил її народу та провідниці його в тяжких політичних обставинах. „Без сумніву, - каже історик Орест Левицький, -в цій щасливій злуці церковно-громадських сил треба шукати джерела тієї внутрішньої твердости,яку виявила Україна в один з найтяжчих періодів"... Система виборности Пастирів,участь вірних у церковних справах і широка діяльність Братств у той час гармонійно єднали Церкву од низу до верху; авторитет Первоієрарха стояв найвище,єпископи і священики були в пошані,миряни також мали там свою гідність,бо й вони,за словами Івана Вишенського: „той самий образ Божий носять,бо в єдиній купелі хрещення вірою і від єдиної матери благодаті народжені"...На тодішніх єпархіяльних і краєвих Соборах,як видно з історичних джерел,завжди брали участь миряни.Такий Церковний Собор 1640 р.скликаний П.Могилою у Києві,як помісний,мав у нашій Церкві велике конструктивне значення.З діянь цього Собору звертає на себе увагу ухвала про звільнення братств од влади єпископів.

1-го січня 7/11-го за нов.стил./1647 року о 4-тій годині ранку Петро Могила помер,на 50 році життя.Свій маєток заповів на школи.У заповіті-

написав такі знаменні слова:„Ще поки я став Архимандритом Печерського монастиря,дав я обіт Богові ввесь свій маєток обертати почасти на відбудову зруйнованих храмів Божих,від яких залишилися нужденні руїни,почасти на заснування шкіл і закріплення прав і вольностей Українського Народу".

Смерть Митрополита-Просвітителя була великою національною втратою для українців.Про нього потім складено багато віршів та легенд.Поховали його в Успенській церкві Київської Лаври,де поховано кілька Київських князів XII ст. і багато визначних діячів духовних і світських за вісім сторіч української історії.Та церква в жовтні м-ці 1941 р.цілком зруйнована.Під руїнами тієї давньої святині, побіч останків кн.Костянтина Острозького,Єлисея Плетенецького,Захарія Копистенського й інших повік незабутніх,спочивають останки Петра Могили.

Велика і яскрава епоха П.Могили в українській історії - епоха створена чотирнадцятьма роками кипучої енергії і таланту подвижника,що все віддав на вівтар Української Нації,передчасно згорів для неї,щоб підняти її культурно,щоб зміцнити її духовно.Він мужньо і непохитно стояв на сторожі „прав і вольностей Українського Народу",які до нього брутально були топтані польськими єзуїтами і шляхтою.Коли через рік по його смерті,під проводом Богдана Хмельницького,Український Народ повстав проти гнобителів одностайно,то в значній мірі це було наслідком великої церковної і культурно-національної праці П. Могили.

Цей нарис лише короткий огляд діяльности Великого Митрополита,саме ім'я котрого в свій час відоме було всьому культурному світові,а в Україні воно вимовлялося з надзвичайною пошаною і любов'ю.Про ту многогранну діяльність написав проф. Київської Духовної Академії С.Голубєв обширну /2 великих томи/працю:„Київський Митрополит Петро Могила і його сподвижники",писали й інші і ще будуть писати.

Д.Б.

ДО
Всечесного Духовенства і Побожних
Вірних Української Автокефальної
Православної Церкви в провінції
Віртемберг-Баден.

Різдвяне Послання.

Вітаю Вас,Дорогі Брати й Сестри у Христі,з Святим Різдвом Христовим і Новим 1947 Роком Божим і молю Рожденного Спасителя про подання Вам радости

духовної християнської в ці святі дні,про зміцнення в Вас любови християнської й спокою,які приніс на землю Христос Спаситель для нашого спасіння й які так потрібні при нашому тяжкому житті на далекій непривітній чужині.

Нехай Господь Милосердний пошле Вам усім також сил-здоров'я,терпеливости-витривалости для дочекання щасливої хвилі повернення до Вільної України.

Бо не судив Господь у минулому році здійснитись нашій спільній мрії - повернутись до своєї Дорогої Батьківщини.Мабуть ми своїм життям на протязі року не заслужили на те щастя.

Однак Господь Милосердний беріг і береже нас і дав нам змогу дочекатись цього радісного Свята - Різдва Бога Слова на землі;дочекатись для того, щоб разом з Ангелами Небесними віддати Йому славу, разом з пастухами земно Йому поклонитися і разом з трьома королями-мудрецями принести Йому посильні дари.

Не в своїх рідних,теплих-затишних домівках зустрічаємо це свято - народження Сонця Правди,не в рідних любих роскішних храмах прославляємо Рожденного Христа.Але віримо твердо,що наше мандрування з табору до табору на чужині й звязане з цим перенощення своїх убогих святощів для влаштування тимчасових храмів і решток наших пожитків є часовим,- що хутко все це скінчиться:Господь Милосердний приймаючи наші щирі молитви,зглянеться над нами й покращає нашу недолю.Бо Він же й Сам народився в убогій печері й мусів з Богоматір'ю й Праведним Опікуном Йосифом утікати від злого Ірода на чужину,як і ми втікли від тих,що шукають душі нашої...

Прославляймо ж Рожденного Спасителя від щирого серця,„що для нашого спасіння з неба зійшов", як то чинили наші батьки,діди,прадіди.Нехай перше всього наша молодь - наші любі діти,надія нашої Матери-Церкви й України,особливо радіють у свято Різдва Христового й вихваляють Боже Дитятко,колядуючи по нашому стародавньому звичаю й співаючи в Церкві,бо ж кого,як не їх з чистими серцями почує Христос!

А при побожних дітях Боголюбиві Батьки й Матері рівнож зрадійте християнською святочною радістю й підкрепіться духовно для дальшого побожного життя.

Прославляючи Рожденного Христа Бога й віддаючи Йому низький поклін,що ж принесемо Йому в дари,наслідуючи Мудреців Сходу? Принесім Йому від щирого серця в наступаючому році життя поправне, повне відданої любови до Бога й один до одного, перейняте милосердям,згодою,уникаючи всього того,

чим можемо прогнівити Його або скривдити свого ближнього, чи спричинитись до порушення спокою в нашому житті, без якого нема Божого благовоління між людьми. Бо збіднівши матеріяльно й починаючи убожіти духовно, нічого іншого не можемо принести Рожденному Цареві й Богу.

Коли святий спокій, заповіджений в ангельській пісні при народженні Спасителя запанує між нами, тоді Христос буде завжди з Своїм благоволінням між нами.

Не знаємо, що принесе нам Новий Рік - покращання нашого життя чи погіршення його; все в руці Божій, але ж наша доля в великій мірі залежить і від нас самих. Мусимо дружньо працювати для покращення свого життя, працювати на всіх ділянках: в Церкві, школі, культурних і господарчих організаціях і установах. Бо ж не даремне склалася приказка: „Працюй, небоже, то й Бог допоможе".

Може нам доведеться в будучому, замість до Вільної Батьківщини, їхати шукати долі за океан..., то й того не лякаймось, а завжди пильнуймо, щоб Бог був з нами.

Де б нам не довелося бути, старайм[о]ся зберігтись як діти одної Матері Церкви й України, зберігаючи батьківську віру православну, звичаї, обряди, рідну мову, культуру.

Нехай же буде „слава Богові на небі, на землі спокій між людьми Боже змилування", і нехай народжений Творець „благословить вінець Року благости Своєї, схороняючи нас у спокої". АМІНЬ.

ПЛАТОН
Єпископ УАПЦеркви на
провінцію Віртемберг
Баден.

Дано в грудні 1946 Р.Б.
в м. Еслінгені
на далекій чужині.

--- o ---

„...Всім нам вкупі на землі
Єдиномислиє подай
І братолюбіє пошли !".
Т.ШЕВЧЕНКО.

Д. О.

ПРО ШКОЛИ В УКРАЇНІ НА ПРОТЯЗІ ХУІ-ХУІІІ СТОЛІТЬ.

Державний занепад, в якій би країні-землі та коли б він не скоївся, спричинює там також занепад культури, передовсім в шкільництві. В інтересі окупаційної влади так званого „панівного народу", а власне його провідної верстви, ніколи не лежало й не лежить, щоб підбитий народ спомагати культурно, особливо середніми й вищими школами, нарівні з собою. Навпаки, та влада зі всіх сил намагається тримати той народ як не в темноті, то в найнижчій підрядності й підяремності, щоб його відтак скорше засимілювати, цеб-то винародовити. На протязі своєї історії Україна зазнала, на жаль, усе це чутливо як з боку Польщі, так з боку Москви, а почасти навіть з боку Угорщини, Румунії, Чехії та, нещодавно, з боку німецько-гітлерівського режиму, що замірявся знищити український народ фізично.

Коли Україна після Люблинської унії 1569 р. опинилася під Польщею, то в інтересі тогочасної й наступної польської політики лежало в першій мірі її уярмлення й ополячення, а не те, щоб дбати про розбудову й розвиток її шкільництва. В ті часи, в ХУІ столітті, відчувався в Україні брак особливо в середніх і вищих школах, з вини в першу чергу тогочасної української провідної верстви - шляхти. Через брак таких шкіл в Україні, змущена була її молодь, передовсім шляхетська, шукати їх за кордоном на заході, наслідуючи польську шляхетську молодь. Повертаючи з заходу назад в Україну, та молодь, замість спричинюватися до розбудови й розвою власного шкільництва на рідній землі, - хоч би й на зразок західньої Европи, - почала ширити там і переводити в життя придбані нею в чужих школах голосні ідеї протестантизму, переважно соціялізму-аріянізму та кальвинізму. В 1550-1600 рр. було в Україні вже до ста таких громад, з добре поставленими й обрудованими на західно-европейський зразок гімназіями та прогімназіями, в яких учбова мова була не староукраїнська, але латинська й польська. В самій Україні були ті школи переважно аріянські, зновже в Білорусі кальвиністичні. В яких містах і околицях вони були там, не місце про це отут писати.

Коли Рим, при допомозі ордену езуїтів, розпочаь у Польщі завзяту боротьбу з протестантизмом, то вона товклася переважно там, де той протестантизм був найбільше поширений, а власне- в Україні й Білорусі, які на ті часи творили ще одне ціле й жили спільним політичним та культурним життям. Засобом у боротьбі з протестантизмом послужили езуїтам наново їх добре організовані школи-колегії, тоб-то гімназії, підтримані матеріяльно дуже ревно польською владою. Вони були засновані: в Вільні/в 1570р./, Ярославі/1571р./, Полоцьку/1580р/, Люблині /1586р./, Несвіжі/1587р./, Львові/1608р/, Луцьку/1608р./, Кам'янці Под./1614р./, Смоленську /1617р./, Орші/1618/, Бересті/1623р./, Гродні/1625р./ Острозі/1627р./, Перемишлі/1628р./, Барі/1636р./, Пінську/1638р./ і т.д. Учбова мова була в них також латинська й польська. Побіч цих колегій езуїти мали в Україні й Білорусі ще свої місіонарські осідки.

На перший погляд здавалося б, що ці езуїтські школи були скеровані на боротьбу з одним лише протестантизмом. В дійсності вони повели шалену роботу окатоличення України, що означало на ті часи її ополячення. В наслідок переважно їх праці відріклася значна кількість української шляхти від своєї прадідівської віри та окатоличилася-ополячилася. В наслідок езуїтської діяльности взагалі відріклися були українські єпископи, з митрополитом Михайлом Рогозою на чолі, канонічного зверхництва Царгородського Патріярха, що взяв Українську Церкву ще від 988р., та піддалися під зверхництво Римського Папи, заключуючи з ним унію 1596р. в Бересті. Це була тоді велика рана, яку езуїти заподіяли не лише Українській Церкві, але й заразом українському народові, бо тогочасний український народ був зв'язаний як найтісніше з Церквою, як сама Церква з народом. Врятувало дальше канонічне існування Української Православної Церкви під зверхництвом Царгородського Патріярха те, що український народ своїх владик, що перейшли під зверхність Риму, не послухав. Ніхто не перейшов на їх бік також з боку окатоличеної української шляхти, отже факт, що вся та подія мало кому б імпонувала. Та, на жаль, лишається також фактом, що із-за унії тих владик з Римом зчинилася в Україні між її противниками і прихильниками, переважно монахами й білим духовенством, міжусобиця й полемічна колотнеча, з чого вороги України та її Церкви собі лише руки потирали. Дуже шкода, що вся та енергія, потрачена українськими монахами й духовними на взаємне самопоборювання за і проти унії, не була зужита тоді на органі-

зацію власних середніх та вищих шкіл.

Як відомо, католицько-єзуїтська акція викликала в Україні також реакцію як з боку патріотичної шляхти й духовенства, так з боку Церковних Братств та Козацтва. У противагу єзуїтським колегіям почали засновувати свої школи. І так, заходами князя Констянтина Острозького повстали школи в Турові/1572р./, Володимирі Вол./1577р./та Острозі/біля 1576р./Остання школа була власне гімназія-колегія, організована на зразок протестантських або єзуїтських шкіл. Сучасники звали її залюбки академією. В боротьбі з католицько-єзуїтською пропагандою в Україні вона відіграла не аби яку ролю. Її професори приймали участь у протикатолицькій полеміці та в перекладі Біблії на церковно-словянську мову, що появилася друком в 1581 р.

Так звана братська школа-гімназія заснована з початку у Львові/1586р./, а відтак у Вільні/1589/. Першою заопікувався між іншим також князь Констянтин Острозький і Богдан Скумін-Тишкевич, а другою Олександер Полубенський та Богдан Сапіга. На зразок львівської й віленської школи повстали Братські Школи в Бересті/1590р./, Могилеві/приблизно тодіж/, Мінську/1592р./, Києві/1615р./ та Луцьку/1620р./. І ці школи користувалися підтримкою з боку української шляхти. Так, Галя-Єлизавета Гулевич-Лозна подарувала київській школі для її розросту великі маєтності. Своїм маєтком обдарував ту школу також славний гетьман Війська Запорізького Петро Конашевич-Сагайдачний.

Звичайні нижчі братські школи були також: у Рогатині, Городку Ягел., Перемишлі, Комарні, Люблині, Більську, Кам'янці Под., Замосці, Галичі, Холмі, Винниці, Немирові та Пінську. Про інші бракує вістки.

На протязі 1567-1633рр. знаходимо ще школи: в Заблудові - під опікою Григорія Ходкевича, Слуцьку - під опікою Юрія Слуцького, Куринцеві, Пересопницях - під опікою Олени Чарториської-Горностай, Стрятині - під опікою епископа Гедеона Балабана, Дубні, Ярославі, Єльні - під опікою Мельхіора Шемета, Цепері - під опікою Констянтина Долмата, Євю - під опікою Богдана Огинського. Межибожі, Шклові, Боркулабах, Кронах, Кутейнах - під опікою Анни Огинської та Полоцьку - під опікою Себастіяна Мирського. Що по деяких манастирях і парафіях були звичайні школи грамоти, письма й рахунків, це не підлягає ніякому сумніву.

Певна річ, що не всі школи в Україні - принаймні середні, - змогли довго й безперервно існувати. Під натиском польської влади, що ревно попровадила тоді в Україні єзуїтську політику ії скатоличення-ополячення, всі ті школи змушені були занепадати, - чи то в звязку з переходом їх опікунів на католи-

цизм, чи просто з їх розгромом, як „схизматицького" гнізда. Одній лише київській школі судилося уникнути того занепаду та довго на славу України проіснувати. До цього спричинилася та обставина, що польська експансія твердою рукою до Дніпра була ще тоді не докотилася, де мала впливи і владу козаччина. Як знаємо, під опікою й охороною тієї козаччини перебувала київська школа, починаючи з 1615р. від її заснування. Між іншим, та ж сама козаччина врятувала незабаром Україну за одним махом від окатоличення та ополячення. В 1648р., підчас її велитенського повстання на чолі з преславним Гетьманом Богданом Хмельницьким, всі католицько-езуїтські й польські заміри, спроби та здобутки були зведені в Україні на нівець. Притихли були тоді й апологети унії, цеб-то прихильники примату-зверхництва не Патріярха, але Папи. Коштувало все те багато чужої крови, але очевидно не менше і своєї, пролятої перед тим в обороні власної віри та народности.

В 1631р. була київська школа Митрополитом Петром Могилою реорганізована й поставлена цілком на зразок езуїтських колегій. Її статут і плян навчання нічим не різнився від одностайного статуту і пляну навчання тих колегій. Навіть викладовою мовою стала в тій реорганізованій київській школі, що від тоді звалася колегією, а пізніше академією, латинська мова. Звідти була перенята для її спудеїв-студентів також організація великої і малої конгрегації, звідти походять теж назви для її кляс, управління - ректор і префект та учителів - професори і т.д. Пізніше все те присвоїлося, стало немов би рідним і ніхто не примічав - ні в Києві, ні навіть у Москві, що воно було чуже. x/ Вона ділилася на такі кляси, що були в езуїтських колегіях: аналогію, інфиму, граматику, синтаксу, поетику, реторику, філософію й богословіє. Перші дві кляси вимагали по рокові, від граматики до філософії включно по два, а богословіє чотири роки науки. Наука провадилась в них переважно на основі підручників езуїтських учених, а почавши від другої половини 18-го ст., почасти також протестантських /логіка/.

Про значіння київської академії для України ми не потребуємо тут писати: воно є завелике й відоме та стосується не лише віри, але й народности. Як культурний осередок, вона тішилася за ввесь час свого існування великою популярністю і славою серед усього слов'янського православного світу. Для своєї „европеїзації" Москва витягнула з неї в 18-м ст. не одні соки. На її зразок та її силами повстали

x/ Одне єдине, що різнило київську колегію-академію від езуїтських колегій, то це лише дух віри й ціль її навчання, а поза тим більше нічого.

там навіть школи, як рівно ж у далекій Сербії.

Побіч реорганізації київської школи в колегію-академію, Митрополит Петро Могила заснував в 1633р. „латинські школи", цеб-то перші чотири кляси, також у Винниці, Крем'янці, Пінську, а в 1638р. ще в Гощі. Та ті школи там довго не проіснували. На протести католиків і езуїтів, вони були польською владою незабаром закриті. Аж щойно пізніше існували ті ... такі „латинські школи" в Україні побіч київської академії, але на Лівобережжі в Гетьманщині. Заснавані вони були на її зразок і по пляновi навчання, як колегії в Чернигові/1700р./, Білгороді/1724р./, Харкові/1727р./, Переяславі/1738р./, в Полтаві/1776/, як також у Смоленську /1728р./, Старім Осколкові /1741р./, Воронежі/1745р./ та Могилеві н.Д./1757р./. Що побіч цих шкіл були в Україні також звичайні школи по селах і містечках, включно до Запоріжжя, це цілком відповідає правді.

Як київська академія, так і інші згадані колегії давали українській молоді, до філософії включно, так звану загальну, а починаючи з богословія, спеціяльну освіту - духовну. Фахова освіта в них, придатна до світського життя, як медицина, право, військова наука, агрономія й т.д., не була заступлена. Таку науку доводилося осягати або доповнювати українській молоді лише за кордоном. Отже стає само собою зрозуміло, чому вона в значній кількості студіювала там по університетах або доучувалася по гімназіях. На протязі 16-18 століть наша українська молодь доучувалася і студіювала на заході в таких містах: в Альтдорфі, Бойтені, Браунсберзі, Бреславі, Будапешті, Венеції, Данціґу, Діллінгені, Ельбінгу, Франкфурті н.О., Геттінгені, Єні, Галле, Гайдельберзі, Кілі, Кельні, Кенігсберзі, Ляйдені, Ляйпціґу, Марбурзі, Ольміці, Падуї, Парижі, Пресбурзі, Ростоці, Римі, Страсбурзі, Штуттгарті, Відні, Віттенберзі, як також в Англії /агрономію/.

Студії нашої молоді за-кордоном були корисні для України, бо вони збогачували її культуру та цивілізацію. Переважно під впливом тих осіб, що студіювали в західно-европейських університетах, повставали пляни і проекти, наприклад в 1765, 1767 і 1802-1803 рр., заснування світських гімназій і університетів у Києві, Батурині та Новгороді-Сіверському. Та на все те Москва не погодилася, бо в інтересі її обмосковлюючої політики тоді лежало: всякі культурні стремління України лише гальмувати та їм ніяк не сприяти. Не забуваймо, що в ті часи панувала в Московії цариця Катерина II, що з ненависти до України скасувала в 1764р. її гетьманство, а 1775р. зруйнувала Запорізьку Січ. Для сучасників-українців позостали лише спогади про недавнє минуле їх Батьківщини, з яких зажевріла іскра для так зв. „українського відродження" в літературі.

ДО ЗНАМЕННИХ ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ У СІЧНІ.

Місяць січень багатий для нас кількома історичними подіями, які сталися в роках наших надій і сподівань 1918 - 1919.

22 січня 1918 року Українська Центральна Рада видала до Українського народу IУ Універсал, проголошений урочисто в цей день під звуки дзвонів усіх святинь м. Києва на Софійській площі при чисельній участі духовенства, представників влади, війська й народу.

Цим Універсалом проголошено Українську Республіку „самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу", чим положено фундамент під будову нового життя в Україні на християнсько-демократичних засадах.

В обороні проголошених IУ Універсалом прав українського народу добровільно й сміливо 29 січня того ж року виступила горстка високошкільної й середньошкільної молоді, яка зустрілася з загонами безбожної „червоної гвардії", що сунула на Київ з ворожої для нас півночі.

Коло станції КРУТИ на Лівобережжі відбувся бій, який закінчився трагічно: майже всі хоробрі юнаки або загинули на місці або, попавши до неволі, були замордовані жорстоким ворогом 30 січня 1918 р.

Як владолюбний Ірод упився кров'ю невинних Вифлеємських дітей, думаючи серед них знищити Боже дитятко, так і Московський імперіялізм, на цей раз під червоним прапором, не зупинився перед кривавою масакрою неповинної нашої молоді, що з щирою любов'ю виступила в обороні Рідного Краю від навали ворожої.

Хоч кривава жертва української МОЛОДІ не врятувала України, але свята ІДЕЯ, яку вони боронили, не загинула й не загине.

Бо через рік, 22 січня 1919 року Український Трудовий Конгрес у Києві прийняв постанову і того ж дня врочисто проголосив її святочно на тій же Софійській площі в Києві про злуку всіх земель Українських в одну СОБОРНУ СУВЕРЕННУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.-

=============

Єднайтеся, братайтеся в товариство
чесне.
Хай братерством, трудом чесним Вкраїна воскресне!

Іван Франко.

З ЖИТТЯ УАПЦЕРКВИ на ЕМІГРАЦІЇ.

Виїзд Преосьященного Єпископа Мстислава до Парижу.

В кінці грудня мин.року Преосьященний Єпископ Мстислав,виконуючи постанову Собору Єпископів УАПЦ, після полагодження всіх формальностей,звязаних з подорожжю заграницю,виїхав до Парижу для організації церковного життя УАПЦеркви в західніх державах Европи.

Смерть прот.Іларіона Брендзана.

Як довідуємось,у Парижі вмер прот.Іларіон Брендзан,настоятель української православної парафії. Докладніший спогад про життя й пастирську працю бл.п.отця Іларіона подамо в слідуючому числі нашого журналу.

Єпархіяльний з'їзд духовенства Ганноверщини.

Дня 28 листопада 1946 року в м.Ганновері під головуванням Високопреосьященнішого Митрополита Полікарпа відбувся чисельний з'їзд духовенства цієї церковної округи,на якому порушено було низку актуальних питань з життя УАПЦ й винесено цінні постанови.

Відкриття української православної міської парафії в Регенсбурзі.

В днях 7-8 грудня 1946 р.Преосьященний Єпископ Платон з доручення Свящ.Синоду відвідав м.Регенсбург в цілях оформлення відкриття там міської парафії.

В суботу,7 грудня о год.7 вечора в старій святині св.Ульриха /будова XI віку/ Преосвящ.Владика в сослуженні місцевого й прибулого духовенства відправив вечірню службу,оголосивши в кінці її про ціль свого прибуття.

На другий день,у неділю,відправлено було архієрейським чином Божественну Літургію,на якій після Св.Євангелії Владика повчав про „багатіння в Бозі". В кінці Літургії Владика Платон оголосив присутнім парафіянам постанову Свящ.Синоду про відкриття парафії й унормування її життя.

Співав дуже добре церковний хор під проводом п.Семченка.

Настоятелем новоутвореної парафії призначено митроф.прот.Тита Яковкевича.

Церкву відвідує,крім православних українців, багато чужинців.Парафія має всі данні для свого розвитку.

З ЖИТТЯ УАПЦ на ВІРТЕМБЕРГІЇ.

В днях 11 - 12 січня 1947 р. Преосвященний Єпископ Платон відвідав український табір „Форстнер касерне", що в гарних бльоках у сосновому лісі знаходиться в 5 клм. коло Карлсруе.

Табір цей повстав недавно з менших таборів Віртембергії /Форенберг, Веблінген/ і тих українців, що були до цього часу в польських таборах.

Увечері в суботу відправлено було в новоблаштованій церкві /іконостас мистецької роботи худ. В. Кричевського/ всенічну перед неділею по Різдві, в кінці якої Преосвященний Владика сказав коротке слово про так потрібний в нашому житті спокій.

В неділю перед Божественною Літургією посвячено було церкву в честь Святителя і Чудотворця Миколая. На Літургії після Св. Євангелії до вірних, що вщерть наповнювали церкву, Владика сказав слово про цінність для нас свята Різдва Христового.

Гарно співав новостворений місцевий хор під проводом П. Кашнеоського.

Після святочної трапези, на якій були присутні духовенство й вірні, Єпископ Платон відвідав родини священиків, що замешкують у таборі, бесідував з парафіянами й о год. 10-й вечора від'їхав до Еслінгену.

----ооооооооо----

З ЖИТТЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В СВІТІ.

Єпископ Сербської Православної Церкви Діонисій в Америці.

Як подає німецький журнал "Дна ім Більд" з дня 15.XII 1946 р. Єпископ Сербської Православної Церкви Діонисій в З'єднаних Державах і Канаді обвинувачує Совєтський Союз. Він виключив з церкви багатьох прихильників Тіта, перебуваючих в Америці, а також просив Президента Трюмена зірвати дипльоматичні зносини з Югославією та почати хрестовий похід проти Совєтського Союзу.

Всеамериканська Російська Православна Церква признала зверхність Московського Патріярха.

Як подають „Русские Новости" в Парижі, Всеамериканський Собор Російської Церкви, що зібрався в кількості 248 осіб у Клівеленді в днях 26 - 29 листопада мин. року, постановив признати духовне очолення Патріярха Московського й не підлягати

Митрополиту Анастасію та перервати всякий адміністративний звязок з „Заграничним Синодом", очоленим тим же Митрополитом Анастасієм.

На Соборі, що виніс цю постанову, мало бути багато молодих священиків і мирян, а також предстаьників православних клюбів молоді.

Коментарії зайві.

Церковно-православне життя в Швейцарії.

Як довідуємось, в Швейцарії з причини малої кількости там православних українців, що розпорошені по різних містах, українських православних парафій нема.

З російських православних парафій є чотирі: одна в Цюриху, підпорядкована Митрополитові Серафиму в Парижі, Екзархові Московського Патріярха й три під юрисдикцією Митрополита Анастасія, що знаходяться в Цюриху, Женеві і Берні.

Крім того, мається православний єромонах Ферапонт /Гімерих/, швейцарець, що обслуговує православних біженців і інтернованих.

По той бік сталевої завіси.

З Швейцарії повідомляють, що в студентському журналі подано, на підставі де-яких журналів Московської Патріярхії, слідуючі відомості з церковного життя в УССР:

На катедру єпископа Волинського й Рівенського призначено єпископа Вінницького й Брацлавського Варлаама. Архиєпископа Антонія /Марценка/ призначено на катедру в Орлі; на катедру єпископа Станіславівського й Коломийського - єромонаха Антонія /Пельвецького/, а на катедру Самбірсько-Дорогобицьку - єромонаха Михаїла /Мельника/.

-----оооОоо-----

До Всечесного Духовенства УАПЦ на еміграції.

Канцелярія Свящ. Синоду УАПЦ на еміграції ще раз пригадує, що видаються посвідчення в чотирьох мовах від Свящ. Синоду для священно і церковнослужителів УАПЦ.

Для одержання посвідчення треба прислати при заяві дві фотографії легітимаційного розміру. Коли до цього часу ще не надіслані „Службові відомості" то такі за зразком, що мається в Церковних Управліннях, рівнож мають бути одночасно прислані. Канцелярійна оплата за посвідчення - 5 марок.

20 січня 1947 р. КАНЦЕЛЯРІЯ СВЯЩ. СИНОДУ.

ЦЕРКВА І ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДУХОВЕНСТВА І ВІРНИХ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ НА ВІРТЕМБЕРГ-БАДЕН

Ч 2

ЦЕРКОВНЕ УПРАВЛІННЯ УАПЦ НА ВІРТЕМБЕРГ-БАДЕН В ЕСЛІНГЕНІ

1947

Ціна 2,50.РМ.

„Ц Е Р К В А і Ж И Т Т Я"

в и х о д и т ь н а п р а в а х р у к о п и с у .

ч. 2 10 березня 1947 р. Рік II.

Зміст числа.

„Церква і Життя" „CHURCH and LIFE"

Редагує Колегія

УКРАЇНСЬКИЙ
Ь. 1421
МУЗЕЙ-АРХІВ

ОГОЛОШЕННЯ.

Цим повідомляється, що в Синодальному складі УАПЦ /Еслінген, Мартін штр.26/II/ можна набути:

1. Літургічне червоне вино в літрових фляшках, при умові звернення пустих фляшок;
2. Свічки 144 і 54 шт.на 1 кгр.
3. Ладан.

Усі вищенаведені річі першої потреби церковного вжитку відпускаються в ограниченій кількості.

Крім того, на складі маються:

Антимінсні плати,
Антимінсні ілітони,
Образи однокольорові,
Малі октоіхи,
Малі требники,
Поминальні граматки й
Старий Заповіт, підручник по релігії доц.свящ. Карачківського.

Церковне Управління УАПЦ на Вюртемберг - Баден в Еслінгені повідомляє Всечесних о.о. Настоятелів парафій, що повний круг річних святкових служб Божих окремими зошитами впродовж 1946 р. був виданий і розісланий своечасно по парафіях для користання.

За браком Пісної Тріоди великопісні служби видані не будуть.

Мається лиш замір ще видати загальні служби Святим.-

ПО РОЦІ ПРАЦІ.

15 лютого 1946 року вийшло перше число "Церква і Життя" в Еслінгені, яко церковного органу" на церковну округу і провінцію Вюртемберг - Баден.

З нагоди річниці існування цього молодого органу, що при дуже тяжких обставинах роспочав своє існування й упродовж року змушений був з причини тих же обставин виходити на правах рукопису, хочемо коротенько зупинитися над його річним минулим і накреслити перспективи на будуче.

В стилевій окладинці з памятником Св. Князя Володимира в Києві, спроєктованій художником - доцентом М.Ж - го, виходив журнал "Церква і Життя", обслуговуючи не тільки провінцію Вюртемберг - Баден, але поширюючись і на другі церковні провінції в Німеччині.

Журнал, як показує сама назва, взяв собі скромну ціль - освітлювати церковне життя Української Автокефальної Православної Церкви на еміграції й подавати по змозі церковно-історичний, богословсько-місіонерський матеріял, а також короткі відомости з життя інших Церков та зі світу.

Не завжди з успіхом вдавалося молодому органові виконати це скромне завдання. Головною причиною цього було те, що коли у нас мається досить багато досвідчених редакторів для органів світської преси, то, на жаль, не можемо похвалитися цим щодо органів чисто церковного напрямку, де вимагається від редактора не тільки техніка й стиль, але й певний рівень богословських знань та, саме головне, церковне виховання. Через те часами журнал збочував у сторону світськости /в чому не було жодної потреби/, подаючи матеріял, якому місце тільки на сторінках преси світської.

Бракувало іноді опрацьованого добірного матеріялу, який би був актуальним і задовольняв уповні духовний голод побожного читача. Брак богословської літератури, з якої можна було би скористати для опрацьовання богословського, релігійно - місійного чи церковно - історичного питання /хто з духовенства мав яку літературу, то в більшости або не мав змоги взяти з собою на еміграцію, або втратив у дорозі/, стояв й стоїть на перешкоді цьому.

Однак для заповнення певних чисел не тільки бракувало повищого матеріялу; з невідомих причин замало присилалося дописів про церковне життя на

місцях. Правда, з Вюртембергії завжди подавався певний інформаційний матеріял з церковного життя, але був пробіл з церковного життя сусідніх провінцій, хоч там не було й нема церковних органів /Грос Гесен, Швабія, не говорячи про Баварію, яка мала свій „Церковний Вісник"; з англійської зони рівно ж нічого не доходило./

Однак і при тих перешкодах і недотягненнях за рік вийшло 11 чисел журналу / 10 чисел у 1946 р. і 1 число в 1947 р./. Останнє число, редаговане Колегією, з причин техничних вийшло з малим запізненням. 2-ге число /12-те від початку/ виходить у новій окладинці, спроєктованій худ. В. Кр-ським.

Розпочинаючи II-й рік свого існування, журнал „Церква і життя" не бере на себе, як не брав і перед тим, ролі всецерковного органу УАПЦ, а в рамцях можливости робитиме скромно свою працю на користь Української Автокефальної Православної Церкви, поширюючи релігійно - національну свідомість й задовольняючи по змозі духовний голод побожних читачів на еміграції.

При цій милій нагоді закликаємо всіх, кому дорога доля нашої церкви, допомогти нам у тяжкій праці при видаванні журналу в другому році його існування своїми працями, дописами, інформаціями з церковного життя й розповсюджуванням журналу серед вірних.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ.

Є. П.

ГРІХ - ДЖЕРЕЛО СКОРБОТ і НЕДУГ.

„Сину, оставляються тобі
"гріхи твої"/Мрк.2,5/.

Так сказав Христос розслабленому в Капернаумі, якого добрі люди на постелі принесли до Нього для сцілення. Не маючи змоги увійти з тяжко хворим до середини дому, де був Христос, вони розібрали стелю дому й спустили на шнурках недужого до ніг Ісусових. Христос, побачивши велику віру в Нього недужого й тих, що принесли його, сцілив розслабленого, звелівши йому „встати, взяти постіль і ходити"/Мрк. 2,9/.

Розслаблений, почувши слова Христа про відпущення йому гріхів перед сціленням, напевно задумався:

він потребував здоров'я тілесного, а Христос уздоровлює його немочі душевні. А присутні тут книжники й фарисеї в гордім серці своїм порахували це за хулу, не знаючи, що Христос є Бог.

Але в тому то й річ, що гріхи наші є джерелом наших недуг, бід і скорбот. Чоловіка Господь сотворив для блаженства, і він до свого гріхопадіння не знав ніяких життєвих неприємностей, як недуги, турботи. В Царстві Божому, яке обіцяно праведникам, не буде рівнож ні недуги, ні журби, ні зітхань."

Гріх можна сміло назвати духовним ядом, котрий розстроює людську істоту; людина спіймана зовнішньою принадою гріха, як риба на вудку або як комаха в павутиння, стає рабом гріха.

Перш за все гріх є повстанням проти Бога й образою Його, нашого Владики.

Грішники, чинячи гріх, як би кажуть Богові: „Ти забороняєш мені своїми заповідями чинити гріх, але я відкидаю Твої заповіди й не признаю Твоєї заборони; Ти грозиш мені пеклом, але я сміюсь з тієї погрози; Ти обіцяєш небо, але я не хочу його."

Подумайте лиш, яка зневага й образа Бога!

Далі, гріх є груба невдячність Богові, від Якого ми все дістали й дістаємо.

По своїй любові й благості Бог сотворив нас, вивищив над усіми живими єствами на землі. Він дав нам безсмертну душу, здібну пізнавати як усе сотворене, так і Творця, любити Його, служити й бути спільницею вічного блаженства. Він послав на землю Єдинородного Свого Сина, коли люди втратили синівство Боже й насліддя неба. Чи ж не є це нечувана, безмежна батьківська любов ? А ми ? Чинячи гріх, нехтуємо заповіді Божі, обурюємось проти Його волі. „Я виховав і вивищів синів, а вони обурились проти Мене", скаржиться Бог устами пророка /Ісайя 1,2/.

Впадаючи в гріх, ми порушуємо й топчемо дану при хрещенні обітницю - належати Ісусові Христові. Ми не думаємо, як багато Він зробив для нашого спасіння. Ми рахуємо нізащо Його страждання, смерть за нас.

Отже, гріх є як би стіна між нами й Богом. Чим більше людина грішить, тим стіна ця стає ширшою й вищою. Через те, маючи замір сцілити розслабленого, Христос спочатку хотів знищити силу отрути, щоб духовно вмерлого оживити, безболісно вийняти вудку й розірвати сіти, щоб він став вільним; зруйнував стіну, щоб поставити грішника перед лицем Господа.

Всі ми, подібно цьому нещасному розслабленому, потребуємо сцілення, а найвідповіднішим часом для цього є час Великого Посту.

Щира молитва, повздержливість у їжі-питті, злих

думках, словах і ділах, щире каяття, сполучене з сердечною скрухою, любов'ю й милосердям до свого ближнього - це є християнський піст, якого Бог потребує від нас.

Усе це нам добре треба пам'ятати, коли хочемо заслужит заслужити на поправу нашої тяжкої недолі, бо ж причиною теперішнього нашого тяжкого положення є й наші гріхи, які ми чинили й чинимо.

Та тверда віра, яку мав розслаблений в Капернаумі в божественну силу Ісуса Христа, нехай буде в кожного з нас, що Христос і нас визволить від того нещастя, в якому ми опинилися. А вчинить Він це тоді, коли ми у святому храмі, тому новому духовному Капернаумі, розкриємо свою душу, омиємо її сльозами й виявимо свої гріхи перед Богом, благаючи про їх прощення, і будемо вести праведне життя.

Тоді дочекаємось і ми, як той розслаблений, так потрібної нам полекші - не тільки повернення „до дому свого", але й потім будемо гідні стати насельниками вічної оселі - Царства Божого, яке приготовано праведникам від сотворення світу.-

---oooOooo---

Тарас Шевченко.

ІРЖАВЕЦЬ.

Наробили колись шведи
Великої слави,
Утікали з Мазепою
В Бендори з Полтави.

А за ними Гордієнко...
Нарадила мати,
Як пшеничненьку пожати,
Полтаву дістати ?

Ой пожали б, як би були
Однострайне стали
Та з фастовським полковником
Гетьмана єднали.

Не стреміли б списи в стрісі
У Петра у свата.
Не втікали б із Хортиці
Славні небожата,

Не спиняв би їх Прилуцький
Полковник поганий...
Не плакала б Матір Божа
В Криму за Вкраїну.

Як мандрували день і ніч,
Як покидали запорожці
Великий Луг і матір Січ,

Взяли з собою Матір Божу,
А більш нічого не взяли,
І в Крим до хана понесли
На нове горе - Запорожжя.

Заступила чорна хмара
Та білую хмару.
Опанував запорожцем
Поганий татарин.

Хоч позволив хан на пісках
Новим кошем стати,
Та заказав запорожцям
Церкву будувати.

У наметі поставили
Образ Пресвятої
І крадькома молилися...

x
x x

Д. О.

ПРО НЕДОЛЮ ЦЕРКВИ СВ.ПОКРОВИ
ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ в СІЧІ ЗАПОРІЗЬКІЙ.

Як рицарська організація, Козацьке Військо Запорізьке визнавало своїми небесними патронами - опікунами не лише Св.Юра й Архангола Михаїла, але й Спаса та Пресвяту Богородицю. Сама Пресвята Богородиця була в уяві і представленні козаків з одного боку як Небесна Володарка, а з другого - як Матір Війська Запорізького. Її Найсвятіший Образ уподобали собі козаки з Омофором - Покровою, що й був на їх прапорі - стязі в їхніх походах по воді й морі проти бусурмонів. В ім'я тієї Св.Покрови мали козаки в Січі, зрозуміло, також церкву.

Як подає історик Запоріжжя Д.Еварницький, порта

Свято-Покровська церква в Січі - на Чортомлику - була збудована в 1659 р. Вона була деревляна і простояла недовго,- в 1664 р.згоріла. Вдруге будувалася там така церква роками,як пише історик кубанських козаків П.Короленко. Її допоміг докінчити запорожцям гетьман Іван Мазепа,що не жалував для неї ніяких засобів. У 1693 р.він подарував Січовій Свято - Покровській церкві цілий різблений коштовний іконостас. Коли Степан Трощинський,старшина з Гадячу,що з доручення гетьмана віз той іконостас запорожцям,наближувався до Січі,то на зустріч йому вийшов кошовий отаман з січовим товариством і гарматами,як також шість січових священиків з образами. При зустрічі з гетьманським послом усі запорожці поклонились чесному дарові і в ознаку урочистости салютували з гармат та рушниць." Опісля вони взяли від С.Трощинського іконостас і повезли до Січі. Вставивши його в церкві,вони відправили молебень за здоров'я свого ктитора-добродія гетьмана Івана Мазепу. Знов у 1695 р.гетьман подарував Січовій Свято-Покровській церкві 300 червонців-дукатів,а самій Січі харчі. На докінчення церкви,„збудованої коштом і старанням" гетьмана,кошовий отаман Гриць Яковенко просив його листовно в 1698 р. прислати ще білої бляхи на дах і три хрести,як рівнож образів. „За сповнення такої просьби - писали запорожці - Пребагословенна Діва Марія покриє Його Вельможність Своїм омофором."Можна гадати,як пише П.Яковенко,що „ктитор Божої церкви в Запорозькій Січі" не відмовив у проханні запорожців,але їх гойно обдарував. Наприкінці гетьман Іван Мазепа надіслав їм ще „для церкви прапор із зображенням Покрови пресвятої Богородиці." Певна річ,що й самі заможніші козаки і старшина дбали про прикрасу й оздобу своєї церкви гойними дарами,як рівнож і Межигорський Спас,якому та церква підлягала.

Коли гетьман Іван Мазепа відступив від Московського царя Петра I на бік шведського короля Карла XII,заключивши з ним в осени 1708 р.союз,то за ним послідували також запорожці на чолі з кошовим Костом Гордієнком. За це Москва дуже помстилася на запорожцях,на їх резиденції й святині-церкві: дня 14 травня 1709 р.полковник Яковлев,а властиво князь Волконський із полковником-зрадником Галаганом,з наказу царя Петра I й князя Меншикова,з бою захопив Січ і зруйнував її. Вся та його дика руйнація не оминула також там церкви Покрови Пресвятої Богородиці,- вона була тоді ним збурена. Як пише П.Короленко:„...з неї був заграбований різблений іконостас з царськими вратами й образами,вмальованими на дошках і полотні,заграбовано св.еван-

гелію та,по всій правдоподібності,захоплені інші церковні предмети,навіть віск,свічки і ладан. Після страти захоплених запорожців,що залишені були для охорони їх резиденції,Січі на Чортомлику не стало,а збурена в ній церква Покрови Пресвятої Богородиці опустіла."

Та частина запорожців,що під проводом січового отамана Костя Гордієнка приймала участь у війні з Москвою по боці шведського короля Карла XII й українського гетьмана Івана Мазепи,опинилася по невдалій битві під Полтавою/27.VII.1709 р./на турецькій території - в Молдавії,а опісля у Кримові. Коли запорожці,які що жили,в 1734 р.повернулись з Криму назад на свої дніпрові місця,то заснували наново свою Січ,на цей раз на затоці Дніпра,річці Підпольній. Розбудовуючи Січ,вони почали рівночасно будувати для себе з благословення київського митрополита Рафаїла також церкву „в ім'я Покрови Пресвятої Богородиці." Вона була дуже багата, - на її устаткування і прикрасу запорожці не шкодували ні грошей,ні інших засобів та дарів. З величезної маси прикладів,наведених на основі архівних даних у праці П.Короленка,згадуємо тут лише один: В 1763 р.військовий суддя Петро Кальнишевський,що після був Січовим отаманом,офірував Свято-Покровській церкві дуже дорогоцінну євангелію,яка коштувала його „тисячу двадцять п'ять карбованців" і важила 1 пуд 37 1/2 фунтів."Що та церква посідала славнозвісний і надзвичайно коштовний образ Покрови Пресвятої Богородиці,на якому зображена січова козацька старшина з військовою арматурою та старим гербом Війська Запорізького,- це вже назагал усім відомо.

На жаль,і ця Свято-Покровська церква зазнала такої ж недолі від московського війська,як її попередниця в Січі Чортомлицькій. З наказу цариці Катерини II й її фаворита,фельдмаршала Гр.Потьомкіна,Запорізька Січ на Підпольній була дня 4 червня 1775 р.захоплена ген.Текелієм з бою і зруйнована. Його руйнація не оминула й Свято-Покровської церкви. Її найкращі речі,що важили 115 пудів, були вивезені,з наказу Гр.Потьомкіна,до Петербургу,а знов інші розхоплені і розкрадені. П.Короленко,покладаючись на історика Запоріжжя А.Скальковського,що докладно описав руйнацію Запорізької Січі в 1775 р.,пише,що:„при цілковитім розбуренні всього не був помилуваний прах померших запорожців.По наказу Текелія надгробні пам'ятники і хрести,що знаходилися в церковній огорожі,були зняті або знищені."

Невдовзі по руйнації Січі прибули на її руї-

ни канцеляристи Гр. Потьомкіна - майор Григорій Борсенко й комісар Іван Доряєв - і повибивали в зруйнованій Свято-Покровській церкві „всі образи у срібних ризах та забрали їх з собою. Разом з тим вони взяли ще срібні врата, чаші й інші срібні речі, що позостали у спустілій ризниці Запорізької церкви." Тому що місце, де була Запорізька Січ, дісталося до приділу землі, яку цариця Катерина II „подарувала" князеві Вяземському, то його управитель німець Іван Матв. Розельпфляндер, коли прибув у зруйновану Січ, порозбивав найбільші дзвони Свято-Покровської церкви й мідь продав „жидам у Польщу по 11 карб. за пуд."

„Утікаючи на чужину із Січі, захопленої московськими військами, запорожці умудрились якось зняти в церкві найдорожчий для них Образ Покрови Пресвятої Богородиці, на якому була зображена моляща старшина Війська Запорізького. Цей Образ козаки понесли з собою у простій торбі на плечах за Дунай." З часом він дістався до Одеського музею, де й до наших днів зберігався. Про це все пише П. Короленко у своїй праці: „Церковния древности Кубанских казаков", надрукованій у 1905 році.

Ось такої сумної долі зазнала Свято-Покровська церква у двох Січах у 1709 і 1775 рр. від московського війська. Руйнувалася вона ним лише тому, що була українська, козацька. І коли з світської точки погляду його вчинок супроти тієї церкви є найгрубшим і найбридкішим вандалізмом, то з точки погляду церковно - канонічної догми Православної віри є він непростимим святотатством. І тому ті особи, що дали наказ до погромів Свято-Покровської церкви в обох Січах, підлягають вповні, разом з громилами, церковному виклятті-анатемі.

---ооо0ооо---

Тарас Шевченко.

З ПСАЛМІВ ДАВИДОВИХ.

Пребезумний в серці скаже,
Що Бога немає,
В беззаконії мерзіє,
Не творить благая.

А Бог дивиться, чи є що
Взискающий Бога.
Нема добро - творящого
Нема ні одного.

Коли вони, несситії
Гріхами, дізнають ?
Їдять люди замість хліба,
Бога не згадають,

Там бояться, лякаються,
Де й страху не буде.
Так самі себе бояться
Лукавії люди.

Хто ж пошле нам спасеніє,
Верне добру волю ?
Колись Бог нам верне волю,
Розіб'є неволю.

Возхвалимо Тебе, Боже,
Хваленієм всяким;
Возрадується Ізраїль
І святий Іаков.

х
х х

Ф. В.

Т. ШЕВЧЕНКО та МОЛОДЬ.
/З нагоди 86 роковин з дня смерти/.

Дитячі та юнацькі роки Т. Шевченка - це справжня Голгофа: ані один ясний промінь не усміхнувся йому в цих його літах - цю найкращу пору людського життя. В злиднях пробігали Тарасові дитячі літа, а особливо від часу, коли померла йому мати, й він став зненавидженим пасинком тверді на серце та руку мачухи. Штовханці, побої, недоїдання, важка робота в дяків-учителів і поневіряння в наймах, в панській кухні й покоях; далека подорож зимою та й ще лише з одним чоботом на дві ноги, коли-то мандрував юнак Тарас на далоку північ при переїзді пана Енгельгардта через Варшаву й Вильно до Петербургу; бідацьке життя в Петербурзі, біганина з відром з фарбами й щітками й малювання штахетів за наказом Ширяєва - ось що залишилось у пам'яті Шевченка з його молодечих літ.

Ми можемо лиш уявити собі, як нелегко було нести цей важкий камінь-хрест Тарасикові дитині й Тарасові юнакові, що вже в малих літах відзначався

сьоєю аж надто субтельною психічною структурою й Богом був обдарований надзвичайними здібностями. З автобіографічних творів Т.Шевченка знаємо,що він, будучи ще дитиною,мав зовсім інші зацікавлення,ніж його товариші-ровесники,він жив іншим світом і чогось іншого шукав,от хоч би тих стовпів,що нібито, за його уявою,ними мало підпиратись небо.

Шевченкове молодече життя,це правдиве пекло, було повним контрастом і запереченням до створеного його уявою світу; не зазнав радощів молодечих і,може,власне тому Шевченко в дозрілім уже і старшім віці так часто згадує в своїх поезіях про дітей і виявляє до них стільки сентименту й любови.

Дитячі й юнацькі літа - улюблені теми багатьох наших /та і не наших/ поетів.

„...Вернеться ще літечко,
Не вернеться весна,
А молодість... не вернеться,
Не вернеться вона"... тужить

Л.Глібів. „Молодецькі літа - то бурхливий потік"- співає в своїм гімні „До молодости" Олесь. У Старицького „завзятця юнаки " до борці за щастя батьківщині,в думах у них нема бруду"...

Франко кличе:

„Не забудь,не забудь
Юних днів,днів весни,
Темну путь,путь тяжку
Прояснють вони !"

Шевченкові поезії,де він згадує про дітей і молодь,просякнуті безмежною ніжністю до дітей,вони є найбільш безпосередніми й чаруючими. Він ніби хоче вилити те,чого доля не судила йому самому пережити й що йому уявлялось у такім чарівнім світі.

Один Шевченків сучасник у своїх „Спогадах" таке розповідає. Шевченко,перебуваючи в Києві,любив заходити до парку біля „Золотих Воріт" і тут часто можна було бачити його в товаристві найбільш улюблених його друзів - малих дітей. Ці останні горнулись до нього,а він оповідав їм казки,співав пісень,обдаровував цукерками,горішками. Нема вже чого говорити,як діти раділи,коли до парку приходив „дядько" Тарас. Таку симпатію,таку любов до дітей Шевченко виявляв не лише безпосередньо стикаючись з ними,він ці свої почуття виливав,як сказано, й в своїх поезіях. Згадаймо найперш його вірш „На Великдень на соломі". З небагатьох рядочків складається він,а які живі в ньому образи дітей,а в першу чергу сирітки ! Діти,як діти,бавлячись крашанками,вихваляються одне перед другим-подарунками, що їх одержали - одна тільки сиріточка сидить без

обнови...

„Мені мати купувала,
Мені батько справив,
А мені хрещена мати
Литтву вишивала.
А я в попа обідала -
Сирітка сказала".

Чие серце не сповниться співчуттям до цієї останньої ? Це-ж ціла драма малої сирітки!
А картини в ліриці-перлині „Садок вишневий", в поемі „Наймічка",де то дід радіє й бавиться з дітьми-внучатами ! Як сам автор милується в цих картинах! Яка проглядає любов до цих наймонших ! І тому не диво,що Шевченко про то,що найцінніше й найдорожче для нього,говорить,як про своїх дітей.

„Думи мої,думи мої,
Квіти мої,діти!"

Діти у нього - це „ляли в білих льолях", це „янголята"-„Діти,діти -"це Божа благодать!"
Так високо ставлячи дитину,Шевченко апотеозує й тих матерів,що для них власна дитина - це іхне все.

„У нашім раї,на землі,
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим."

Через те по поемі „Катерина" обов'язково мусіла з'явитись і „Най мичка",в якій мати все життя своє офірує дитині за-для її щастя й добра. А мати з „Неофітів"- це в розумінні Шевченка найдосконаліша постать,перед якою хилить голову він сам і ми разом з ним,бо-ж вона,та мати,перейнявшись ідеями свойого сина Алкида,- за-для нього

„Слова розп'ятого Сина Марії
В живую душу прийняла,
І на торжищі і в чертогм живого
істинного Бога
Слово правди понесла."

Але не так мати,як її син Алкид цим разом приковує нашу увагу,бо він власне є тим високомистецьким образом юнака-ідеаліста,високохудожньою постаттю,яка захоплює й поривае нас своїм героїзмом й яка мала б бути досконалим взірцем для наслідування в першу чергу для молоді.
Поема „Неофіти" не є така знана нашому загалові,як інші Шевченкові поеми. А між тим вона за-

слугорує на те,щоб нею більш цікавились і її вивчали. Вона наскрізь просякнута високим християнським духом,в ній багато золотих думок,глибоких правд і істин. В ній ми читаємо й ту знеслу молитву до Пресвятої Діви Марії,молитву неперевершену,рівної якій нема в нашій літературі:

"Благословенная в женах
Святая,Праведная Мати
Святого Сина на землі"...

Шевченко на засланні випив свою гірку чашу до дна,перейшовши надлюдську важку страдницьку путь. У Петровському форті /1850 - 59 р./ він читав лише Св.Письмо. В душі його сталась велика зміна. В листі з Нижнього-Новгорода до граф.Толстої / 1857 р./ він пише,що почуває себе іншою людиною,як раніш,- що він прозрів і удосконалився. В Євангелії він знаходив утіху й підтримку. Тіло його по довгих моральних і фізичних тортурах занепадало,але дух його був „бодр". Яскравим виявом його настрою й світогляду з ці часи є власне поема „Неофіти" з 1857р. - з її головним героєм Алкидом.

Алкид,син Сили,син багатої римлянки,гарний на вроду юнак,прогадив гулюще змислове життя. Під час одної оргії в Римі,де був Алкид і його товариство,впроваджено до теремів Святого Петра,який

„ Кротко благословив
І тихим добрим кротким словом
Благовістив їм Слово нове -
Любов,і правду,і добро,-
Добро найкраще є -
То братолюбіє."

І сталось...Алкид своєю юною душею відчув відразу до безпутного життя і пішов за Апостолом Святим",став неофітом,нову віру прийняв,і став „апостолом великого Христового Слова".

Ідучи по наказу Нерона на смертні муки, „псалом новий і новую славу Господню співав". А вмираючи, возгласив - „Молітесь,братія,молітесь за ката лютого."

Полилась кров на арені,полилась кров мученика Алкида,що для нього найвищим добром було - „братолюбіє" й всепрощення.

МОЛОДЕ,- СТАРШІ,МОЛОДШІ Й НАЙМЕНШІ ! Читайте „Кобзаря",черпайте з цієї глибокої криниці повними пригорщами чисту водицю: науку,всі правди й заповіти,що в нім,-„Кобзарі" залишив наш Геній Пророк.

"Любіть Україну й за неї Господа моліть."
Своїми духовними молодечими очами частіш споглядайте на безсмертний образ Алкида, що життя своє на вівтар Вічній Правді приніс,- що в поетичній концепції Т.Шевченка був образом тих, які "молились радісно перед Христом в пута закуті", і до яких наш поет з захопленням звертається:

"Хвала вам, душі молодії,
Хвала вам, лицарі святії,
Во віки-віки похвала!".

---оооо0оооо---

Тарас Шевченко.

Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,-
Й свого не цурайтесь,

Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,
Того діти цураються,
В хату не пускають,

Чужі люди проганяють
І немає злому,
На всій землі безконечній
Веселого дому.

/"Посланіє/".

Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля,
І неситий не виоре
На дні моря поля,

Не скує душі живої
І слова живого,
Не понесе слави Бога,
Великого Бога.

/ "Кавказ"/

Митрополит Діонисій.

ЄВХАРИСТИЧНИЙ КУЛЬТ в УКРАЇНІ.

Починаючи з цього числа, будемо вміщувати цікаву й змістовну працю Блаженнішого Митрополита Діонисія „Євхаристичний Культ в Україні", як передрук її з журналу „Наша Культура" ч.2 за 1936 р., що виходив у Варшаві, маючи на увазі, що не всі з духовенства й вірних мали змогу цей твір, яко складову частину більшого твору цього ж Високого Достойника Церкви - „Археологія Євхаристичного Культу", читати.

Редакційна Колегія.

До найдавніших літературних пам'яток, що кидають світло на Культ Євхаристії в Україні, відноситься найперше Києво-Печерський Патерик, що склали його головно три Печерські Святі: літописець Нестор, Симон, єпископ Володимирський та Суздальський, і Полікарп, архимандрит Печерський. Києво-Печерський Патерик - це твір, подібний до грецьких збірників Житій Святих й має в собі повний збір Житій Угодників, що жили й працювали в Києво-Печерській Лаврі.

З Печерського Патерика вкажемо на чуле оповідання з життя Преподобного Теодосія Печерського, що показує стосунок його до Євхаристії. Преподобний іще замолоду був високим прикладом християнської побожности: щоденне відвідування храму й участь у Божественній Літургії, а головне - посильні труди його в приготовленні хлібів приношення, проскур. Труд цей, печення проскур, тепер такий звичайний, Теодосій уважав за діло святе, Богові вгодне, а головно - засобом зміцнення в чернечих подвигах, бо ж пильно виготовлював проскури навіть і тоді, коли мати заборонила йому це. Бажання послужити Євхаристії було сильніше від материної заборони й насмішок ровесників. Цікава Теодосієва відповідь на вговорювання матері перестати пекти проскури: „Вислухай, прошу тебе, мати моя: Господь Бог наш прийняв на Себе убожество й упокорився, подаючи нам приклад упокоритися ради Нього. І був Він зневажений, оплюваний і битий, і все витерпів, щоб спасти нас; а тим більше треба терпіти нам, щоб здобути Христа. А про те, яке діло я роблю, послухай таке. Коли Господь наш Ісус Христос був на Тайній Вечері з учнями Сво-

їми, тоді, взявши хліб, Він поблагословив, переломив, дав учням і сказав: Прийміть, споживайте, це Тіло Моє, що за вас ломиться для прощення гріхів. І коли Господь наш хліб, приготовлений для Тайної Вечері, назвав Своїм Тілом, радіти треба й мені, що сподобив Він мене робити такий хліб, що на нім відбувається ця велика Тайна переміни на Тіло Христове". Побудкою до цієї праці Преподобного було бажання його забезпечити храм від недостачі просфор, а тим самим забезпечити частіше відбуття в нім Літургії. Трохи згодом, коли Преподобний був уже ієреєм, він, як каже Життя, „щоденно, з великим упокоренням, правив Літургію", що служилася „з повною пильністю" в присутності цілої братії.

В житті преп. Степана, Теодосієвого учня, автор підкреслює намагання цього подвижника зберегти традицію раннього християнства - правити завпокійні Літургії: „І встановив Преподобний Отець наш Степан, щоб у манастирі його правилася Божественна Літургія за померлих братів і блаженних ктиторів".

Про те, що печення просфор - це діло Богові вгодне й побожне, свідчить Життя Преп. Отців наших Спиридона й Никодима, проскурників Печерських. Автор Життя вказує, що впокорення, працьовитість, замилування до молитви й посту, а головне - чистість являються необхідними умовинами для манастирського проскурника, що зо страхом Божим виконує цей „Богові приємний послух", а саме - побожне печення хлібів, що приносяться на Божественну Літургію для Тайнства хліба Христового. „Обидва вони - закінчує Життя автор - пильно й побожно послужили в справі печення просфор тридцять літ, чисто й непорочно чинячи своє діло, і, переставившись, в доброму визнанні споживають славу Божу, яку бачать не в образі пропонованого хліба, а лицем до лиця. Їх святими молитвами нехай наситимося достойно й ми хліба життя, ласки й слави Христа Ісуса".

Коли вірні так побожно ставились до послуху проскурника, а для печення просфор вимагались особливі чесноти, то яка ж велика мусіла бути в давній Україні побожність до самого Таїнства над Таїнствами, до Св. Євхаристії!

Така агіографічна традиція Євхаристичного Культу в давній Україні-Русі, коли зв'язок із Візантією був іще тісний та близький, коли вплив східніх агіографічних пам'яток на давньоукраїнську письменність був іще живий та жвавий. Згодом, коли Візантія впала, здавалося б, що зв'язок цей мусів би був порватися, а вплив Сходу вступитися перед могучими впливами Заходу, що сильно йшли на територію православних земель Литовсько-Руської Держави, а потім того - Литовсько-Польської Держави.

Проте ж пам'ятники церковної письменности не показують ані занепаду східньої традиції серед української людности, ані особливої перемоги західніх впливів навіть у ХУІ - ХУІІ віках, коли сильна боротьба латинства з православієм досягла найбільшої сили.

Візьмімо, наприклад, твори такого видатного українського полеміста, як Іоаникій Галятовський, ректор Київської Академії. Цей відомий письменник і проповідник ХУІІ віку, торкаючись у своїх творах Таїнства Євхаристії, виявляє велику побожність до цього Таїнства й пильнує свої думки про значення й вагу Євхаристії в житті християнина оперти на давній святоотцівській традиції, що для нього була найбільшим і найважнішим аргументом для доказу божественности Таїнства над Таїнствами та його великого значення в літургічнім житті Християнської Церкви. Так, у своїм збірнику проповідей: Ключ Разуменія", дуже на той час популярнім, бо мав за 6 літ аж три видання: 1659 - 1660, 1663 і 1665 р.р. у Києві й Львові, Іоаникій Галятовський розкриває в цілій повноті давню науку про Євхаристію, користаючись власне з агіографічної традиції часу Великих Отців Церкви. „Дивная й то таемница, - пише Галятовський, - же Христа в Сакраменті Євхарістії ми не видимо, еднак кому схочет Христос, там показуется, яко показался невірному Амфилогу, Цареві Сарацинському, который в Іерусалимі пришол до Церкви на службу Божію и виділ Христа в Сакраменті Євхарістії яко дитятко малое, которое священник на олтарі зарізал, не могли тих таемниц дивних поняти жидове". Далі автор подає подібне оповідання з Життя св. Василія Великого, пишучи: „Гди святий Василій Великий отправовал службу Божую в церкві и виділ Христа, як дитятко маленкое в Пренайсвятійшом Сакраменті Євхарістії, которое дитятко святий Василій на олтари ножем раздробил в штуки". Між іншим, це чудо перетворення евхаристичного хліба й вина в дитятко, описане в Житті св. Василія, що його використав Іоаникій Галятовський для доказу божественности Таїнства Євхаристії й недовідомости його для людського розуму, широко застосоване і в українській іконографічній традиції, про що будемо розповідати нижче.

/Продовження далі/.

„МАРІЇНЕ СТОЯННЯ".

Спитали старця: Скажи, отче, чому покаянний Великий канон Св. Андрія Критського читається в піст двічі – на першому тижні малими частинами на протязі четирьох днів і на п'ятому тижні посту – ввесь цілком за один вечір ?

Старець пояснив: Коли, пізнавши свої гріхи й пристрасті, Марія пішла в пустиню, трудно було їй починати шлях спасіння. Молитись довго не могла. Багатьома малими подвигами боролась з гріхом, і, звикнувши більше грішити, ніж творити добро, втомлювалась і від малого. А коли кінчала свій шлях каяття, то так привикла молитись і стреміти до Господа, таку високу насолоду в цьому знаходила, що не помічала ні часу, скільки молилась, ні втоми.

Так і нам подає Св. Церква нашa мудру науку до каяття й спасіння. Хоче вона, щоб і ми, привязані до цього світу й грішні, повправлялись у каятті і молитовному піднесенні до Господа Бога. Слабим дається легка вправа, а коли прийде де-який час і придбають певний досвід, то пропонує нам вже більш поважну пробу наших сил і здібностей.

/ З „Патерика"/.

П. Н.

УНІЙНА АКЦІЯ.

З осени мин. року Греко-Католицька Церква, яка чомусь віднедавнього часу почала звватись вже просто Католицькою, святкує по своїх парафіях на еміграції 350-ліття Берестейської унії, відправляючи врочисті богослужения, влаштовуючи процесії, академії з рефератами, на яких підкреслюється велике значіння Берестейської унії для українського народу, яка „врятувала українську Церкву в повороті до злуки її з Римом, завдяки унії сталося національне відродження на Західніх Українських землях". /„Релігійне свято в Ганновері", Наша Пошта 16. II. 1947 р./ і т.д.

Не було би нічого дивного, коли б фанатичні греко-католики святкували собі цю, на їх думку, великої церковно-історичної ваги подію льокально – в стінах своїх святинь, своїх домівок, не виходячи з унійною акцією на терени таборових осередків. Але ж бо ні ! Розреклямовується заздалегідь по цілому таборі таке свято. Хтось принагідно зайде на цю врочистість із не греко-католиків і потім це служить

для „вірних гр.-католиків",як вони себе дуже часто називають,писати: „В процесії взяли участь майже всі українці,як православні,так і католики,наче демонструючи тим,що між українцями в Ганновері існує повна згода,єдність і консолідація" /Там же/. Виходить з цієї замітки,що в святочній процесії уній[ній] православних було більше,ніж католиків, себ-то греко-католиків. Подібних заміток по часописах зустрічалося багато.

Так,українці з Галичини и Великої України почувають себе дітьми одної Матери-України,але,на жаль,історичні обставини спричинились до роз'єднання церковного: Берестейська унія стала тим клином, який духовно роз'єднав наш народ і той клин тепер старається частина фанатичного греко-католицького духовенства глибше загнати в духовний організм нашого народу,твердячи,що „українці в Галичині завжди були греко-католиками",що „Володимир Великий також був католик";називають Православну Церкву московською,дзвін Православної Церкви - дзвоном колхозників",а православних - не українцями; твердять,що „Православна Церква повстала дуже недавно, а Греко-католицька походить від Самого Христа" і т.п.нісенітниці /З казань кількох гр.-кат.священиків/. Багато можна було би привести подібних прикладів самохвальби греко-католиків і їх нападу на Православну Церкву.

Але звернімось до нашої історії,до її документів,що вони нам скажуть про унію ?

„А що найбольше,же й хвала Божія в церквах православних наших Греко-Руських,от начала крещенія Руського отправуемая,і аки сонце непозиблемим в части світа Европейського благочестієм сіяюшая, от тих же неприятелей наших,отщепенцов й геретиков лехов хощеть і усиловуется переміните і до заблужденія Римського,на Унію обернути й гвалтовне приклонити,чого уже і певніе по нікоторих городах украінських суть знаки і документа". Таке місце мається в універсалі гетьмана Степана Острянині з Острога до „ Всіх шляхетне урожденим козаків", з 1638 р.20 березня.

„Всі ті страстотерпці замучені за свою батьківщину,за волю і за віру батьків своїх,погорджувану й зневажувану від поляків на очах ваших" /з промови Б.Хмельницького до Барабашевих козаків/.

І знову,з універсалу Б.Хмельницького з 1648 р.:
„Лучше теди і благопелезніше нам за віру свою святую православную і за цілость отчизни,на пляцу военном от оружия бранного полегти..."

Або в його ж універсалі з 1653 р.читаемо:
„...Ми настоящую войну з поляками не для яких при-

ват наших, але для всіх вас в крайную руїну і разорениіє через поляков нахиляемих і понуждаемих з повреждениіем /що найгорше есть/ благочестивия Грекорускія віри нашея..."

В листі гетьмана Дорошенка до Кошового Сірка читаємо: „Подчас нинішного упадку і всеконечного безсилія Лядського моглибисмо при всесильной помощи Божієй, взглядом увolнения от іх поляков Подолских, Волинських, Поліских і Литовских градів і земель наших, прежде православних, нині же на унію гвалтовне обернених Руских того /на чом і Богдана Хмельницкого антецессора моего, добре памятная била інтенція / доказати і в вожделінную старожитной свободи іх і святого православія приоблекти ризу..." / 2 квітня 1676 р./

Оцих кілька місць з історичних документів, пов'язаних з незабутніми іменами наших славних Гетьманів і хороброго козацтва, що за віру й Україну життя своє віддавали, хиба вже досить, щоб показати греко-католикам, як вони помиляються, захоплюючись святкуванням 350-ліття Берестейської Унії, яка допомогла окатоличити й спольщити нашу Холмщину з Підляшшям та й у самій Галичині через унію окатоличились і спольщились мильйони наших братів.

Неначе користаючи з того нещастя, в якому опинились ми на далекій чужині, фанатична частина греко-католицького духовенства на кожному кроці, - і в церкві, і в школах, і де тільки можна, старається бути агресівною в стосунку до православних, а особливо підчас святкування Берестейської Унії, яка принесла нашому побожному народові стільки лиха на протязі його історичного життя.

Невжеж і тепер ще маємо тут, на далекій чужині, огірчувати одні другим тяжке й без того життя, настирливо нав'язуючи одні другим безпідставні твердження про „значення Берестейської унії й глузуючи з нашої Батьківської Православної Віри ?

Не час і не місце на це. Не в розятруванні ран нашого церковно-історичного життя повинна бути ціль нашого життя на еміграції, а в щирому єднанні, згоді й любові, в певній свідомості, що маємо з собою на еміграції той неоцінний скарб, за який боролись наші діди-прадіди, який зберегли й передали нам наші батьки, і який тільки може врятувати нас від загибелі. Цим скарбом найдорожчим для нас є Українська Автокефальна Православна Церква, коло якої наш святий обов'язок єднатись - рятуватись і берегти його. -

=======

„...Всім нам вкупі на землі
Єдиномисліє подай
І братолюбіє пошли!"
Т.Шевченко.

ПЕРЕСЕЛЕНЧА СПРАВА.

Потреба участи Церкви в такій важній справі, як переселення нашої еміграції з Німеччини в інші краї, не викликає жодного сумніву. Коли Свя .Синод Української Автокефальної Православної Церкви активно до певного часу не виступав у цій важній справі й не чинив жодних заряджень, то не через те, що легковажив цією справою, а, враховуючи велику вагу й трудність переселенчої акції, про що питання кожного разу порушував на своїх сесіях, прийшов до висноку, що цю справу можна успішно двигнути тільки спільними скоордінованими силами всього організованого нашого громадянства.

Спроба де-яких сторонніх чинників і приватних осіб, що підняли ще літом минулого року цю акцію й почали провадити реґістрацію бажаючих їхати за океан, втягаючи в цю акцію й наших нерозважних людей і побираючи при цьому по 10 - 25 мар., так і залишилась спробою.

На Загальний Переселенчий З'їзд, що відбувся в жовтні 1946 р. в Шляйхсгаймі, Свящ. Синод делеґував своїх представників, які приймали активну участь у його нарадах. Представник Свящ. Синоду був на першому пленумі Головної Переселенчої Ради при Ц.П.У.Е. 2.XI.1946 р. На другому засіданні пленуму Головної Переселенчої Ради, що відбулось у Мюнхені 21.II.47 р. при участи 86 делеґатів від українських установ і організацій та представників від таборових осередків, були присутні від Свящ. Синоду УАПЦ Преосвященний Єпископ Платон і Директор Канцелярії Свящ. Синоду проф. Іван Власовський.

Засідання пленуму пройшло на задоволення всіх присутніх у спокійному діловому дусі, що є певною запорукою доброго успіху започаткованої переселенчої справи.

Як виявилось зі звітів Президії Гол. Перес. Ради й Центральної Пересел. Управи та доповідей представників від областей та таборових осередків, справу організації переселенчої акції на місцях уже започатковано. В одніх осередках вона вже налагоджена як слід, у других започатковується й провадиться.

На жаль, брак матеріяльних засобів у Центральної Переселенчої Управи не дав змоги їй до цього часу розгорнути переселенчу акцію на всю широчінь. Стверджено, що інформаційний переселенчий журнал „Переселенець", який видається при Головній Переселенчій Раді, поширюється слабо.

Учасники пленуму ствердили, що успіх переселенчої акції залежатиме цілковито від нашої єдности, дисціпліни й організованости. Всякі сепаратні вис-

тупи в цій акції без порозуміння з центральними переселенчими органами, будуть тільки на шкоду справі переселення й осуджуватимуться. Не виключається зовсім приватна ініціатива в цій акції, але в повному порозумінні з центром.

Пленум з задоволенням прийняв до затверджуючого відома звіти Президії Головної Переселенчої Ради й Центральної Переселенчої Управи з 3 1/2 місячної праці, затвердивши предложений бюджет Переселенчої Управи та доручивши звернути пильну увагу на організацію переселенчої акції на місцях у спосіб творення переселенчих комісій і реєстрації всіх, що мають бажання взяти участь у переселенні й створенні для цього відповідного фонду.

Пленум затвердив склад Центральної Переселенчої Управи й доручив їй навязати з українськими організаціями в світі та організаціями чужинецькими, які мають відношення до переселенчої акції, а також уложення зразкового статуту переселенчої кооперативи.

На чергових сесіях Свящ. Синоду й Собору Єпископів УАПЦеркви, які передбачаються до відбуття в другій половині березня ц.р., знову, в звязку з відбутим засіданням пленуму Головної Переселенчої Ради, порушено буде питання про переселення нашої еміграції в інші краї.

-====xxx====-

З ЖИТТЯ УАПЦ на ЕМІГРАЦІЇ.

Гість з Канади. В кінці минулого м-ця січня відвідав деякі українські таборові осередки й декого з Єпископів УАПЦеркви прот. С. Савчук, адміністратор УАПЦ в Канаді, яка знаходиться в юрисдикції Архиєпископа Івана Теодоровича, що в 1924 р. переїхав з України до Канади й єдиний зі всіх єпископів свячення 1921 року врятувався від мученицької смерти, якої від безбожницької руки зазнали інші єпископи тої Церкви.

Отець Савчук цікавився життям нашої Церкви на еміграції й життям її вірних по таборах Німеччини.

Сесії Свящ. Синоду й Собору Єпископів УАПЦ.

В другій половині місяця березня передбачається відбуття V-ї сесії Свящ. Синоду й III-ї сесії Свящ. Собору Єпископів УАПЦ на еміграції.

На обох сесіях порушена будуть важні питання з життя УАПЦеркви на еміграції, як рівно ж питання реальної участи Церкви в акції переселення нашої еміграції в інші краї.

З Аргентини. Священикові УАПЦ, прот. Ів. Яр-му вдалося через Швейцарію ще в вересні мин. року виїхати до Аргентини.

Прибувши до Буенос - Айресу він щиро взявся за організацію української православної парафії, якої там не було. Дня 22 грудня 1946 р. відбулись загальні збори основоположників української православної парафії в Буенос - Айресі. Зібрання постановило просити Високопреосвященнішого Митрополита Полікарпа про уділення благословення на організацію української православної парафії й прийняття її під свою юрисдикцію, а всіх наших Архипастирів і Пастирів та Вірних УАПЦ просять святих молитов до Господа Бога, щоб Він скріпив їх немічні сили для праці на рідній церковній Ниві та утвердив їх у Христовій любові не тільки до приятелів, але й до ворогів.

На тому ж зібранні постановлено набути на власність в Буенос - Айресі пляц під будову церкви - каплиці. На цю святу ціль серед православних українців провадиться збірка пожертв. Знаходяться побожні добродії, що офірують більші суми.

-----ооо0ооо-----

З життя УАПЦ в провінції Вюртемберг-Баден.

Свято українців в Етлінгені. Прийняття православного Єпископа Платона.

/Стаття в перекладі з німецького часопису "Badische Neueste Nachrichten" № 14 від 4. II. 47 р./

Серед розміщених в таборі УНРРА в Етлінгені депортованих осіб знаходиться парафія православної Церкви з понад 500 душ, над якими мають духовну опіку кілька священиків. Для них у неділю 26-го січня було особливе свято, через те, що Владика Платон відвідав своїх братів по вірі.

Після урочистої Служби Божої, відправленої в великій залі б. Райнських касарень, відбулось велике прийняття Єпископа, на яке було запрошено бургомайстра міста Етлінгена, п. Директора УНРРА з його співробітниками та духовних осіб католицької та евангелицької церкви з міста. Було подано обід з приділу УНРРА за рідними звичаями. Свято було прикрашене рідними співами /колядки і щедрівки/; почато та закінчено свято молитвою, виголошеною самим Владикою.

/За столами в гарно прикрашеній залі було біля 150 чоловік гостей і парафіян/.

Єпископ та керівні місцеві духовні особи в своїх промовах закликали вірних не залишати надії на краще майбутне,та розповіли про енергійні старання,що є скеровані на те,аби дати цим багато перетерпівшим людям нову батьківщину.

Директор УНРРА д-р М.Етінгер запевнив,що він вжиє всіх засобів,аби як найскорше створити нову батьківщину для скитальців.

Бургомайстер Кауфман запевняв,що німецький народ,не дивлячись на свої власні злидні,що повстали з нещастя гітлерівського режиму не тільки для Німеччини,а також для більшости народів европейського континенту,розуміє депортованих та має твердий намір зробити все,що є можливим у рямцях допомогової акції,аби людям сусіднього народу,що загубили батьківщину,полегшити їхню тяжку долю,та дати їм почути,що він /німецький народ/ зв'язаний з ними злиднями та справжньою любов'ю до ближнього. Бургомайстер Кауфман підкреслив готовність до пожертв,з якою американський народ та військове правління особливо стараються змягчити тяжку долю европейських народів через практичну допомогу. Ті злодіяння,що трапились в минулому,та спричинили нещастя для міліонів людей,а також відокремлення через різноманітність культур та мов утворили поміж народами кордони,що їх,здається,не можна перейти. Алеж дух християнської любови до ближнього мусить створити спілку з усіх благомислячих усього світа і навчить порозуміння між собою та почувати відповідальність один за одного і збудує через провалля злиднів і зненависти міст до нового людського суспільства та нової будучини. Мова християнської віри,що з'єднує людей під знаком Хреста,як Символа Божої любови,є зрозуміла всім. Вона навчить розуміти один одного,а всіх людей,які носять у собі цю віру,приведе одного до другого.

Промову бургомайстра було прийнято з особливим піднесенням,та її було з подякою підкреслено в де-кількох відповідях,що їх було виголошено в українській та частково в німецькій мовах. Сердешне прийняття управлінням міста скитальців та його над ними були особливо відмічені і промовці - українці запевнили,що куди б не завела доля українських людей,вони ніколи не забудуть тої сердешности, яку знайшли в маленькому баденському місточку Етлінгені.

Р.-

Д о п и с и.

Єпископ Платон в Карлсруе. В днях 11 - 12 січня, субота і неділя по Різдві Христовім, Преосвященний Єпископ Платон на запрошення о.настоятеля та вірних відвідав український табір в Карлсруе.

Приїзд Владики до табору був прийнятий усіми таборянами з задоволенням і піднесенням, що відчулось при його зустрічі. При вітальній брамі в суботу, 11 січня, зустріли Владику сотки таборян на чолі з духовенством УАПЦеркви, головою табору, греко-католицьким священиком та представниками церковних і культурно-освітніх організацій: Церковне Братство, школа, пласт і др. У своїх промовах духовенство обох віровизнань, голова табору і чільні громадяне підкреслили свою радість з нагоди прибуття Дорогого Гостя до їх осередку й просили поблагословити їх та помолитись, щоби Господь Милосердний, зглянувшись на тяжкі страждання Українського Народу, дарував йому волю й долю, а скитальців щасливо повернув додому. Особливо розчулююче було привітання маленького школярика, який в імені всіх українських дітей як би склав присягу виховуватися в вірності Україні, Церкві та Українському Народові й просив Владику поблагословити їх, найменших громадян, на це трудне діло. Владика, подякувавши за щирі й теплі слова привітань, поблагословив усіх присутніх і під спів церковного хору „Іс полла еті, Деспота!"прослідував у помешкання настоятеля на короткий відпочинок.

Увечері Владика в сослуженні духовенства відправив Всенічну службу Божу, а в неділю, 12 січня, після освячення таборової церкви малим чином відслужив Божественну Літургію, на якій повчав вірних головним християнським чеснотам: вірі й любові до Бога, любові та милосердю до ближніх. Співав гарно місцевий церковний хор. На службах був присутній Високопреосвященніший Архиепископ Ніканор, що стало замешкує в цьому таборі.

На спільному обіді, влаштованому на честь Достойного Гостя, Владика в розмові з присутніми цікавився всіми умовинами таборового життя, особливо в ділянці культурного життя.

Відвідавши Високопреосвященнішого Архиепископа Ніканора і таборових священиків, зокрема кожного в їх приміщеннях, Владика ввечері від'їхав до Еслінгену.

Гість.

Різдвяні свята в Унтерленінгені. Православні українці табору Унтерленінген на Віртембергії мали щасливу нагоду бачити в своїй оселі православного

священика о.Діятеловича,що завітав до нас з благословення Преосвященного Єпископа Платона з тим,щоб відправити службу Божу для наших українців.

В місцевій німецькій кірсі,що була переповнена нашими людьми,о.Діятелович відправив Різдвяну службу Божу.

Підчас служби співав хоч і невеличкий,але добре зладжений таборовий хор. Тихо і лагідно лунали співи священних пісень,збуджуючи глибокі почуття у віруючих. Молитва за Україну,яка була прослухана всіма на вколішках,викликала у багатьох сльози жалю та надію,що Господь Милосердний зглянеться над стражданнями свого люду й дарує українцям здійснення сподіваних і довгожданних мрій. Священик у своїй надхненній промові закликав віруючих до єдности, згоди та братньої любови. Наприкінці світський хор таборян проспівав кілька українських колядок. Глибоко зворушливі проповідь і молитви справили сильне враження і на присутніх братів українців грекокатоликів.

В другі свої відвідини о.Діятелович відправив службу Божу на Водохреща з посвяченням води,а на другий день молебень з приводу проголошення IУ Універсалу самостійности України та проголошення в Києві Соборної України.

Перед молебнем о.Діятелович виголосив полум'яну промову про значення цих великих історичних подій в житті української нації і,як співучасник визвольних змагань українського народу,навів багато хвилюючих моментів та епизодів нашої минулої боротьби з переважаючою силою московського напасника. Наведені священиком яскраві історичні факти та справедлива оцінка їх зробили незабутнє враження на присутніх і на переважну частину молоді,серед якої була й значна частина наших братів з західних земель.

Наприкінці молебня о.Діятелович проголосив многоліття Українському Проводові,Христолюбивому Війську і многострадальному Українському Народові,підхоплене всіма віруючими.

Такі хвилини є рідкі й незабутні в нашому життю.

Віруючий.

-xxxxxxxxxx-

НАД СВІЖОЮ МОГИЛОЮ БЛ.П.ПРОТОЄРЕЯ ІЛАРІОНА БРИНДЗАНА.

Як подавали ми в мин.ч.Церква і Життя,закін-

чив своє життя після тяжкої недуги настоятель української православної парафії в Парижі, бл.п. протоєрей Іларіон Бриндзан. Не вдалося досі докладно довідатись про дату й обставини смерти доброго пастиря.

З коротких інформацій, які маємо, довідуємось, що бл.п. прот. Іларіон Бриндзан походив з м. Чернівець, з Зеленої Буковини. Був добрим українським патріотом і високоосвіченою та високоінтелігентною людиною. Володів, крім слов'янських мов, ще мовами німецькою, французькою та італійською.

Але, саме головне - був добрим пастирем. Відзначався надзвичайно гарним надхненим відправлянням служб Божих та умінням дуже добре проповідувати. З 1927 по 1931 р. покійний був настоятелем Козацької Свято-Покровської таборової церкви в Калішi, яка, завдяки його енергії, старанням та мистецькому смакові й досвідові, за цей короткий час своїм виглядом і красою стала дорівнювати кращим міським парафіяльним церквам і цілком не робила враження тимчасової таборової церкви. Хоч ця церква містилась у таборі за містом, однак на богослужбах о. Іларіона завжди було повно людей, серед яких можна було бачити людей інших віровизнань і часто високих представників влади.

Після о. Іларіона Козацька церква в Калішi не мала вже такого доброго настоятеля.

В 1931 р. о. Іларіон з Каліша виїхав на Волинь, де короткий час був законовчителем української гімназії в Рівному, а звідти, залишивши по собі дуже добру пам'ять, виїхав до Франції для душпастирської опіки над українською еміграцією, яка до нього тої опіки не мала.

Підчас останньої війни, коли німці окупували Францію, о. Іларіон був арештований і півроку просидів у концентраційному таборі в досить тяжких-жорстоких умовах, що, безумовно, сильно вплинуло на нього морально й надірвало й без того його слабе здоров'я, як рівнож спричинилося до його недуги й передчасної смерти.

Постать покійного пастиря, бл.п. о. Іларіона нехай буде взірцем для всіх нас, а в першу чергу для нашого духівництва на еміграції - бути добрими пастирями, добрими громадянами - патріотами та чесно й сумлінно виконувати свої обов'язки.

Чужа земля, яка прийняла на вічний спочинок о. прот. Іларіона, нехай буде йому легкою, а Господь Милосердний нехай „в оселях Святих оселить, у лоні Авраама упокоїть і до праведників прилучить."

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ.